

ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΑΝΗΛΙΚΩΝ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΠΙΜΕΛΗΤΩΝ
ΑΝΗΛΙΚΩΝ - ΜΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Μετέχοντες Σπουδαστές :

Δοβλατανιώτη Βασιλική
Στυλιανέση Ιωάννα
Χαντζόπουλος Ιωάννης

Υπεύθυνος Εκπαιδευτικός :

Αθανασία Στρατίκη-Πανταζάκα

Πτυχιακή για την λήψη του πτυχίου στην Κοινωνική
Εργασία από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας της Σχολής
Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας του Τεχνολογικού
Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι. Πάτρας).

ΑΡΙΘΜΟΣ
ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

12578

Η επιτροπή για την έγκριση της πτυχιακής εργασίας.

- 1) Αλεξοπούλου Ουρανία
- 2) Ζαφειροπούλου Γεωργία
- 3) Παναγιώτα Αθανασία

Α ν α γ ν ώ ρ ι σ η :

Για τη μελέτη της πτυχιακής μας εργασίας με θέμα : "Παραβατικότητα Ανηλίκων - Υπηρεσίες Επιμελητών Ανηλίκων - Μία θεωρητική προσέγγιση" θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε όλα εκείνα τα άτομα που μας βοήθησαν στην επιτυχή διεξαγωγή της.

Ειδικότερα ευχαριστούμε την Υπεύθυνη Καθηγήτριά μας κ. Πανταζάκα Αθανασία, Καθηγήτρια Εφαρμογών της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας Τ.Ε.Ι. Πάτρας για την βοήθεια της και το χρόνο που μας διέθεσε, τον κ. Γιαννακόπουλο Διονύσιο, Επιμελητή Ανηλίκων της Υπηρεσίας Επιμελητών των Δικαστηρίων Ανηλίκων Αμαλιάδας για την σημαντική του βοήθεια, υποστήριξη και για την βιβλιογραφία που μας παρείχε καθώς και τον δικηγόρο Γ. Ρεκέ για το πλούσιο υλικό που μας έδωσε.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

Το θέμα που μας απασχόλησε στα πλαίσια της πτυχιακής μας εργασίας είναι "Παραβατικότητα Ανηλίκων - Υπηρεσία Επιμελητών Ανηλίκων - Μια αξιολογική προσέγγιση".

Με την επισκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας, δίνεται έμφαση σε δύο γενικές διαστάσεις, στους αιτιολογικούς παράγοντες που αφορούν στην παραβατική συμπεριφορά και στους τρόπους της αντιμετώπισης αυτής.

Συγκεκριμένα τα θέματα που εξετάζονται είναι : Στο ΚΕΦΑΛΑΙΟ I, δίνεται ο σκοπός της μελέτης καθώς επίσης οι ορισμοί των όρων του θέματος και βέβαια η έκταση του προβλήματος. Στο α' μέρος του ίδιου κεφαλαίου επιχειρείται μία ανασκόπηση του φαινομένου στη διαχρονική του εξέλιξη, ενώ στη συνέχεια επιχειρείται μία ερευνητική προσέγγιση των αιτιολογικών παραγόντων της παραβατικής συμπεριφοράς, σε δύο κυρίως επίπεδα (ατομικά χαρακτηριστικά - περιβάλλον).

Στο β' μέρος εξετάζεται η αντιμετώπιση του ανήλικου παραβάτη στα πλαίσια του συστήματος απονομής δικαιοσύνης και αυτή στη διαχρονική της εξέλιξη έως σήμερα. Στο γ' μέρος δίνεται μία περίληψη της νομοθεσίας που αφορά τον ανήλικο και βάση της οποίας ρυθμίζεται η ποινική μεταχείριση του ανήλικου παραβάτη. Στο δ' μέρος γίνεται αναφορά στην επιστήμη της εγκληματολογίας και ο τρόπος με

τον οποίο αυτή μπορεί να συμβάλλει στην αντιμετώπιση της νεανικής παραβατικότητας.

Τέλος, καταλήγουμε στην διατύπωση κάποιων συμπερασμάτων και εισηγήσεων.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ
- ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

- I ΕΙΣΑΓΩΓΗ
 - ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ
 - ΣΚΟΠΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ
 - ΟΡΙΣΜΟΙ ΟΡΩΝ

- II ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΑΝΗΛΙΚΩΝ
 - ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
 - ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ
 - α) ΑΤΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ
 - β) ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- III ΜΕΤΑΧΕΙΡΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΗΛΙΚΟΥ ΠΑΡΑΒΑΤΗ
 - α) ΑΝΑΜΟΡΦΩΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ
 - β) ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ
 - γ) ΝΕΑ ΜΕΤΡΑ ΜΕΤΑΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΑΝΗΛΙΚΟΥ
 - δ) ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΠΙΜΕΛΗΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ - ΠΡΟΛΗΨΗ ΑΝΤΙΚΟΙΝΩΝΙΚΟΤΗΤΑΣ
 - ε) ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΚΑΙΟΥ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

- IV ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

V ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ - ΜΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

II ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ι

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η διαρκώς αυξανόμενη στις μέρες μας εγκληματικότητα των ανηλίκων, το είδος και ο τρόπος τέλεσης των διαπραττομένων εγκλημάτων, η προσωπικότητα των σημερινών νέων που δρουν αντικοινωνικά και γενικά η εξέλιξη της μορφής της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας με τις ραγδαίες ριζικές αλλαγές και μεταβολές που παρατηρούνται τελευταία σε όλους τους θεσμούς και τις δομές της, επιβάλλουν την μεγαλύτερη προσοχή μας και κάνουν τον εκσυγχρονισμό και την ανανέωση της ισχύουσας νομοθεσίας επιτακτική ανάγκη.

Το πρόβλημα της αντικοινωνικής συμπεριφοράς των νέων ποτέ δεν εμφανίστηκε με τόση οξύτητα όση σήμερα. Το ζήτημα της αντικοινωνικής αυτής συμπεριφοράς, σύμφωνα με τον Φραντζεσκάκη (1987), είναι αναπόσπαστο μέρος του όλου προβλήματος της νεότητας, όπως αυτό εμφανίζεται με τις σημερινές συνθήκες ζωής./ Από την αρχή της ιστορίας μας ο νέος άνθρωπος αποτελεί για τον κοινωνικό του περίγυρο πρόβλημα και ελπίδα και σήμερα είναι πλέον παγκόσμιο φαινόμενο η ολοένα αυξανόμενη εγκληματικότητα των ανηλίκων είτε σαν θύματα είτε σαν δράστες, είτε και τα δύο μαζί. Η νεανική εγκληματικότητα είναι ένα φαινόμενο σύνθετο και με πολλές όψεις και τα ερωτήματα γύρω απ' αυτό το θέμα

είναι πάρα πολλά και οι απαντήσεις τις περισσότερες φορές είναι ιδιαίτερα δύσκολες.

Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης μας φέρνουν καθημερινά κοντά σε δραματικές οικογενειακές καταστάσεις που τις περισσότερες φορές οδηγούν τα παιδιά στην διαστροφή του εγκλήματος. Επιθετικότητα, βία και καταστροφικότητα, είναι κάτι που χαρακτηρίζει τον ανήλικο εγκληματία σε κάθε του ενέργεια. Πάντως η αντικοινωνική συμπεριφορά του ανηλίκου εξετάζεται πάντα αφ'ενός σε συσχετισμό με τις συνθήκες και τους παράγοντες που την ανέπτυξαν και καθόρισαν την εξελικτική της πορεία και αφ'ετέρου αντιμετωπίζεται ως πρόβλημα, ανάλογα με το πόσο ενοχλεί ή προκαλεί τις ισχύουσες κάθε φορά κοινωνικές ή ηθικές αξίες, αρχές και νόμους.

Οι ανήλικοι παραβάτες παραπέμπονται από το νόμο σε Ειδική Υπηρεσία, η οποία ονομάζεται Υπηρεσία Επιμελητών Ανηλικών και ως σκοπό έχει την καταστολή και πρόληψη της εγκληματικότητας και παραβατικότητας των ανηλίκων. Κύριος αρμόδιος της Υπηρεσίας Επιμελητών Ανηλικών είναι ο Επιμελητής Ανηλικών, ο οποίος αναλαμβάνει την επίβλεψη ή την επιμέλεια - ή πολλές φορές και τα δύο μαζί - ανηλίκων με παραβατική ή αντικοινωνική συμπεριφορά καθώς και το σοβαρότατο και βαρύτατο έργο της αναμόρφωσης και επανένταξης ανηλίκου στην κοινωνία ως υγιούς μέλους που ανέπτυξε εγκληματική δραστηριότητα.

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Η έξαρση της παραβατικότητας των ανηλίκων ανά τον κόσμο συναντάται τα τελευταία χρόνια με διάφορες μορφές και στη χώρα μας, όχι βέβαια στην έκταση που παρατηρείται στα άλλα κράτη, του Δυτικού κυρίως κόσμου, του οποίου όμως τις επιρροές δεχόμαστε.

Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία που δίνει η εφημερίδα "ΕΘΝΟΣ" στις 11 Απριλίου 1994, αποδεικνύει ότι το 1993 ήταν χρονιά ορόσημο για την παραβατικότητα ανηλίκων δραστών. Ο αριθμός των παιδιών που κατηγορήθηκαν για διάφορα αδικήματα ξεπέρασε τα 700 ("Εθνος", 11 Απριλίου 1994, σελ. 17).

Τα στοιχεία αυτά έρχεται να συμπληρώσει αντίστοιχο άρθρο της εφημερίδας τα "ΝΕΑ", ανακοινώνοντας στοιχεία του Τμήματος Ανηλίκων της Ασφάλειας Αττικής, που αποδεικνύουν ότι έχουν αυξηθεί το 1993 από 19% - 34% (κατά κατηγορία αδικημάτων) τα αδικήματα που έπραξαν ανήλικοι σε σχέση με το 1992. Για το 1994 δε προβλέπεται αύξηση που θα κυμανθεί σε αντίστοιχο επίπεδο.

Συνολικά το 1993, από το Τμήμα Ανηλίκων συντάχθηκαν 960 δικογραφίες εις βάρος ανηλίκων, ενώ το 1992 είχαν συνταχθεί 645 (αύξηση κατά 48%).

Όσον αφορά στις κατηγορίες αδικημάτων, σύμφωνα με την τελευταία επίσημη καταγραφή στοιχείων του Τμήματος Ανηλίκων (αναφέρεται στο 1992) το 53,9%

των συλληφθέντων είχε διαπράξει το αδίκημα της κλοπής, ενώ 28,4% της επαιτείας. Ακολουθούν τα κρούσματα βίας στους αθλητικούς χώρους (8,4%), οι ληστείες (1,9%) και οι φθορές ξένης ιδιοκτησίας (1,5%).

Στην κατηγορία των αδικημάτων κατά της ζωής, τα ποσοστά θεωρούνται εξαιρετικά χαμηλά. Μια περίπτωση ανθρωποκτονίας με δράστη ανήλικο που καταγράφηκε τα τελευταία χρόνια ήταν το 1989 (με δράστη ένα 12χρονο τσιγγανόπουλο) ενώ φέτος (1994) σε πανελλαδικό επίπεδο καταγράφηκε το άγριο έγκλημα ενός 15χρονου στην Κέρκυρα.

Ωστόσο αυτό που θεωρείται εξαιρετικά ανησυχητικό από τις διωκτικές αρχές είναι η αύξηση ληστειών και κλοπών από ανήλικες, καθώς σ'αυτή την κατηγορία παρουσιάζονται δείγματα οργανωμένης εγκληματικότητας.

Σε αντίστοιχο άρθρο της "Ελευθερίας" (ημερήσιος τύπος Λάρισας) σαν το τραγικότερο όλων, παρουσιάζεται η συνεχής μείωση του μέσου όρου της ηλικίας των νεαρών δραστών. Μιλάμε ακόμα και για 7χρονα παιδιά, ενώ η συνηθέστερη ηλικία για την τέλεση παραβάσεων είναι γύρω στα 12 χρόνια. Η σύγκριση στα στοιχεία της τελευταίας δεκαετίας είναι αποκαλυπτική : Το 1983, τα παιδιά 7-12 ετών διέπραξαν 2 αδικήματα, ενώ το 1992, ο αριθμός των παραβάσεων για τις ίδιες ηλικίες έφτασε στις 16.

Αξίζει να σημειωθεί, όπως προκύπτει από όλες τις παραπάνω μελέτες στατιστικών στοιχείων, ότι η

διάπραξη αδικημάτων από κορίτσια θεωρείται σχεδόν αμελητέα, για το 1992 για παράδειγμα ανέρχεται σε ποσοστό 3,2% (Χρ. Νόβα - Καλτσούνη Κοινωνιολόγος - Εγκληματολόγος, "ΝΕΑ" 16.2.94).

Από την ίδια πηγή προκύπτει ότι η έξαρση της εγκληματικότητας κορυφώνεται τους χειμερινούς μήνες, και ότι οι συλλήψεις αυξάνονται το Σεπτέμβριο σε σχέση με τον Αύγουστο περίπου κατά 30%, αύξηση που δικαιολογείται από την ταυτόχρονη επιστροφή από τις θερινές διακοπές τόσο των δραστών όσο και των διωκτικών αρχών.

Στον χάρτη ηλικιών, σύμφωνα με επίσημα στοιχεία που ανακοινώθηκαν στην εφημερίδα "ΝΕΑ", την πρώτη θέση κατέχαν οι 15χρονοι δράστες (24,6%), ακολουθούν οι 16χρονοι (22,1%) και πίσω από αυτούς οι 14χρονοι (16,6%). Στους 17χρονους, τα κρουσματα παραβατικότητας παρουσιάζουν μείωση, αποτελούν το 9,3% των συλληφθέντων. Όσον αφορά την πρωτεύουσα, οι περισσότερες συλλήψεις πραγματοποιούνται στην Ομόνοια, το Σύνταγμα, την Καλογρέζα, το Κολωνάκι. (Εφημερίδα τα "ΝΕΑ" 16 Αυγούστου 1994, σελ. 11).

Η έξαρση της εγκληματικότητας όμως στους ανηλίκους δεν είναι ευκολο να εντοπισθεί. Από το 1958 έως το 1986 επί 28 συνεχή χρόνια, σύμφωνα με στοιχεία που αναφέρει η Ζ. Λούτση (1987) και ενώ ο πληθυσμός της Αθήνας έχει υπερδιπλασιασθεί το Μονομελές Δικαστήριο Ανηλίκων Αθηνών δικάζει τον ίδιο αριθμό αδικημάτων κατά της ιδιοκτησίας (250-300 το χρόνο) και τον ίδιο αριθμό (200 περίπου το

χρόνο) των άλλων αδικημάτων που αναφέρονται στον Ποινικό Κώδικα. Οι κλοπές παρόλο που μένουν αριθμητικά στάσιμες γίνονται περισσότερο σοβαρές και από λιγότερους, από πριν, εφήβους που τώρα είναι υπότροποι. Δεν έχουν εμφανισθεί οργανωμένες ομάδες με την μορφή της συμμορίας αλλά έχουν αυξηθεί οι υποτροπές των συνεργών. Από την άλλη μεριά, όσο περνούν τα χρόνια, αυξάνεται ο αριθμός των αδικημάτων που αναφέρονται σε ειδικούς ποινικούς νόμους. Έτσι, ο αριθμός των ανηλίκων που παραπέμπονται στο δικαστήριο αυξάνει κάθε φορά που εφαρμόζεται κάποιος νόμος που αφορά τα ενδιαφέροντά τους. Τέτοιος είναι το Β.Δ. 29/71 που αναφέρεται στην παρουσία των ανηλίκων στα σφαιριστήρια και τα UFO, ο Ν. 1244/72 που αναφέρεται στους παράνομους ραδιοφωνικούς σταθμούς, ο Ν. 75/75 που αναφέρεται στη βία στα γήπεδα και άλλα. Η αύξηση αυτή ήταν πολύ εντυπωσιακή κάθε φορά που εφαρμόζονταν κάποιος νόμος σχετικά με την ομαδική κυκλοφορία όπως το Ν.Δ. 4233/62, το Ν.Δ. 905/71, ο Ν. 498/76 και ο νέος Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας Ν. 614/77. Τα αδικήματα που απαντώνται συχνότερα στο Μονομελές Δικαστήριο Ανηλίκων Αθηνών είναι :

1) Οι τροχαίες παραβάσεις (κυρίως οδήγηση μοτοποδηλάτου χωρίς την απαιτούμενη άδεια) σε ποσοστό 69,75% κατά μέσο όρο την τελευταία εξαετία (1981-86), 2) Τα αδικήματα κατά της ιδιοκτησίας σε ποσοστό 4,5% κατά μέσο όρο το ίδιο χρονικό διάστημα. Τα υπόλοιπα αδικήματα εμφανίζονται σε

ποσοστό μικρότερο της μονάδας. Αυτές τις τροχαίες παραβάσεις, που αναφέρονται παραπάνω, τις κάνουν 1.000 περίπου ανήλικοι κάθε χρόνο από το σύνολο των 1.600 - 1.700 ανηλίκων, για τους οποίους το δικαστήριο δέχθηκε ότι τέλεσαν κάποιο αδίκημα.

Το Τριμελές Δικαστήριο Ανηλίκων που δικάζει τα σοβαρότερα εγκλήματα δείχνει μία σταθερή αύξηση της εγκληματικότητας πολύ μεγαλύτερη από την παράλληλη αύξηση του πληθυσμού. Την εξαετία 1981 - 1986 δέχθηκε ότι τέλεσαν αδικήματα 7 1/2 φορές περισσότεροι ανήλικοι απ'όσους καταδίκασε την εξαετία 1958-1962. Ενώ τα αδικήματα που δέχθηκε ότι τελέσθηκαν την τελευταία εξαετία ήταν 11 φορές περισσότερα από την πρώτη. Το διάστημα 1958-1986 το Τριμελές Δικαστήριο Ανηλίκων Αθηνών καταδίκασε μόνο 152 ανήλικους. Σύμφωνα με αυτά τα στοιχεία της Ζ. Λούτση (1987) σε σχετικό άρθρο της, ανάμεσα στους ανηλίκους που το Μονομελές Δικαστήριο Ανηλίκων Αθηνών δέχθηκε ότι τέλεσαν κάποιο αδίκημα, τα κορίτσια αποτελούν το 2,5 - 3%. Αυτό ισχύει επί πολλά χρόνια. Αναφέρεται δε ότι τα παιδιά (7-12 χρόνων) σπάνια φτάνουν το 2% την τελευταία εξαετία ενώ το 1958 ήταν το 20% και μέχρι το 1970 ήταν το 10% περίπου. Η μείωση του απόλυτου αριθμού των παιδιών που παραπέμπονται στο Δικαστήριο μπορεί να πει κανείς, όπως καταλήγει η ίδια, ότι οφείλεται αφ'ενός σε κοινωνικοποιημένους παραγοντες και αφ'ετέρου στο γεγονός της καθυστέρησης της δίκης που τους βρίσκει στην αρχή της εφηβείας.

Σύμφωνα με αριθμητικά στοιχεία που έχουν ληφθεί από τα Αρχεία της Εγκληματολογικής Υπηρεσίας και περιλαμβάνουν τον αριθμό των ατόμων εκείνων που συνελήφθησαν και οδηγήθηκαν στα διάφορα εγκληματολογικά γραφεία της χώρας προς εγκληματολογική σήμανση κατά τα έτη 1980, 1982, 1983 και 1984 (βλέπε πίνακες από 1 ΠΑ.Α. έως 5 ΠΑ.Α. δίνεται η δυνατότητα να δούμε ότι το πέρασμα στην παραβατικότητα αρχίζει από την εφηβική ηλικία (13-17 ετών) με μεγάλη έξαρση στη μετεφηβική ηλικία (18-21 ετών) και μείωση της εγκληματικότητας μετά την συμπλήρωση του (30ου) έτους της ηλικίας. Το ίδιο αποδεικνύεται και από τους πίνακες που αφορούν τα προσεσημασμένα άτομα (δηλαδή εκείνα που έχουν διαπράξει και άλλοτε έγκλημα) (βλέπε πίνακες από 6 ΠΑ.Α. έως 7 ΠΑ.Α.).

Πέρα όμως από τους παραβατικούς ανήλικους, ο επίσημος κοινωνικός έλεγχος στρέφεται και προς άλλες κατηγορίες νέων που βρίσκονται σε "ηθικό κίνδυνο" και έχουν ανάγκη κρατικής προστασίας. Έτσι ενδεκτικά, σύμφωνα με το Φαρσεδάκη (1986), κατά το 1977 550.000 ανήλικοι έτυχαν μέτρων κοινωνικής προστασίας στη Γαλλία. Τριάντα τοις εκατό (30%) απ'αυτούς κατέφυγαν στις Κρατικές Υπηρεσίες οικειοθελώς, 60% στάλθηκαν σ'αυτές μετά από απόφαση του δικαστή ανηλίκων και 10% ήταν άπορα και ορφανά παιδιά που είχε αναλάβει το κράτος. Απ'αυτούς τους ανήλικους, 217.000 χωρίσθηκαν απ'την οικογένειά τους γιατί αυτή κρίθηκε ακατάλληλη,

21.277 έτυχαν μεταχείρισης σε ανοικτό περιβάλλον, 11.932 ανατέθηκαν στην Κοινωνική Πρόνοια και 5.594 τοποθετήθηκαν σε εξειδικευμένα ιδρύματα. Η Ελλάδα δεν ξεπερνά τους 1.000 ανήλικους το χρόνο (Τρωϊάνου - Λουλά 1977), που αναλαμβάνει το οικείο τμήμα της Υπηρεσίας Επιμελητών Ανηλίκων και οι Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων. Από άποψη υποτροπής, φαίνεται πως οι διαφοροποιήσεις προς τα άνω από χρόνο σε χρόνο είναι μεγαλύτερες. Έτσι, στην Αγγλία, η αύξηση μεταξύ των ετών 1955-1962, κυμαίνεται, ανάλογα με την ομάδα ηλικίας από 65% για τους 8-14 ετών, σε 120% για τους 14-17 και σε 168% για τους μεταξύ 17-21 ετών.

Στη συνέχεια δίνεται μία ενδεικτική εικόνα στην Ελλάδα για τις αξιόποινες πράξεις και την εγκληματικότητα γενικότερα των ανηλίκων, από τους πίνακες της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, για τα έτη 1986, 1987, 1988. Έτσι, για το έτος 1986 οι ανήλικοι, οι οποίοι υποβλήθηκαν σε αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα ή σωφρονιστικό περιορισμό είναι : 692 για σωματικές βλάβες, 21 για εγκλήματα κατά των ηθών, 162 για εγκλήματα κατά της τιμής, 1.777 για εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας (όπως κλοπές, ληστείες), 11.909 για παραβάσεις ειδικών ποινικών Νόμων (όπως παραβάσεις της περί Αυτοκινήτων Νομοθεσίας, Χαρτοπαικτικές λέσχες και τυχερά παιχνίδια και άλλα) και τέλος 619 για αδικήματα Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα (όπως εγκλήματα κατά

της στρατιωτικής πειθαρχίας). (βλέπε πίνακες από 8 ΠΑ.Α. έως 10 ΠΑ.Α.).

Για το έτος 1987 οι ανήλικοι, οι οποίοι υποβλήθηκαν σε αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα ή σε σωφρονιστικό περιορισμό, είναι : 952 για σωματικές βλάβες, 41 για εγκλήματα κατά της προσωπικής ελευθερίας, 17 για εγκλήματα κατά των ηθών, 153 για εγκλήματα κατά της τιμής, 1.870 για εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας, 11.870 για παραβάσεις ειδικών Ποινικών Νόμων, και τέλος 990 για αδικήματα Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα (βλέπε πίνακες από 11 ΠΑ.Α. έως 13 ΠΑ.Α.).

Για το έτος 1988 οι ανήλικοι, οι οποίοι υποβλήθηκαν σε αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα ή σε σωφρονιστικό περιορισμό, είναι : 112 για κοινώς επικίνδυνα εγκλήματα (όπως εμπρησμός, παραβίαση κανόνων οικοδομικής και άλλα), 24 για εγκλήματα κατά της ζωής, 656 για σωματικές βλάβες, 44 για εγκλήματα κατά της προσωπικής ελευθερίας, 16 εγκλήματα κατά των ηθών, 119 για εγκλήματα κατά της τιμής, 1.411 για εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας, 10.297 για παραβάσεις ειδικών Ποινικών Νόμων, και τέλος 980 για αδικήματα Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα (βλέπε πίνακες από 14 ΠΑ.Α. έως 16 ΠΑ.Α.).

Συμπερασματικά, τα στοιχεία που παρατίθενται ανωτέρω για τα έτη 1986, 1987 και 1988 όπως είναι διαμορφωμένα από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος, οι ηλικίες που παρουσιάζουν ιδιαίτερα εγκληματική και παραβατική συμπεριφορά είναι των

13-17 ετών, με ιδιαίτερη ροπή στα εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας και των παραβάσεων των ειδικών Ποινικών Νόμων. Τα αδικήματα κατά των ηθών και της ζωής παραμένουν σε χαμηλό επίπεδο, όπως επίσης και τα αδικήματα κατά της προσωπικής ελευθερίας (για παράδειγμα βιασμός), τα οποία διατηρούν το 10% της παραβατικής δραστηριότητας των ανηλίκων. Οποσδήποτε όμως, είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό γεγονός η παρουσία της βίας, η οποία γίνεται ολοένα και πιο αισθητή.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της μελέτης αυτής είναι η διερεύνηση της παραβατικότητας των ανηλίκων και η θεωρητική προσέγγιση της Υπηρεσίας Επιμελητών Ανηλίκων.

Επιμέρους στόχοι της μελέτης αυτής είναι :

- Να παρουσιάσει στοιχεία πάνω στην έκταση του προβλήματος της αντικοινωνικής συμπεριφοράς και παραβατικότητας των ανηλίκων.
- Να εντοπίσει τους παράγοντες εκείνους που οδηγούν στην συμπεριφορά αυτή.
- Να παρουσιάσει μία ανασκόπηση μελετών σχετικά με την παραβατικότητα ανηλίκων, τις σύγχρονες μορφές της και τους αιτιολογικούς παράγοντες, καθώς και της ιστορικής εξέλιξης της μεταχείρισης του ανήλικου παραβάτη έως σήμερα.

Τέλος στην μελέτη αυτή θα γίνει αναφορά στους τρόπους καταστολής και πρόληψης της αντικοινωνικής συμπεριφοράς των ανηλίκων, σύμφωνα με τον Αστικό και Ποινικό Κώδικα.

ΟΡΙΣΜΟΙ ΟΡΩΝ

Ανήλικοι

Σύμφωνα με τον ορισμό που δίνει ο Ποινικός Κώδικας, ανήλικος ορίζεται ο νέος που διατρέχει το 7ο έτος της ηλικίας του μέχρι το 17ο έτος της συμπληρωμένο. (Ποινικός Κώδικας άρθρο 121,1).

Δίκαιο Ανηλίκων

Το δίκαιο ανηλίκων, σύμφωνα με τον Γαρδίκια (1951), είναι ένα σύνολο κανόνων δικαίου που ρυθμίζουν τα δικαιώματα, τις υποχρεώσεις και την προστασία των ανηλίκων αλλά και της κοινωνίας γενικώτερα, στο μέτρο που η διατήρηση και εξέλιξή τους συναρτάται με την διαφύλαξη των νεώτερων μελών της.

Αντικείμενο του δικαίου ανηλίκων, όπως αναφέρουν οι Κ. Δ. Σπινέλλη - Α. Τρωϊάνου (1992), είναι η συμπεριφορά των ανηλίκων που παραβαίνουν το νόμο, αλλά και αυτών που παρουσιάζουν "ηθική παρεκτροπή" καθώς και η απάντηση της Πολιτείας σ'αυτές τις συμπεριφορές.

Ηθική Παρεκτροπή .

Για να θεωρηθεί ένας ανήλικος ότι βρίσκεται σε κίνδυνο ηθικής παρεκτροπής, σύμφωνα με τις Κ.Δ. Σπινέλλη - Α. Τρωϊάνου (1992), θα πρέπει α) να είναι χωρίς κατάλληλο κατάλυμα και νόμιμους πόρους ζωής ή β) οι γονείς του, τα συγγενικά ή άλλα

κατάλληλα άτομα να μην είναι σε θέση να δημιουργήσουν θετικές σχέσεις μαζί του και να εμποδίσουν συμπεριφορά του που εξακολουθητικά βλάπτει την υγεία ή την ασφάλεια τη δική του ή άλλων προσώπων. Θα πρέπει δηλαδή να έχει προβεί σε μία σειρά εκδηλώσεων όπως φυγές, αλητεία, ανεπιθύμητες συναναστροφές, ασέβεια, ανυπακοή, παραμέληση του σχολείου και απουσίες, και άλλα.

Αντικοινωνική Συμπεριφορά

Με τον όρο αντικοινωνική συμπεριφορά εννοούμε εκείνη την συμπεριφορά των ανήλικων ατόμων, που οι ενέργειες τους δεν είναι σύμφωνες με τους κανόνες και τους τύπους που έχει θέσει η κοινωνία και οι οποίοι έχουν άμεση σχέση με τα δεδομένα που δέχεται και επιδοκιμάζει το ισχύον κάθε φορά σύστημα αξιών. Έτσι στην αντικοινωνική συμπεριφορά, σύμφωνα με τον Φραντζεσκάκη (1987), συμπεριλαμβάνεται και κάθε οπισθοδρομική συμπεριφορά που αντιτίθεται στην προοδευτική εξέλιξη της κοινωνίας.

Παραβατική συμπεριφορά

Ως παραβατική χαρακτηρίζεται η συμπεριφορά που παρεκκλίνει από τους κοινωνικούς κανόνες και βλάπτει το κοινωνικό σύνολο. Σύμφωνα με τον Σ.Τ. Αλεμάδη (1986) στην παραβατική συμπεριφορά θα πρέπει να περιλαμβάνονται (μόνο) πράξεις αντικοινωνικές, που δεν χαρακτηρίζονται "εγκλήματα" (άρα ούτε πταίσματα), γιατί τότε εφαρμόζονται οι

διατάξεις του Ποινικού Κώδικα. Τούτο δίνει το μέτρο της βαρύτητας των αντικοινωνικών πράξεων των νέων που συνιστούν παραβατική συμπεριφορά.

Αποκλίνουσα Συμπεριφορά

Αποκλίνουσα είναι η συμπεριφορά η οποία κλίνει από τους καθιερωμένους και κοινωνικά αποδεκτούς κανόνες συμπεριφοράς. Ως αποκλίνουσα συμπεριφορά δεν θεωρείται απλώς κάθε συμπεριφορά που αποκλίνει απλώς από τους παραδεδειγμένους κανόνες, όπως τονίζει η Κ.Δ. Σπινέλλη (1976), αλλά κυρίως εκείνη η συμπεριφορά που είναι αποτέλεσμα αλληλενέργειας ανάμεσα στον φορέα της συμπεριφοράς και σε όσους την προσδιορίζουν και την χαρακτηρίζουν "αποκλίνουσα". Αυτού του είδους η συμπεριφορά εξηγείται δηλαδή από κοινωνικούς παράγοντες μάλλον παρά από βιολογικούς ή ψυχολογικούς. Επίσης ο Becker (1963) δίνει έναν χαρακτηριστικό ορισμό: "αποκλίνουσα συμπεριφορά είναι εκείνη η συμπεριφορά πάνω στην οποία επικολλάται η ετικέττα "αποκλίνουσα". Απόκλιση δηλαδή είναι δημιουργήμα διαφόρων κοινωνικών ομάδων, οι οποίες πρώτα χαρακτηρίζουν ωρισμένα άτομα ως αποκλίνοντα και ύστερα τα απομονώνουν από τους νομοταγείς πολίτες. Σημαντική θέση επομένως στην ανάλυση της αποκλίνουσας συμπεριφοράς, κατέχει όπως αναφέρει ο Erikson, όχι μόνο ο ίδιος ο αποκλίνων αλλά και το κοινό ή το ακροατήριο.

II. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Ο Ι. Φραντζεσκάκης στο βιβλίο του "Αντικοινωνική συμπεριφορά των νέων" περιγράφοντας την "εξέλιξη" της νεανικής παραβατικότητας αναφέρει ότι σαν φαινόμενο, εκδηλώνεται στα μέσα του 20ου αιώνα. Η πρώτη μορφή οργανωμένης ομαδικής νεανικής παραβατικότητας εμφανίζεται το 1949 στην Αγγλία με το κίνημα των teddy-boys και πολύ γρήγορα σε άλλες χώρες παίρνοντας διάφορα ονόματα, όπως blaisons noirs στη Γαλλία, vitellouι στην Ιταλία, halbstarken στη Γερμανία κ.λ.π. Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του teddy-boy υπήρξε η ηλικία του (14-20 ετών), η εξωτερική εμφάνιση και το φύλλο (δεν αναφέρθηκαν ποτέ γυναίκες). Με τις επιδεικτικές και θορυβώδεις εκδηλώσεις προσπάθησαν να δείξουν την αντίθεσή τους σε κάποια κοινωνικά πρότυπα συμπεριφοράς οι οποίες όμως εξελίχθηκαν σε κλοπές, σωματικές βλάβες, εξυβρίσεις. Το φαινόμενο του "τεντυμποϊσμού" εμφανίστηκε στην Ελλάδα στην δεκαετία του '50 με σχετικά ήπια μορφή. Οι ανησυχίες και η αντίδραση της κοινής γνώμης έκανε την πολιτεία να προβεί το 1959 στην θέσπιση του Ν.Δ. 4.000, ενέργεια η οποία όμως από άποψη αντεγκληματικής πολιτικής παρουσίασε αποτυχημένες λύσεις (Ι. Φραντζεσκάκης, ΑΘΗΝΑ - ΚΟΜΟΤΗΝΗ 1987).

Συνεχίζοντας ο Ι. Φραντζεσκάκης αναφέρει ότι διαφορετικό εντελώς παρουσιάστηκε στην δεκαετία του '60 το κίνημα των Hippys, παιδιά των λουλουδιών,

διαμορφώνοντας μια ιδεολογία με έντονα ειρηνιστικά στοιχεία, αλλά παράλληλα απορρίπτοντας την πολιτική σα δυνατότητα παρέμβασης, υιοθέτησαν την ψυχεδελική αναζήτηση ενός καλύτερου κόσμου μέσω της ψυχής από την πραγματικότητα. Από άποψη εγκληματικότητας, το στοιχείο που παρουσιάζουν είναι η χρήση ναρκωτικών ουσιών στα πλαίσια της ψυχεδελικής αναζήτησής τους.

Στα μέσα της δεκαετίας του '70, στην Αγγλία εμφανίστηκε το κίνημα των punks (αλήτες), συνδεδεμένο με ένα ιδιαίτερο είδος μουσικής. Το κίνημα αυτό παρά την αυξημένη επιθετικότητα δεν παρουσίασε ιδιαίτερη τυπική εγκληματικότητα και έγινε γρήγορα πασίγνωστο.

Παραπλήσιο είναι το κίνημα των ροκάδων, η εγκληματικότητα του οποίου έγκειτο σε φθορές ξένης ιδιοκτησίας, σωματικές βλάβες τελουμένων κυρίως μετά από μουσικές συναυλίες.

Την ίδια εποχή εμφανίζεται στην Αγγλία το φαινόμενο του "Χουλιγκανισμού", δηλ. της βίας στα γήπεδα, το οποίο εξακολουθεί και σήμερα να αποτελεί μορφή παραβατικής συμπεριφοράς.

Τέλος, πάντα επίκαιρο παρουσιάζεται το πρόβλημα της σύγκρουσης των νέων αναρχικών με την έννομη τάξη, οι οποίοι αμφισβητούν σε κάθε ευκαιρία κατεστημένες πολιτικές και κοινωνικές αξίες χρησιμοποιώντας μία μάλλον βίαιη μεθοδολογία και διαιρώντας την κοινή γνώμη. (Πανούση Γ. Εισήγηση στο Σεμινάριο με θέμα την Νεανική Παραβατικότητα, 1986).

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Στην ενότητα αυτή θα ασχοληθούμε με τις σύγχρονες μορφές αντικοινωνικής συμπεριφοράς των ανηλίκων όπως αυτή εμφανίζεται στη χώρα μας αλλά και διεθνώς. Στις μέρες μας εξαιτίας των σύγχρονων τεχνικών μέσων άμεσης επικοινωνίας, η αλληλεπίδραση μεταξύ των λαών του κόσμου είναι μεγάλη, οπότε κάθε πρόβλημα πρέπει να εξετάζεται με διεθνή προοπτική.

Στατιστικά δεδομένα στις περισσότερες χώρες του κόσμου, όπως τα παρουσιάζει ο Ι.Κ. Φραντζεσκάκης, φέραν την παραβατικότητα των ανηλίκων ως εξής :

- Αύξηση της γενικά κατά τα 50 τελευταία χρόνια.
- Την "γυναικεία" παραβατικότητα να υπολείπεται σημαντικά της ανδρικής. Η αντικοινωνική συμπεριφορά των κοριτσιών κυρίως εκδηλώνεται με την πορνεία και σπανιότερα εκτρέπεται σε εγκλήματα βίας.
- Την πρώτη θέση να κατέχουν τα κατά περιουσίας αδικήματα, κυρίως από ανήλικους εκτός παραγωγικής διαδικασίας, όπως κλοπές, διαρρήξεις, ληστείες.

Σ' αυτό το σημείο ο Ι. Φραντζεσκάκης, αναφέρει ότι έχει αποδειχθεί πως σήμερα οι ανήλικοι των αναπτυγμένων χωρών κλέβαν κυρίως αντικείμενα πολυτελείας ή άλλα είδη της σύγχρονης τεχνολογίας (Ι. Φραντζεσκάκης, 1987).

- Συνεχίζοντας ο συγγραφέας την επεξεργασία των στατιστικών δεδομένων, αναφέρει τα αδικήματα άσκησης ΒΙΑΣ, ιδιαίτερα ο βιασμός, επικίνδυνες σωματικές βλάβες, εκβιασμοί, ανθρωποκτονίες,

εμπρησμοί. Σ'αυτά ανάγονται και τα αδικήματα θρασύτητας κατά της αρχής και διατάραξης της δημόσιας τάξης.

- Τα τελευταία δε τριάντα χρόνια, παρατηρείται μια συνεχής αύξηση. Κατάχρηση τοξικών ουσιών. Το πρόβλημα των ναρκωτικών αφορά όλο τον κόσμο, κυρίως όμως το Δυτικό κόσμο, έχει πάρει απειλητικές διαστάσεις. Αξίζει να σημειωθεί ότι μόνο το 1994, από την αρχή του έτους, στην Ελλάδα αναφέρθηκαν 112 περιπτώσεις θανάτου νεαρών ατόμων από χρήση ναρκωτικών. Αυτό ως παράδειγμα για να αποδειχθεί η έκταση του προβλήματος. Σ'αυτή την ενότητα δεν εξετάζονται οι αιτιολογικοί παράγοντες της χρήσης ναρκωτικών ουσιών, αλλά αναφέρεται η τραγικότητα του προβλήματος ως μορφή αντικοινωνικής συμπεριφοράς (Ι. Φαρσεδάκης, ΑΘΗΝΑ 1985).

Ο Ι. Φραντζεσκάκης, μελετώντας και αυτός τις μορφές παραβατικής συμπεριφοράς στο βιβλίο του "Αντικοινωνική συμπεριφορά των νέων" σελ. 84-85, περιγράφει και μια άλλη σοβαρή μορφή αντικοινωνικής συμπεριφοράς, της βίας στα γήπεδα, γνωστή ως χουλιγκανισμός. Θέλοντας να επισημάνει κάποια κοινωνικοψυχολογικά αίτια του φαινομένου, παραθέτει ένα απόσπασμα από το βιβλίο του Ι. Πιπερόπουλου, "'Ενας ψυχολόγος στο Γήπεδο", το οποίο μεταφέρεται :

"Προφανώς, στους ποδοσφαιρικούς αγώνες, η ανωνυμία του πλήθους σε συνδυασμό με προσωπικές αναστολές - βιώματα - παθολογικές καταστάσεις,

συμβάλλει με το διάχυτο ερεθισμό του γηπέδου στη μετουσίωση της παρακολούθησης του αγώνα σε πρώτη τάξης ευκαιρία, για την αιφνιδιαστική μείωση των καθιερωμένων μηχανισμών αυτοελέγχου. Το αποτέλεσμα είναι να εμφανίζουν αντικοινωνική συμπεριφορά που δεν θα την αποτολμούσαν χωρίς το αναγκαίο προπέτασμα της ανωνυμίας και το αιτιολογικό υπόβαθρο κάποιων αόριστων αδικιών σε βάρος της ομάδας τους".

(Ι. Φαρσεδάκης, ΑΘΗΝΑ - ΚΟΜΟΤΗΝΗ, 1987).

Α Ι Τ Ι Α

Στην προσπάθεια της εγκληματολογικής επιστήμης να εξηγήσει γιατί και ποιοι παράγοντες οδηγούν στην παραβατικότητα ανηλίκων, αναπτύχθηκαν διάφορες θεωρίες, οι οποίες προσπαθούν να αναλύσουν - σύμφωνα με τον Ι. Φαρσεδάκη τα ενδεχόμενα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που διαφοροποιούν - όχι, ασφαλώς, κατά φύση και καθ'εαυτά, αλλά σε συνάρτηση με άλλους παράγοντες - τους παραβατικούς από τους μη παραβατικούς ανήλικους, και στη συνέχεια στους περιβαντολογικούς εκείνους παράγοντες που ενισχύουν την γένεση και την ανάπτυξη της παραβατικής συμπεριφοράς. (Φαρσεδάκης 1985).

Η ξεχωριστή εξέταση τους που ακολουθεί γίνεται αποκλειστικά για λόγους συστημικούς. Στην πραγματικότητα, σύμφωνα με τη Γιωτοπούλου - Μαραγκοπούλου (1979) συμπλέκονται και αλληλοεπηρεάζονται όλοι αυτοί οι παράγοντες και ο όποιος διαχωρισμός τους είναι εντελώς αδύνατος. (βλέπε πίνακα 1 ΠΑ.Π.).

Α. ΑΤΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Ο Παρασκευόπουλος διακρίνει τους παράγοντες εκείνους που αποτελούν τις κύριες συνιστώσες της προσωπικότητας σε:

- α) ιδιοσυστασιακούς (χαρακτηρίζουν τη σταθερή φυσιολογική σύσταση και βιολογική δομή του οργανισμού).
- β) συγγενείς (αυτοί που απαιτήθηκαν κατά την ενδομήτρια ζωή).
- γ) εγγενείς (οφείλονται σε μεταλλαγές και χωρισμό των γονιδίων).
- δ) κληρονομικούς (αποδίδονται στη συμβολή των γονέων) (Παρασκευόπουλος 1981).

Ο Φαρσεδάκης αναφερόμενος στις κυριότερες έρευνες που προσπαθούν να βρουν ενδεχόμενη σχέση μεταξύ βιολογικού οργανισμού και παραβατικότητας (ανηλίκων) διακρίνει πέντε κατηγορίες ερευνών. Ακολουθεί εξέταση αυτών των ερευνών (Ι. Αρσεδάκης, Αθήνα 1985).

1. Στις γενετικές έρευνες

Βασίζονται πρώτα στην πιθανή επίδραση των χρωμοσωματικών ανωμαλιών, αναφέρονται στη σύγκριση του βαθμού ταύτισης συμπεριφοράς μεταξύ μονοζυγωτικών και διζυγωτικών διδύμων (Christiansen, 1974).

Τελευταία αναπτύσσονται ιδιαίτερα οι έρευνες υιοθετημένων παιδιών. Εξετάζουν στη σχέση της παραβατ. συμπεριφοράς των ανηλίκων που υιοθετήθηκαν

σε πολύ μικρή ηλικία από τρίτους, μη συγγενείς και εκείνες των φυσικών γονιών τους (Φαρσεδάκης 1984). Πρόδρομος αυτών των ερευνών αν και δεν αφορούσε υιοθετημένα παιδιά, ήταν η έρευνα του Kuttner στη Γερμανία. Συγκρίθηκε η συμπεριφορά 159 κρατουμένων μ' εκείνη των παιδιών του, φυσικών ή προγονικών. Η σύγκριση έδειξε πολύ μεγαλύτερη ταύτιση της παραβ. συμπεριφοράς των φυσικών παιδιών με τους πατέρες τους από εκείνη των προγονικών με τους πατριούς τους (47% έναντι 20% και ακόμη μεγαλύτερη σε περίπτωση υποτροπής, παρότι οι δύο κατηγορίες νέων ζούσαν μαζί (Kuttner 1967).

Σαν γενικό συμπέρασμα από τις γενετικές έρευνες προκύπτει η υπόθεση ότι και κάποιοι γενετικά μεταβαλλόμενοι παράγοντες αυξάνουν την πιθανότητα της παραβ. συμπεριφοράς δεν μπορεί να αποκλεισθεί.

Ο μηχανισμός δράσης τέτοιου είδους παραγόντων είναι άγνωστος ακόμη.

Οι Meduick & Volavka 1980 υποστηρίζουν πως οι παράγοντες αυτοί επηρεάζουν ένα βιολογικό σύστημα που εμπλέκεται στην πρώιμη εκμάθηση της σύννομης συμπεριφοράς. Αυτό όμως παραμένει ακόμη αναπόδεικτο.

2. Στις έρευνες που αναφέρονται στη σωματική κατασκευή, στις φυσικές ασθένειες και μειονεξίες.

Ο Φαρσεδάκης αναφερόμενος στις έρευνες για την πιθανή επίδραση φυσικών ασθενειών και μειονεξιών στην παραβατικότητα υποστηρίζει πως, έδειξαν ότι υπάρχουν κάποιοι θετικοί συσχετισμοί. Ιδιαίτερο

χαρακτηριστικό ήταν η συχνότερη εισαγωγή σε νοσοκομείο, κατά τα πρώτα παιδικά χρόνια των παραβ. ανηλίκων. Ενδεικτικά τα προβλήματα που παρουσιάζουν ήταν κυρίως. Περιγενετικά προβλήματα ή είχαν υποστεί κακώσεις στο πρόσωπο και στο κεφάλι από χτυπήματα των γονέων τους. Είναι γνωστό δε ότι, η όποια εγκεφαλική βλάβη αυξάνει τους κινδύνους ψυχιατρικών διαταραχών και σχολικών καθυστερησεων και γι' αυτό το λόγο πιθανώς αυξάνει και τον κίνδυνο παραβατικότητας (Ι. Φαρσεδάκης, 1985).

3. Στις νευροφυσιολογικές έρευνες.

Πολλές έρευνες έχουν γίνει με σκοπό να ανεύρουν και να προσδιορίσουν ενδεχόμενη σχέση μεταξύ εμφανιζόμενης ανωμαλίας στη φυσιολογική λειτουργία του εγκεφάλου και παραβατικότητας. Τα πορίσματα μάλλον, τείνουν να αποδείξουν πως οι παραβ. ανήλικοι -όχι όλοι- σε μεγαλύτερη συχνότητα, εμφανίζουν διαφόρου είδους τέτοιες ανωμαλίες σε σύγκριση με μη παραβ. ανήλικους (Φαρσεδάκης 1989).

Ο Ellenberger (1967) συνοψίζει ως ακολούθως τα πορίσματα των ερευνών που αφορούν ανηλικούς ή νέους μετεφηβικής ηλικίας.

- Τα ανώμαλα εγκεφαλογραφήματα ήταν σημαντικά περισσότερα σε δείγμα παραβ. απ' ότι σε δείγμα μη παραβατ. ανηλίκων.

- Το ποσοστό ανώμαλου εγκεφαλογραφήματος έφθανε στο maximum στις περιπτώσεις διάπραξης ανθρωποκτονιών και, μάλιστα, σ' αυτές που δεν ήταν

προμελετημένες και φαινόταν να έχουν διαπραχθεί χωρίς εμφανή κίνητρα.

4. Στις έρευνες που αναφέρονται στην επίδραση των βιοχημικών και φαρμακολογικών παραγόντων.

Ως προς την επίδραση, των ανωμαλιών των έσω εκκρίσεων στη συμπεριφορά και ειδικότερα, στην παραβ. συμπεριφορά οι έρευνες είναι επίσης αρκετές και πολύπλοκες (Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου, 1979). Για όσους δέχονται αυτή την επίδραση, οι ανωμαλίες αυτές μπορούν να παρέμβουν είτε στην ιδιοσυστασία του ατόμου, είτε τυχαία και προσωρινά. Ο Η. Stutte, επί παραδείγματι, διαπίστωσε την εμφάνιση μιας παροδικής παραβατικότητας σε άνδρες ή γυναίκες των οποίων οι αδένες που παράγουν "ανδρικές" ορμόνες, είχαν προσβληθεί από οίδημα και παρουσίαζαν υπερέκκριση ορμονών. Όσο καιρό διειτηρείτο το οίδημα οι άνδρες ετρέποντο προς σεξουαλικά αδικήματα και οι γυναίκες προς ομοφυλοφιλικές διαστροφές. Και τα δύο συμπτώματα εξαφανίζονταν με την θεραπεία του οιδήματος.

Στην ίδια κατηγορία, παροδικής παραβατικότητας κατατάσσεται και το προέμμηνο σύνδρομο. Η Κ. Dalton διαπιστώνει πως οι γυναίκες παραβάτιδες του νόμου, σε ποσοστό 41% διαπράττουν τα αδικήματά τους κατά την έμμηνο περίοδο ή λίγο πριν απ'αυτήν και δίνει την εξήγηση πως αυτό συμβαίνει γιατί κατ'αυτό το διάστημα μειώνεται η παραγωγή προγεστερόνης και ανατρέπεται στον οργανισμό η ισορροπία της με την τεστοστερόνη. Εξ άλλου η υπερέκκριση τεστοστερόνης

θεωρείται πως συνδέεται με ιδιαίτερα επιθετική συμπεριφορά (Mednick & Volavka 1980).

Πρέπει να σημειωθεί εξάλλου η επίδραση των παραγόντων διατροφής στην ανθρ. συμπεριφορά, όπως προκύπτει από έρευνες.

5. Στις έρευνες που αναφέρονται στον δείκτη νοημοσύνης.

Οι σχετικές έρευνες διήκουν, την ύπαρξη συνεπών συσχετισμών μεταξύ χαμηλού δείκτη νοημοσύνης και αυξημένου κινδύνου παραβατικότητας. Και αυτό προκύπτει από όλες τις έρευνες που βασίζονται στις εκτιμήσεις των δασκάλων για διαταραγμένη συμπεριφορά των μαθητών, τις αποφάσεις των δικαστηρίων ανηλίκων που επιβάλλουν τη λήψη ορισμένων μέτρων, αλλά και τις κλινικές εκτιμήσεις των διαταραγμένων συμπεριφορών των ανηλίκων.

Έτσι, στην έρευνα των West & Farrington (1973) το 20% των αγοριών του Λονδίνου που εξετάσθηκαν και είχαν δείκτη νοημοσύνης κάτω από 90 της γνωστής κλίμακας υποτροπίασαν έναντι 9% αυτών που είχαν δείκτη νοημοσύνης μεταξύ 91-98, 5% μεταξύ 98-100 και 2% άνω του 110.

Β. ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η επίδραση του περιβάλλοντος στην ανάπτυξη της προσωπικότητας και τις συμπεριφορικές αντιδράσεις των ανηλίκων είναι ιδιαίτερα σημαντική, καμιά φορά και καθοριστική και μάλιστα ανεξάρτητα από το αν το περιβάλλον αυτό είναι της επιλογής τους ή αν είναι αναγκασμένοι να ζουν σ' αυτό.

Το περιβάλλον αυτό θα μπορούσε να διακριθεί σε άμεσο, στενότερο και ευρύτερο -όχι μόνο για συστηματικούς λόγους. Η επίδραση του καθενός απ' αυτά είναι διαφορετική και από άποψη χρόνου εμφάνισης της και από άποψη έντασης, διάρκειας και γενικότερα σημασίας των αποτελεσμάτων της. (Φαρσεδάκης 1985).

Δεν θα ήταν παράτολμο να λέγαμε ότι μερικές φορές σφραγίδα που θέτουν στην προσωπικότητα των ανηλίκων είναι η αναζήτηση.

Οι περιβαλλοντολογικοί παράγοντες είναι ποικίλοι και παρουσιάζουν στενή μεταξύ τους αλληλεπίδραση. Θα αποτολμηθεί ένας διαχωρισμός τους. Οι κυριότεροι απ' αυτούς είναι γεωγραφικοί (κλιματολογικοί, οικολογικοί, γενικά παράγοντες φυσικού περιβάλλοντος, τόπος κατοικίας - διαμονής και τόπος τέλεσης της παράβασης), οι πολιτιστικοί (κι εδώ περιλαμβάνεται η εξέταση, όλων εκείνων των επιμέρους παραγοντών -όπως οι οικογενειακοί, οι σχολικοί, οι ιδεολογικοί κ.λ.π.- και των στοιχείων και χαρακτηριστικών που τους συνιστούν και

δημιουργούν), οι οικονομικοί, οι πολιτικοί, οι λειτουργικοί.

Μια πιο συστηματική εξέταση των κυριότερων απ' αυτούς τους παράγοντες θα γίνει αρχίζοντας από τη διερεύνηση της επίδρασης του άμεσου περιβάλλοντος των ανηλίκων -του οικογενειακού- και της επίδρασης του και προχωρώντας στη συνέχεια στην ανάλυση της σημασίας του στενότερου και τέλος του ευρύτερου κοινωνικού περιβάλλοντος, πάντα με βάση τα πορίσματα διαφόρων σχετικών ερευνών.

1. ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Ο J.Chazal (1980), μελετητής της παραβατικότητας των ανηλίκων, διαπιστώνει πως ολοένα και περισσότερο στις μέρες μας οι γονείς αδυνατούν να ασκήσουν τους ρόλους τους ως φυσικών παιδαγωγών. Τα παιδιά, αφήνονται να παίζουν ελεύθερο στο δρόμο και στη γειτονιά. Έτσι δεν καλλιεργείται η ικανότητά τους να εκμάθουν τους κοινωνικούς κανόνες. Η αλλοπρόσαλλη συμπεριφορά της οικογένειας (απόλυτη παιδευτική ελευθερία εναλλασσόμενη με απροσδόκητες εξάρσεις αυστηρότητας κρίνεται από το παιδί πως οφείλεται σε έλλειψη γονικής στοργής. Αισθάνεται πως δεν αγαπιέται και αυτό έχει ως συνέπεια την αύξηση του αισθήματος ανασφάλειας του, πράγμα που δυσχεραίνει την ταυτίσή του με τους γονείς του (Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου, 1979). Η αίσθηση πως απορρίπτεται από το οικογενειακό περιβάλλον το οδηγεί, στη δική του απόρριψη. Τα αισθήματα αποστέρησης φέρνουν ως αντίδραση τη στάση αντίθεσής του και την εμφάνιση επιθετικής συμπεριφοράς. Αναγκάζεται να βρει τον συμψηφισμό μέσα στην ομάδα -που μπορεί να εξελιχθεί σε συμμορία- των συνομηλίκων του.

Εξάλλου, η υπερβολική γονική ανεκτικότητα απέναντι στα παιδιά, όπως και οι κάθε είδους γονικές ελλείψεις- μειονεξίες, μπορεί να οφείλονται σε φαινόμενα κοινωνικο-οικονομικά και κοινωνικο-πολιτιστικά (αλκοολισμός του πατέρα, φτωχική

κατοικία, χαμηλή εισοδηματική κατάσταση, ανεργία, οικογενειακή δυσαρμονία).

Στην ανάλυση των ερευνών που ακολουθεί θα μελετηθούν και οι διάφορες οικογενειακές μεταβλητές της παραβατικότητας των ανηλίκων για τις οποίες ο I. Φαρσεδάκης υποστηρίζει ότι υπάρχουν α) ανεξάρτητα από εθνική ή κοινωνική ομάδα που ανήκουν οι ανήλικοι, β) ανεξάρτητα από το πολιτιστικό επίπεδο μιας κοινωνίας και γ) ανεξάρτητα από τα συστήματα "κοινωνικού ελέγχου" (I. Φαρσεδάκης, Αθήνα 1985).

Η γενική εικόνα που προκύπτει από τις σχετικές έρευνες, δείχνει πως οι γονείς των παραβατικών ανηλίκων:

- Είναι περισσότερο τιμωρητικοί (Snyder, 1977 - Patterson, 1982).
- εκδίδουν περισσότερες εντολές (Lobitz και Johnson 1975).
- δίνουν συχνότερα σημασία σε περίπτωση παραβατικής συμπεριφοράς (Snyder, 1977) αλλά, συγχρόνως, δεν αντιλαμβάνονται έγκαιρα ενδεχόμενη παραβατική συμπεριφορά (Bogaard 1976).
- εμπλέκονται σε διαρκέστερες φάσεις καταναγκαστικών αρνητικών ανταλλαγών με τα παιδιά τους (Patterson 1981 και 1982).

Αναλυτικότερα τα δεδομένα των κυριοτέρων ερευνών έχουν ως εξής:

Η έρευνα των Glueck (1960), μεταξύ παραβατικών και μη παραβατικών ανηλίκων επισήμανε ορισμένες σημαντικές διαφορές:

- Το οικογενειακό περιβάλλον των γονέων των παραβατικών ανηλίκων εμφάνιζε μεγαλύτερο ποσοστό πνευματικής καθυστέρησης, συναισθηματικών διαταραχών, αλκοολισμού και εγκληματικότητας.
- Υπήρχαν περισσότερες ασυμφωνίες και συγκρούσεις μεταξύ των γονέων.
- Οι πατέρες δεν επέβλεπαν κατάλληλα τα παιδιά τους και ήταν απληροφόρητοι σχετικά με τις δραστηριότητες των παραβατικών παιδιών τους.
- Οι πατέρες εμφάνιζαν έλλειψη ζεστασιάς, συμπάθειας και στοργής απέναντι στα παιδιά τους.
- Η γενική εικόνα που προκύπτει, είναι πως το οικογενειακό περιβάλλον των παραβατικών ανηλίκων ήταν λιγότερο θετικό απ'ότι εκείνο των ομάδων ελέγχου. Σημειώνεται ιδιαίτερα, η έλλειψη οικογενειακών συνθηκών σταθερότητας, ασφάλειας, κύρους, πειθαρχίας και της αναγκαίας για την ανάπτυξή τους παιδευτικής και στοργικής ατμόσφαιρας.

Οι ίδιοι ερευνητές διαπιστώνουν πως στο 70% των περιπτώσεων των παραβατικών ανηλίκων οι γονείς τους κατέφευγαν στη λήψη εσφαλμένων μέτρων τιμώρησης για να επιτύχουν πειθάρχησή τους (ασυνέπεια και ακραία ποικιλία στάσεων). Επίσης πως μια ανύπαρκτη πειθαρχία χωρίς επίβλεψη που αφήνει στο παιδί απόλυτη ελευθερία είναι πολύ πιο συχνή στους παραβατικούς ανηλικούς απ'ότι στους μη παραβατικούς

(56,8% έναντι 11,7%), ενώ μια πολύ αυ-
παράλογη πειθάρχηση συναντάται επίσης
στους πατέρες των παραβατικών ανηλίκων απότι σ'
εκείνους των μη παραβατικών.

Τελος, σε νεότερη έρευνα διαπιστώνουν πως το 65%
των περιπτώσεων που ερευνήθηκαν εμφανίζουν ως κύρια
ή κυριαρχούσα αιτιώδη προϋπόθεση παραβατικότητας
την αστάθεια του οικογενειακού περιβάλλοντος και
την παιδευτική αναρμοδιότητα των γονέων (Delloert
1966).

Σε μια συγκριτική έρευνα πενήντα παραβατικών
παιδιών και πενήντα νευρωτικών παιδιών, ο
Bennett(1969) διαπίστωσε πως ορισμένοι οικογενεια-
κοί και κοινωνικοί παράγοντες τείνουν να δρουν από
κοινού, να ομαδοποιούνται προς ορισμένες μορφές
συμπεριφοράς. Αναφέρει πως στα παραβ. παιδιά
παρατηρούνται με πολύ μεγαλύτερη συχνότητα τα εξής
χαρακτηριστικά:

- 1) διακεκομμένες σχέσεις παιδιού - πατέρα,
- 2) διακεκομμένες σχέσεις μητέρας-παιδιού,
- 3) ασταθή νοικοκυριά, συχνές μετακομίσεις.
- 4) χωρισμένοι γονείς
- 5) μια μεγάλη διάρκεια ζωής σε θετή οικογένεια
- 6) περισσότερα από τρία παιδιά στην οικογένεια και
γενικά πολυπληθείς οικογένειες.
- 7) διαταραγμένες σχέσεις πατέρα-μητέρας,
- 8) πατέρας ή μητέρα με ηθικά ασταθή ή αντικοινωνική
προσωπικότητα,
- 9) ασυνεπείς τρόποι επιβολής πειθαρχίας στα παιδιά.

Βάσει ερευνών ο Leante (1972) αποδεικνύεται τελικά ότι άμεση επίδραση έχουν οι διεφθαρμένες οικογένειες, ενώ έμμεση εμφανίζεται η επίδραση στους ανήλικους της διαλυμένης οικογένειας, εκείνης που μειονεκτεί παιδευτικά και από άποψη στοργής έναντι των παιδιών, καθώς και εκείνης που παρουσιάζει κοινωνικοοικονομικές μειονεξίες. Ο σχετικός συσχετισμός παρατηρείται και στην περίπτωση αλκοολισμού, υποαπασχόλησης και βαριάς χαρακτηρισολογικής ανωμαλίας των γονέων (Ι. Φαρσεδάκης, Αθήνα 1985).

Οι διαλυμένες οικογένειες, επίσης, ασκούν σημαντική επίδραση στον ψυχισμό και στην συμπεριφορά του παιδιού και οδηγούν καμιά φορά στην παραβατικότητα.

Η διάλυση της οικογένειας μπορεί να οφείλεται στο θάνατο ενός από τους γονείς, στο διαζύγιο, στο χωρισμό, καταστάσεις, που, βέβαια, δεν οδηγούν, καθ' εαυτές, στην παραβατικότητα. Καλλιεργούν όμως τους αναγκαίους όρους. Ορισμένα γεγονότα, τραυματίζουν άμεσα το παιδί. Δεν μπορεί να αναφερθεί άμεσα στο ζεύγος των γονιών του. Τάχει χαμένα. Μειώνεται η εμπιστοσύνη στον εαυτό τους. Γίνεται ασταθές. Έτσι διακυβεύεται η πνευματική και ψυχική του ανάπτυξη και εμφανίζονται διάφορες μορφές κοινωνικής δυσπροσαρμοστικότητας. Μια από αυτές είναι και η παραβατική συμπεριφορά.

Εξ άλλου η έλλειψη στοργής που μπορεί να εμφανίζεται ως αδιαφορία ή και εχθρότητα ή να

οφείλεται σε απουσία των γονέων, μπορεί να οδηγήσει σε αποστερήσεις που είναι πιθανόν να οδηγήσουν ένα ή και όλα τα παιδιά της οικογένειας στην παραβατικότητα. Αλλά και η αγχοτική στοργή θέτει σε κίνδυνο την ψυχική ισορροπία του παιδιού. Η τεταμένη ατμόσφαιρα την οποία συντηρεί το οδηγεί στην αστάθεια. Τέλος η υπερπροστατευτική στοργή δημιουργεί παιδιά απαιτητικά που δεν μαθαίνουν να συμμορφώνονται στις διάφορες υποχρεώσεις της ζωής, ούτε να αντιστέκονται στους διάφορους πειρασμούς.

Η Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου αναφέρει κάποια στοιχεία από όπου διαπιστώνονται οι ασθενείς σχέσεις με τους γονείς:

- έλλειψη κοινών οικογενειακών ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων.
- έλλειψη στενής ψυχικής επικοινωνίας.
- έλλειψη στοργικής ταύτισης με τους γονείς
- απόσυρση από το σπίτι ή το χώρο των οικογενειακών συγκεντρώσεων (Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου Αθήνα 1979).

Συνεχίζοντας αναφέρει ότι ο ρόλος της μητέρας εμφανιζόταν τόσο σημαντικός σ'αυτές τις έρευνες, ώστε ορισμένοι θεώρησαν πως θα μπορούσε να γίνει πολύ ασφαλής πρόβλεψη για τη μελλοντική συμπεριφορά του ανηλίκου -και μάλιστα από πολύ νωρίς- με τη χρήση τριών μόνο μεταβλητών: 1) τρόπος επίβλεψης της μητέρας, 2) τρόπος επιβολής της πειθαρχίας από τη μητέρα και 3) βαθμός συνοχής της οικογένειας.

Τέλος οι κοινωνικο-οικονομικές μειονεξίες της οικογένειας, όπως λ.χ. η φτώχεια, οι φτωχικές στεγαστικές συνθήκες, το χαμηλό status κ.λ.π. συνδέονται τρόπον τινά με την παραβατικότητα. Η οποιαδήποτε όμως προδιάθεση προς την παραβ. που προκύπτει απ' τις μειονεξίες αυτές, δρα μάλλον έμμεσα, μόνο δηλ. μέσω της επίδρασης που ασκούν στους γονείς στους οποίους αναπτύσσονται διαταραχές και εμφανίζονται δυσχέρειες που εμποδίζουν την καλή και σωστή άσκηση της γονικής τους μέριμνας.

2. ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Παρά τη μεγάλη εξάπλωση της εκπαίδευσης σε ολόένα και μεγαλύτερα στρώματα του πληθυσμού, την ανάπτυξή της -κατέκταση και σε βάθος- δεν επαληθεύτηκαν οι ελπίδες που είχαν στηριχθεί σ' αυτήν για τη μείωση της παραβατικότητας των ανηλίκων. Αντίθετα παρουσιάζεται μία αύξησή της.

Θα ήταν υπερβολικό όμως να συνάγουμε πλήρη αναποτελεσματικότητα στην παιδεία. Το πιθανώτερο είναι, όπως παρατηρήθηκε (Leante, 1979), πως η όποια προληπτική της δράση εξουδετερώνεται και αναιρείται από τη δράση άλλων παραγόντων (π.χ. της διαλυμένης οικογένειας).

Ένα σημαντικό στοιχείο που συνάγεται απ' όλες τις έρευνες είναι ο παρατηρούμενος συσχετισμός μεταξύ σχολικής απροσαρμοστικότητας και παραβατικότητας.

Η δυσπροσαρμοστικότητα στο σχολείο είναι δυνατό να αποτελεί το αρχικό στάδιο μιας κοιν. απροσαρμοστικότητας του παιδιού στη μετέπειτα ζωή του.

Όλες οι έρευνες, τόσο οι παλιές μονοδιάστατες ευρωπαϊκές (Pinatel 1955, HeuJer 1952, 1969 Coly, 1954 Cannat) όσο και οι αμερικανικές ομάδες ελέγχου, συγκλίνουν στη διαπίστωση πως οι σχολικές καθυστερήσεις απαντώνται συχνότερα στα παραβατικά παιδιά απ' ό τι στα μη παραβατικά. Από την έρευνα των Glueck 1950 προκύπτει πως τα παραβατικά παιδιά, είχαν, κατά μέσον όρο, ένα χρόνο σχολική

καθυστερήση σε σχέση με τα μη παραβατικά (Φαρσεδάκης 1985). Ο Cusson σε σχετική του μελέτη θέτει το ερώτημα: Φταίει το σχολείο που δεν επέτρεψε σε μερικούς μαθητές να πετύχουν και τους έσπρωξε, έτσι, στην παραβατικότητα (μια και η προσωπικότητα του νέου υφίσταται συμπληρωματική προσβολή που οφείλεται σε προσωπικές απογοητεύσεις, οικογενειακές επιπλήξεις ή απώλεια της εκτίμησης των δασκάλων ή και αντιθέτως, σκληραίνει όταν διαπιστώνει ενδεχόμενη ατιμωρησία ή αδιαφορία γονέων και δασκάλων και αναπτύσσει απέχθεια έναντι τους, λανθάνουσα εχθρότητα ή και ανοικτή αντίδραση, Leante, 1972) ή φταίνε οι ίδιοι οι ανήλικοι που δεν πέτυχαν γιατί από την αρχή δεν έδειξαν ενδιαφέρον; (Cusson 1981).

Οι Shafer & Polki ισχυρίζονται ότι πέρα από όλα αυτά στην παραβατικότητα των ανηλίκων επιδρούν οι καθ'αυτό σχολικοί παράγοντες, συνάρτηση βέβαια, πολλών άλλων και ιδιαίτερα οικογενειακών. Ο αυταρχισμός, η έλλειψη συμμετοχής των μαθητών στη λήψη αποφάσεων που τους αφορούν, η παιδαγωγική και χρησιμοποιείται, η έλλειψη σύνδεσης σχολείου και κοινότητας, το ανταγωνιστικό σύστημα, η κακή προετοιμασία για την αγορά εργασίας, η έλλειψη υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού κ.λ.π. (Shafer, Polk 1967) είναι ορισμένα από τα χαρακτηριστικά του σχολείου για τα οποία ασκείται έντονη κριτική.

Αλλ'αυτά τα αρνητικά στοιχεία υπάρχουν για το σύνολο των μαθητών κι όμως δεν γίνονται όλοι παραβατικοί. Απομένει να εξηγηθεί γιατί και πως η εμπειρία του σχολείου μπορεί να οδηγήσει ορισμένους στην παραβατική συμπεριφορά, μια και ασφαλώς η εμπειρία αυτή δεν είναι ιδιαίτερα ευχάριστη για όλους τους μαθητές.

Ο Cusson (1981) δίνει μια εικόνα του σχολείου, όπως εξακολουθεί να είναι και όπως την αισθάνεται το παιδί που είναι υποχρεωμένο να πηγαίνει κάθε μέρα.

- 1) Σχολείο σημαίνει εργασία. Τέλος στα παιχνίδια. Και εργασία σημαίνει προσπάθεια καθώς και μια σειρά ανιαρών ασκήσεων παρά τις προσπάθειες των νέων παιδαγωγικών προσεγγίσεων.
- 2) Σχολείο σημαίνει θεωρία, κόσμο ιδεών. Μύηση σε νέες γλώσσες, νέα σύμβολα. Είναι η πνευματική ζωή. Ένας κόσμος τεχνητός. Δεν είναι η "πραγματική ζωή" και δεν είναι κάτι πολύ συγκεκριμένο.
- 3) Σχολείο σημαίνει παθητικότητα. Ο μαθητής, εκεί για να αφομοιώσει την κουλτούρα όχι για να την επινοήσει. Για να μάθει, όχι για να δημιουργήσει. Για να καταλάβει ό,τι οι άλλοι εφεύραν, όχι για να πρωτοτυπήσει ο ίδιος.
- 4) Σχολείο σημαίνει έναν κόσμο οργανωμένο, χωρίς εκπλήξεις μονοτονο. Είναι αντίθετο της δράσης.
- 5) Σχολείο σημαίνει υποταγή στην αυθεντία του δασκάλου. Μέσα στην τάξη, αυτός είναι που ορίζει τι πρέπει να γίνει, πως να γίνει και πότε.

Αυτή η ατμόσφαιρα του σχολείου δημιουργεί σ'όλα τα παιδιά μια ισχυρή πίεση και όλα θέλουν, κάποια στιγμή, να ξεφύγουν απ'αυτή τη δυσάρεστη εμπειρία. Κι εδώ, ακριβώς ο ρόλος των γονέων είναι καθοριστικός. Αν ενδιαφερθούν, του εξηγήσουν πως είναι αναγκαίο να μελετήσει και να σπουδάσει για να ανταπεξέλθει στη συνέχεια, ευκολότερα στις δυσκολίες της ζωής. Αν καταφέρουν να το πείσουν πως αξίζει τον κόπο να υποβληθεί σ'αυτή την προσπάθεια και στην προσωρινή στέρηση, ορισμένων απολαύσεων, αν καταφέρουν να το ενδυναμώσουν, όταν αρχίζει να κλονίζεται, το παιχνίδι έχει κερδηθεί σ'αυτό το επίπεδο. Όμως το παραβατικό παιδί δεν θα βρει αυτή την αναγκαία οικογενειακή υποστήριξη (Cusson, 1981).

Σ'αυτό το σημείο, η ευθύνη του σχολείου και των δασκάλων είναι καθοριστική. Συνήθως αντιδρούν με τιμωρίες, αποβολές, απορρίψεις (Cusson, 1981).

Η δομή, αλλά και ο τρόπος λειτουργίας, του σχολείου, αδυνατούν να αντιμετωπίσουν τις σχολικές αποτυχίες. Αντί να λύσουν τα προβλήματα που γεννιούνται απ'αυτές, συντελούν στην επιδείνωσή τους (Peyre, 1964), τις περισσότερες φορές.

Ο Φαρσεδάκης τελικά καταλήγει ότι αυτό που αποκαλύπτεται είναι ότι το σχολείο αποτελεί σημαντική δύναμη στη διαμόρφωση της ταυτότητας του μαθητή. Το τι είδους άνθρωπος γίνεται και το τί ικανότητες αποκτά, είναι απόρροια του τύπου της εκπαίδευσης που δημιουργεί το σχολείο (Φαρσεδάκης 1985).

3. ΦΙΛΟΙ - ΟΜΑΔΕΣ ΣΥΝΟΜΗΛΙΚΩΝ

θα ήταν παράλειψη να μην τονισθεί η επίδραση της ομάδας των συμμαθητών, των συνομηλίκων και φίλων στη συμπεριφορά, τόσο μέσα, όσο και έξω από το σχολείο.

Ειδικότερα ως προς την ανάπτυξη της επιθεικότητας των ανηλίκων, η επίδραση της στάσης και συμπεριφοράς της ομάδας φίλων ή συνομηλίκων, της "παρέας" γίνεται φανερή από τον πίνακα των Cloutier και Dionne, που συντάχθηκε με βάση σχετικές έρευνες (βλέπε πίνακα 2ΠΑ.Α).

ο Cusson (1981) αναφέρει ότι η παραβατικότητα των ανηλίκων μέσα στην ομάδα τείνει στην ικανοποίηση τεσσάρων στόχων της διέγερση, το παιχνίδι, την απόκτηση κύρους, την έντονη επιθυμία. Συνίσταται σε μια διαδικασία αλληλεπίδρασης και αμοιβαίας ενίσχυσης που μπορεί να αναλυθεί σε τέσσερα στοιχεία: 1) τη μίμηση, (Tarde, 1980), 2) την παρακίνηση (Belsou, 1979), 3) τη βοήθεια 4) την επιδοκιμασία.

Ο ίδιος μελετητής (Cusson) θέτει το ερώτημα:

Γιατί, όμως, συνηθίζουν να δρουν από κοινού, παρότι κινδυνεύουν να καταδοθούν από τους συνενόχους τους αν αυτοί συλληφθούν; Η απάντηση που δίνει είναι η εξής: Όταν είναι περισσότεροι μεγιστοποιούν τα αναμενόμενα κέρδη, ελαχιστοποιούν τις πιθανότητες να συλληφθούν επ'αυτοφώρω, διευκολύνονται στη διάπραξη παράτολμων εγχειρημάτων,

αυξάνουν την ικανοποίηση που αισθάνονται κατά την παράβαση, τους δίνεται η ευκαιρία να αποκτήσουν κύρος μεταξύ των ομοίων τους.

Ο Hitschi, υποστηρίζει ότι η επίδραση των συνομηλίκων εξαρτάται από το επίπεδο της οικογενειακής υποστήριξης. Ο Poole και Regdi ερευνούν την παραβατική συμπεριφορά σε σχέση με τη γονεϊκή υποστήριξη και την επίδραση των παραβατικών φίλων. Οι δύο αυτές μεταβλητές λειτουργούν ανεξάρτητα. Οι ανήλικοι με ελλειπή οικογενειακή υποστήριξη είναι περισσότερο επιρρεπείς σε επιδράσεις συνομηλίκων, ενώ η οικογενειακή υποστήριξη παρεμποδίζει την επίδραση αυτή, γιατί το παιδί δεν θέλει να διακινδυνεύσει την καλή σχέση με τους γονείς του. (Πιπινέλη - Ποταμιάνου 1968).

4. ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

Η επίδραση των οικονομικών παραγόντων μπορεί να εξετασθεί αναφορικά με τη συνολική παραβατικότητα, το παραβατικό άτομο, τη μορφή της παραβατικής συμπεριφοράς.

Η φτώχεια, όπως έχει ήδη παρατηρηθεί δεν οδηγεί το άτομο στην παραβατικότητα, καλλιεργεί όμως τους όρους -κοινωνικούς και προσωπικότητας- μια και οδηγεί σε στέρηση πνευματικής και ηθικής μόρφωσης που έχει ως συνέπεια τη μη ανάπτυξη συστήματος αναστολών. Και βέβαια επιδρά έμμεσα, μια και οι ψυχολογικές διεργασίες που γεννά δημιουργούν κλίμα ανασφάλειας, αβεβαιότητας και οδηγούν στην αστάθεια και απροσαρμοστικότητα (Γαρδίκας, 1978).

Σε αντίθεση, άλλες έρευνες (LaVeante 1972) έδειξαν, πως ο δείκτης οικονομικής άνεσης έβαινε παράλληλα προς τον δείκτη παραβατικότητας των ανηλίκων, και πως σε περιόδους οικονομικών κρίσεων, εμφανιζόταν μείωση της παραβατικότητας και αύξησή της σε περιόδους αφθονίας και αυτό στη μείωση και αύξηση αντίστοιχα των κυκλοφορούντων αγαθών (Φαρσεδακης, 1985).

Πολλοί μελετητές εξάλλου ασχολήθηκαν με την επίδραση της ανεργίας στους νέους (Diamond 1978, Hane Offiue 1980).

Οι έρευνές τους έδωσαν αντιφατικά πορίσματα. Άλλες έδειξαν παραλληλισμούς μεταξύ αυξομειώσεων του γενικού επιπέδου απασχόλησης και αντίστοιχων

αυξομειώσεων στα ποσοστά παραβατικότητας. Άλλες αντίθετα, έδειξαν αντίστροφη κίνηση ανεργίας και παραβατικότητας των ανηλίκων.

Γενικά, για την επίδραση των οικονομικών παραγόντων στην παραβατικότητα το 53-54 στο βιβλίο του "Αντικοινωνική συμπεριφορά των νέων", ο Φραντζεσκάκης, μεταφέροντας την άποψη της σύγχρονης κοινωνιολογίας υποστηρίζει ότι οι οικονομικές συνθήκες ζωής ασκούν ουσιώδη επιρροή στη διαμόρφωση της ανθρώπινης προσωπικότητα, αλλά στη δημιουργία αντικοινωνικής συμπεριφοράς θα παίξουν το ρόλο τους και ατομικοί και άλλοι περιβαντολογικοί παράγοντες (Φραντζεσκάκης, 1987).

5. Η περιοχή, η πόλη, η γειτονιά

Από το 1833 (αναλύσεις Guerry) η εγκληματολογική επιστήμη δεν έπαυσε να ασχολείται με τη διερεύνηση της επίδρασης του φυσικού περιβάλλοντος και της γεωγραφικής περιοχής στην έκταση και το είδος της παραβατικής συμπεριφοράς. Διαπιστώθηκε πως η παραβατικότητα ποικίλλει, ανάλογα με την γεωγραφική περιοχή. Το μέγιστο παραβατικότητας εμφανίζεται στις φτωχικές, πολυκατοικημένες περιοχές των βιομηχανικών πόλεων που κατοικούνται από άτομα χαμηλού κοινωνικού status και το κατώτατο στις οικονομικά ανθηρές ευρύτερες περιοχές της υπαίθρου (Baldwin 1979).

Στην Ελλάδα, η μοναδική σχετική έρευνα των Δ. Τσαούση και Ε. Κορρέ - Grueger (1974) έδειξε πως οι πιο βεβαρημένες περιοχές του λεκανοπεδίου Αττικής στην περίπτωση των παραβατικών αγοριών, είναι το Περιστέρι, το Πέραμα και η Αγ. Βαρβάρα.

Οι ερευνητικές διαπιστώσεις επισημαίνουν, κατά βάση, δύο πράγματα :

α. Πως υπάρχουν διαφορές μεταξύ πόλης και υπαίθρου. Μεγαλύτερη παραβατικότητα παρατηρείται στις μεγάλες πόλεις, μικρότερη στις μεσαίες, ακόμη μικρότερη στις μικρές, τέλος, πιο μικρή στην ύπαιθρο. Ο αριθμός της παραβατικότητας, συνδέεται με την σύνθεση της πόλης και την κίνηση (Τουριστική, βιομηχανική, εμπορική, ναυτιλιακή κ.λ.π.) που παρουσιάζει. (Stancius, 1968).

Συγχρόνως, διαπιστώνεται και μια σχετική ποιοτική διαφοροποίηση, ως προς το είδος της παραβατικής συμπεριφοράς. Η αστικοποίηση ευνοεί την ανάπτυξη μορφών παραβατικότητας με ισχυροποίηση του διανοητικού στοιχείου, αντί για μορφές όπου κυριαρχεί η βία, ιδιαίτερα η σωματική (π.χ. γαλλικές έρευνες διαπιστώνουν κυριαρχία της βίαιης παραβατικότητας στην ύπαιθρο και της κτητικής στις πόλεις όπου τα αγαθά και οι ευκαιρίες είναι περισσότερο). (Φαρσεδάκης 1985). Το ίδιο συμβαίνει και με τις ανθρώπινες επαφές που πολλαπλασιάζονται, γίνονται πιο πολύπλοκες, με συνεπεία να αυξάνουν τις πιθανότητες δημιουργίας συγκρούσεων. Το πρόβλημα καθίσταται οξύτερο, εξαιτίας των ατομικών και κοινωνικών προσπαθειών προσαρμογής στις απαιτήσεις και πιέσεις των οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών στην πόλη. Και επιτείνεται από την παρατηρούμενη μεγαλύτερη ανασφάλεια και αστάθεια των κοινωνικών θεσμών στην πόλη. Αντίθετα, στην ύπαιθρο οι κάτοικοι είναι ομοιομορφότεροι, σχεδόν λείπουν οι ανταγωνισμοί, που πηγάζουν από την κοινωνική τάξη, την ποικιλία των επαγγελμάτων κ.λ.π. Συγχρόνως ο ασκούμενος κοινωνικός έλεγχος είναι και εγγύτερος και αυστηρότερος. (Φαρσεδάκη, 1986).

β. Παρουσιάζονται και ενδοαστιακές διαφορές που διατηρούνται μάλιστα σταθερές για μακρά χρονικά διαστήματα. Αξιοσημείωτο είναι, πως οι διαφορές που επισημαίνουμε δεν περιορίζονται στην παραβατικότητα

αλλά επεκτείνονται και στις διαταραχές της συμπεριφοράς. Οι διαφορές αυτές δεν περιορίζονται στους ανήλικους αλλά παρατηρούνται και στους γονείς τους και επεκτείνονται σε δυσχέρειες εκμάθησης (Rutter, Cox, 1975), δυσλειτουργία της οικογένειας (Rutter & Quinton, 1977).

Υπάρχει εξάλλου, πάντοτε το ζήτημα άτομα με διάφορα ψυχοκοινωνικά προβλήματα να συρρέουν στις πόλεις, εγκαταλείποντας την ύπαιθρο (Γάρδικας 1960, Levy & Rowitz, 1981). Στην περίπτωση αυτή βέβαια δεν μπορεί να γίνεται λόγος για επίδραση της περιοχής στην παραβατικότητα.

Όμως ο παράγων "περιοχή", φαίνεται πως δεν επιδρά άμεσα στα παιδιά, αλλά έμμεσα μέσω της οικογένειας. Αυτό τουλάχιστον, έδειξαν οι έρευνες, αφού οι σχετικές διαφορές εξηγούνται αποκλειστικά από την μεγαλύτερη συχνότητα οικογενειακής δυσλειτουργίας στην πόλη, όπως φαίνεται από τις μεταβλητές : γενική εγκληματικότητα, γονική ψυχική διαταραχή, συζυγική δυσαρμονία, μεγάλο μέγεθος της οικογένειας.

Όπως όμως παρατηρούν οι Rutter & Giller (1985), δεν γνωρίζουμε γιατί οι οικογένειες στην πόλη είναι πιο ευάλωτες και τι ακριβώς στην πόλη προδιαθέτει στην οικογενειακή διχόνοια, την ψυχική διαταραχή και την εγκληματικότητα των γονέων, μια και οι σχετικές προσπάθειες εξήγησης των (Baldwin & Bottoms, 1976 - Quinton 1980, Rutter 1981) δεν κρίνονται ικανοποιητικές.

Αλλά, εκτός από τις διαφορές πόλης - υπαίθρου, ύπαρξη διαφορών εμφανίζεται - και μάλιστα σ'όλες τις σχετικές έρευνες - και στα διάφορα τμήματα της ίδιας πόλης - όπως προαναφέραμε. Σύμφωνα με τον Gath (1977) αυτές οι ενδοαστιακές διαφοροποιήσεις μπορεί να εμφανίζονται σε περιοχές από πολύ μικρές έως πολύ μεγάλες. Συγχρόνως, οι περιοχές υψηλής παραβατικότητας. Μέσα στις πόλεις, πολύ συχνά, εμφανίζονται διασκορπισμένες, χωρίς κάποια αυτονόητη σύνδεση, μεταξύ τους.

Εξ άλλου, οι Baldwin & Bottoms αποδεικνύουν με τις έρευνές τους ότι οι περιοχές με υψηλό ποσοστό παραβατικότητας ανηλικών διακρίνονται και για υψηλή εγκληματικότητα ενηλίκων, για οξέα κοινωνικά προβλήματα, αλκοολισμό, ψυχικές διαταραχές (Baldwin - Bottoms, 1977). Ακόμα και οι αυτοκτονίες (Sainsbury, 1985) και οι απόπειρες είναι συχνότερες σ'αυτές τις περιοχές.

6. Μέσα μαζικής ενημέρωσης

Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, ο τύπος ημερήσιος και περιοδικός, η τηλεόραση, η ραδιοφωνία, η αφίσα, όταν δεν ελέγχονται επαρκώς μπορεί να υποβάλουν τις ευάλωτες συνειδήσεις των νέων και είναι πολύ εύκολο να τις αναλώσουν σε σημείο που να οδηγήσουν ακόμη και στο έγκλημα.)

Δύο είναι οι θεωρίες για την επίδραση καταρχήν του θεάματος μέσω των μέσων ενημέρωσης στην εγκληματικότητα.

Η θεωρία του παραδείγματος, σύμφωνα με την οποία η εικόνα λειτουργεί ως ερέθισμα και οδηγεί το θεατή σε ανάλογη συμπεριφορά μ'αυτή που βλέπει.

Απο τη διεύθυνση εγκληματολογικών υπηρεσιών προκύπτει ότι ανήλικοι που φέρεται ότι τέλεσαν σοβαρές εγκληματικές πράξεις, είχαν μιμηθεί εγκλήματα που είχαν προηγουμένως παρακολουθήσει στην οθόνη.

Εξάλλου, τα εντυπωσιακά αφιερώματα των μέσων μαζικής ενημέρωσης σε ανήλικους και ενήλικους εγκληματίες με διογκωμένες και αυθέρετες πολλές φορές περιγραφές-γιατί οι δημοσιογράφοι προκειμένου να σημειώσουν μία προσωπική επιτυχία πολλές φορές γίνονται αδίστακτοι-συμβάλλουν στη δημιουργία μίας αλλοιωμένης για τον εγκληματία εικόνας και στην ηρωοποίηση του.

Η θεωρία της κάθαρσης που δέχεται το θέμα αντικοινωνικής συμπεριφοράς ασκεί, μία εκτονωτική επίδραση επιτρέποντας στον ανήλικο θεατή να

λυτρωθεί μέσα απο ένα συμβολισμό απο τις υποσυνείδητες παρορμήσεις που η οργανωμένη κοινωνική ζωή τον έχει απωθήσει (Νεράτζης 1986).

Η πιο αρνητική ίσως επίδραση της τηλεόρασης και του κινηματογράφου συνίσταται στο ότι δίνουν μία ψεύτικη εικόνα της κοιν.πραγματικότητας και της καθημερινής ζωής προβάλλοντας ταινίες βίας της εύκολης ζωής μέσω της πορνείας, της εμπορίας ναρκωτικών και της ληστείας. Η αρνητική επίδραση στο σημείο αυτό έγκειται στο ότι αφενός διοχετεύει στον ανήλικο πρότυπα ηρώων-είδωλα, αφετέρου παρεμποδίζει την ανάπτυξη της κριτικής αντίληψης. Συνακόλουθα η απόκρυξη της κοιν.πραγματικότητας επιβραδύνει την ομαλή ένταξη του ανηλίκου στις κοινωνικές διαδικασίες (Μουσιτάκης 1986).

Η μελέτη της προβολής της παραβατικότητας απο τον τύπο είναι απαραίτητη, εφόσον συμβάλλει στη διαμόρφωση κοιν.συνείδησης. Πρέπει όμως να εκλείψει το φαινόμενο της θεαματοποίησης και του γιγαντισμού των εγκληματικών ενεργειών που οδηγεί στη μυθοποίηση και ηρωοποίηση και του δράστη εφόσον δρα καταλυτικά στη συνείδηση του νεαρού αναγνώστη δείνοντάς του να μιμηθεί το προβαλλόμενο μοντέλο συμπεριφοράς.

Συνεπώς επιβάλλεται έλεγχος στην προβολή απο οποιοδήποτε μέσο εγκληματικών ενεργειών ουτοσώστε να συμβάλλουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης στην άμβλυνση των κοιν.αντιθέσεων και στον περιορισμό της εγκληματικότητας (π.Νεράτζης 1987).

7. ΑΛΛΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

Πολλοί ερευνητές μελέτησαν και απέδειξαν την επίδραση ορισμένων ακόμη παραγόντων που και η σύγχρονη κοινωνιολογία θεωρεί συνυπεύθυνους στην εκδήλωση παραβατικής συμπεριφοράς.

Αυτοί είναι: η μετανάστευση, αρχικά η εξωτερική και κατά δεύτερον η εσωτερική που οφείλεται στην αστικοποίηση και την εκβιομηχάνιση, παράγοντες που επίσης έχουν μελετηθεί σε σχέση με την παραβατική συμπεριφορά.

Αναφορικά με την εξωτερική μετανάστευση, οι έρευνες των West & Farringou 1973, και του Osborn 1980, διαθέτουν συγκρίσιμα στοιχεία για πριν και μετά την αλλαγή κατοικίας των ατόμων που συγκροτούσαν τις ομάδες ελέγχου (I>Φαρσεδάκης, 1985).

Τα πορίσματα των ερευνών αυτών, συνοπτικά έχουν ως εξής: οι ενήλικοι μετανάστες εμφανίζουν κατά μέσο όρο ποσοστό εγκληματικότητας, υψηλότερο απ'ότι οι συμπατριώτες τους που μένουν στην πατρίδα. Αυτό, εξηγείται απο τα προβλήματα προσαρμογής που συναντούν, την οικονομική μειονεξία, την άγνοια των νόμων, της γλώσσας κ.λ.π. Παρά ταύτα όμως, εμφανίζουν μικρότερη εγκληματικότητα απο τους αυτόχθονες. Απο τις ίδιες έρευνες, προκύπτει ακόμη, πως σημαντική μεταβλητή αποτελεί η ηλικία των μεταναστών όσοι μετανάστευσαν ως παιδιά, εμφανίζουν μεγαλύτερη παραβατικότητα (Φαρσεδάκης Αθήνα 1985).

Κατά τον Φίλια, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η δεύτερη γενεά των μετανστών, τα παιδιά δηλαδή των μεταναστών που γεννήθηκαν στην νέα πατρίδα.

Η δεύτερη αυτή γενεά εμφανίζει το ακόλουθο χαρακτηριστικό: η παραβατικότητα αυτών των παιδιών ξεπερνά την εγκληματικότητα των γονέων τους, αλλά και εκείνη των συνομηλίκων τους αυτοχθόνων. (Φίλιας, 1983).

Κατά τον Ferracuti, σε έρευνά του που έγινε το 1968, δημιουργούνται προβλήματα και μετά την ενδεχόμενη επιστροφή των μεταναστών στη χώρα καταγωγής τους (Ι.Φαρσεδάκης, Αθήνα 1985).

Ως αποδεικτικό στοιχείο, της επίδρασης που ασκεί η μετανάστευση στην παραβατικότητα, ο Pinatel (1971), αναφέρει την περίπτωση του Ισραήλ: παρά την εθνική και θρησκευτική ομοιογένεια και τη μόνιμη εξωτερική απειλή, το γεγονός πως το κράτος αυτό δημιουργήθηκε απο μαζική μετανάστευση, απο όλα τα σημεία του ορίζοντα, οδήγησε σε ορισμένα παράδοξα. Ενώ στις χώρες διαμονής τους πριν τη μετανάστευση, η συμμετοχή τους στην εγκληματικότητα ήταν μικρή, μετά τη μετανάστευση παρατηρείται το αντίθετο. Έτσι, αποδείχθηκε ότι σε 15 χρόνια η παραβατικότητα των ανηλίκων ότι σε 15 χρόνια η παραβατικότητα των ανηλίκων τριπλασιάστηκε, έναντι αύξησης 20-25% της εγκληματικότητας των ενηλίκων κατά την ίδια περίοδο.

Και απο την εξωτερική μετανάστευση έχει μελετηθεί και η εσωτερική ως απόρροια της αστικοποίησης και της εκβιομηχάνισης. Τα πορίσματα των ερευνών των Clinard & Abbolt (1971) έδειξαν πως ιδιαίτερα στις αναπτυσσόμενες χώρες, το ποσοστό αύξησης της παραβατικότητας, έτεινε στο μέγιστο όριο της, όταν η εκβιομηχάνιση και η αστικοποίηση βρισκόταν στο απόγειό τους. Αντίθετα, ο Clifford (1976) σε έρευνα που στην Ιαπωνία, διαπίστωσε ότι η παραβατικότητα των ανηλίκων είχε την τάση να μειώνεται κατά τη διάρκεια μιας περιόδου απaráμιλης βιομηχανικής ανάπτυξης και αστικής συγκέντρωσης.

Απο τη διαπίστωση αυτή, οι Rutter & Giller (1985) καταλήδουν πως η εκβιομηχάνιση και η αστικοποίηση δεν είναι καθ'αυτές που προδιαθέτουν στην παραβατική συμπεριφορά. Όπου εμφανίστηκε αυτός ο συσχετισμός με την παραβατικότητα, οφειλόταν στη διάσπαση των οικογενειακών δεσμών, στη μετανάστευση και στη διάδοση των τενεκεδουπόλεων. (Ι.Φαρσεδάκης, Αθήνα 1985).

III. Η ΜΕΤΑΧΕΙΡΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΗΛΙΚΟΥ ΠΑΡΑΒΑΤΗ

Η ανήλικοι ανέκαθεν αποτέλεσαν αντικείμενο ιδιαίτερης μεταχείρισης απο το ποινικό δίκαιο. Ήδη ο δωδεκάδελτος νόμος που χρονολογείται απο το 5ο αιώνα π.χ. διαφοροποιεί την ποινή του ανήλικου απο εκείνη του ενηλικού. Σε περίπτωση κλοπής για παράδειγμα δεν θα του επιβληθεί η ποινή του θανάτου ή της παραχώρησής του σαν σκλάβου στο θύμα της κληπής, αλλά μία τιμωρία απο τον Πράκτορα.

Κατά τη μετέπειτα εξέλιξη του Ρωμαϊκού Δικαίου καθορίζεται ο κανόνας ότι μέχρι τη συμπλήρωση του 7ου έτους της ηλικίας, το παιδί είναι ποινικά εντελώς ανεύθυνο, μετά δε τη συμπλήρωση του 7ου έτους και μέχρι να συμπληρώσει την αστική ενηλικότητα που είναι το 25ο έτος είναι ποινικά υπεύθυνο, τιμωρείται όμως με ποινή μειωμένη, σε σχέση μ'αυτή που θα επιβαλλόταν σ'έναν ενήλικο αν έκανε το ίδιο έγκλημα (Δασκαλάκης, εκλογή-Δεκέμβριος, 1979).

Ο Ιουστινιανός διαφοροποιεί την αστική απο την ποινική ενηλικότητα και τοποθετεί την πρώτη στο 14ο έτος για το αγόρι και στο 12ο για το κορίτσι. Μέχρι τη συμπλήρωση του ορίου αυτού η ποινή είναι μειωμένη, μετά μπορεί (χωρίς να είναι υποχρεωτικό), να είναι όπως και για τον ενήλικο. Αν όμως η πράξη μαρτυρεί κακότητα του χαρακτήρα, τότε η ποινή είναι η ίδια με εκείνη του ενηλικού ακόμη και για τον κάτω των 14 ετών ανήλικο κατ'εφαρμογή του κανόνα

"Malitia supplet cretateus) (Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου, Αθήνα 1984).

Κατά το Μεσαίωνα έχουμε τον περίφημο κώδικα του Καρόλου V, γνωστού με το όνομα Carolina, ο οποίος ορίζει ότι η ποινή θανάτου δεν επιβάλλεται στον κάτω των 15 ετών ανήλικο εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων.

Μετά τη γαλλική επανάσταση και την καθιέρωση του κλασσικού ποινικού δικαίου ο ναπολεόντειος ποινικός κώδικας καθιερώνει την αρχή ότι η ποινική ανηλικότητα έχει σαν όριο το 16ο έτος της ηλικίας. Ο κάτω των 16 ετών ανήλικος είναι ποινικά υπεύθυνος μόνο αν κριθεί ότι ενήργησε "μετά διακρίσεως", ενώ αν ενήργησε "άνευ διακρίσεως" είναι ανεύθυνος. Αν ενήργησε μετά διακρίσεως, τότε, είναι μόνο υπεύθυνος, αλλά του επιβάλλεται ποινή μειωμένη (Δασκαλάκης 1979).

Τις αρχές αυτές υιοθέτησε ο Βαυαρικός κώδικας του 1813 αντιγραφή του οποίου αποτέλεσε ο παλιός Π.Ν. που ίσχυσε σε μας μέχρι το 1950. Ο βαυαρικός κώδικας παρεξέκλινε από το Ναπολεόντιο κατά το ότι καθιέρωσε το 8ο έτος σαν όριο ποινικής ανευθυνότητας. (Δασκαλάκης "Πανελλήνιο Συμπόσιο για τα Δικαιώματα του παιδιού Αθήνα 1979).

Ο δικός μας Π.Ν., ρύθμιζε το ζήτημα της μεταχείρισης των ανηλικών εγκληματιών σύμφωνα με τις εξής αρχές:

α) Ο ανήλικος μέχρι το 10 έτος ήταν εντελώς ανεύθυνος.

β) Απο 11 μέχρι 14 ετών ο δράστης ήταν υπεύθυνος, ανάλογα αν ενήργησε "μετά διακρίσεως" δηλ. αν είχε τη δυνατότητα να διακρίνει το καλό απο το κακό και αν μπορούσε να αντιληφθεί τον απαγορευμένο χαρακτήρα της πράξης του.

γ) Τέλος, ο άνω των 14 ετών ανήλικος ήταν πλήρως υπεύθυνος.

Το σύστημα αυτό έβρισκε το βασικό του μειονέκτημα στην έννοια της "διάκρισης". Η έννοια αυτή προϋπόθετε μία ικανότητα που θεμελιωνόταν σ'ένα γνωστικό στοιχείο, την αντίληψη δηλ. του αδίκου χαρακτήρα της πράξης. Το στοιχείο όμως αυτό δεν αρκεί γιατί πολλές φορές υπάρχει, χωρίς όμως να υπάρχουν και σωστοί μηχανισμοί βούλησης, ώστε να αποβαίνουν ανασχετικοί παράγοντες και να συγκρατούν το παιδί απο την τέλεση της πράξης, παρά το γεγονός ότι ξέρει πως αυτή είναι απαγορευμένη (Δασκαλάκης 1979).

Οι αρχές αυτές ίσχυσαν σ'όλες τις νομοθεσίες. Βλέπουμε λοιπόν ότι απο τις απαρκές του αιώνα μας οι ανήλικοι παραβάτες του ποινικού νόμου τύχαιναν μιάς ευνοϊκότερης μεταχείρησης σε σχέση με τον ενήλικο πλην όμως αντιμετώπιζονταν μέσα στα πλαίσια του κοινοποινικού δικαίου. Δηλαδή, η διαφορά στη μεταχείρηση μεταξύ ανηλικού και ενηλικού εγκληματία ήταν ποσοτική και όχι ποιοτική, αναφέρει η Α.Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου στο βιβλίο της "εγχειρίδιο εγκληματολογίας" (Αθήνα, 1984).

Ο Η.Δασκαλάκης, για το ίδιο θέμα, επισημαίνει ότι με την είσοδο του 20ου αιώνα αρχίζει να καθιερώνεται στις διάφορες νομοθεσίες ένα ειδικό καθεστώς για τον ανήλικο εγκληματία με το οποίο ο ανήλικος εξαιρείται από το έδαφος εφαρμογής του κοινού ποινικού δικαίου και υπάγεται σε ίδιο σύστημα μεταχείρισης το οποίο δεν αποβλέπει στην προστασία της κοινωνίας από την εγκληματικότητα του ανηλίκου, αλλά στην προστασία του ανηλίκου από τον εαυτό του και από κακές επιδράσεις του περιβάλλοντος, και περιγράφει τους παράγοντες που συντέλεσαν στην καθιέρωση του ειδικού αυτού καθεστώτος ως εξής:

1. Οι επιστημονικές τάσεις που χαρακτηρίζουν τα τέλη του 19ου αιώνα. Η θετικιστική Ιταλική στάση επισύρει την προσοχή πάνω στον εγκληματία, ο οποίος αντιμετωπίζεται σαν συγκεκριμένη προσωπικότητα, τοποθετημένη σ'ένα ορισμένο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον και που πρέπει, συνεπώς, να εξετασθεί στη συγκεκριμένη οργανική, ψυχική, και κοινωνική της ιδιαιτερότητα. Έτσι η πολιτική θεώρηση του εγκληματία με βάση την αρχή της ισότητας των πολιτών, που χαρακτηρίζει την κλασική σχολή, δίνει τη θέση της στην επιστημονική θεώρηση με βάση την αρχή της εξατομίκευσης και της ταξινόμησης που χαρακτηρίζει τη θετική παρατήρηση. Αυτό οδηγεί στη διάκριση των εγκληματιών σε κατηγορία και συντελεί στην κατανόηση ότι ο ανήλικος αποτελεί ιδιαίτερη κατηγορία που έχει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και συνεπώς, απαιτεί ιδιαίτερο τρόπο αντιμετώπισης.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης το γεγονός ότι παράλληλα αναπτύσσονται η παιδοψυχιατρική, η παιδοψυχολογία και η παιδαγωγική που δημιουργούν ένα κύκλο γνώσεων γύρω από το παιδί και συντελούν ώστε να εμφανίζεται κάτω από πρίσμα.

2.- Άλλος παράγοντας ήταν ένα πνεύμα προστασίας του παιδιού που χαρακτηρίζει τα τέλη του 19ου αιώνα και εκφράζεται με διάφορα νομοθετικά μέτρα στους διάφορους τομείς του δικαίου. Παρατηρείται μία τάση στους ευρωπαϊκούς κώδικες την εποχή εκείνη για περιστολή της απολυτότητας της πατρικής εξουσίας.

Ο θεσμός της έκπτωσης από την πατρική εξουσία όταν αυτή ασκείται καταχρηστικά σε βάρος του ανηλίκου καθιερώνεται στην δεκαετία του 1880-1990 σε αρκετά κράτη καθώς επίσης και ένα σύστημα ελέγχου της άσκησης της πρακτικής εξουσίας. Στους ποινικούς κώδικες καθιερώνονται ποινικές κυρώσεις που πλήττουν γονείς και κηδεμόνες που κακομεταχειρίζονται τους ανήλικους που είναι κάτω από της εποπτεία τους. Το νομοθετικό αυτό ρεύμα και το πνεύμα που το υποτείνει συντελούν ώστε να αντιμετωπισθεί η παραβατικότητα των ανηλίκων κάτω από το πρίσμα της κοινωνικής αντίληψης και της προστασίας παρά κάτω από το πρίσμα της καταστολής. (Η. Δασκαλάκης, ΕΚΛΟΓΗ-Δεκέμβριος 1979).

Η εξέλιξη για τη δημιουργία ενός Π.Δ. ανηλίκων επισπεύδεται από την δημιουργία δικαστηρίων ανηλίκων.

Η πρώτη εμφάνιση των δικαστηρίων αυτών γίνεται στις Η.Π.Α. το 1900 από εκεί περνούν στην Αγγλία όπου καθιερώνονται το 1909 τα πρώτα *juveyiles Courts*, και στη συνέχεια καθιερώνονται και στην υπόλοιπη ευρώπη.

Η Κ.Σπινέλλη στη μελέτη της "Εγκληματολογίας, σύγχρονες και παλιότερες κατευθύνσεις, αποδίδει τη δημιουργία του στην αντίληψη ότι η εκδίκαση του ανηλίκου από τα κοινά ποινικά δικαστήρια με τις αρχές της δημοσιότητας και της αντιδικίας βλάπτει μάλλον τον ανήλικο, λόγω των τραυματικών επιδράσεων που μπορεί να δημιουργήσει σ'αυτόν η δίκη. (Καλλιόπη Σπινέλλη, Αθήνα 1985).

Το γεγονός ότι καθιερώθηκαν ειδικά δικαστήρια για τους ανήλικους συντέλεσε στη συνειδητοποίηση της ανάγκης ενός ουσιαστικού ποινικού δικαίου για τους ανήλικους, το οποίο προκύπτει ως δημιούργημα του εγκληματολογικού θετικισμού. Αναφερόμενος στο σύστημα αυτό ο κουράκης δέχεται ότι η μεταχείριση του ανηλίκου εγκληματία δεν έγκειται στην έννοια της ευθύνης αλλά πάνω στην ανάγκη κοινωνικοποίησης μίας κοινωνικά απροσάρμοστης ή δυσπροσάρμοστης προσωπικότητας και δεν έχει σαν στόχο την τιμώρηση του παραβάτη, αλλά την κοινωνική του επανένταξη. Έτσι οι δύο βασικές έννοιες πάνω στις οποίες οικοδομείται το ποινικό δίκαιο των ανηλίκων, είναι η έννοια της εγκληματικής προσωπικότητας και η έννοια της επανακοινωνικοποίησης η πρώτη ανάγεται

στο θεμέλιο της μεταχείρησης, η δεύτερη στο στόχο (Κουράκης Αθήνα 1990).

Είδαμε λοιπόν ότι θεμέλιο του συστήματος μεταχείρησης των ανηλικών παραβατών είναι η ιδέα της αντικοινωνικής κατεύθυνσης της προσωπικότητάς τους, η οποία οφείλεται σε μία πλημμελή κοινωνικοποίηση είτε λόγω κακών επιδράσεων του κοινωνικού περιβάλλοντος, είτε λόγω οργανικών ή ψυχοπαθολογικών παραγόντων που εμπόδισαν την κοινωνικοποίηση.

Πρέπει λοιπόν, στα πλαίσια της μεταχείρησής του, ο ανήλικος εγκληματίας, να υποβληθεί πάλι σε μία διαδικασία κοινωνικοποίησης, έτσι ώστε η συμπεριφορά του να μην έρχεται σε σύγκρουση με τους κανόνες της κοινωνικής διαβίωσης. Αυτό είναι το νόημα του όρου "επανακοινωνικοποίηση".

Βασική αρχή πάνω στην οποία στηρίζεται μια μεταχείρηση με στόχο την επανανοικοποίηση είναι η εξατομίκευση. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει η επιλογή των μέτρων μεταχείρησης, ο τρόπος επιβολής τους και η διάρκειά τους να ανταποκρίνεται στην συγκεκριμένη προσωπικότητα του ανηλικού. Μ'άλλα λόγια, η μεταχείρηση θα πρέπει να προσαρμοστεί στην ατομικότητα του ανηλικού. Προϋπόθεση λοιπόν του καθορισμού της συγκεκριμένης μεταχείρησης στην οποία θα υποβληθεί ο ανήλικος είναι η διάγνωση της παραβατικής κατεύθυνσης της συμπεριφοράς του. (Δασκαλάκης Ηλίας Αθήνα 1979).

Για την Ελληνική Νομοθεσία κύριος συντελεστής και φορέας της σωφρονιστικής μεταχείρισης των ανηλίκων παραβατών, έχουν οριστεί τα Δικαστήρια Ανηλίκων με άμεσο συνεργάτη την Υπηρεσία Επιμελητών Ανηλίκων που φέρουν και το μεγαλύτερο βάρος στη λειτουργία του όλου σωφρονιστικού συστήματος. Άλλοι βοηθητικοί παράγοντες είναι οι εταιρίες προστασίας ανηλίκων καθώς και τα αναμορφωτικά και σωφρονιστικά καταστήματα (Σπινέλλη-Τρωϊάννου, ΑΘΗΝΑ 1987).

Στην αντιμετώπιση των νεαρών παραβατών επικρατεί η αρχή της ειδικής τους μεταχειρίσεως και ένα ειδικό καθεστώς που τους εξαιρεί από το πεδίο εφαρμογής του κοινού ποινικού δικαίου και τον τοποθετεί σ'ένα ιδιαίτερο σωφρονιστικό σύστημα. Στην καθιέρωση αυτής της μορφής χειρισμού συντέλεσαν και τα εξής α) Η εμφάνιση και ανάπτυξη νέων ποινικών θεωριών που επέσυραν την προσοχή στην προσωπικότητα του εγκληματία με τη συγκεκριμένη οργανική, ψυχική και κοινωνική ατομικότητα της. β) Η επίδραση των δημοκρατικών και φιλελεύθερων ιδεών που οδήγησαν στη βελτίωση των συνθηκών στερήσεως της ελευθερίας και στην ανθρωπιστικότερη μεταχείριση των κρατουμένων και γενικά σε μία νέα σωφρονιστική πολιτική και γ) η δημιουργία νέων επιστημονικών κλάδων για το παιδί, ώστε να το δούμε από ένα νέο πρίσμα (παιδοψυχολογία, βιολογία, παιδαγωγική κ.λ.π.) με τη συμβολή και των κοινωνικών επιστημών.

Στην αρχή λοιπόν του αιώνα μας δημιουργείται ένα πνεύμα προστατευτικότητας για το παιδί, με άμεση εκδήλωση στα νομοθετικά μέτρα όλων των κλάδων του δικαίου. Το νεαρό άτομο γίνεται αντικείμενο επιστημονικής μελέτης και έρευνας σαν ιδιαίτερο πρόβλημα και οι ερευνητές αντιλαμβάνονται το ιδιόμορφο της ψυχοσυνθέσεώς του. Δηλαδή το ότι βρίσκεται σε μία διαρκή μεταλλαγή μέχρι την πλήρη ολοκλήρωση της προσωπικότητάς του που είναι ρευστή και διαπλάσσεται εύκολα, και επομένως είναι δεκτική βελτιώσεως. Η κίνηση αυτή επισπεύδει την ίδρυση των δικαστηρίων ανηλίκων που βασίζονται σ'ένα ειδικό καθεστώς και συμβάλλουν στη δημιουργία του "δικαίου ανηλίκων". Το δίκαιο αυτό ως αυτοτελής κλάδος, σύμφωνα με την Α.Τρωιάνου (1982) έχει προληπτικό μάλλον χαρακτήρα και χρησιμοποιεί μεθόδους αγωγής που αποβλέπουν στην κοινωνική αναπροσαρμογή του ανηλίκου. Η πρώτη εμφάνιση και λειτουργία των ειδικών αυτών δικαστηρίων τοποθετείται στον αγγλοσαξωνικό χώρο, ενώ η Ευρώπη είχε προηγηθεί μόνο θεωρητικά.

Στην Ελλάδα η κίνηση άρχισε μετά το 1922 κάτω από την πίεση των συνεπειών του πολέμου.

Με την ιδιωτική πρωτοβουλία που προκάλεσε αρχικά το κρατικό ενδιαφέρον, εκδόθηκαν ειδικοί νόμοι, μεταξύ των οποίων ήταν και ο πρώτος για τα δικαστήρια ανηλίκων. Η μεγάλη τομή, σύμφωνα με την Α.Τρωιάνου (1982), έγινε με τη σύνταξη και δημοσίευση των δύο κωδικών, του Ποινικού και της

Ποινικής Δικονομίας που αποτέλεσαν σταθμό-στο δίκαιο της χώρα μας.

Κύριος συντελεστής και φορέας της σωφρονιστικής μεταχείρισης των νεαρών παραβατών, κατά την ελληνική νομοθεσία είναι τα Δικαστήρια Ανηλίκων με άμεσο συνεργάτη την Υπηρεσία Επιμελητών Ανηλίκων (Υ.Ε.Α.) που είναι άρρηκτα συνδεδεμένα μαζί τους. Το μεγαλύτερο βάρος συμμετοχής σ' αυτό το μηχανισμό φέρουν οι Επιμελητές Ανηλίκων. Άλλοι βοηθητικοί παράγοντες είναι οι Εταιρίες προστασίας Ανηλίκων καθώς και τα Αναμορφωτικά (Ιδρύματα αγωγής) και σωφρονιστικά Καταστήματα. Απο ευρύτερη σκοπιά η αντιμετώπιση της νεανικής "εκτροπής" από τους τρεις αυτούς φορείς της πραγματοποιείται με ιδρυματική και εξωιδρυματική μεταχείριση. Διευκρινίζεται ότι και οι τρεις αυτοί φορείς υπάγονται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης. Στον κύκλο της αρμοδιότητας των Δικαστηρίων Ανηλίκων ανήκουν κατ' αρχήν οι υποθέσεις των νεαρών ατόμων, παιδιών 7-12 και εφήβων 13-17 χρονών που παραβιάζουν μία ποινική διάταξη. Επίσης εκείνων που εμφανίζουν παραβατική συμπεριφορά με τη μορφή αντικοινωνικών εκδηλώσεων χωρίς την τέλεση "αδικήματος" όπως το καθορίζει ο νόμος, ή βρίσκονται στο λεγόμενα "ηθικό κίνδυνο".

α) Αναμορφωτικά Μέτρα

Η Α.Τρωιάνου (1982) αναφέρει ότι τα μέτρα για την επιλογή των οποίων ο νόμος παρέχει μεγάλη ευχέρεια με βάση τα εξατομικευμένα στοιχεία, κάθε περιπτώσεως, είναι:

1. Τα αναμορφωτικά που περιλαμβάνουν α) την επίπληξη, β) την επιμέλεια γονέων, γ) την επιμέλεια επιμελητών ανηλίκων και τέλος δ) την εισαγωγή σε αναμορφωτικό κατάστημα.
2. Τα θεραπευτικά που συνεπάγεται εισαγωγή σε θεραπευτικό κατάστημα και
3. Ο σωφρονιστικός περιορισμός (ποινικός σωφρονισμός) που είναι μία ιδιαίτερη ποινή.

Εξετάζονται αναλυτικότερα τα μέτρα αυτά μπορούμε να επισημάνουμε τα εξής:

α) Η επίπληξη είναι πρώτη μεταξύ των αναμορφωτικών μέτρων (άρθρο 22 του Ποινικού Κώδικα) αλλά και πρώτη σε συχνότητα επιβαλλόμενου μέτρου. Στοιχεία από το Δικαστήριο Ανηλίκων Αθηνών δείχνουν ότι τα τελευταία χρόνια το μέτρο της "επίπληξης" επιβάλλεται σε περισσότερες από τις μισές περιπτώσεις (55%-60%), ενώ για παράδειγμα το 1968 οι "επιπλήξεις" κάλυπταν το ένα τέταρτο (24%) των περιπτώσεων. Εάν όμως ερευνηθεί η συχνότητα εφαρμογής της επίπληξης ανάλογα με την ηλικία του ανηλίκου, παρατηρεί κανείς ότι στα παιδιά (7 έως 12 ετών) δεν εφαρμόστηκαν τόσο συχνά. Για παράδειγμα το 1982 εφαρμόστηκε σε 27,3% των περιπτώσεων, μία

δεκαετία πριν σε 25,7% και σε ορισμένα έτη που το μέτρο επιβλήθηκε συχνότερα όπως το 1977 και 1981 που δεν ξεπέρασε ποτέ το 42% (Πηγή: ΕΣΥΕ, στατιστική της δικαιοσύνης 1973-1989). Αυτό συμβαίνει ίσως, διότι ο δικαστής ανηλίκων κρίνει ότι το μέτρο αυτό απαιτεί μία δυνατότητα διαλόγου με τον ανήλικο και κυρίως ικανότητά του να αντιληφθεί το νόημα του μέτρου, χαρακτηριστικά που λείπουν στα μικρά παιδιά. Ενδεχομένως με αυτό το σκεπτικό η επίπληξη αποτελεί το κατεξοχήν επιλεγόμενο μέτρο για τους εφήβους (13 έως 17 ετών).

Όπως αναφέρουν οι Κ.Δ. Σπινέλλη-Α.Τρωιάνου (1992), προσεκτική ανάγνωση σχετικών στοιχείων αποκαλύπτει ότι η τάση είναι, να ξεπερνούν το μέτρο αυτό το 42% των περιπτώσεων. Για παράδειγμα το 43,1% είναι το ποσοστό των επιπλήξεων για το 1982, 51,5% για το 1976 και 42,9% για το 1974. Στους μετεφήβους τέλος (18 έως 20) η επίπληξη επιβάλλεται σπάνια, σε ποσοστό που δεν ξεπερνά το 1,5% των περιπτώσεων. Πηγή: Δικαστήριο Αθήνας.

Το αναμορφωτικό μέτρο της επίπληξης επιλέγουν οι δικαστές, κατά κανόνα για τις τροχαίες παραβάσεις 13 έως 17 ετών, αλλά και 18 έως 20 ετών.

Επίσης με επίπληξη συνήθως επιδιώκουν να διαπαιδαγωγήσουν τους ανήλικους της ίδιας ηλικίας που συχνάζουν σε μέρη που λειτουργούν "ηλεκτρονικά" ή άλλα παρεμφερή είδη ψυχαγωγίας.

Στην Ελλάδα η επιβολή του αναμορφωτικού μέτρου της επίπληξης γίνεται προφορικά απο το δικαστή ανηλίκων. Αν και ενέχει μορφή υπερτερεί το παραινετικό στοιχείο και τονίζονται οι δυσάρεστες συνέπειες της αντικοινωνικής συμπεριφοράς. Η επίπληξη είναι το ευχερέστερο στην εφαρμογή του αναμορφωτικό μέτρο. Είναι άμεσο και ανέξοδο. Στα παραπάνω πλεονεκτήματα θα πρέπει να αντιτάξει, κανείς το μειονέκτημα που πηγάζει απο την κάπως ακαθόριστη και ἴπηπια φύση του μέτρου. Πολλοί ανήλικοι εγκαταλείπουν την αίθουσα του δικαστηρίου, στην Ελλάδα αλλά και αλλού, ευχαριστημένοι γιατί "δεν συνέβη τίποτα" ή ακόμα και με την εντύπωση ότι "αθώωθηκαν".

Εξάλλου το γεγονός ότι το μέτρο της επίπληξης εξαρτάται απο την προσωπικότητα και τις γνώσεις του δικαστή ανηλίκων και το γεγονός ότι επιβάλλεται συνήθως σε ανηλίκους που τέλεσαν περιστασιακά μία ελαφρά αξιόποινη πράξη είναι οι λόγοι για τους οποίους επιστήμονες δεν έχουν μελετήσει συστηματικά, για παράδειγμα τον βαθμό υποτροπής των ανηλίκων στους οποίους έχει επιβληθεί αυτό το μέτρο. Σημειώνεται πάντως ἴλι η Ελληνική νομοθεσία, στην αναφορά που κάνουν οι Κ.Δ.Σπινέλλη-Α.Τρωιάνου (1992), προβλέπει ειδικό τμήμα της Υπηρεσίας Ανηλίκων για την παρακολούθηση της εξέλιξης των ανηλίκων στους οποίους έχει επιβληθεί το μέτρο της επίπληξης.

β) Η επιμέλεια του ανηλίκου στους γονείς είναι το δεύτερο εξωϊδρυματικό μέτρο που προβλέπει ο Ελληνικός Ποινικός Κώδικας (άρθρο 122 1.β.). Το μέτρο αυτό που συνίσταται στην ανάθεση συνήθως στον έναν από τους δύο γονείς, και σπάνια σε συγγενικό πρόσωπο, μίας περισσότερο προσεκτικής και υπεύθυνης φροντίδας, επιβάλλεται τα τελευταία χρόνια πιο συχνά. Και επιβάλλεται κυρίως σε ανήλικα άτομα που τελούν κάποια τροχαία παράβαση, καθώς και σε αυτά, που παραβαίνουν τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα, οι οποίες προστατεύουν τα ένομα αγαθά της ιδιοκτησίας.

Όποια και αν είναι η συχνότητα επιβολής του αναμορφωτικού μέτρου, όπως τονίζουν στο βιβλίο τους "Δίκαιο Ανηλίκων" οι Κ.Δ.Σπινέλλη-Α.Τρωιάνου (1992), εύλογα δημιουργείται το ερώτημα: Η ανάθεση της υπεύθυνης επιμέλειας ενός συγκεκριμένου ανηλίκου σε άτομα που ήδη την είχαν και αποδεδειγμένα δεν την άσκησαν αποτελεσματικά αφού ο ανήλικος κάτω από την επιμέλειά τους τέλεσε αξιόποινη πράξη, πως είναι δυνατόν να αναμένεται ότι θα βοηθήσει τον συγκεκριμένο αυτό ανήλικο;

Όπως αναφέρει ο Δ.Δημηνάς (Αρμενόπουλος 1984) το μέτρο της θέσης του ανηλίκου υπό την υπεύθυνη επιμέλεια των γονέων, αλλά και το μέτρο της επίπληξης, αποδείχθηκαν στην πράξη και παιδαγωγικά ακατάλληλα, για το λόγο ότι δεν είναι ικανά τις περισσότερες φορές να βοηθήσουν τον ανήλικο να καταλάβει το αδίκημα που διέπραξε και ν'αποφασίσει

να μην το επαναλάβει. Σπάνιες είναι οι περιπτώσεις πολύ ευαίσθητων παιδιών, που περιστασιακά έπεσαν σε κάποια συνήθως τυπική παράβαση του ποινικού νόμου και επηρεάζονται απο την ατμόσφαιρα του Δικαστηρίου και απο την συμβολή του προεδρεύοντος Δικαστή ή του Επιμελητή Ανηλίκων, που τυχόν θα έχει ασχοληθεί πριν απο τη δικάσιμο μαζί τους.

Οι περισσότεροι πιστεύουν ότι έχουν αθωωθεί σ'αυτό συμβάλλουν και οι τυχόν παριστάμενοι συνήγοροι υπερασπίσεως και με την πρώτη ευκαιρία υποτροπιάζουν και ξαναδικάζονται στο Δικαστήριο Ανηλίκων, το οποίο συνήθως επιβάλλει τα ίδια μέτρα, ιδίως όταν πρόκειται για παραβάσεις ΚΟΚ ή του β.δ. 29/1971 νόμω, που τιμωρεί σαν συμμετόχους σε τυχερά παίγνια όσους ανηλίκους συχνάζουν (παίζουν ή παρακολουθούν) σε αίθουσες τυχερών παιγνίων (λούνα παρκ). Τα αδικήματα αυτά αποτελούν κάθε φορά το 80% - 90% του πινακίου των δικασίμων ανηλίκων και απο τη φύση τους το δικαστήριο περιορίζεται στο να επιβάλλει τα ελαφρότερα αναμορφωτικά μέτρα. Έτσι, πολλές φορές πέφτει στη συνείδηση του ανηλίκου η βαρύτητα και το κύρος του Δικαστηρίου, αφού ξέρει τις περισσότερες φορές πως θα δώσει το παρόν για ένα λεπτό και θα φύγει απο εκεί σαν να μην έγινε τίποτε, ακούγοντας ίσως και τη λέξη "επίπληξη". Σπάνιες είναι οι περιπτώσεις που θα απευθύνει συμβουλές ο Δικαστής στον ανήλικο και θα του επιστήσει την προσοχή να μην ξαναπέσει σε παράπτωμα, εξαγώντας του συγχρόνως ότι η "επίπληξη"

είναι είδος ποινής. Τις περισσότερες φορές είναι φορτωμένη η δικάσιμος και έχει ο Δικαστής ν'ασχοληθεί και μ'άλλα καθήκοντα, οπότε δεν μένει καιρός ούτε λέξη να απευθύνει στον κατηγορούμενο ανήλικο. Όταν μάλιστα απουσιάζει ο ανήλικος και δικάζεται "ωσεί παρών" του επιβάλλεται το μέτρο της "θέσης του υπο την υπεύθυνη επιμέλεια των γονέων του", πράγμα που δεν μαθαίνει ποτέ ούτε αυτός, ούτε οι γονείς του μία και δεν τους γίνεται συνήθως καμία κοινοποίηση της σχετικής απόφασης. Βέβαια, υπάρχουν και οι Επιμελητές Ανηλίκων, που πολλές φορές, κατά τον Δ.Δημηνά, (1984) εξηγούν και παρακολουθούν τους ανήλικους στους οποίους επιβλήθηκαν τέτοια μέτρα, αλλ'αυτό δεν αρκεί. Οι ανήλικοι που θα εγκαταλείψουν την αίθουσα του Δικαστηρίου, την οποία πριν μπου αντιμετώπιζαν με δέον, χωρίς να αισθανθούν τίποτα, θα διαπράξουν κατά κανόνα το ίδιο ή και άλλο σοβαρότερο αδίκημα.

Η έλλειψη ερευνών οι οποίες με την πολύχρονη παρακολούθηση των ανηλίκων που τέθηκαν σε επιμέλεια θα μπορούσαν να δώσουν στοιχεία σχετικά με την αποδοτικότητα του μέτρου, δεν επιτρέπει μία απάντηση βασισμένη σε εμπειρικά δεδομένα. Στο θεωρητικό επίπεδο όμως αναφέρουν οι Κ.Δ.Σπινέλλη-Α.Τρωιάνου (1992), είναι δυνατόν να υποστηρίξει κανείς ότι ο δικαστής με την βοήθεια του επιμελητή ανηλίκων είναι σε θέση να διαγνώσει τους ικανούς γονείς να αναλάβουν υπεύθυνα μετά απο υπόδειξη των καθηκόντων και υποχρεώσεών τους, το έργο της

επιμέλειας του παιδιού τους. Το μέτρο μάλιστα θα μπορούσε να γίνει πιο αποτελεσματικό αν παράλληλα με τις κυρώσεις που συνοδεύουν την πλημμελή άσκηση της επιμέλειας, οι γονείς ενθαρρύνονται (ίσως και υποχρεώνονται) να ζητούν συμβουλές ή υποστηρικτική θεραπεία από ιατροπαιδαγωγικούς σταθμούς, κέντρα κοινωνικής πολιτικής, σχολές γονέων ή άλλους ανάλογους φορείς. Η πρόσθετη αυτή βοήθεια προς τους γονείς, ενώ δεν θα υποκαταστήσει την παρακολούθηση της εξέλιξης των περιπτώσεων αυτών από την Υπηρεσία Επιμελητών Ανηλίκων θα συνέβαλλε στην ουσιαστικοποίηση του μέτρου.

γ) Το μέτρο της θέσεως του ανηλίκου υπό την επιμέλεια της Υπηρεσίας των επιμελητών σύμφωνα με τον Δ.Δημηνά (Αρμενόπουλος 1984,4), είναι το σπουδαιότερο και αποτελεσματικότερο από τα προβλεπόμενα από τον ισχύοντα Ποινικό Κώδικα.

Το σώμα των επιμελητών ανηλίκων είναι ένας θεσμός που ξεκίνησε πριν από πολλά χρόνια στη χώρα μας (1940) από άμισθους εθελοντές, επιστήμονες κυρίως, που είχαν κοινωνικά ενδιαφέροντα και που προσέφεραν σημαντικό έργο στα συσταθέντα τότε Δικαστήρια Ανηλίκων.

Μετά από ενδιάμεσα νομοθετήματα συστάθηκε ειδικός κλάδος Επιμελητών Ανηλίκων με τον Ν.378/1976, που υπήχθη στο Υπουργείο Δικαιοσύνης. Οι Επιμελητές Ανηλίκων προέρχονται κυρίως από κλάδους κοινωνικών επιστημών (κοιν.λειτουργοί, νομικοί, θεολόγοι, φιλόλογοι, δάσκαλοι, κ.λ.π.) που

μετά απο ειδική εκπαίδευση τοποθετούνται στις Υπηρεσίες Επιμελητών των Δικαστηρίων Ανηλίκων κάθε Πρωτοδικείου. Αποτελούν την "ψυχή" και τον βασικότερο παράγοντα κινήσεως των Δικαστηρίων Ανηλίκων. Πριν απο κάθε δικάσιμο, ο Επιμελητής Ανηλίκων μελετά τις δικογραφίες των εισαγομένων ανηλίκων και έρχεται σε άμεση επαφή μ'αυτούς ερευνώντας τη σύσταση και τις συνθήκες του οικογενειακού και κοινωνικού περιβάλλοντος μέσα στο οποίο κινείται ο ανήλικος καθώς και τις αιτίες που τον ώθησαν στη διάπραξη της συγκεκριμένης αντικοινωνικής πράξης. Τα πορίσματα απο την έρευνα αυτή μαζί με την πρόταση για το αναμορφωτικό μέτρο που πρέπει να επιβληθεί στο Δικαστήριο Ανηλίκων, το οποίο έχοντας μία σφαιρική εικόνα της όλης προσωπικότητας του κατηγορούμενου ανηλίκου και της πρότασης του Επιμελητή Ανηλίκων αποφασίζει ανάλογα για τη μεταχείρησή του.

Όταν το Δικαστήριο αποφασίζει σαν απαραίτητο μέτρο τη θέση του ανηλίκου υπο την επιμέλεια της Υπηρεσίας Επιμελητών Ανηλίκων τότε αναλαμβάνει ο Επιμελητής το σοβαρότατο και βαρύτατο έργο της αναμόρφωσης "υπο καθεστώς επιβλεπόμενης ελευθερίας" και επανένταξης στην κοινωνία σαν υγιούς μέλους του ανηλίκου που ανέπτυξε εγκληματική δραστηριότητα. Η Ζ.Λούτση (1987) αναφέρει ότι η επιμέλεια της Υπηρεσίας Επιμελητών επιβάλλεται όταν ο ανήλικος παρουσιάζει αντικοινωνική συμπεριφορά ή αντιμετωπίζει οικογενειακά προβλήματα. Τα τελευταία

τέσσερα χρόνια η εφαρμογή του μέτρου αυτού έπεσε κάτω απο το 25% ενώ την περίοδο 1960-1970 επιβάλλονται στο 45-50% των ανηλίκων που είχαν τελέσει αδικήματα. Η άσκηση του αναμορφωτικού μέτρου της Επιμέλειας Υπηρεσίας Επιμελητών απαιτεί τακτική συνεργασία του Επιμελητή με τον ανήλικο και την οικογένειά του.

Ειδικότερα, στην Ελλάδα οι Επιμελητές Ανηλίκων, όπως και σε άλλα κράτη οι αντίστοιχοι λειτουργοί, κατά κύριο λόγο:

- διεξάγουν αρχικά κοινωνική έρευνα στο οικογενειακό, και ευρύτερο αν χρειαστεί, περιβάλλον του ανηλίκου.
- συζητούν με τον ανήλικο, ο οποίος φέρεται ως δράστης ή βρίσκεται σε "ηθικό κίνδυνο" και σε "συνέντευξη" μαζί του προσπαθούν να διαγνώσουν τις ανάγκες και τα αίτια της αντικοινωνικής του συμπεριφοράς.
- συντάσσουν "έκθεση" και συμπληρώνουν "δελτίο" με βάση τα στοιχεία που έχουν συγκεντρώσει,
- προτείνουν στο δικαστή εγγράφως, στην "έκθεση", την ενδεικνυόμενη μεταχείριση για το συγκεκριμένο ανήλικο,
- παρέχουν συνδρομή στο δικαστή ανηλίκων κατά τη διάρκεια της δικασίμου.
- συλλέγουν στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις υποθέσεις που εκδικάζονται και τις "επιμέλειες" που επιβάλλουν και κυρίως:

- επιβλέπουν, καθοδηγούν και διαπαιδαγωγούν τον ανήλικο στον οποίο έχει επιβληθεί το μέτρο της επιμέλειας.

Η παράλληλη εκτέλεση όλων αυτών των αρμοδιοτήτων μαζί με την ανεπαρκή στελέχωση των Υπηρεσιών Επιμελητών Ανηλίκων ενδεχομένως και σύμφωνα με του Σπινέλλη-Τριάνου (1992), έχει συνέπεια μεταξύ άλλων, το να επιβάλλεται η επιμέλεια σε σχετικά ολιγόριθμες περιπτώσεις, και μάλιστα στις τυπικές αξιόποινες παραβάσεις των ανηλίκων 13-17 ετών, δηλαδή σε κλοπές και τροχαίες παραβάσεις.

Επίσης επιλέγεται η επιμέλεια περισσότερο για τα παιδιά, λιγότερο για του εφήβους και ακόμη λιγότερο για τους μετεφήβους. Η αντίστροφα ανάλογη σχέση που παρατηρείται ανάμεσα στην ηλικία των ανηλίκων αφ'ενός και στην επιλογή του αναμορφωτικού μέτρου της επιμέλειας επιμελητή αφ'ετέρου οφείλεται: α) το πλήθος των τροχαίων παραβάσεων που τελούνται στις μεγαλύτερες ηλικίες, για παράδειγμα 4.713 απο άτομα 18-20 ετών για τα οποία ορθώς δεν επιβάλλεται αυστηρότερο μέτρο στέρησης της ελευθερίας, και β) στις ποινικές κυρώσεις για τις παρεμβάσεις αυτές, αλλά και για τα "εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας" ανηλίκων 13-17 ετών. Πάντως, στο δικαστήριο ανηλίκων Αθηνών η "επιμέλεια επιμελητών" επιβάλλεται συχνότερα απ'ότι σε άλλα δικαστήρια της χώρας, στο ένα τέταρτο περίπου του συνόλου των περιπτώσεων. Ωστόσο και σ'αυτό, δεν φαίνεται να

εφαρμόζεται το μέτρο της επιμέλειας στο βαθμό που είναι δυνατό, αν κρίνει κανείς απο το ότι, για παράδειγμα στη Δ.γερμανία σε ποσοστό 60% των περιπτώσεων ανηλίκων επιβάλλεται δοκιμασία.

Η αποδοτικότητα του θεσμού της επιμέλειας ανηλίκων απο επιμελητές δεν έχει αξιολογηθεί στην Ελλάδα. 2. Λούτση, εισήγηση στο Πανελλήνιο Ιατρικό Συνέδριο, Ζάππειο 1985. Παρακάτω επιχειρείται μία συνοπτική παρουσίαση των στοιχείων έτσι όπως τα δίνουν οι Σπινέλλη-Τρωϊάνου (1992), τα οποία πρέπει να προσέξει όποιος επιχειρήσει να αξιολογήσει το θεσμό.

Συγκεκριμένα, οι προσδοκίες και ο ενθουσιασμός όσων εργάζονται με απο δοκιμασία άτομα ή ερευνούσαν το θέμα φαίνεται ότι λειτούργησαν ως "αυτο-εκπληρούμενη προφητεία", τα αναμενόμενα καλά αποτελέσματα είτε επέρχονταν, είτε οι εργαζόμενοι για τη δοκιμασία ή οι ερευνητές νόμιζαν ότι επέρχονταν.

Επίσης η κριτική που ασκήθηκε για το ποινικό δίκαιο και η επικράτηση της αρχής "η καλύτερη παρέμβαση είναι μη παρέμβαση", είχε ως αποτέλεσμα να επισημανθούν οι αποτυχίες της δοκιμασίας. Θα πρέπει να σημειωθεί ακόμη ότι η πληθώρα των μεταβλητών που πρέπει να ληφθούν υπόψη δυσχεραίνει την κατάταξή τους στη μελέτη της αποδοτικότητας της δοκιμασίας. Τέτοιες μεταβλητές θεωρούνται: η ηλικία του επιβλεπομένου, οι προηγούμενες αξιόποινες πράξεις που έχει διαπράξει ο ανήλικος, ο βαθμός

συνεργασίας του οικογενειακού περιβάλλοντος, το είδος των όρων που θέτει ο δικαστής στον ανήλικο, ο χρόνος στον οποίο διερευνάται η έκβαση της "δοκιμασίας" ο αριθμός των επιβλέψεων που έχει ανατεθεί σε κάθε λειτουργό "δοκιμασίας" ή σε κάθε επιμελητή ανηλίκων, οι ικανότητες του επιβλέποντος, η συχνότητα και ποιότητα επικοινωνίας επιβλέποντος και επιβλεπομένου, ο βαθμός υποστήριξης του επιβλεπομένου από την ευρύτερη κοινότητα και οι υποκειμενικές αντιλήψεις ορισμένων λειτουργών δοκιμασίας που επηρεάζουν την επίβλεψη του ανηλίκου.

Ασφαλώς από τα παραπάνω δεν προκύπτει με βεβαιότητα αν η επιμέλεια ανηλίκου από επιμελητή αποτελεί μία αποτελεσματική μέθοδο εξωϊδρυματικής μεταχείρισης. Ωστόσο, τα πολλά σχετικά ερευνητικά δεδομένα που μπορεί να χαρακτηριστούν από ενθαρρυντικά ως απογοητευτικά φαίνεται να οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ένα μεγάλο ποσοστό τροφίμων ιδρυμάτων θα μπορούσαν να επωφεληθούν από το θεσμό αυτό χωρίς να διακυβεύεται έτσι περισσότερο η κοινωνική ευρυθμία.

δ) Σαν τελευταίο αναμορφωτικό μέτρο αναφέρεται στην "τοποθέτηση του ανηλίκου σε κατάλληλο κρατικό, δημοτικό, κοινοτικό ή και ιδιωτικό κατάστημα αγωγής". Όπως αναφέρει ο Δ. Δημηνάς, (1984) είναι το πιο αυστηρό αλλά και το πιο αμφιλεγόμενο μέτρο ο περιορισμός του ανηλίκου σε Ίδρυμα Αγωγής, σε Αναμορφωτήριο, όπως ονομάζονταν παλιότερα. Θα το

προτείνει ο επιμελητής και θα το αποφασίσει το Δικαστήριο μόνο σε πολύ δύσκολες περιπτώσεις ανηλίκων, που έχουν πέσει σε σοβαρά αδικήματα και που τα άλλα αναμορφωτικά μέτρα δεν είναι δυνατό να τους βοηθήσουν. Μερικές φορές επιβάλλεται το μέτρο αυτό και για γενική πρόληψη, όταν ο ανήλικος ανέπτυξε επικίνδυνη εγκληματική δραστηριότητα και δεν μπορεί να τον συγκρατήσει το διαλυμένο, ταραγμένο ή και ανύπαρκτο οικογενειακό περιβάλλον από τον κατήφορο που πήρε. Είναι όμως και αμφιλεγόμενο το μέτρο και γι'αυτό με μεγάλη φειδώ και σε εξαιρετικές περιπτώσεις επιβάλλεται γιατί τα υπάρχοντα και λειτουργούντα ιδρύματα δεν είναι πάντοτε "κατάλληλα", όπως επιτάσσει τα σημερινά Ιδρύματα Αγωγής τη μορφή που είχαν παλιότερα τα Αναμορφωτήρια. Οποσδήποτε έχουν βελτιωθεί αρκετά, πλην όμως συνεχίζουν να λειτουργούν με κοινοβιακό σύστημα, χωρίς το διαχωρισμό των τροφίμων ανάλογα με τις πράξεις του χαρακτήρα και την ιδιομορφία της προσωπικότητάς τους και υστερούν κατά πολύ σε μεθοδικότητα, επιστημονικό προσωπικό, εξοπλισμό και λοιπά τεχνικά μέσα των ανάλογων ιδρυμάτων των λοιπών ευρωπαϊκών κρατών.

Τα ιδρύματα που λειτουργούν σήμερα είναι:

1. Τα ιδρύματα Αγωγής Αρρένων Στοιχειώδους και Επαγγελματικής Εκπαιδεύσεως που βρίσκονται στον Κορυδαλλό κοντά στις κλειστές φυλακές και προσφέρουν δημοτική εκπαίδευση σε σχολείο που λειτουργεί στο 'Ίδρυμα για παιδιά που δεν τέλειωσαν

το Δημοτικό και Επαγγελματική Επαίδευση για τα μεγαλύτερα παιδιά (πάνω από τα 14 χρόνια).

2. Το Ίδρυμα Αγωγής Ανηλίκων Θηλέων Αθηνών.

3. Το Ίδρυμα Αγωγής Ανηλίκων Αρρένων Βόλου, που είναι ημιελευθέρας διαβίωσης και προορίζεται για παιδιά που έχουν περιορισμένης έκτασης αντικοινωνική συμπεριφορά.

Τα τρία αυτά ιδρύματα είναι ανεπαρκέστατα για να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες όλης της χώρας, αλλά και πολύ απομακρυσμένα απ' τις περισσότερες πόλεις. Είναι κι αυτός ένας ανασταλτικός παράγοντας για να αποφασίσει κανείς να κλείσει ένα παιδί που προέρχεται για παράδειγμα από την επαρχία σε Ίδρυμα του κέντρου, όπου απομονώνεται τελείως απ' τους δικούς του, που οπωσδήποτε θέλουν και επιβάλλεται να έχουν επαφή μαζί του και με το προσωπικό του Ιδρύματος για συνεργασία και παρακολούθησαν την εξέλιξή του. Είναι λοιπόν επιβεβλημένη η ίδρυση σύγχρονων ιδρυμάτων αγωγής με τα πρότυπα των προηγμένων της Ευρώπης και Αμερικής, που να είναι εγκατεστημένα στα μεγαλύτερα διαμερίσματα της χώρας για να εξυπηρετούν τις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες ιδρυματικής αγωγής ανηλίκων.

Ένα κενό που αφήνει η παραπάνω διάταξη είναι ότι δεν καθορίζεται καθόλου το ελάχιστο ή μέγιστο όριο του εγκλεισμού του ανηλίκου στο Ίδρυμα αγωγής. Έτσι, κατά τον Δ. Δημηνά, (91984) ο περιορισμός σε Ίδρυμα Αγωγής είναι αόριστος και η παραμονή ενός ανηλίκου σ' αυτό ρυθμίζεται κυρίως από τη διεύθυνση

και το προσωπικό του ιδρύματος, που κάνει προτάσεις για απόλυση ή χορήγηση δοκιμαστικής άδειας ανάλογο με την προσωπικότητα και την εξέλιξη της διαγωγής του ανηλίκου-τροφίμου. Και ενώ παλιότερα το ελάχιστο όριο που συνήθως παρέμενε ο ανήλικος ήταν βμηνο, όσο δηλαδή χρονικό διάστημα χρειαζόταν να εκδηλωθεί ο ανήλικος και να γίνει στοιχειώδης αναμορφωτική αγωγή, τελευταία έχει ελαττωθεί πολύ ο χρόνος παραμονής και σε αρκετές περιπτώσεις δεν ξεπερνά το δίμηνο ή τρίμηνο εγκλεισμού για να βγει με άδεια ο ανήλικος, που συνήθως υποκρίνεται και προσποιείται πως βελτιώθηκε για να βρει μία ώρα νωρίτερα την ελευθερία του. κρίνεται λοιπόν αναγκαίο να καθορίζεται με τη δικαστική απόφαση, που θα παίρνει υπόψη και την πρόταση του Επιμελητή Ανηλίκων, ο οποίος σχημάτισε γνώμη για την προσωπικότητα του ανηλίκου, τουλάχιστο το κατώτερο όριο περιορισμού σε ίδρυμα.

Η προσφυγή λοιπόν στην λήψη του αναμορφωτικού μέτρου της εισαγωγής σε αναμορφωτικό κατάστημα (σήμερα 'Ίδρυμα Αγωγής) προϋποθέτει κατά κανόνα να έχει προηγουμένως δοκιμασθεί η αποτελεσματικότητα των άλλων αναμορφωτικών μέτρων (και μάλιστα της επιμέλειας Υ.Ε.Α.) ώστε να αποτελεί την τελευταία βαθμίδα της κλιμακώσεώς τους. Συνήθως είναι η κατάληξη της κατηγορίας των νέων με σοβαρά προβλήματα που είναι φανερό ότι χρειάζονται την ιδρυματική μεταχείριση. Πάντως επισημαίνεται η ανάγκη της αποφυγής μακροχρόνιας παραμονής (λόγω

του κινδύνου από την αόριστου χρόνου διάρκεια) για να είναι εφικτή του μέτρου.

Ο ελληνικός νόμος μιλάει, όπως αναφέρει Ι. Τρωϊάνου - Λουλά (1982), για εισαγωγή σε "κατάλληλο" ίδρυμα αλλά στην πράξη δεν παρέχεται ευχέρεια επιλογής, γιατί στη χώρα μας ο τύπος των ιδρυμάτων είναι ενιαίος και η διάκρισή τους αναφέρεται μόνο σε φύλο και ηλικία. Η δυνατότητα δε εκτελέσεως της εισαγωγής των ανηλικών σε ίδρυμα περιορίζεται στα υπάρχοντα 4 κρατικά : ένα στοιχειώδους και ένα επαγγελματικής εκπαίδευσης στο Κορυδαλλό και ένα στοιχειώδους στο Βόλο για αγόρια και για κορίτσια, ένα ίδρυμα αγωγής επαγγελματικής εκπαίδευσης στην περιοχή Παπάγου (Αθήνα). Σ'αυτά επικρατεί το κοινοβιακό σύστημα που δεν θεωρείται κατά τις σύγχρονες αντιλήψεις το καλύτερο από άποψη παιδαγωγικής και αναμορφωτικής μεταχειρήσεως. Για τα ιδρύματα Αγωγής είναι γνωστά τα όσα λέγονται, που παρά τις υπερβολές και ανακρίβειες έχουν κάποια βάση σχετικά με τις λειτουργικές τους ατέλειες.

Η αποτελεσματικότητα της ιδρυματικής μεταχείρισης των ανηλικών στην Ελλάδα δεν είναι γνωστή. Δεν υπάρχουν συστηματικές και εμπειριστατωμένες μελέτες και σ'αυτόν τον τομέα εγκληματολογικής έρευνας όπως και στους άλλους. Οι Κ.Δ. Σπινέλλη - Α. Τρωϊάνου (1992) αναφέρουν ότι δεν έχει θεσμοθετηθεί η μεταϊδρυματική παρακολούθηση των ανηλικών, ώστε να υπάρξει σχετικό υλικό αρχείων από το οποίο να προκύπτει η εξέλιξη

των τροφίμων. Τέλος, η ύπαρξη αφ' ενός μη κρατικών ιδρυμάτων που λειτουργούν με διαφορετικά καθεστώτα ημιελεύθερης διαβίωσης (όπως οι "Στέγες" : Συλλόγου Μεριμνης Ανηλίκων, "Καλός Ποιμήν", Καρδίτσας), και αφ' ετέρου κρατικών στα οποία ο βαθμός "ημιελευθέρως" εξατομικεύεται ανάλογα με τις εκάστοτε διεύθυνση και τις ανάγκες των ανηλίκων, δυσχεραίνει την εξαγωγή συμπερασμάτων και τη γενίκευση των όποιων θετικών ή αρνητικών αποτελεσμάτων.

Φυσικά, κατά καιρούς εντοπίζονται μεμονωμένες περιπτώσεις επιτυχημένων ατόμων που βοηθήθηκαν στα πλαίσια του αναμορφωτικού συστήματος.

Ερωτάται όμως κανείς μήπως οι ανήλικοι αυτοί και χωρίς την παρέμβαση του ιδρυματος θα προσαρμόζονταν μετά την πάροδο της εφηβείας στα κοινωνικά παραδεκτά πρότυπα συμπεριφοράς. Αντίθετα, αλλά αυτοβιογραφούμενα άτομα αποδίδουν την μετέπειτα αποκλίνουσα συμπεριφορά τους μεταξύ άλλων και στις εμπειρίες του αναμορφωτικού ιδρύματος.

Πάντως σχετικές έρευνες στο βιβλίο των Κ.Δ. Σπινέλλη - Α. Τρωϊάνου (1992), παραθέτουν υψηλότερους δείκτες αποτυχίας για τους πρώην τρόφιμους ιδρυμάτων απ' ό,τι παρουσιάζουν οι ανήλικοι ομάδας ελέγχου στους οποίους έχει επιβληθεί ένα είδος εξωϊδρυματικής μεταχείρισης, όπως για παράδειγμα εργασία για την κοινότητα, εντατικές συζητήσεις σε ομάδες και άλλα. Οι υψηλοί αυτοί δείκτες, οι οποίοι υπολογίζονται με άρση της

δοκιμαστικής άδειας ή υπό όρο απόλυσης, με παραβίαση της μεταϊδρυματικής παρακολούθησης, με τέλεση νέων αξιόποινων πράξεων και με καταδίκες σε σωφρονιστικά καταστήματα μετεφήβων ή ενηλίκων εξηγούνται αρκετά εύκολα. Στα ιδρύματα αυτά απομονώνονται οι πιο δύσκολες περιπτώσεις όπως οι ανήλικοι :

- στους οποίους δεν επέδρασαν άλλα "κλασσικά" εξωϊδρυματικά αναμορφωτικά μέτρα.
- που τέλεσαν μία σοβαρή αξιόποινη πράξη.
- που διαπράττουν λιγότερο σοβαρές, αλλά εξακολουθητικά αξιόποινες πράξεις, και
- των οποίων οι οικογενειακές συνθήκες διαβίωσης είναι βλαπτικές σε τέτοιο σημείο ώστε να συναναστρέφονται οι ανήλικοι με αρνητικά πρότυπα συμπεριφοράς, να αντιλαμβάνονται ως "τιμωρία" τη μεταχείριση με αποτέλεσμα να επιτείνεται η επιθετικότητά τους και τέλος να στιγματίζονται με συνέπεια να δυσχεραίνεται η κοινωνική τους επανένταξη.

Από άποψη δογματική βέβαια η στέρηση της ελευθερίας ανηλίκων έως 17 ετών ως αναμορφωτικό διαπαιδαγωγικό και προστατευτικό μέτρο με τοποθέτηση σε ίδρυμα αγωγής διαφέρει από τη στέρηση της ελευθερίας ανηλίκων της ίδιας ηλικίας ως ιδιόζουσα ποινή που εκτελείται με περιορισμό σε σωφρονιστικό κατάστημα. Ωστόσο επειδή σε τελευταία ανάλυση και στις δύο περιπτώσεις περιορίζεται η ελευθερία - έστω ηπιότερα στην πρώτη περίπτωση και

αυστηρότερα στη δεύτερη - αντιμετωπίζονται από κοινού τα θέματα εξαλειψης ή ελαχιστοποίησης των μειονεκτημάτων των δύο αυτών μεθόδων μεταχείρισης.

Τέλος, όπως αναφέρει ο Δ. Δημηνάς, ο ποινικός σωφρονισμός είναι ένα μέτρο σκληρό και είναι η μόνη ποινή που καταχωρίζεται στο ποινικό μητρώο του καταδικαζόμενου ανηλίκου και η οποία μπορεί να διαγραφεί με ορισμένες προϋποθέσεις, ύστερα από την πάροδο ορισμένου χρόνου από την απόλυσή του.

β) Θεραπευτικά Μέτρα

Τα θεραπευτικά μέτρα, τα οποία σπάνια λαμβάνονται από το δικαστήριο ανηλίκων, ενίστανται στην εισαγωγή του ανηλίκου σε θεραπευτικό ή άλλο κατάλληλο ίδρυμα έπειτα από γνωμοδότηση ειδικού γιατρού.

Τα μέτρα αυτά προορίζονται για περιπτώσεις ανηλίκων ιδιαίτερα σοβαρές και αποδεδειγμένα πάσχουν από ψυχική νόσο ή εμφανίζουν πνευματική καθυστέρηση ή είναι επιληπτικοί ή αλκοολικοί ή τυφλοί ή κωφάλαλοι. Η διάταξη αυτή σύμφωνα με την Α. Τρωϊανου - Λουλά (1982) περιορίζει τη δυνατότητα λήψεως αυτών των μέτρων μόνο για ανήλικους έως τα 17 συμπληρωμένα χρόνια τους που τέλεσαν κακούργημα ή πλημμέλημα με δόλη ή αμέλεια. Η εφαρμογή της διατάξεως είναι σπάνια όχι μόνο γιατί είναι λίγοι οι ανήλικοι που έχουν ανάγκη θεραπευτικής μεταχείρισης, αλλά γιατί στην πρώτη φάση, της κοινωνικής έρευνας, είναι ιδιαίτερα δύσκολη η διάγνωση της ανάγκης από τους Επιμελητές. Η Α. Τρωϊανου - Λουλά επισημαίνει ακόμα την έλλειψη δυνατότητας εξωϊδρυματικής θεραπευτικής αγωγής κάτω από ιατρική παρακολούθηση και την έλλειψη ποικιλίας κατηγοριών δημοσίων κατάλληλων για ελαφρότερες περιπτώσεις, που είναι περισσότερες και συνηθέστερες στην εποχή μας.

Η σποραδική χρησιμοποίηση του μέτρου ερμηνεύεται επίσης και από τις Κ.Δ. Σπινέλλη - Α. Τρωϊάνου (1992), από : 1. την έλλειψη ειδικών ιδρυμάτων και 2. την άρνηση των διευθυντών των ειδικών σχολείων να φιλοξενήσουν τους ανήλικους παραβάτες.

Βέβαια, σύμφωνα με σύγχρονες ψυχιατρικές αντιλήψεις η αποφυγή της ιδρυματοποίησης τελείως ή η χρησιμοποίησή της για ελάχιστο χρονικό διάστημα και η προσφυγή σε εξωιδρυματικές μονάδες ενδείκνυται στις περισσότερες περιπτώσεις. Αρκεί όμως η απόφαση του δικαστή να αποτελεί ορθή επιλογή, σύμφωνα και με την ιατρική γνωμάτευση και όχι λύση ανάγκης.

Επιπλέον για τις περιπτώσεις εξωιδρυματικής μεταχείρισης πρέπει η πολιτεία να ιδρύσει κέντρα ημερήσιας θεραπείας ή ημιελεύθερης διαβίωσης στα οποία θα αντιμετωπίζονται τα περιστατικά αυτά, ενώ θα καθοδηγούνται και θα υποστηρίζονται ψυχολογικά και οι γονείς.

Τα αναμορφωτικά και θεραπευτικά μέτρα, όπως αναφέρει η Α. Τρωϊάνου - Λουλά (1982), είναι αόριστης διάρκειας και παύουν με την άρση τους - ανάλογα με την εξέλιξη του ανήλικου - ή μπορούν να αντικατασταθούν μεταξύ τους αν χρειαστεί. Επίσης την μετατροπή των θεραπευτικών μέτρων σε αναμορφωτικά ή την άρση την προτείνει ο διευθυντής της κλινικής όπου νοσηλεύεται ο ανήλικος. Οι άρσεις και οι μετατροπές των θεραπευτικών ή αναμορφωτικών μέτρων γίνεται με απόφαση του δικαστηρίου που τα έχει επιβάλλει. Αν τα αναμορφωτικά μέτρα δεν έχουν

αρθεί με δικαστική απόφαση γρηγορότερα, φθάνουν στην αυτοδίκαιη άρση με τη συμπλήρωση του 21ου χρόνου της ηλικίας. Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι τα παιδιά και οι εφηβοί που τους επιβάλλονται θεραπευτικά ή αναμορφωτικά μέτρα από τα Δικαστήρια Ανηλίκων ή τα κοινά Δικαστήρια όταν συνεκδικάζονται με ενήλικες χαρακτηρίζονται ως ποινικά υπεύθυνοι. Αντίθετα ποινικά υπεύθυνοι χαρακτηρίζονται οι ανήλικοι που τους επιβάλλονται ποινές.

Περιορισμός σε Σωφρονιστικό Κατάστημα

Ο ποινικός σωφρονισμός του άρθρου 127 του Ποινικού Κώδικα συνίσταται σε εγκλεισμό σε σωφρονιστικό κατάστημα και επιβάλλεται με τις γνωστές προϋποθέσεις (όχι για πταίσματα και όχι σε παιδιά) ως έσχατο μέσο σωφρονιστικής μεταχείρισης. Διαφέρει ελαχιστα στην ουσιαστική του εκτέλεση από την ποινή φυλακίσεως, με βασική διαφορά το ανώτατο και κατώτατο χρονικό όριο επιβολής του. Το ελάχιστο όριο δεν μπορεί να είναι μικρότερο από 6 μήνες και το μέγιστο μεγαλύτερο από 20 χρόνια. Ο ποινικός σωφρονισμός επιβάλλεται μόνο σε εφήβους που είναι πολλές φορές υπότροποι και έχουν αντικοινωνική συμπεριφορά. Επιβάλλεται επίσης και σε εφήβους που δεν έχουν δείξει συμπτώματα αντικοινωνικής συμπεριφοράς, αλλά διέπραξαν ένα έγκλημα όπως η ληστεία, ο βιασμός, η ανθρωποκτονία (από πρόθεση), μεγάλες κλοπές και άλλα.

Σύμφωνα με τη Ζ. Λούτση (1987) από το 1972 μέχρι το 1980 ο ποινικός σωφρονισμός επιβαλλόταν σπανιότατα από το Μονομελές Δικαστήριο Ανηλίκων Αθηνών. Το ποσοστό ήταν μικρότερο από τη μονάδα. Από το 1981 και μετά όμως, αυξανόταν για να φθάσουν το 1986 στο 3,60%. Αυτό δε σημαίνει ότι καταδικάσθηκαν σε Ποινικό Σωφρονισμό 63 ανήλικοι. Η ποινή αυτή έχει επιβληθεί πολλές φορές στα ίδια πρόσωπα που είναι αριθμητικά λιγότερα.

Από την συμπεριφορά του ανηλίκου εξαρτιέται αν θα απολυθεί με το ελάχιστο όριο ποινής ή θα εξαντλήσει το μέγιστο ή αν θα απολυθεί με όρους πριν εξαντλήσει το ελάχιστο αν είναι μεγαλύτερο από 6 μήνες. Οι όροι είναι 3-5 χρόνια δοκιμασίας. Αν σ'αυτό το διάστημα δεν κάνει άλλο αδίκημα που χαρίζεται το υπόλοιπο της ποινής. Στο σωφρονιστικό κατάστημα της Κασαββέτειας που είναι αγροτικό οι κρατούμενοι έχουν την δυνατότητα να εργαστούν. Οι ημέρες της εργασίας υπολογίζονται διπλές και ο χρόνος κρατήσεως μειώνεται.

Όπως αναφέρει η Α. Τρωϊάνου - Λουλά (1982) ορισμένες φορές γίνεται σύγκυση μεταξύ του αναμορφωτικού μέτρου της εισαγωγής σε αναμορφωτικό ίδρυμα και της ιδιάζουσας αυτής ποινής. Ακόμη περισσότερο δημιουργείται σύγκυση μεταξύ του τελευταίου αυτού και των "σωφρονιστικών μέτρων" της πατρικής εξουσίας που αναφέρονται στο άρθρο 1502 του Αστικού Κώδικα. Ο ποινικός σωφρονισμός επιβάλλεται όπως έχει αποδειχθεί σπάνια και μόνο σε

υπότροπους εφήβους και μετεφήβους που έχουν ήδη διαμορφώσει επικίνδυνη συμπεριφορά με συνεχής αντικοινωνικές εκδηλώσεις. Δεν είναι λοιπόν σκόπιμη η επιβολή σωφρονιστικού περιορισμού σε πρωτοεμφανιζόμενο στο δικαστήριο έφηβο και για σοβαρή ακόμη πράξη (όπως η κλοπή) που από την κοινωνική έρευνα χαρακτηρίζεται ως περιστασιακή εκδήλωση και όχι έκφραση επικίνδυνης προσωπικότητας. Το ίδιο μπορεί να ειπωθεί και για την επιβολή σε πρωτοείσακτες υποθέσεις μετεφήβων της ποινής φυλακίσεως επί τροχαίων παραβάσεων, το οποίο δεν αποτελεί, όπως είναι γνωστό, αντικοινωνική εκδήλωση, αλλά συχνά περιστασιακό σύμπτωμα. Μόνο σε υπότροπους και αφού εξαντληθούν τα προηγούμενα μέτρα ενδείκνυται η εφαρμογή του άρθρου 130 του Ποινικού Κώδικα.

Ο Δ. Δημηνάς (Αρμενόπουλος 1984,4) επισημαίνει, για τον περιορισμό ανηλικών εγκληματιών, την αναγκαιότητα βραχυπρόθεσμης στέρησης της ελευθερίας, που επιβάλλεται σε πολλές περιπτώσεις νεαρών, που απασχολούν συχνά τις αστυνομικές αρχές και τα Δικαστήρια, με αντικοινωνική δραστηριότητα, αλλά των οποίων ο εγκλεισμός σε Ίδρυμα για μεγάλο ή αόριστο χρονικό διάστημα δεν ενδείκνυται. Υπάρχουν δηλαδή ζωντοί ανήλικοι, που διαπράττουν μικροκλοπές ή κατ'εξακολούθηση παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας ή και άλλα αδικήματα, στους οποίους η επιβολή των άλλων αναμορφωτικών μέτρων δεν έχει κατασταλακτικό ούτε καν ανασταλτικό

αποτέλεσμα, με συνέπεια να υποτροπιάζουν για μεγάλο χρονικό διάστημα. Από την άλλη μεριά, η δυνατότητα που παρέχει το άρθρο 124 του Ποινικού Κώδικα για αντικατάσταση του μέτρου από το Δικαστήριο Ανηλίκων με άλλο αυστηρότερο δεν εξυπηρετεί, γιατί θα κατέληγε στον αόριστο περιορισμό σε αναμορφωτήριο με τις συνέπειες που αναφέρθηκαν πιο πάνω. Θα είχε όμως πολύ ευεργετικά αποτελέσματα η δυνατότητα περιορισμού τέτοιων περιπτώσεων ανηλίκων σε κατάλληλο Ίδρυμα Αγωγής για 10 ή 20 ημέρες.

Η στέρηση της ελευθερίας λοιπόν, σύμφωνα με τον Δημηνά, σ'ένα τέτοιο ίδρυμα με αυστηρό εργασιακό πρόγραμμα και έντονη αναμορφωτική αγωγή θα χαλιναγωγούσε πολλούς απείθαρχους και αδίστακτους νεαρούς, τους οποίους, όπως απέδειξε η πράξη, τρομάζει και αναστατώνει ακόμη η ολιγόωρη φύλαξή τους σε Αστυνομικό κρατητήριο. Έτσι απ'όλη την Ελλάδα, σε περίπτωση που είναι αναγκαία η προφυλάκιση ανηλίκου, στέλνονται οι υπόδικοι στο ειδικό τμήμα Παρατηρήσεων των ιδρυμάτων Αγωγής Ανηλίκων Κορυδαλλού και Αθηνών.

Ο εγκλεισμός ανηλίκου σε Σωφρονιστικό Κατάστημα, όπως αναφέρει ο Ιακ. Ι. Φαρσεδάκης στο βιβλίο του "η κοινωνική αντίδραση στο έγκλημα και τα όριά της" (19), δημιουργεί πολλές αρνητικές καταστάσεις. Πρώτα - πρώτα η στέρηση της ελευθερίας στιγματίζει τον ανήλικο. Ο κοινωνικός στιγματισμός προτρέπει αυτούς που τον υφίστανται να ταυτιστούν ολοένα και περισσότερο με τους παρίες της κοινωνίας και να

αναμιχθούν μαζί τους. Η ίδια η εικόνα που έχει ο ανήλικος για τον εαυτό του, τείνει να καταστραφεί ως αποτέλεσμα της αντανάκλασης που του ανταποστέλλει η δημόσια γνώμη. Από το σημείο αυτό μέχρι να επιδιώξει την συναναστροφή με άλλους δυναστευόμενους, που όχι μόνο τον δέχονται, αλλά δίνουν αξία στην παρέκλιση του, η απόσταση γρήγορα διανύεται.

Κατά δεύτερο λόγο, ο Ιακ. Ι. Φαρσεδάκης, τονίζει ότι η φυλακή αποτελεί θεσμό. Με την κατανόηση της δομής του διαπιστώνει κανείς πως δημιουργείται μία εξαιρετική ιεράρχηση των ανθρώπινων σχέσεων που γεννούν μία παθολογία των σχέσεων αυτών. Για το λόγο αυτό διαπιστώνονται πλήθος ανεπιθύμητων αρνητικών αντιδράσεων και στα πιο φιλόδοξα προγράμματα μεταχείρισης σε κλειστό περιβάλλον. Πέρα από όλα αυτά η αντιπολιτισμική τοποθέτηση που δημιουργεί είναι ένα από τα κυριότερα εμπόδια για την κοινωνική τους ένταξη. Τέλος, ένα μελανό σημείο είναι οι αυτοκτονίες που παρατηρούνται μέσα στα κλειστά ιδρύματα. Η αυτοκτονία ως αντίδραση στο αδιέξοδο του ανήλικου που αισθάνεται αποδιωγμένος και ανίσχυρος είναι πολύ πιο συχνή σ'αυτήν την περίπτωση. Όλες οι σχετικές έρευνες συγκλίνουν στην διαπίστωση πως η συχνότητά τους είναι πενταπλάσια σε σύγκριση με τις αυτοκτονίες των ομηλικών τους στο γενικό πληθυσμό.

Κοινωνικές έρευνες, σύμφωνα με τον Ι. Φαρσεδάκη (19), ο αριθμός κρατουμένων, πριν το Δικαστήριο,

κυμαίνεται μεταξύ 40-84% του συνόλου. Οι ελεγχόμενοι για λόγους ύπαρξης "ηθικού κινδύνου" ανήλικοι, εγκλείονται με μεγαλύτερο ποσοστό (4 στους 10) απ'ότι ανήλικοι παραβάτες του Ποινικού Νόμου, και ο εγκλεισμός τους διαρκεί περισσότερο χρόνο. Η χώρα μας έχει το δυσμενές προνόμιο να διατηρεί νομοθεσία που επιτρέπει τον διοικητικό εγκλεισμό, χωρίς δηλαδή προηγούμενη απόφαση δικαστού ανηλίκων. Περαιτέρω σύμφωνα με τις κοινωνικές έρευνες :

- α) 1 στους 5 μόνο ανήλικους παραβάτες έρχεται σε επαφή με την αστυνομία.
- β) 1 στους 5 διώκεται.
- γ) 1 στους 20 καταδικάζεται.
- δ) 1 στους 600 εγκλείεται.

Αποδεικνύεται έτσι ότι το 90% των περιπτώσεων που αποστέλλονται σε κλειστά ιδρύματα οφείλεται στο χαμηλό κοινωνικοοικονομικό επίπεδο και στην ευχέρεια των οργάνων του επίσημου μηχανισμού κοινωνικού ελέγχου. Τέλος οι έρευνες ως κύρια κριτήρια για τον εγκλεισμό των ανηλικων επισημαίνουν την βαρύτητα της παράβασης, το χαμηλό και αβέβαιο κοινωνικό επίπεδο του ανηλίκου ή της οικογένειάς του, η ελλειψη οικογένειας, οι κακές σχέσεις των μελών της οικογένειας και η έλλειψη μόνιμης κατοικίας, την προηγούμενη εμπλοκή στις μηχανισμούς του επίσημου κοινωνικού ελέγχου, την σοβαρότητα της κατάστασης της ψυχικής του υγείας, την επιμονή του θύματος για την δίωξη του ανηλίκου,

την παρούσα δραστηριότητα του ανήλικου (ανεργία) και τέλος το επίπεδο της γειτονιάς που συλλαμβάνεται.

γ) Νέα Μέτρα Μεταχείρισης Ανηλίκων

Σε πολλές χώρες η μεταχείριση των ανηλίκων λειτούργησε σαν φυτώριο όπου αναπτύχθηκαν και δοκιμάστηκαν νέοι θεσμοί. Στο σημείο αυτό λοιπόν θεωρείται σκόπιμο, έστω και επιγραμματικά, να γίνει αναφορά σε ορισμένους από αυτούς έτσι όπως αναφέρουν οι Κ.Δ. Σπινέλλη - Α. Τρωϊάνου (1992).

Η "απεγκληματοποίηση", η "αποδικαστηριοποίηση" και η "αποϊδρυματοποίηση" θα μπορούσαν να θεωρηθούν ότι αποτελούν το τρίπτυχο στο οποίο στηρίζονται οι νέες τάσεις που παρατηρούνται στην περιοχή του ποινικού δικαίου γενικά και ειδικότερα του δικαίου ανηλίκων. Οι τάσεις αυτές δημιουργήθηκαν κάτω από τις επιδράσεις της "νέας" ή κριτικής εγκληματολογίας, του κινήματος για τα δικαιώματα του παιδιού, των ερευνητικών αποτελεσμάτων μελετητών και ορισμένων κοινωνικών, οικονομικών και πολιτικών συγκυριών. Ειδικότερα :

Η "απεγκληματοποίηση", δηλαδή η νομοθετική ενέργεια με την οποία καταργείται το αξιόποινο μιας μορφής συμπεριφοράς, θα ήταν δυνατόν να εφαρμοστεί και στο ελληνικό δίκαιο ανηλίκων. Για παράδειγμα ορισμένες παραβάσεις της νομοθεσίας περί αυτοκινήτων (Κ.Ο.Κ.) θα ήταν ευκταίο να διευθετούνται με διοικητικό πρόστιμο ή άλλες διοικητικές κυρώσεις από αρμόδια όργανα και να μην παραπέμπονται στο δικαστήριο ανηλίκων παρά μόνο κατ'εξαιρεση.

Η "αποδικαστηριοποίηση" ή "εκτροπή" από το δικαστήριο περιλαμβάνει κάθε παρέκκλιση είτε από το

σύστημα απονομής δικαιοσύνης σε ανήλικα άτομα γενικά ή ειδικότερα από μία κανονική σειρά πράξεων στο πεδίο της διαδικασίας πριν να εκδοθεί η απόφαση (για παράδειγμα, διακοπή της ανάκρισης ή της έκτισης της ποινής, αποχή από δίωξη συνδυασμένη με αποκατάσταση της ζημιάς ή θεραπεία ή συμφιλίωση, ή διευθέτηση από αρμόδια αστυνομικά όργανα ή παραπομπή σε σχολικό ψυχολόγο). Ο θεσμός της "εκτροπής" θα ήταν χρήσιμο να μεταφυτευθεί στην Ελλάδα για ορισμένες μορφές αξιόποινες συμπεριφοράς ανηλίκων (όπως κλοπές, ευτελούς αξίας, αλητεία). Είναι ευνόητο ότι μ'αυτές τις πρακτικές αποφεύγεται ο στιγματισμός των ανηλίκων, ο οποίος τελικά και με την ίδρυση των ξεχωριστών δικαστηρίων ανηλικων δεν έχει τελείως αποτραπεί. Επιπρόσθετα η σημαντικότερη ελάφρυνση των δικαστηρίων που θα επακολουθούσε, εάν ακολουθούσαν μία τέτοια λύση, θα επέτρεπε στα δικαστήρια ανηλίκων να απασχοληθούν ουσιαστικά με τις σοβαρότερες περιπτώσεις.

Από την άλλη πλευρά, η "αποϊδρυματοποίηση" δηλαδή η αποκατάσταση σε σημαντικό βαθμό των παραδοσιακών τρόπων μεταχείρισης ανηλίκων σε κλειστά ιδρύματα με νέα, ανοικτής περίθαλψης, εφαρμόζεται σε ευρεία κλίμακα και με επιτυχία σε πολλά κράτη. Τα κυριότερα από αυτά, που άλλωστε συμπληρώνουν τα ήδη προβλεπόμενα μέτρα (άρθρα 122 και 127 του Ποινικού Κώδικα) και που είναι δυνατόν να εφαρμοστούν χωρίς να απαιτείται ειδική υλικοτεχνική υποδομή είναι :

- η επίβλεψη ανήλικου δράστη, κάτω από 14 ετών, από κάποια κοινωνική υπηρεσία, εκτός του δικαστηρίου ανηλίκων.
 - η αποζημίωση του θύματος εάν ο ανήλικος εργάζεται ή εάν είναι σε θέση να εργαστεί.
 - η αποκατάσταση της βλάβης που προξένησε ο ανήλικος με προσωπική εργασία του.
 - η υποχρέωση του ανήλικου να εργασθεί χωρίς αμοιβή για κάποιο κοινωνικά σκοπό (δενδροφύτευση, συντρέφηση ηλικιωμένων σε οίκο ευγηρείας).
 - η παρακολούθηση ορισμένων μαθημάτων όπως οδηγησης αν ο ανήλικος έχει εμπλακεί σε παράβαση Κ.Ο.Κ. (κώδικας οδικής κυκλοφορίας).
 - η συμμετοχή του ανήλικου σε ομάδα συμβουλευτικής, ψυχοθεραπευτικής, ψυχοθεραπείας, αποτοξίνωσης ή άλλες παραπλήσιες δραστηριότητες.
 - η προσωρινή τοποθέτηση του ανήλικου σε ανάδοχη οικογένεια.
 - η υποχρεωτική διανυκτέρευση για ένα ή περισσότερα Σαββατοκύριακα σε εκπαιδευτικό κέντρο με σκοπό την παρακολούθηση ενός εντατικού προγράμματος επαγγελματικού προσανατολισμού και εξειδίκευσης.
- Η διαδικασία της "αποϊδρυματοποίησης", όπως αναφέρουν οι Κ.Δ. Σπινέλλη - Α. Τρωϊάνου (1992) ενισχύεται με δύο ακόμα θεσμούς που δεν αντικαθιστούν αλλά συντομεύουν το χρόνο της ιδρυματικής μεταχείρισης.
- η ταχεία απόλυση με όρους ή με δοκιμαστική άδεια και

- η χρησιμοποίηση ημιελεύθερης διαβίωσης είτε μόνο κατά την διάρκεια της ημέρας για εκπαιδευτικούς λόγους είτε μόνο κατά την διάρκεια της νύκτας για εργαζόμενους ανήλικους ή μαθητές, οι οποίοι είναι σκόπιμο να συμμετέχουν σε ειδικά προγράμματα.

Στην Ελλάδα εφαρμόζεται ο πρώτος θεσμός αλλά χωρίς τη σημαντική βοήθεια που προσφέρει στον ανήλικο η λεγόμενη μετα-ιδρυματική αγωγή. Ο δεύτερος βαθμός, των μονάδων ημιελεύθερης διαβίωσης δεν εφαρμόζεται. Ωστόσο, η διττή χρησιμοποίηση των ιδρυμάτων αυτών με πρωϊνά και νυχτερινά προγράμματα δίνει τη δυνατότητα να εξυπηρετηθούν ανήλικοι με διαφορετικές ανάγκες κοντά στο περιβάλλον τους, αν αυτό δεν είναι εγκληματογόνο, γιατί είναι δυνατό να ιδρυθούν πολλές τέτοιες μικρές μονάδες χαμηλού κόστους σε νομαρχιακό επίπεδο.

Νέα μέτρα μεταχείρισης των ανηλίκων προτείνει επίσης και ο Δ. Δημηνάς (Αρμενόπουλος 1984, 4) ο οποίος τονίζει ιδιαίτερα το πρόβλημα της παιδικής εγκληματικότητας στη χώρα μας και υποστηρίζει ότι χρειάζεται να ληφθούν αποφασιστικά μέτρα και να καθιερωθούν νέοι θεσμοί που να αντιμετωπίζουν βασικά και ουσιαστικά το πρόβλημα αυτό. Μεταξύ λοιπόν των μέτρων που πρέπει να ληφθούν άμεσα και έχουν προταθεί κατά καιρούς είναι :

α) Η επιβολή του εκσυγχρονισμού της ισχύουσας νομοθεσίας, δηλαδή των διατάξεων του Ποινικού Δικαίου, Ποινικής Δικονομίας και Αστικού Δικαίου που αναφέρονται στους ανήλικους, σύμφωνα με τα ξένα

πρότυπα, την ελληνική πραγματικότητα και τις υπάρχουσες σήμερα ανάγκες.

β) Η καθιέρωση του λεγόμενου Επιτροπικού Δικαστηρίου ή Δικαστηρίου Οικογενειακών Υποθέσεων, που θα έχει ευρύτερες αρμοδιότητες από το σημερινό Δικαστήριο Ανηλίκων. Το ειδικό αυτό Δικαστήριο θα αποτελείται από ειδικευμένους δικαστές, που θα απασχολούνται αποκλειστικά μόνο με υποθέσεις ανηλίκων και μάλιστα όχι μόνο με ποινικές αλλά και όλες εκείνες του οικογενειακού δικαίου, όπως για παράδειγμα είναι η γονική μέριμνα, η υιοθεσία και η λήψη γενικότερων μέτρων προστασίας των ανηλίκων.

γ) Η δημιουργία ειδικού κλάδου παιδικής Αστυνομίας, που θα ασχολείται αποκλειστικά με την πρόληψη και καταστολή της εγκληματικότητας των ανηλίκων.

δ) Ο διορισμός κοινωνικών λειτουργών στα Γυμνάσια και στα Λύκεια της χώρας, τα οποία αντιμετωπίζουν σωρεία περιπτώσεων αντικοινωνικά συμπεριφερομένων και προβληματικών ανηλίκων, θα ήταν σωτήριο προληπτικό μέτρο της παιδικής εγκληματικότητας. Ο κοινωνικός λειτουργός θα είχε άμεση επαφή με τα παιδιά που εμφανίζουν προβλήματα συμπεριφοράς, που εκδηλώνονται ακόμη και στην απόδοσή τους στα μαθήματά τους και θα προσπαθούσε να δώσει τη σωστή λύση στα πολύπλοκα εφηβικά προβλήματα με την επιστημονική εξατομικευμένη εργασία του και θα φρόντιζε να πετύχει το γεφύρωμα του χάσματος που δημιουργείται μεταξύ παιδιών και γονέων ή παιδιών και εκπαιδευτικών.

ε) Η ανάγκη να κάνει το κράτος θυσίες για την άμεση ίδρυση σύγχρονων ιδρυμάτων Αγωγής με μικρό αριθμό τροφίμων κατά το οικογενειακό σύστημα. Τα Ιδρύματα αυτά, με την μορφή μικρών σπιτιών που θα τα διευθύνει ζεύγος ειδικευμένων παιδαγωγών ή ψυχολόγων, πρέπει να είναι εγκατεστημένα στα διάφορα διαμερίσματα της χώρας για την εξυπηρέτηση και κάλυψη των αναγκών των κατά τόπους Δικαστήρια Ανηλίκων.

στ) Η ίδρυση Κέντρων Ψυχαγωγίας Νέων (Κέντρων Νεότητας) από τους Δήμους και Κοινότητες με τη βοήθεια του κράτους και της Εκκλησίας θα αποτελούσε ένα σοβαρό αντίδοτο για τους νέους που θέλουν να ψυχαγωγούνται σε περιβάλλον αποκλειστικά δικό τους, μακριά από την εκμετάλλευση και τις θανάσιμες παγίδες (για παράδειγμα διακίνηση ναρκωτικών) που στήνονται στα υπάρχοντα σήμερα κέντρα (καφετέριες, ντισκοτέκ και άλλα), που δημιουργούν άγχος και φοβία στην πλειονότητα των γονέων.

ζ) Η ίδρυση σε κάθε Δήμο ή Κοινότητα Σχολών Γονέων ή και Συμβουλευτικών Σταθμών Γονέων, στους οποίους θα μπορούν να καταφεύγουν και να συμβουλευούνται οι γονείς που έχουν προβλήματα συμπεριφοράς των παιδιών τους. Η ίδρυση τειοίων Σταθμών, που θα αποτελούνται από ομάδα ειδικά καταρτισμένων επιστημόνων (ψυχολόγους, παιδαγωγούς, ψυχιάτρους και άλλα) μπορούν να λειτουργούν κατά διάφορα χρονικά διαστήματα εκ περιτροπής στις διάφορες πολεις και χωριά.

η) Οι Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων, που αποτελούν τον παλιότερο θεσμό στην καταπολέμηση της εγκληματικότητας των ανηλίκων πρέπει να αναδιοργανωθούν και να ανανεωθούν. Τα Συμβούλιο των Ε.Π.Α. αποτελούνται από τον κατά τόπους Εισαγγελέα σαν Πρόεδρο και από 6 άλλα μέλη κάθε πόλης, που διακρίνονται για την προσφορά τους στον κοινωνικό τομέα. Οι Ε.Π.Α. ασκούν τώρα επιβοηθητικό μόνο έργο, μπορούν όμως να προσφέρουν σημαντική βοήθεια ιδίως στον τομέα της πρόληψης της παιδικής εγκληματικότητας, αν πλαισιωθούν από ειδικευμένο προσωπικό και τυχουν μίας σοβαρής ετησιας οικονομικής ενίσχυσης από το κράτος.

θ) Ο αυστηρός και συστηματικός έλεγχος των δημοσίων θεαμάτων με τροποποίηση της ισχύουσας νομοθεσίας και θέσπιση νέων νομοθετικών διατάξεων.

ι) Οι καθιερωθέντες τελευταία στη χώρα μας θεσμοί, όπως είναι οι μαθητικές κοινότητες, οι πολυπληθείς πολιτιστικοί και κοινωνικοί σύλλογοι και πρόσφατα τα συνοικιακά συμβούλια, είναι οργανωμένα συλλογικά όργανα, που θα μπορούσαν να συμβάλλουν σημαντικά στην έγκαιρη και σωστή αντιμετώπιση της εγκληματικότητας των ανηλίκων.

ια) Τέλος, η εξυγίανση της τηλεόρασης είναι επιτακτική ανάγκη, γιατί πολλές φορές από το παρελθόν μέχρι σήμερα έχει επηρεάσει αρνητικά και έχει σπρώξει στην εγκληματικότητα πολλά ανήλικα παιδιά.

δ) Υπηρεσίες Επιμελητών Ανηλίκων - Πρόληψη Αντικοινωνικότητας Ανηλίκων σύμφωνα με τον Ποινικό Κώδικα.

Ο ειδικός κλάδος της Υπηρεσίας Επιμελητών Ανηλίκων, όπως έχει αναφερθεί και σε άλλη παράγραφο της μελέτης, ξεκίνησε πριν από πολλά χρόνια στη χώρα μας από άμισθους εθελοντές, επιστήμονες κυρίως, που είχαν κοινωνικά ενδιαφέροντα. Ο κλάδος λοιπόν αυτός συστάθηκε ύστερα από ενδιάμεσα νομοθετήματα (Ν. 2793/54, Ν. 3811/58) με βάση τον Ν. 378/76 και υπάγεται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης.

Αρμόδιος στην Υπηρεσία Επιμελητών είναι ο Επιμελητής Ανηλίκων, ο οποίος προέρχεται κυρίως από κλάδους κοινωνικών επιστημών και τοποθετείται στην υπηρεσία Επιμελητών των Δικαστηρίων Ανηλίκων κάθε Πρωτοδικείου, έπειτα από ειδική εκπαίδευση. Τα καθήκοντα των Επιμελητών Ανηλίκων, όπως αναφέρονται στην Εφημερίδα της κυβερνήσεως είναι :

- η διεξαγωγή κοινωνικής έρευνας. Η έρευνα αυτή συνίσταται στη συλλογή στοιχείων για τον τρόπο διαβίωσης, την προσωπικότητα και την οικονομική κατάσταση του ανήλικου αλλά και της οικογένειάς του, καθώς και για το πνευματικό τους επίπεδο. Από την στιγμή που θα διεξαχθεί κοινωνική έρευνα, ο Επιμελητής Ανηλίκων συντάσσει ατομική έκθεση για τον ανήλικο, στην οποία διατυπώνει και την συγκεκριμένη πρότασή του (όσον αφορά τον ανήλικο) και αφού καταγραφούν τα στοιχεία του ανήλικου στο ατομικό του δελτίο, το παραδίδει λίγο πριν την δικάσιμο του Δικαστή Ανηλίκων για να το μελετήσει.
- Η επιμέλεια του ανήλικου από τον Επιμελητή, εφόσον καθορισθεί από τη δικάσιμο ως αναμορφωτικό

μέτρο. Στην περίπτωση αυτή ο Επιμελητής Ανηλίκων υποχρεούται να επικοινωνεί κατά τακτά χρονικά διαστήματα με τον ανήλικο και την οικογένειά του, καθώς και με το ευρύτερο περιβάλλον του, να καθοδηγεί και να υποβοηθεί τις κοινωνικές του δραστηριότητες καταβάλλοντας κάθε προσπάθεια για την ομαλή εξέλιξη και κοινωνική αναπροσαρμογή του. Επίσης, ο Επιμελητής Ανηλίκων τηρεί ατομικό δελτίο του ανηλίκου και συντάσσει έκθεση, μετά από έξι μήνες περίπου, για την εξέλιξη του ανηλίκου και υποβάλλει πρόταση για παράταση, άρση ή μεταβολή του μέτρου.

- Η επίβλεψη ανηλίκων, οι οποίοι είτε είναι τρόφιμοι ιδρυμάτων Αγωγής Ανηλίκων και βρίσκονται σε δοκιμαστική άδεια είτε έχουν εξέλθει από Σωφρονιστικό Κατάστημα Ανηλίκων. Καθήκον του Επιμελητή είναι να διεξάγει κοινωνική έρευνα για το οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον του ανηλίκου και να προετοιμάζει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο την κοινωνική του αποκατάσταση. Στη συνέχεια συντάσσει σχετική έκθεση, την οποία διαβιβάζει στο οικείο Ίδρυμα Αγωγής ή Σωφρονιστικό Κατάστημα.

- Η παρακολούθηση της εξέλιξης και η προστατευτική επίβλεψη ανηλίκων, στους οποίους έχει επιβληθεί το αναμορφωτικό μέτρο της επίπληξης ή της υπεύθυνης επιμέλειας των γονέων τους.

- Η υποχρέωση του επιμελητή να συνοδεύει τον ανήλικο σε άλλη περιφέρεια προκειμένου να παραστεί στην διεξαγωγή της δίκης για υπόθεση του ανηλίκου.

- Τέλος η υποχρέωση του Επιμελητή να τηρεί ημερολόγιο κινήσεως, να συλλέγει στατιστικά στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των περιπτώσεων, των αιτιών της παρεκτροπής ή της υποτροπής των ανηλίκων, των αναμορφωτικών μέτρων που επιβάλλονται και κυρίως των "επιμελειών" και οποιαδήποτε άλλα στοιχεία αναγκαία για την παρακολούθηση της πρόληψης και της καταστολής της εγκληματικότητας ανηλίκων ιδιαίτερα της περιφέρειας του Δικαστηρίου Ανηλίκων.

Η Υπηρεσία Επιμελητών Ανηλίκων αναλαμβάνει περιπτώσεις ανηλίκων 7-18 ετών, που έχουν αντικοινωνική συμπεριφορά ή διατρέχουν ηθικό κίνδυνο, μετά από αίτηση συνήθως των γονέων, σπάνια των συγγενών ή άλλης κοινωνικής υπηρεσίας ή του ίδιου του ανήλικου. Η Ζ. Λούτση (1987) αναφέρει ότι από τις 90-100 αιτήσεις το χρόνο στην Αθήνα, ένας αριθμός αποσυρεται από τους ίδιους τους γονείς, όταν περάσει η οικογενειακή κρίση και ο θυμός που τους ώθησε να υποβάλλουν την αίτηση. Οι γονείς που απευθύνονται στην Υπηρεσία Επιμελητών, παραπονιούνται για φυγές των παιδιών τους, διακοπή της φοίτησης στο σχολείο, εγκατάλειψη της εργασίας, ανεπιθύμητες σχέσεις, ανυπακοή, ασέβεια, σκηνές, αφαιρέσεις χρημάτων, υπερβολικές απαιτήσεις. Οι περισσότεροι ανήλικοι που απασχολούν τον τομέα πρόληψης είναι κορίτσια εφηβικής ηλικίας 13-15 ετών. Οι οικογένειες τους παρουσιάζουν συνήθως σοβαρά προβλήματα. Οι σχέσεις των μελών της

οικογένειας είναι κακές και σπάνια μπορούν να συνεργαστούν με τον Επιμελητή του Δικαστηρίου Ανηλίκων. Οι περιπτώσεις της πρόληψης μειώνονται συνεχώς γιατί δεν αναφέρονται όπως άλλοτε προνομιακά περιστατικά και η κοινωνία έγινε πιο ανεκτική στις απαιτήσεις για ελευθερία και ανεξαρτησία των εφήβων.

Την πρόληψη λοιπόν της εγκληματικότητας την ασκεί το Υπουργείο Δικαιοσύνης βάσει του Αστικού Νόμου 2740/40 "περί ιδρύσεως και λειτουργίας Αναμορφωτικών Καταστημάτων Ανηλικων" με τον οποίο ιδρύθηκαν και οι εταιρείες προστασίας Ανηλίκων, οι οποίες ασχολούνται με τους "ηθικά εγκαταλελειμένους Ανηλίκους" όπως βέβαια και οι Υπηρεσίες Επιμελητών Δικαστηρίων Ανηλίκων. Τα αναμορφωτικά μέτρα που προβλέπει ο νόμος για την πρόληψη, είναι η Επιμέλεια Υπηρεσίας Επιμελητών και η εισαγωγή στα ιδρύματα Αγωγής. Η τελική επιλογή του καταλληλότερου μέτρου γίνεται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, το οποίο δίνει εντολή να εκτελεσθεί, ύστερα από γνωμάτευση του δικαστή ανηλίκων. Ο δικαστής ανηλίκων γνωμοδοτεί βασιζόμενος σε μεγάλο βαθμό στην κοινωνική έρευνα και πρόταση του Επιμελητή Ανηλίκων που χειρίστηκε την περίπτωση. Παρά τις προσπάθειες που καταβάλλονται από την Υπηρεσία Επιμελητών και το Δικαστήριο Ανηλίκων να ερευνώνται και να αξιολογούνται οι περιπτώσεις ηθικής παρεκτροπής, όπως οι περιπτώσεις αξιόποινων πράξεων, η δυνατότητα "εισαγωγής" ανηλίκων σε

Ίδρυμα Αγωγής για τις πρώτες υφίσταται. Γι' αυτό και αμφισβητείται έντονα η πρακτική στέρησης της ελευθερίας ανηλικών και μάλιστα μέσω της διοικητικής οδού για λόγους "ηθικής παρεκτροπής".

Σύμφωνα με τις Κ.Δ. Σπινέλλη - Α. Τρωϊάνου (1992), τα κριτήρια που τίθενται για να θεωρηθεί ότι ένας ανήλικος βρίσκεται σε κίνδυνο "ηθικής παρεκτροπής" ή χρησιμοποιώντας σύγχρονη ορολογία "ότι βρίσκεται σε ομάδα ατόμων υψηλού κινδύνου" θα πρέπει : α) να είναι χωρίς κατάλληλο κατάλυμα ή νόμιμους όρους ζωής ή β) οι γονείς του, τα συγγενικά ή άλλα κατάλληλα άτομα να μην είναι σε θέση να δημιουργήσουν θετικές σχέσεις μαζί του και να εμποδίσουν την συμπεριφορά του που εξακολουθητικά βλάπτει την υγεία ή την ασφάλεια την δική του ή άλλων προσώπων.

Αναφορικά με τα παραπάνω στοιχεία η εισαγωγή ανηλίκου σε Ίδρυμα Αγωγής πραγματοποιείται βάσει μίας καθορισμένης από το νόμο διαδικασίας. Στον τομέα προλήψεως της αντικοινωνικότητας των ανηλίκων (άρθρο 1 παρ. 1 α.ν. 2724/40) η διαδικασία αρχίζει, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, με την κατάθεση μίας αίτησης συνήθως από τους γονείς ή με ένα έγγραφο αρμόδιας υπηρεσίας. Όταν λοιπόν ο ίδιος ο πατέρας υποβάλλει την αίτηση και ζητάει βοήθεια ή επέμβαση της Υπηρεσίας Επιμελητών Ανηλίκων, παραδέχεται κατά κάποιον τρόπο την αδυναμία του να ασκήσει την πατρική εξουσία που του παρέχει ο νόμος και την εκχωρεί, την μεταβιβάζει στην Υπηρεσία αυτή χωρίς

να δημιουργείται πρόβλημα και χωρίς να υπάρχει αμφιβολία για τον περιορισμό του δικαιώματός του. Πρόβλημα μπορεί να δημιουργηθεί μόνο όταν η εισαγωγή πραγματοποιείται χωρίς την συγκατάθεσή του. Στην περίπτωση αυτή, σύμφωνα με την Α. Τρωϊάνου (1979), γεννάται το ερώτημα, αν είναι παραβίαση της πατρικής εξουσίας αυτή η κρατική παρέμβαση. Μήπως είναι παράνομη κατακράτηση ή χωρίς, ενδεχομένως, τη θέληση του ανηλίκου και την άδεια του νομίμου αντιπροσώπου του για την εισαγωγή του στο Ίδρυμα Αγωγής; Θα πρέπει να θεωρηθεί ορθή η αρνητική απάντηση, παρά το γεγονός ότι έχουν διατυπωθεί πολλές επιφυλάξεις ως προς την συνταγματικότητα του Αστικού Νόμου 2724/40 στο σημείο αυτό.

Γενικότερης όμως σημασίας, όπως τονίζει η Α. Τρωϊάνου (1979), είναι η διάταξη του άρθρου 1524 με την οποία παρέχονται στο δικαστήριο ευρύτατες δυνατότητες. Δηλαδή, μπορεί το δικαστήριο με αίτηση της μητέρας, στενών συγγενών ή του εισαγγελέα να διατάξει κάθε πρόσφορο μέτρο και να αναθέσει την αντιπροσώπευση ή την επιμέλεια του προσώπου του παιδιού σε τρίτο, αφαιρώντας την από τον πατέρα. Ως κατ'εξοχήν πρόσφορο μέτρο, μπορεί να θεωρηθεί η εισαγωγή σε κατάλληλο ίδρυμα. Επομένως, αν λάβει κανείς υπ'όψη ότι η προστασία του ανηλίκου ατόμου είναι κοινωνική υποχρέωση και βασίζεται σε κανόνες δημόσιας τάξης, η επέμβαση και η όλη διαδικασία εισαγωγής είναι απόλυτα θεμιτή. Ο γονέας δεν μπορεί

να αρνηθεί μία επέμβαση και έναν περιορισμό που ο ίδιος ουσιαστικά προκάλεσε (έστω και χωρίς η πρόθεσή του να καλύπτει το σύνολο των αποτελεσμάτων της ενέργειάς του) και να δεχθεί την αναγκαστική αγωγή για το παιδί του. Επομένως, παρέχεται δυνατότητα κατανομής των δικαιωμάτων των γονέων σε διάφορα πρόσωπα (που θα πρέπει να είναι κατάλληλα, όπως εξυπακουείται ότι είναι το αρμόδιο προσωπικό ενός ιδρύματος), όταν με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται μεγαλύτερη προστασία του παιδιού.

Περαιτέρω η διάταξη του άρθρου 1502 παρ. 1 του Αστικού Κώδικα, αναφέρεται στην επίβλεψη του ανηλίκου. Με τον όρο αυτό χαρακτηρίζεται το ειδικότερο δικαίωμα και καθήκον του γονέα να εποπτεύει τις εκδηλώσεις του ανήλικου γενικά και να ελέγχει τις πράξεις και παραλείψεις του. Όσο και αν μπορεί να αμφισβητηθεί, σύμφωνα με την Α. Τρωϊάνου (1979), η πλήρη δυνατότητα πραγματοποίησης αυτής της σειράς των ενεργειών στην εποχή μας, η κατευθυντική αυτή προσπάθεια του γονέα, που μπορεί να έχει την μορφή προληπτικού ή κατασταλτικού ελέγχου, είναι αναγκαία. Το επόμενο δικαίωμα και καθήκον που περιλαμβάνει η επιμέλεια του προσώπου του ανηλίκου είναι αυτό της εκπαίδευσης. Εκπαίδευση του ανηλίκου, όπως την εννοεί η διάταξη αυτή είναι το σύνολο των ενεργειών, με τις οποίες το άτομο αποκτά τις γνώσεις που απαιτούνται ή χρησιμεύουν στις συναλλαγές του κοινωνικού βίου για την πρόοδό του. Ο φορέας θα πρέπει να προβαίνει σε κάθε

πρόσφορη ενέργεια για την παροχή της κατάλληλης μόρφωσης στον ανήλικο. Συνεπώς, ο "ασκών" την επιμέλεια αναθέτει έτσι ή αλλιώς την εκπαίδευση του ανηλίκου σε τρίτα πρόσωπα αφού δεν είναι δυνατόν να την αναλάβει αυτοπροσώπως. Στις περιπτώσεις και στο θέμα που μας απασχολούν η αναστολή και ο περιορισμός στην άσκηση της επιμέλειας παρατηρείται σε μεγαλύτερη κλίμακα, εφόσον στα Ιδρύματα Αγωγής ο ανήλικος εισάγεται για ειδική "αγωγή" και εκπαίδευση.

Στο ίδιο άρθρο 1502 του Αστικού Κώδικα περιλαμβάνεται και η λήψη εν ανάγκη των απαιτούμενων σωφρονιστικών μέτρων κατά του ανηλίκου από τον φορέα της άσκησης της αστικής επιμέλειας. Με την διατύπωση αυτή της διάταξης καθορίζεται η ενέργεια αυτού που ασκεί την "επιμέλεια" και που στρέφεται κατά του ανηλίκου, συνιστά αποδοκιμασία της διαγωγής του και αποβλέπει στην συμμορφωσή του. Ο νόμος δεν προσδιορίζει ποια είναι τα μέτρα της συμμόρφωσης, αλλά στην πράξη είναι γνωστό ότι σ'αυτά ανήκουν, όπως υποστηρίζει η Α. Τρωϊάνου (1979), η επίπληξη, η στέρηση της ψυχαγωγίας ο περιορισμός της ελευθερίας και η σωματική τιμωρία.

Για την λήψη των μέτρων δεν υπάρχει συγκεκριμένος κανόνας, αλλά οδηγοί της έκτασής τους είναι το οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον, η προσωπικότητα των γονέων, η εποχή, τα ήθη και άλλα. Ακόμα ο σωφρονισμός των ανηλίκων από μέρους των προσώπων που έχουν την επιμέλεια τους αίρει το

άδικο της απλής σωματικής βλάβης. Αν όμως οι σωματικές κακώσεις που προέρχονται από τον σωφρονισμό υπερβαίνουν το μέτρο ή είναι ολοφάνερα αντίθετες προς τη σωματική διάπλαση ή τη ψυχική διαμόρφωση του ανηλίκου, τότε η άσκηση του δικαιώματος γίνεται καταχρηστική και παύει να είναι νόμιμη.

Τέλεση αδικήματος από τον ανήλικο προκαλεί διαφορετική μεταχείριση που συνίσταται στη λήψη αναμορφωτικών ή θεραπευτικών μέτρων ή σε ποινικό σωφρονισμό. Τα μέτρα αυτά της πολιτείας είναι τελειώς διαφορετικά βέβαια από εκείνο που εννοεί η διάταξη του Αστικού Κώδικα. Με την σύντομη αυτή διερεύνηση διαπιστώθηκε ότι πράγματι τα περισσότερα από τα δικαιώματα, που συνιστούν την άσκηση της επιμέλειας, αναστέλλονται στην περίπτωση εισαγωγής ανηλίκου σε Ιδρυμα Αγωγής, άρα η έκταση τους περιορίζεται τόσο όσο είναι απαραίτητο για την προνοιακή, αναγκαστική και αναμορφωτική αγωγή του ανηλίκου.

ε) Διαφορές Δικαίου Ανηλίκων και Κοινού Ποινικού
Δικαίου.

Ο χρόνος της κύριας διαδικασίας ασκεί ιδιαίτερη και έντονη επίδραση στο δικαζόμενο ανηλικο, ενώ συγχρόνως ολόκληρη η δίκη χαρακτηρίζεται από μερικά στοιχεία που προκαλούν εντύπωση και διαφοροποιούν τη γνωστή εικόνα της σε όποιον την παρακολουθεί. Ως χαρακτηριστικά της λοιπόν κι έτσι όπως μας αναφέρει η Α. Τρωϊάνου (1982) μπορούν να εκτεθούν συνοπτικά τα εξής :

- α) Η μόνιμα "κεκλεισμένων των θυρών" διαδικασία που αποκλείει την δημοσιότητα της δίκης και επιτρέπει την παρακολούθηση της μόνο σε ορισμένα πρόσωπα.
- β) Οι αποφάσεις είναι κατ'αρχήν ανέκκλητες (εκτός από τον ποινικό σωφρονισμό πάνω από ένα χρόνο).
- γ) Η λήψη αναμορφωτικών ή θεραπευτικών μέτρων στη θέση της ποινής, τα οποία έχουν προστατευτικό και καθοδηγητικό και όχι τιμωρητικό χαρακτήρα.
- δ) Η κατάργηση του δεδικασμένου, αφού υπάρχει η δυνατότητα της μεταβολής των αναμορφωτικών και θεραπευτικών μέτρων και τις αντικαταστάσεις μεταξύ τους.
- ε) η ανάγραφή των αναμορφωτικών μέτρων στο ποινικό μητρώο και η δυνατότητα διαγραφής σε ειδικές περιπτώσεις που αναφέρονται περιοριστικά στο νόμο (αυτοδίκαια με τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας).

στ) Ο καθορισμός του Δικαστή Ανηλίκων και του αναπληρωτή του σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπει ο νόμος. Η αποκατάστασή τους καθιστά τη σύνθεση του δικαστηρίου μη νόμιμη.

ζ) Ο καθορισμός ειδικού αντεισαγγελέα ή ο αναπληρωτής του, ο οποίος ενεργεί όπως ο εισαγγελέας γενικά. Ο ειδικός εισαγγελέας ανηλίκων πρέπει να είναι πάντα παρών στη διαδικασία της δίκης όπως επίσης και ο Επιμελητής Ανηλίκων.

η) Ο θεσμός των Επιμελητών Ανηλίκων.

Από τα παραπάνω στοιχεία συνάγεται ότι ολόκληρο το δίκαιο ανηλίκων αποβλέπει στο να απαλύνει και να αμβλύνει το "στιγματισμό" της κοινής ποινικής διαδικασίας. Αρκετοί από τους νεαρούς παραβάτες συχνά εμπλέκονται στο μηχανισμό της ένδικης εγκληματικότητας, συμπτωματικά ή περιστασιακά, αυξάνοντας το ποσοστό της και μειώνοντας αντίστοιχα το ποσοστό του λεγόμενου "σκοτεινού αριθμού".

Στη χώρα μας οι γνωστές ελλείψεις και δυσκολίες κατά τη λειτουργία γενικά της ποινικής δικαιοσύνης φαίνεται να επιδρούν δυσμενώς και στον ειδικό χώρο του ανηλίκου παραβάτη. Συγχρόνως, όμως, ενώ αρκετές από τις σχετικές διατάξεις της νομοθεσίας μας είναι πραγματικά προοδευτικές, δεν φαίνεται να εφαρμόζονται πάντα με ακρίβεια (όπως για παράδειγμα από μερικά περιφερειακά δικαστήρια δεν τηρείται η βασική αρχή του αποκλεισμού της δημοσιότητας) πράγμα που αυξάνει τις δυσκολίες. Η μεταχείριση των ανηλικών μειώνει σε μεγάλο βαθμό, με την συμβολή

και των Επιμελητών, τους διάφορους κινδύνους (υποτροπής, ψυχικού τραυματισμού) στην ελληνική πρακτική, ενώ η έλλειψή της θα είχε καταστρεπτικές συνέπειες για το νεαρό παραβάτη.

Η κοινωνική σημασία, όπως τονίζει η Α. Τρωϊάνου (1982), του όλου θεσμού για την αντιμετώπιση της νεανικής παραβατικότητας αναγνωρίζεται από όλους χωρίς όμως να τυχαίνει στην πράξη της ανάλογης μέριμνας και προσοχής, γιατί αφ'ενός μεν, μέσα στα πλαίσια της γενικής σωφρονιστικής πολιτικής, δε δόθηκε ποτέ προτεραιότητα στα θέματα "προληψεως κα καταστολής της εγκληματικότητας ανηλίκων", αφ'ετέρου δε παραγνωρίζεται η σπουδαιότητα του ειδικού αυτού κλάδου της κοινωνικής παθολογίας. Μέχρι την πραγματοποίηση μιας νομοθετικής αναδιαρθρώσεως η σωστή τουλάχιστον εφαρμογή των οσων ισχύουν, θα συνέβαλε ουσιαστικά στη βελτίωση του σωφρονιστικού μας συστήματος σ'αυτόν τον ευαίσθητο τομέα της ποινικής δικαιοσύνης.

IV. ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Στο κεφάλαιο αυτό της μελέτης θα γίνει μία περιληπτική παρουσίαση των διατάξεων του Ποινικού Κώδικα που αφορούν το Δίκαιο Ανηλίκων.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα τα άρθρα 121-133 του 8ου κεφαλαίου, αναφέρονται στην ποινική μεταχείριση των ανηλικων εγκληματιών. Πιο συγκεκριμένα στο άρθρο 121 αναφέρεται ο ορισμός του ανήλικου εγκληματία σύμφωνα με τον οποίο ανήλικοι εννοούνται αυτοί που διατρέχουν από το 7ο έτος της ηλικίας τους έως και το 17ο συμπληρωμένο. Από αυτούς όσοι έχουν ηλικία έως το 12ο έτος τους συμπληρωμένο, ονομάζονται παιδιά και οι υπόλοιποι έφηβοι. Οι ανήλικοι υποβάλλονται σε αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα ή σε ποινικό σωφρονισμό σύμφωνα με τις διατάξεις των επομένων άρθρων. Αναλυτικότερα ο Ποινικός Κώδικας παρέχει τον εννοιολογικό καθορισμό του παιδιού και του εφήβου, διακρίνοντας τους ανήλικους στις δύο αυτές κατηγορίες ηλικίας, δηλαδή 7 έως 12 χρονών και 13 έως 17 χρόνων. Τα παιδιά που δεν εισήλθαν στο 7ο έτος της ηλικίας τους κατά το χρόνο της τελέσεως της πράξεως δεν υπόκεινται στις διατάξεις των άρθρων 121 του Ποινικού Κώδικα. Οι ανήλικοι 7-12 χρόνων δεν διαπράττουν έγκλημα με την έννοια του άρθρου 14 του Ποινικού Κώδικα και συνεπώς δεν παραπέμπονται για να δικαστούν ως υπαίτιοι, αλλά ως "κατηγορούμενοι" ενός ορισμένου αδικήματος, για να κρίνει το

δικαστήριο περί της επιβολής αναμορφωτικών ή θεραπευτικών μέτρων. Επομένως τα παιδιά θεωρούνται ποινικά ανεύθυνα κατά αμάχητο τεκμήριο του νόμου. Το 12ο έτος συμπληρωμένο αποτελεί το όριο, από το οποίο αρχίζει η ποινική ευθύνη. Μετά την συμπλήρωση του 17ου έτους υπάρχει ποινική ενηλικότητα. Ανήλικοι που κατά την τέλεση της πράξεως είχαν ηλικία 12-17 ετών συμπληρωμένων δικάζονται από το Μονομελές Δικαστήριο Ανηλίκων.

Το άρθρο 122 του Ποινικού Κώδικα αναφέρεται στα αναμορφωτικά μέτρα που με βάση την εξατομικευμένη δικαιοσύνη και την ειδική μεταχείριση, λαμβάνονται για τον ανήλικο παραβάτη. Για τη λήψη τους όμως προηγείται η διενέργεια κοινωνικής έρευνας που αποτελεί την χαρακτηριστική προεργασία στις δίκες με κατηγορούμενο ανήλικο άτομο. Για την επιλογή των αναμορφωτικών μέτρων παρέχεται μεγάλη ευχέρεια από το νόμο που βασίζεται στα ατομικά στοιχεία κάθε περίπτωσης. Προϋπόθεση για την αποτελεσματικότητα τους είναι και η εφαρμογή τους με βάση την κλιμάκωση από τα ελαφρότερα στα βαρύτερα με προτίμηση να προηγηθούν τα πρώτα. Εάν δεν αποδώσουν τα τρία πρώτα που θεωρούνται ηπιότερα και χαρακτηρίζονται από την εξωϊδρυματική μεταχείριση ή σπανιότατα, θεωρηθούν εξ αρχής απρόσφορα, τότε το δικαστήριο καταφεύγει στην ιδρυματική. Τα μέτρα αυτά δεν είναι τιμωρητικού αλλά διαπαιδαγωγικού και κοινωνικοπροληπτικού χαρακτήρα και τόσο η λήψη τους που βασίζεται στη συλλογή των στοιχείων κατά την

διενέργεια της κοινωνικής έρευνας, όσο και η άσκησή τους έχει άμεση σχέση με τον Επιμελητή Ανηλίκων. Η θετική επίδραση και η τελική απόδοση των αναμορφωτικών μέτρων εξαρτάται από πολλούς παράγοντες (για παράδειγμα τρόπος χειρισμού κατά την άσκηση, σωστή επιλογή βοηθητικών μέσων, ύπαρξη οικογενειακού περιβάλλοντος, διάθεση συνεργατικότητας και άλλα).

Αναλυτικά τα μέτρα του άρθρου 122 είναι τα εξής:

α) Η επίπληξη, η οποία γίνεται προφορικά από το Δικαστή Ανηλίκων, ενέχει μομφή και σκοπεύει στο να κατανοήσει ο ανήλικος την ανάγκη σεβασμού στους νόμους της πολιτείας και της αποφυγής παραβάσεώς τους. Η χρήση της περιορίζεται εκ των πραγμάτων στα ελαφρά παραπτώματα, είναι ανάλογη με την προσωπικότητα του ανηλίκου και διαγράφεται μεταξύ συμβουλής, καθοδηγητικής συστάσεως και υπογραμμίσεως των δυσάρεστων συνεπειών που ακολουθούν μία παραβατική συμπεριφορά και συγκεκριμένα άνομη πράξη. β) Η θέση του ανηλίκου υπό την υπεύθυνη επιμέλεια των γονέων, επιτρόπων ή κηδεμόνων του. Το αναμορφωτικό αυτό μέτρο προϋποθέτει συγκροτημένο και "κατάλληλο" οικογενειακό περιβάλλον, το οποίο μετά τη λήψη του μέτρου αναλαμβάνει αυξημένη ευθύνη. Η διαφορετική έννοια της "ποινικής" επιμέλειας, όπως αναφέρεται στο άρθρο 122, περιλαμβάνει το αναμορφωτικό στοιχείο μιας βελτιωτικής προσπάθειας και προϋποθέτει την επανορθωτική για την προσωπικότητα

του ανήλικου ενέργεια, με αφορμή την τέλεση μιας αδικοπραξίας. Αποβλέπει δε και αποσκοπεί τελικά στην κοινωνική προσαρμογή ή αναπροσαρμογή του ανήλικου δράστη. γ) Το αναμορφωτικό μέτρο της θέσης υπό επιμέλεια ειδικών Επιμελητών Ανηλίκων. Είναι το συνηθέστερο και συχνότερα επιβαλλόμενο. Ασκεείται από τους Επιμελητές της Υπηρεσίας Επιμελητών Ανηλίκων και αποτελεί μία από τις βασικότερες αρμοδιότητες τους. Το μέτρο αυτό συνιστάται στη συμπαράσταση και καθοδήγηση του ανήλικου και αποβλέπει στην ειδική πρόληψη. Μορφές της επιμέλειας μπορεί να θεωρηθούν : η υποστηρικτική ή προστατευτική, η εξουσιαστική επιβολή της, η διορθωτική συμπεριφορά. Η υλοποίηση του έργου της αναμορφώσεως επιτυγχάνεται με την "διεργασία" της αναπροσαρμογής και επανεντάξεως - επαναλειτουργίας του ανήλικου μέσα στο κοινωνικό του πλαίσιο. Αυτή ασκείται με πρωτοβουλία του Επιμελητή στην προσπάθεια αλλαγής της παρεκκλίνουσας συμπεριφοράς του νέου, δηλαδή των αντικοινωνικών του τάσεων, σε κοινωνικές προδιαθέσεις. Στόχοι του Επιμελητή είναι η εντόπιση των αναγκών, η υποβοήθηση στην αυτογνωσία και στην επίλυση των προβλημάτων γενικότερα και η μεταβολή, κατά το δυνατόν, της στάσης του ανήλικου απέναντι στο συγκεκριμένο πρόβλημα. δ) Η τοποθέτηση ανήλικου σε κατάσταση αγωγής, ή εισαγωγή σε αναμορφωτικό κατάστημα. Η προσφυγή στη λήψη του αναμορφωτικού αυτού μέτρου προϋποθέτει κατά κανόνα να έχει προηγουμένως

δοκιμαστεί η αποτελεσματικότητα άλλων μέτρων και μάλιστα της επιμέλειας Υπηρεσίας Επιμελητών Ανηλίκων, ώστε να αποτελεί την τελευταία βαθμίδα της κλιμακώσεώς τους. Συνήθως η λήψη του μέτρου αυτού είναι η κατάληξη της κατηγορίας των λεγομένων δυσσαγωγών και με σοβαρά προβλήματα νέων που είναι φανερό ότι χρειάζονται την ιδρυματική μεταχείριση μέσα σε πειθαρχημένο και προστατευμένο περιβάλλον.

Εκτός από τα αναμορφωτικά μέτρα που αναφέρονται στον Ποινικό Κώδικα και προβλέπονται μόνο για τους ανήλικους που αδικοπράγησαν, η νομοθεσία συμπληρώνεται από ειδικούς νόμους που αποβλέπουν στην μεταχείριση εκείνων των ανηλίκων που δεν τέλεσαν αδίκημα, αλλά βρίσκονται σε μία κατάσταση "ηθικής παρεκτροπής" κατά την διατύπωση του νόμου ή ηθικού κινδύνου - διαφθοράς ή αδικοπραξίας - λόγω εγκατάλειψης, παραμελήσεως και κακής ή άστοχης μεταχείρισης από ακατάλληλο κοινωνικό περιβάλλον και έχουν ανάγκη προστατευτικής μέριμνας.

Οι περιπτώσεις αυτές υπάγονται στον προληπτικό τομέα της "αντιμετώπισης εγκληματικότητας ανηλίκων".

Το άρθρο 123 του Ποινικού Κώδικα περιλαμβάνει τη δεύτερη κατηγορία των μέτρων που λαμβάνονται για την καταστολή εγκληματικότητας των ανηλικών, και αναφέρεται σε όσους έχουν ανάγκη από θεραπευτική αγωγή. Στα θεραπευτικά μέτρα υποβάλλεται ο ανήλικος 7-17 χρόνων που νοσεί και τέλεσε κακούργημα ή πλημμέλημα με δόλο ή αμέλεια. Κατά το νόμο οι

προϋποθέσεις που αποκτούνται είναι η ορισμένη κατάσταση του ανήλικου, δηλαδή είτε να πάσχει από ψυχική νόσο ή άλλη νοσηρή διατάραξη των πνευματικών λειτουργιών, είτε να είναι τυφλός, κωφάλαλος, επιληπτικός, έκδοτος στο ποτό, είτε να εμφανίζει ανώμαλη καθυστέρηση στην πνευματική και ηθική ανάπτυξή του. Πότε η κατάσταση του ανήλικου απαιτεί την ιδιαίτερη αυτή μεταχείριση είναι πραγματικό και υπόκειται στην ανέλεγκτη κρίση του δικαστή της ουσίας. Η διάταξη αυτή περιορίζει την δυνατότητα λήψης του θεραπευτικού μέτρου, αποκλείοντας τον ανήλικο της προσχολικής και μετεφηβικής ηλικίας και διαμορφώνοντας τον τύπο του επικινδύνως πάσχοντα ανηλίκου.

Η μεταβολή ή άρση των μέτρων καθορίζεται από το άρθρο 124 του Ποινικού Κώδικα. Τα αναμορφωτικά και θεραπευτικά μέτρα που επιβάλλονται από το Δικαστήριο Ανηλίκων είναι αόριστης διάρκειας και αίρονται από το ίδιο δικαστήριο, αν κριθεί ότι εκπλήρωσαν το σκοπό τους, δηλαδή αν συμπληρώθηκε η διαπαιδαγώγηση με το αναμορφωτικό μέτρο και η θεραπεία με το θεραπευτικό. Για τους ανήλικους δεν ισχύει το δεδικασμένο και επομένως μπορεί το δικαστήριο Ανηλίκων να αντικαταστήσει οποτεδήποτε χρειαστεί τα αναμορφωτικά και θεραπευτικά μέτρα μεταξύ τους. Η αντικατάστασή τους ή η άρση των μέτρων γίνεται κατά την ανέλεγκτη κρίση του δικαστή. Αλλά την πρόταση για την μεταβολή του μέτρου ή για την άρση του εισηγείται ο Επιμελητής

Ανηλίκων που άσκησε το αναμορφωτικό μέτρο. Προκειμένου όμως ειδικά για αντικατάσταση θεραπευτικού μέτρου απαιτείται, όπως για την επιβολή του, προηγούμενη γνωμοδότηση ειδικού γιατρού. Τέλος η αντικατάσταση των μέτρων που επιβλήθηκαν στον ανήλικο γίνεται αποκλειστικά από το δικαστήριο που εξέδωσε τις αποφάσεις, έστω και αν έχει μεταβληθεί ή έχει αρθεί μεταγενέστερα με οποιονδήποτε τρόπο η κατά τόπο αρμοδιότητά του.

Η διάρκεια των αναμορφωτικών και θεραπευτικών μέτρων που λαμβάνονται κατά το άρθρο 125, δεν ορίζεται εκ των προτέρων από το Δικαστή, που μπορεί να τα άρει μόλις εκπληρώσουν το σκοπό τους. Αλλιώς η άσκηση τους συνεχίζεται για άοριστο χρονικό διάστημα και μέχρι της πλήρους ενηλικιώσεως του ανήλικου. Επομένως σε συνδυασμό και με το προηγούμενο άρθρο : α) αίρονται όταν η εξέλιξη είναι ικανοποιητική, με δικαστική απόφαση και β) παύουν αυτοδίκαια, χωρίς να απαιτείται δικαστική απόφαση για την παύση, όταν συμπληρώνεται ο 21ος χρόνος της ηλικίας. Με τη συμπλήρωση του 21ου έτους της ηλικίας το άτομο αποκτά την πλήρη ποινική ενηλικιότητα. Στη συνέχεια το άρθρο 126 αναφέρεται στους ποινικά ανεύθυνους ανήλικους. Το άρθρο αυτό καθιερώνει το αμάχητο τεκμήριο ότι τα παιδιά είναι ποινικώς ανεύθυνα και δεν τους καταλογίζεται η πράξη που τέλεσαν ως αξιόποινη. Τα παιδιά υποβάλλονται μόνο σε αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα. Οι έφηβοι (12-17 ετών) υποβάλλονται

κατ'αρχήν σε αναμορφωτικά η θεραπευτικά μέτρα, αν τελέσουν αξιόποινη πράξη. Και μόνο σε περίπτωση που το Δικαστήριο Ανηλίκων κρίνοντας και εκτιμώντας τα στοιχεία από την έρευνα των περιστάσεων, κάτω από τις οποίες τελέσθηκε η πράξη, και την όλη προσωπικότητα του δράστη και σταθμίζοντάς τα, θεωρήσει τα παραπάνω μέτρα ανεπαρκή, επιβάλλει τον περιορισμό σε σωφρονιστικό κατάστημα. Τα στοιχεία που συλλέγονται κατά την διενέργεια κοινωνικής έρευνας από τον Επιμελητή Ανηλίκων παρέχονται στο δικαστήριο και λαμβάνονται υπόψη πριν από την δικάσιμο. Αλλά με βάση τη λήψη των αναμορφωτικών μέτρων, που έχουν το κυρίως βάρος της σωφρονιστικής μεταχείρισης επί ανηλίκων, ο σωφρονιστικός περιορισμός θεωρείται αναγκαίος μόνο όταν πρώτα δεν επαρκούν και αποδεικνύονται μη αποτελεσματικά.

Με το άρθρο 127 του Ποινικού Κώδικα για τους ποινικά υπεύθυνους ανήλικους, προσδιορίζεται ο τύπος του ιδιαίτερα επικίνδυνου εφήβου, που του επιβάλλεται ο σωφρονιστικός περιορισμός ως έσχατο μέσο σωφρονιστικής μεταχειρήσεως, συνιστάμενος σε εγκλεισμό σε σωφρονιστικό κατάστημα. Αρμόδιο για την απόλυση του εφήβου είναι το Τριμελές Δικαστήριο Ανηλίκων του τόπου εκτίσεως του περιορισμού. Για να επιβληθεί, πρέπει να αποδειχθεί ότι συντρέχουν οι όροι του αξιόποινου, το καταλογιστό του εφήβου και η υπαιτιότητα του (να μην ενήργησε δηλαδή σε νόμιμη άμυνα, κατάσταση ανάγκης και άλλα). Αν ληφθεί υπόψη η υφή του

ποινικού σωφρονισμού, ο τελικός σκοπός που πραγματοποιείται με την παρέλευση του χρονικού διαστήματος που απαιτείται για την βελτίωση του εφήβου με ειδική διαπαιδαγώγηση. Επομένως ανεξάρτητα του ελάχιστου και μέγιστου χρονικού ορίου, πρέπει να μεσολαβεί ένα ενδιάμεσο στάδιο "δοκιμασίας" κάτω από την προστατευτική επίβλεψη ώστε η μετάβαση από την πλήρη στέρηση της ελευθερίας στην απόλυτη ελευθερία να συντελείται σταδιακά. Τέλος στην παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου αναφέρεται ότι ο ποινικός σωφρονισμός ελάχιστα διαφέρει στην ουσιαστική του εκτέλεση από την ποινή φυλακίσεως με βασική διαφορά το ανώτατο και κατώτατο χρονικό όριο επιβολής του.

Στη συνέχεια, το άρθρο 128 του Ποινικού Κώδικα αναφέρεται στα παιίσματα των ανηλίκων. Στο άρθρο αυτό με τη λέξη ανήλικος νοείται ο έφηβος, αφού το "παιδί" είναι ποινικός ανεύθυνος για κάθε αξιόποινη πράξη, ακόμη και για πταίσμα σύμφωνα με το άρθρο 126 της πρώτης παραγράφου.

Η υπό όρου απόλυση του ανηλίκου παραβάτη κατά το άρθρο 129 του Ποινικού Κώδικα επιτρέπει στην δικαστική αρχή να απολύσει τον καταδικασμένο πριν από την πλήρη έκτιση της ποινής του, υπό τον όρο της καλής διαγωγής, μέχρι της πλήρους συμπληρώσεως του χρόνου της ποινής που επιβλήθηκε. Αφήνεται λοιπόν στην διακριτική εξουσία του Τριμελούς Δικαστηρίου Ανηλίκων του τόπου εκτίσεως του περιορισμού, κατά την ανέλεγκτη κρίση του, να

διατάξει την απόλυση του εφήβου με ορισμένες προϋποθέσεις (όπως για παράδειγμα η καλή συμπεριφορά). Στην απόφαση για την απόλυση υπό όρο ορίζεται ο χρόνος της δοκιμασίας που δεν μπορεί να είναι ούτε κατώτερος ούτε ανώτερος από πέντε έτη. Κατά το χρονικό διάστημα που διαρκεί η δοκιμασία, εφαρμόζονται οι γενικοί κανόνες της μεθοδολογίας έρευνας των κοινωνικών επιστημών και συγκεκριμένα της κοινωνικής εργασίας με τις μεθόδους και την καθορισμένη τεχνική της (για παράδειγμα συνεντεύξεις). Οι αρχές αυτές περιλαμβάνουν ακόμη την προστατευτική συμπαράσταση για την κάλυψη άμεσων αναγκών, για παράδειγμα κοινωνική επαναπροσαρμογή, ανεύρεση εργασίας, κατοικίας και άλλα.

Η παράγραφος 4 του παραπάνω άρθρου αναφέρεται στην κακή συμπεριφορά και εξέλιξη του εφήβου που απολύθηκε υπό όρους. Εάν δηλαδή διαπιστωθεί κατά το χρόνο της δοκιμασίας κακή διαγωγή στο Δικαστήριο μπορεί να ανακαλέσει την απόφασή του ή να παρατείνει το χρόνο δοκιμασίας. Η διαπίστωση της κακής αυτής συμπεριφοράς, που μπορεί να συνίσταται σε άτακτη ή αντικοινωνική ζωή, ανάρμοστη διαγωγή, άσκοπη περιπλάνηση και άλλα, γίνεται στις εκθέσεις που υποβάλλονται από τους κοινωνικούς λειτουργούς ή Επιμελητές Ανηλίκων. Επίσης μέσα στα πλαίσια της "κακής συμπεριφοράς" περιλαμβάνεται, κατά μείζονα λόγο, η τέλεση νέας αξιόποινης πράξης από τον έφηβο που βρίσκεται υπό δοκιμασία.

Στο άρθρο 130 του Ποινικού Κώδικα γίνεται αναφορά στους ανήλικους που δικάζονται μετά την συμπλήρωση του 17ου έτους της ηλικίας τους. Για τη διαφοροποίηση της μεταχείρισης χρησιμοποιεί το άρθρο αυτό ως κριτήριο, το χρόνο εκδικάσεως της πράξης. Για την εφαρμογή του δηλαδή απαιτείται η συμπλήρωση της ποινικής ενηλικότητας κατά το χρόνο που εισάγεται ο έφηβος σε δίκη. Αν ο ανήλικος προβάλλει τη μη συμπλήρωση του 17ου χρόνου, θα αποφασίσει για την ηλικία το δικαστήριο. Όταν το δικαστήριο προκρίνει αντί του σωφρονιστικού περιορισμού την ποινή που απειλείται από το νόμο, τότε την επιβάλλει ελαττωμένη. Στην περίπτωση αυτή η ποινή κατά της ελευθερίας δεν συνεπάγεται την αποστέρηση, ως παρεπομένη, των πολιτικών δικαιωμάτων ή την παραπομπή σε κατάσταση εργασίας. Τέλος η παράγραφος 3 του άρθρου ορίζει ότι η παραπάνω ποινή εκτίεται από τους ανήλικους σε χωριστό διαμέρισμα της φυλακής, ιδιαίτερα από τους άλλους ενήλικους κρατούμενους, για να αποφευχθεί η κακή επίδρασή τους.

Σύμφωνα με τα άρθρα 130 και 131 στην ίδια ελαττωμένη ποινή μπορεί να υποβληθούν τόσο οι εφηβικής όσο και οι μεταφηβικής ηλικίας "εγκληματίες". Από το αν έφηβος συμπλήρωσε το 17ο ή το 21ο χρόνο της ηλικίας του εξαρτάται η δυννητική ή η υποχρεωτική αντικατάσταση από τον δικαστή του σωφρονιστικού περιορισμού με την ελαττωμένη ποινή του άρθρου 83 του Ποινικού Κώδικα. Και στις δύο

περιπτώσεις απαιτείται η συμπλήρωση του σχετικού ορίου ηλικίας να έγινε πριν αρχίσει η εκτέλεση της αποφάσεως. Η αντικατάσταση είναι υποχρεωτική όταν η απόφαση που επέβαλε τον ποινικό σωφρονισμό δεν εκτελέσθηκε για οποιοδήποτε λόγο, και δεν παραγράφηκε η ποινή μέχρι την συμπλήρωση της ενηλικιότητας. Μετά την συμπλήρωση του 21ου χρόνου της ηλικίας ο νόμος καθιερώνει το αμάχητο τεκμηριο, ότι ο περιορισμός σε Σωφρονιστικό Κατάστημα, δεν είναι πια σκόπιμος. Κατά την τρίτη τέλος παράγραφο του παραπάνω άρθρου τόσο η δυνητική όσο και η υποχρεωτική επιβολή της ελαττωμένης ποινής δεν συνεπάγονται α) την αποστέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων και β) την παραπομπή σε κατάστημα εργασίας.

Στο επόμενο άρθρο 132 του Ποινικού Κώδικα, προβλέπονται δύο περιπτώσεις συρροής εγκλημάτων. Στην πρώτη, η οποία αναφέρεται στην πρώτη παράγραφο του άρθρου, αντιμετωπίζεται η τέλεση από τον κρατούμενο σε σωφρονιστικό κατάστημα έφηβο, άλλης, νέας πράξης πριν από την συμπλήρωση του 17ου χρόνου της ηλικίας του ή η συνδρομή άλλης περιπτώσεως συρροής κατά το άρθρο 97 του Ποινικού Κώδικα. Στην περίπτωση αυτή το δικαστήριο επαυξάνει τον ελάχιστο και το μέγιστο όρο παραμονής του ανήλικου στο σωφρονιστικό κατάστημα που καθορίστηκαν με την προηγούμενη απόφασή του. Στην δεύτερη περίπτωση (δεύτερη παράγραφος του άρθρου αυτού) προβλέπεται η τέλεση από έφηβο κρατούμενο σε σωφρονιστικό

κατάστημα άλλης αξιόποινης πράξης μετά την συμπλήρωση του 17ου χρόνου της ηλικίας του. Αν συνεκδικάζονται περισσότερα εγκλήματα του ανήλικου, επιβάλλεται ποινή περιορισμού σε σωφρονιστικό κατάστημα ενιαία, για τον προσδιορισμό δε του ανώτατου και ελάχιστου ορίου λαμβάνονται υπόψη όλα τα αδικήματα που συρρέουν. Και για τα εγκλήματα του εφήβου που συνεκδικάζονται θα επιβληθεί μία ενιαία και όχι μία συνολική, ποινή που αποτελεί σύμπτυγμα των ποινών που προεπιμετρήθηκαν για καθένα από τα εγκλήματα.

Στην διάταξη της δευτερης παραγράφου του άρθρου 132, προβλέπονται δύο περιπτώσεις, αναφορικά με τους ανήλικους κρατούμενους που διέπραξαν νέα αξιόποινη πράξη με τις συνηθισμένες για τους ενήλικους ποινικές συνέπειες : α) αν η πράξη που τελέσθηκε επισύρει ποινή πρόσκαιρης καθειρήσεως και β) αν η νέα πράξη επισύρει ποινή ηπιότερη από την πρόσκαιρη κάθειρξη. Παρατηρείται ότι και στις δύο περιπτώσεις η ρύθμιση της ποινής που προβλέπεται εξαρτάται από το ποιες πράξεις έχουν τη μεγαλύτερη βαρύτητα, οι πριν δηλαδή από την συμπλήρωση του 17ου χρόνου ή οι μετά την συμπλήρωση αυτή. Κατά τον Ποινικό Κώδικα ο περιορισμός σε σωφρονιστικό κατάστημα είναι βαρύτερος από τη φυλάκιση και ελαφρότερος από την πρόσκαιρη κάθειρξη.

Αν επιβλήθηκαν καταδίκες σωφρονιστικού περιορισμού πρώτα και φυλακίσεως μετά, για αδίκημα που διαπράχθηκε μέσα στο σωφρονιστικό κατάστημα και

υπό καθεστώς ποινικής ενηλικότητας, συντρέχει περίπτωση εφαρμογής της ειδικής συρροής του άρθρου 132. Στην περίπτωση αυτή, αν μεν η ποινή που προβλέπεται από το νόμο για τη νέα αυτή πράξη είναι πρόσκαιρη κάθειρξη, το δικαστήριο επιβάλλει συνολική ποινή καθείρξεως επαυξημένη κατά τον ειδικότερο τρόπο του υπολογισμού που καθορίζει η διάταξη. Αν δε προβλέπεται ηπιότερη ποινή, για παράδειγμα φυλάκιση, το δικαστήριο επαυξάνει τον καθορισμένο με την προηγούμενη απόφαση ελάχιστο και μέγιστο όριο του περιορισμού στο σωφρονιστικό κατάστημα, μέχρι όμως τα όρια του άρθρου 54, δηλαδή 5-20 χρόνια.

Στη συνέχεια, το άρθρο 133 του Ποινικού Κώδικα αναφέρεται στους "εγκληματίες" μετεφήβους και τονίζει ιδιαίτερα την οριοθέτηση της μεταφηβικής ηλικίας μεταξύ του 17ου, που θεωρείται το σημείο απαρχής της ποινικής ενηλικότητας και του 21ου χρόνου της ηλικίας. Παρατηρείται λοιπόν στον Ποινικό Κώδικα ειδική πρόβλεψη για την μεταχείριση αυτής της κατηγορίας παραβατών. Μολονότι η διάταξη αυτή διαμορφώνει τον τύπο του επικίνδυνου μετέφηβου εγκληματία, παρέχει την ευχέρεια και επιτρέπει στον εφαρμοστή του νόμου να επιβάλλει ποινή ελαττωμένη, σύμφωνα με το άρθρο 83, αντί της συνηθισμένης ποινής που προβλέπεται για τους παραβάτες που έχουν ξεπεράσει το όριο της θεσπιζόμενης νομικά πλήρους ενηλικότητας, πιστεύοντας ότι αρκεί αυτή η μειωμένη

ποινή για την συγκράτηση και αποτροπή νέας εγκληματικής εκδηλώσεως.

Σύμφωνα με το άρθρο 360 του Ποινικού Κώδικα όποιος, ενώ έχει υποχρέωση εποπτείας ανήλικου νεότερου από 17 ετών, παραλείπει να τον εμποδίσει από την τέλεση αξιόποινης πράξης, ή από το να εμποδίζεται στην πορνεία, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους, εάν δεν συντρέχει περίπτωση να τιμωρηθεί αυστηρότερα με άλλη διάταξη. Υποκείμενο του εγκλήματος μπορεί να είναι μόνο αυτός που έχει υποχρέωση εποπτείας ανήλικου νεότερου των 17 ετών, την οποία υποχρέωση έχουν οι γονείς, ο επίτροπος και οι κηδεμόνες και καθένας που οι γονείς έχουν εμπιστευθεί την εποπτεία, διδασκαλία και την εν γένει ανατροφή του ανήλικου. Για να υπάρχει η προβλεπόμενη από το άρθρο παράλειψη αυτού που ασκεί την εποπτεία, να εμποδίσει την τέλεση της πράξης ή την επίδοση στην πορνεία, απαιτείται να υπάρχει η δυνατότητα να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα για την συγκράτηση του ανήλικου. Τα δε μέσα για την παρεμπόδιση πρέπει να είναι πρόσφορα και λυσιτελή και να μη χρησιμεύουν απλώς για την συγκάλυψη της ευθύνης. Δεν υπάρχει δηλαδή δυνατότητα να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα, όταν αυτός που ασκεί την εποπτεία απουσιάζει στην αλλοδαπή για εργασία, καθώς επίσης και σε περίπτωση πολύ ζωηρού και πολύ ατίθασου ανήλικου. Τέλος, αν η πράξη που τέλεσε ο ανήλικος, σύμφωνα με τέταρτη παράγραφο του άρθρου, είναι πταίσμα το δικαστήριο μπορεί να απαλλάξει από

κάθε ποινή τον υπαίτιο της παράλειψης εποπτείας του ανήλικου.

Το άρθρο 469 του Ποινικού Κώδικα αναφέρεται στις ποινές στέρησης της ελευθερίας που έχουν επιβληθεί αμετακλήτως σε ανήλικους που δεν έχουν συμπληρώσει το 17ο έτος της ηλικίας τους όταν τελέστηκε η πράξη και θεωρούνται από την έναρξη της ισχύος του Ποινικού Κώδικα ποινή περιορισμού σε σωφρονιστικό κατάστημα. Για τον περιορισμό αυτόν μέγιστο όριο είναι το μισό αυτού του χρόνου με εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 127 και των διατάξεων των άρθρων 129 και 132 του Κώδικα. Επίσης αν η ποινή που επιβλήθηκε είναι θάνατος ή ισόβια δεσμά, η ποινή αυτή μετατρέπεται αυτοδικαίως σε ποινή περιορισμού σε σωφρονιστικό κατάστημα. Μέγιστο όριο του περιορισμού αυτού είναι είκοσι έτη και ελάχιστο δέκα έτη.

Στη συνέχεια σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα της Ποινικής Δικονομίας τα άρθρα 7 και 113 αναφέρονται στα Δικαστήρια Ανηλίκων, τα οποία δικάζουν τις αξιόποινες πράξεις που τελούνται από ανηλικούς ηλικίας από δώδεκα έως και δέκα επτά ετών. Τα δικαστήρια Ανηλίκων, σύμφωνα με συνταγματική διάταξη του άρθρου 93 παράγραφος 3, ορίζουν ειδικοί νόμοι. Με βάση τους ειδικούς νόμους μπορεί να τονισθεί ότι οι συνεδριάσεις των Δικαστηρίων αυτών δεν είναι δημόσιες και ότι δεν απαγγέλλονται σε δημόσια συνεδρίαση. Αναλυτικότερα:

α) οι γενικές διατάξεις του Κώδικα Ποινικής

Δικονομίας εφαρμόζονται στην εκδίκαση παραβάσεων που διαπράχθηκαν από ανήλικους, μόνο όταν το συγκεκριμένο θέμα δεν ρυθμίζεται διαφορετικά από τους ειδικούς νόμους, β) οι συνεδριάσεις των Δικαστηρίων Ανηλίκων δεν είναι δημόσιες και δεν επιτρέπεται η είσοδος και η παρουσία ακροατηρίου, εκτός των διαδίκων, των Επιμελητών Ανηλίκων, των συνηγόρων και των προσώπων που προβλέπονται από τον ειδικό νόμο. Οι αποφάσεις δεν απαγγέλλονται δημόσια, και γ) τα κακουργήματα των ανηλίκων ή τα χαρακτηριζόμενα ως πολιτικά εγκλήματα δεν μπορεί να εκδικασθούν από τα κοινά ποινικά δικαστήρια. Το Σύνταγμα καθιερώνει αποκλειστική αρμοδιότητα των Δικαστηρίων Ανηλίκων για οποιαδήποτε ποινικά αξιόποινη πράξη των ανηλίκων.

Ως εγκλήματα ανηλίκων, κατά τις διακρίσεις των άρθρων, νοούνται τα κακουργήματα, τα πλημμελήματα και τα πταίσματα. Η ποινική ανηλικότητα που υπάρχει όταν ο δράστης έχει ηλικία από 7 έως 17 χρόνων συμπληρωμένων, κρίνεται από το χρόνο τελέσεως του εγκλήματος και όχι της εκδικάσεώς του. Επομένως ο δράστης που συμπλήρωσε αυτό το όριο δεν είναι ανήλικος σύμφωνα με το νόμο.

Δικαστήρια λοιπόν ειδικά για τους ανήλικους είναι:

1. Το Μονομελές Δικαστήριο Ανηλίκων που απαρτίζεται από το Δικαστή Ανηλίκων, τον Εισαγγελέα και το Γραμματέα. Ως Δικαστής Ανηλίκων ορίζεται με Προεδρικό Διάταγμα μετά από απόφαση του Ανώτατου

Δικαστικού Συμβουλίου, Πρωτοδίκης για θητεία δύο ετών. Για το διορισμό του απαιτείται πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης. Με την ίδια διαδικασία ορίζεται και ο αναπληρωτής του Δικαστή. Η διετής αυτή θητεία μπορεί να ανανεωθεί με τη συγκατάθεση του Δικαστή Ανηλίκων και με τον ίδιο τρόπο ακόμη για δύο χρόνια. Η θητεία αρχίζει από την ημερομηνία της απόφασης του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου.

Επίσης το Μονομελές Δικαστήριο Ανηλίκων δικάζει:

- α) Τα κακουργήματα και πλημμελήματα των εφήβων εκτός από εκείνα που δικάζονται από το Τριμελές Δικαστήριο ανηλίκων, β) Τα πταίσματα που τελούνται από ανήλικους στην έδρα του Πρωτοδικείου, γ) Τις εφέσεις κατά των αποφάσεων του Πταισματοδικείου για ανηλικούς και δ) Το Μονομελές Δικαστήριο Ανηλίκων είναι αποκλειστικά αρμόδιο σε κάθε περίπτωση να επιβάλλει κατά των ανηλίκων δραστών τα αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα που ορίζονται από τον Ποινικό Κώδικα.

2. Το Τριμελές Δικαστήριο Ανηλίκων συγκροτείται από το διορισμένο σύμφωνα με τα παραπάνω Δικαστή Ανηλίκων και δύο Πλημμελειοδίκες που ορίζονται από τον αρμόδιο Πρόεδρο Πρωτοδικών. Στο Δικαστήριο προεδρεύει αν είναι δυνατόν ο Δικαστής Ανηλίκων. Επίσης το Τριμελές Δικαστήριο Ανηλίκων, δικάζει τα εγκλήματα των ανηλικών, για τα οποία η ποινή κατά τον Ποινικό Κώδικα, είναι περιορισμός σε σωφρονιστικό κατάστημα τουλάχιστον πέντε ετών.

3. Το Δικαστήριο Ανηλίκων Εφετών συγκροτείται σε κάθε Εφετείο και αποτελείται από ένα Εφέτη - Δικαστή Ανηλίκων με έναν αναπληρωτή διορισμένο ακριβώς όπως και ο Πρωτοδίκης - Δικαστής Ανηλίκων, και από δύο Εφέτες που ορίζονται από τον οικείο Πρόεδρο Εφετών. Η σύνθεση συμπληρώνεται με τον Εισαγγελέα Εφετών και το Γραμματέα, προεδρεύει δε, αν είναι δυνατόν, ο Εφέτης Δικαστής Ανηλίκων. Το Εφετείο Ανηλίκων επίσης δικάζει τις εφέσεις κατά των αποφάσεων των Τριμελών Δικαστηρίων Ανηλίκων που λειτουργούν στα Πλημμελειοδικεία.

V. ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ - ΜΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Η εγκληματικότητα είναι μία κοινωνική επιστήμη με εσωτερικούς, ιστορικούς δεσμούς με το ποινικό δίκαιο από τη μία πλευρά, και την δικαστική ιατρική από την άλλη (η οποία συμπεριλαμβάνει και την ψυχιατρική). Μοιράζεται με τις επιστήμες αυτές, τις ανησυχίες, τις φαντασιώσεις, τα ιδεώδη όπως άλλωστε και τα τεχνικά μέσα έρευνας ή επέμβασης. Είναι γέννημα του θετικισμού που κατά τον 19ο αιώνα κυριαρχούσε στην επιστημονική σκέψη. Οι διάφορες τεχνικές ανακαλύψεις της εποχής εκείνης μετέβαλλαν ριζικά τους όρους ύπαρξης του τότε ανθρώπου και είχαν συμβάλει στο να δημιουργηθεί εμπιστοσύνη σχετικά με την ικανότητα των φυσικών επιστημών να εξηγήσουν και να μεταβάλλουν τον κόσμο. Έτσι η μέθοδος των φυσικών επιστημών που συνίσταται στην παρατήρηση, περιγραφή και εξήγηση των φυσικών φαινομένων ανάγεται σε αναμφισβήτητο επιστημολογικό πρότυπο και μεταφυτεύεται και στη μελέτη των κοινωνικών φαινομένων.

Η Γιωτοπούλου - Μαραγκοπούλου στο βιβλίο της "Εγχειρίδιο εγκληματολογίας", Αθήνα 1984, επιχειρώντας μία εννοιολογική προσέγγιση της εγκληματολογίας την ορίζει ως μία επιστήμη που ασχολείται με το ζωντανό άνθρωπο και την ανθρώπινη κοινωνία. Μελετά το έγκλημα ως κοινωνικό φαινόμενο και ως προϊόν της δραστηριότητας ενός ανθρώπου. Αυτά είναι θέματα, που όπως είναι ευνόητο, έχουν

σχέση με την έρευνα του βάθους της ανθρώπινης προσωπικότητας αλλά και του βάθους των κοινωνικών προβλημάτων. Γι'αυτό και η εγκληματολογία είναι ένας από τους ενδιαφέροντες, επιστημονικούς κλάδους, σήμερα ιδίως, που οι επιστήμες του ανθρώπου, και ειδικότερα η Ψυχολογία, η Κοινωνιολογία και η Βιολογία, έχουν αποκτήσει βάθος πολύ μεγαλύτερο από άλλοτε.

Σύμφωνα με τον Η. Δασκαλάκη (1985) η εγκληματολογία από την πρώτη στιγμή της δημιουργίας της πήρε μία κατεύθυνση αιτιολογική με στόχο την ανακάλυψη των αιτιών του εγκλήματος δηλαδή την εγκαθίδρυση αιτιωδών σχέσεων μεταξύ διαφόρων παραγόντων και περάσματα στην εγκληματική πράξη. Επειδή κεντρικός άξονας αυτής της προβληματικής είναι το πέρασμα στην πράξη, ονομάζουμε το "παράδειγμα" αυτό εγκληματολογία του περάματος στην πράξη. Η αιτιολογική εγκληματολογία λοιπόν δέχεται ότι αντικείμενό της δεν είναι ο νομικός ορισμός του εγκλήματος αλλά μία κοινωνική πραγματικότητα που προϋπάρχει του νόμου και αποτελεί τον λόγο της αρνητικής αξιολόγησης που εκφράζει ο νόμος. Η πραγματικότητα αυτή συνίσταται στο γεγονός ότι το έγκλημα αποτελεί προσβολή των θεμελιακών αξιών μίας κοινωνίας σ'ορισμένη εποχή και προκαλεί την διέγερση συλλογικών συγκινησιακών αντιδράσεων ή αποτελεί προσβολή των "ισχυρών συναισθημάτων της συλλογικής συνείδησης και διεγείρει μία μαζική αντίδραση αποδοκιμασίας που

εκφράζει η ποινή" όπως τονίζει χαρακτηριστικά ο Durkham (1960). Μπορεί να ποικίλλουν από κοινωνία σε κοινωνία και από εποχή σε εποχή οι συμπεριφορές που θεωρούνται ως εγκληματικές. Εκείνο όμως που παραμένει σταθερό και αμετάβλητο είναι ότι παντού και πάντα ορισμένες συμπεριφορές διεγείρουν συλλογικές αντιδράσεις αποδοκιμασίας επειδή είναι προσβλητικές των θεμελιακών, κοινωνικών αξιών, πράγμα που συνιστά την πραγματικότητα του εγκλήματος. Έτσι, η παραδοσιακή εγκληματολογία θεωρεί ότι το αντικείμενό της είναι επιδεκτικό αιτιολογικής προσέγγισης αφού συνίσταται σε μία αντικειμενική πραγματικότητα, προϋφισταμένης της νομικής αρνητικής αξιολόγησης, όπως αναφέρει ο Η. Δασκαλάκης (1985). Αν οι οριζόμενες ως εγκλήματα από το νόμο συμπεριφορές προσβάλλουν πράγματι κοινές θεμελιακές αξίες, τότε η έρευνα κατευθύνεται στον προσδιορισμό των αιτιών της παραβίασης του νόμου.

Άρρηκτα δεμένη με τον αιτιοκρατικό χαρακτήρα της παραδοσιακής εγκληματολογίας είναι και η "αντίληψη της περί ιδιοτυπίας του εγκληματία σε σχέση με τον μη εγκληματία" (Δασκαλάκης, 1985). Σύμφωνα με την άποψη αυτή, εγκληματίας είναι αυτός που δεν μετέχει στο κοινό σεβασμό των αξιών, ή αυτός που δεν είναι συντονισμένος με την συλλογική συνείδηση. Η ιδιοτυπία αυτή του εγκληματία τοποθετείται από άλλους, στα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας και από άλλους, στους όρους του κοινωνικού

περιβάλλοντος. Λόγω της ιδιότυπης προσωπικότητάς του ή της κοινωνικής του κατάστασης, ο εγκληματίας απαντά στο εξωτερικό ερέθισμα με συμπεριφορά εγκληματική, ενώ ο μη εγκληματίας θα απαντούσε στο ίδιο ερέθισμα με συμπεριφορά μη εγκληματική. (Αυτό είναι το εγκληματικό σχήμα του περάσματος στην πράξη). Εκείνο που βασικά αμφισβητείται στην εγκληματολογία (του περάσματος στην πράξη) είναι το αντικείμενό της, το έγκλημα, το οποίο καταγγέλεται ως απρόσφορο αντικείμενο επιστήμης. Πράγματι, το έγκλημα, ως συμπεριφορά, δεν διαφέρει από την μη εγκληματική συμπεριφορά ως προς κάποια εσωτερική ιδιότητα που να το ανάγει σε ιδιαίτερη κατηγορία. Αν διακρίνεται από τη μη εγκληματική συμπεριφορά, είναι ως προς το εξωτερικό χαρακτηριστικό ότι τιμωρείται από τον ποινικό νόμο. Ο Turk (1970) αναφέρει ότι "δεν υπάρχει εγκληματίας όταν δεν υπάρχει κράτος" θεωρώντας ότι το έγκλημα εμφανίζεται ιστορικά στις κοινωνίες εκείνες που έχουν αναδείξει μια κεντρική εξουσία, ενώ στις πολιτικά ανοργάνωτες κοινωνίες η έννοια του εγκλήματος είναι άγνωστη. Το έγκλημα δηλαδή δεν είναι μία συμπεριφορά της οποίας ο εγκληματικός χαρακτήρας απορρέει από μία εσωτερική της ιδιότητα και η οποία ποινικοποιείται λόγω αυτής της ιδιότητας αλλά είναι μία συμπεριφορά που ορίζεται ως εγκληματική από αυτούς που έχουν την εξουσία να δώσουν αυτό τον ορισμό. Συνεπώς, οποιαδήποτε συμπεριφορά μπορεί να ορισθεί ως εγκληματική από

τον ποινικό νόμο. Ο Δασκαλάκης (1985) δίνει δύο εξηγήσεις σχετικά με τον λόγο της κοινωνικής αντίδρασης που εκφράζει ο ποινικός νόμος : ή ότι η εξουσία επισημοποιεί με τον ποινικό νόμο μία προϋφισταμένη ανεπίσημη αντίδραση του κοινωνικού σώματος κατά της συμπεριφοράς ή ότι ο ποινικός νόμος προστατεύει συμφέροντα ορισμένων κοινωνικών ομάδων σε βάρος συμφερόντων άλλων που είναι έξω από την σκεπη της προστασίας του.

Ο Ι. Φαρσεδάκης, στη μελέτη του "Εγκληματολογία και ανακριτική" 1984, αναφερόμενος στην εγκληματολογία, ως μία νέα επιστήμη, εκφράζει ότι εξετάζει τα γεγονότα και τα πρόσωπα στα οποία αναφέρονται οι ποινικοί κανόνες. Υποστηρίζει δε, ότι σε αντίθεση με το δογματικό ποινικό δίκαιο, είναι επιστήμη της πραγματικότητας. Έχει αντικείμενο αυτόνομο - τόσο σε σχέση με τις ποινικές επιστήμες, όσο και σε σχέση με τις λοιπές επιστήμες του ανθρώπου - γενικό θετικό και δεκτικό επιστημονικής εξέτασης.

Εξάλλου ο διεπιστημονικός της χαρακτήρας στις μέρες μας τουλάχιστον, είναι ιδιαίτερα έντονος. Ολοένα περισσότερο γίνεται πεποίθηση των εγκληματολόγων η ανάγκη για μία διεπιστημονική αντιμετώπιση του αντικειμένου της επιστήμης που υπηρετούν, αλλά και ο ενωτικός χαρακτήρας της εγκληματολογίας επιβεβαιώνεται συνεχώς μέσα από τις διάφορες προσπάθειες για εγκληματολογική σύνδεση.

Ωστόσο, παράλληλα, αναφέρει ο Φαρσεδάκης, μία κρίση σοφή, που οδηγεί σε σύγχυση. Την κρίση αυτή την διαπιστώνει κανείς σε κάθε βήμα, παρατηρώντας τον προσανατολισμό των ερευνών, τη μεθοδολογία τους, τις κατατάξεις των αποτελεσμάτων τους. Είναι χαρακτηριστικό πως βλέπουν τις ίδιες τάσεις της σύγχρονης εγκληματολογικής προβληματικής οι διάφοροι εγκληματολόγοι. Και αυτό φαίνεται, συμφωνεί και η Γιωτοπούλου - Μαραγκοπούλου, από τον τρόπο που ο καθένας τους τις ταξινομεί.

Εξετάζοντας τους λόγους που οδηγούν σε αυτή την κρίση της Εγκληματολογίας, ο Ι. Φαρσεδάκης, Αθήνα (1984), καταλήγει πως ο πιο σημαντικός παράγοντας για την δημιουργία της είναι η σχετική αποτυχία της συγκριτικής κλινικής εγκληματολογίας. Αυτό οφείλεται στη σχετική επίσης στασιμότητα που παρατηρήθηκε στις έρευνες αιτιολογικής προσέγγισης του εγκληματικού φαινομένου. Και αυτό γιατί η αύξηση της εγκληματικότητας, θεωρήθηκε ως αποτυχία της εγκληματολογίας, που δεν κατάφερε να δώσει απάντηση στα διάφορα ερωτήματα. Ο φόβος του εγκλήματος, το αίσθημα ανασφάλειας, οδήγησε σε ένα πληθωρισμό των εκτιμητικών ερευνών που κυρίως ενδιαφέρονται για την μεταχείριση αυτών που μας προκαλούν φόβο - των εγκληματιών - το ρόλο, τη δράση, το κόστος, την αποδοτικότητα των μεθόδων, μέτρων, προγραμμάτων των οργάνων και ιδρυμάτων που ασχολούνται με τη μεταχείριση τους, με συνέπεια την ανάπτυξη των ερευνών από τη σκοπιά της

"εγκληματολογίας της κοινωνικής αντίδρασης". Και έτσι αφού πέρασε από μετριοπαθέστερα αιτήματα, φθάνει να ζητήσει μέχρι και την κατάργηση ολοκλήρου του συστήματος της ποινικής δικαιοσύνης.

Για την κρίση αυτή της εγκληματολογίας, η Γιωτοπούλου - Μαραγκοπούλου, 1984, αναφέρει και έναν άλλο παράγοντα: τη διαφορετική επιστημονική προέλευση των εγκληματολόγων. Η εγκληματολογία αναγκάζεται να στεγάζει ετερογενείς ομάδες ερευνητών. Κάθε μία από τις ομάδες έχει δικούς της κανόνες, αξίες, αλλά και μεθόδους. Ασφαλώς η έλλειψη ομοιογένειας δημιουργεί σημαντικά προβλήματα.

Ο Ι. Φαρσεδάκης, 1984, καταλήγοντας συμπεραίνει ότι αυτή η κρίση δείχνει και την δυναμικότητα της Εγκληματολογίας, γιατί ουσιαστικά οδηγεί προς μία νέα σύνθεση, που δεν έχει προσδιορισθεί αλλά που δεν μπορεί να είναι άλλη από την δημιουργία μίας ενιαίας, ολοκληρωμένης, διεπιστημονικής εγκληματολογίας που θα είναι σε θέση, χρησιμοποιώντας τις νέες μεθόδους ανάλυσης, να εκμεταλλευθεί την ουσιαστική συμπληρωματικότητα και όχι αντίθεση των διαφόρων προσεγγίσεων. Πρέπει να υιοθετηθεί μία γενική κατευθυντήρια γραμμή : προστασία των ευνόμων αγαθών, αλλά κατά τρόπο που να μην καθιστά πιο δύσκολη, από ότι είναι απόλυτα αναγκαίο, την κοινωνική επανένταξη. Αυτό απαιτεί και μία νέα στάση : την αναγνώριση πως το να είναι κάποιος δράστης μίας παράβασης του ποινικού νόμου

αποτελεί μία από τις εκφάνσεις της ανθρώπινης ύπαρξης, πως δεν είναι εχθρός αλλά ένας άνθρωπος που έσφαλε ή δεν κατάφερε να συμμορφωθεί προς τους κανόνες και γι' αυτό, ακριβώς, έχει ανάγκη βοήθειας, ώστε η ποινική διαδικασία που αποτελεί βασικό εργαλείο στην άσκηση της αντεγκληματικής πολιτικής να μην καταστεί το όργανο "βασανισμού" της εποχής μας.

Περαιτέρω, θα πρέπει να σημειωθεί ότι το πεδίο της Εγκληματολογίας ως επιστήμης είναι αρκετά ευρύ. Ο Καλογερόπουλος (Ελληνική Επιθεώρηση Εγκληματολογίας, 1988), αναφέρει τρία από τα κυριότερα ρεύματα Εγκληματολογίας που αναφάνηκαν μετά το 1954 τα οποία είναι : η Εγκληματολογία της Σύγκρουσης, η Κριτική Εγκληματολογία και η Ριζοσπαστική Εγκληματολογία.

Στην Εγκληματολογία της Σύγκρουσης λαμβάνεται υπόψη τόσο η Κοινωνική Δομή όσο και η Πολιτική Δομή σαν συστατικά μέρη μιας διαδικασίας μέσα στην οποία ομάδες και κατηγορίες κοινωνικές βρίσκονται σε σύγκρουση σε σχέση με συμφέροντα αποκλίνοντα. Όσον αφορά το ρεύμα των ιδεών της Κριτικής Εγκληματολογίας, ο Καλογερόπουλος (1988) αναφέρει τον R. Quinney (1973), ο οποίος στο έργο του "Η κριτική της έννομης τάξης" προσπαθεί να αποδείξει ότι υπάρχει μέσα στην Κοινωνική Δομή της καπιταλιστικής κοινωνίας ένα διάβημα ενεργό που αποβλέπει στην κατασκευή μιας ιδεολογίας του Εγκληματος. Και ότι τα στοιχεία της κοινωνικής

πραγματικότητας είναι σε αλληλεπίδραση αναμεταξύ τους, είναι σε αλληλεπίδραση με την σύγκρουση μεταξύ των Κοινωνικών τάξεων, και με την πάλη των τάξεων και παράγουν μία εικόνα του όγκου του εγκλήματος. Τέλος η Ριζοσπαστική Εγκληματολογία αναφέρεται στην ριζοσπαστική αναθεώρηση ορισμένων κανόνων, όπως για παράδειγμα της πνευματικής υγείας, η οποία προκάλεσε ένα γενικό κίνημα αποθεσμοποίησης.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ

Το ισχύον σύστημα μεταχείρισης του ανήλικου εγκληματία, δεν συνέβαλε σε τίποτα συγκριτικά με το προηγούμενο ή οποιοδήποτε άλλο σύστημα, στην κατεύθυνση της λισιτελέστερης αντιμετώπισης της εγκληματικότητας των ανηλίκων.

Η συγκεκριμένη μορφή με την οποία εκδηλώνεται η κοινωνική αντίδραση κατά του εγκλήματος ποικίλλει από εποχή σε εποχή ανάλογα με τους επικρατούντες κοινωνικούς, οικονομικούς, πολιτιστικούς και πολιτικούς παράγοντες. Αλλά οι μεταβολές των μορφών κατά την ιστορική πορεία δεν φαίνεται να επηρεάζουν την ουσία που παραμένει πάντοτε η ίδια. Και η ουσία συνίσταται στην συμβολική εξαφάνιση του εγκλήματος με τρόπους και μέσα που ποικίλλουν κατά τις διάφορες φάσεις της ιστορίας ανάλογα με τους παραπάνω παράγοντες. Υποθετικά ο Δασκαλάκης (1985) τονίζει ότι η αντίδραση κατά του εγκλήματος είναι συμβολική, γιατί ποτέ η κοινωνική αντίδραση δεν μπόρεσε να συλλάβει το εγκληματικό φαινόμενο στην πραγματικότητά του. Όπως κατέδειξε ο Faucounet, η αντίδραση στρέφεται κατά του εγκλήματος, αλλά μη μπορώντας να το πλήξει, αναζητά ένα υποκατάστατο, το οποίο ανάγει σε εγκληματία. Ποιος θα υποδηθεί το ρόλο αυτό είναι συνάρτηση της συγκεκριμένης ιστορικής στιγμής.

Ανεξάρτητα λοιπόν από το ποια μεταχείριση επιφυλάσσεται στον παραβάτη σε κάθε ιστορική στιγμή, οι μηχανισμοί κοινωνικής απόρριψης λειτουργούν απaráλλακτα. Αυτό ισχύει λοιπόν και με τον ανήλικο εγκληματία, άσχετα με το αν θα τιμωρηθεί αν θα ονομασθεί εγκληματίας ή παραβάτης, αν θα στερηθεί την ελευθερία του σε χώρα αποκαλούμενο αναμορφωτήριο ή Ίδρυμα Αγωγής. Το αποτέλεσμα είναι ότι θα στιγματιστεί ο ανήλικος κοινωνικά, έτσι ώστε στο εξής να αντιμετωπίζεται από την κοινωνία κάτω από το πρίσμα αυτού του στίγματος. Η αντιμετώπιση αυτή του περιορίζει τις δυνατότητες αρμονικής ένταξης στο περιβάλλον του και αυξάνει αντίστοιχα τις πιθανότητες παρεκκλίνουσας συμπεριφοράς. Έτσι, η κοινωνική αντίδραση και μάλιστα ανεξάρτητα από την μορφή με την οποία εκδηλώνεται, τον σταθεροποιεί στην εγκληματική συμπεριφορά.

Παρά, λοιπόν, τις ραγδαίες κοινωνικές μεταβολές που έχουν συμβεί τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας, η επίσημη κοινωνική απάντηση στο πρόβλημα των ανηλικών δραστών, έτσι όπως οριοθετείται από το δίκαιο ανηλικών, παραμένει αμετάβλητη. Στο επίπεδο αντιμετώπισης της ειδικής αυτής κατηγορίας ανηλικών μέσω της διοικητικής οδού, τονίζεται από τις Κ.Δ. Σπινέλλη - Α. Τρωϊάνου (1992), ότι η λεγόμενη "πρόληψη" παραμένει στα παλιά αμφισβητούμενα πλαίσια. Δεν έχει ανανεωθεί ούτε με υπαγωγή σ'αυτήν νέων περιπτώσεων με διαφορετικές

διαδικασίες, αλλά ούτε και με την κατάργηση παλαιών διατάξεων. Σύγχρονες, αποτελεσματικές, πραγματικά προληπτικές στρατηγικές δεν έχουν θεσμοθετηθεί. Επίσης, δεν υπάρχει πρόβλεψη για να διευθετούνται με διοικητικά μέτρα ορισμένες από τις παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας από ανήλικους, μία λύση που όχι μόνον θα ελάφρυνε τα δικαστήρια ανηλίκων, αλλά που κυρίως θα ωφελούσε τους ανήλικους με την ταχεία και άμεση συσχέτιση της δυσλειτουργικής συμπεριφοράς τους με δυσάρεστες συνέπειες (πρόστιμο, αφαίρεση αδείας οδήγησης). Αντίθετα, η διοικητική διαδικασία χρησιμοποιείται για να τοποθετούνται σε ιδρύματα αγωγής ανήλικοι για λόγους πρόληψης, επειδή παρουσιάζουν "ηθική παρεκτροπή" και βρίσκονται σε "ηθικό κίνδυνο". (Περισσότερο από το ένα τέταρτο των τροφίμων ιδρυμάτων αγωγής κάθε έτους, έχουν εισαχθεί με αυτή την αιτιολογία μέσω της διοικητικής οδού). Αλλά και στο επίπεδο της δικαστικής παρέμβασης ορισμένες μεταρρυθμίσεις κρίνονται απαραίτητες.

Οι διατάξεις του Ποινικού Κώδικα θα ήταν ευκταίο να έχουν εφαρμογή σε ανήλικους από 13 ή 14 ετών, όπως συμβαίνει σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Οι ανήλικοι μικρότερης ηλικίας θα έπρεπε να γίνονται αντικείμενο ουσιαστικής κοινωνικής προστασίας και μέριμνας και όχι απλώς να εφαρμόζεται για παράδειγμα ο θεσμός "επιμέλεια γονέων". Από την άλλη πλευρά θα ήταν σκόπιμη η αντικατάσταση του τίτλου "ανήλικοι εγκληματίες". Από άποψη δογματικού

ποινικού δικαίου ο χαρακτηρισμός ανηλίκων ακαταλογίστων ηλικίας 7-12 ετών ως εγκληματιών είναι λανθασμένη. Και από άποψη εγκληματολογική δρα ανασταλτικά και όχι αναμορφωτικά, ενώ ταυτόχρονα στιγματίζει τους ανήλικους. Το ζήτημα της έστω και κατ'εξαίρεση "προφυλάκισης" των ανηλίκων απαιτεί άμεση ρύθμιση. Δεν νοείται, να εφαρμόζονται "προσωρινοί όροι" σε ενήλικους κατηγορούμενους και να περιορίζεται η ελευθερία ορισμένων φερόμενων ως δραστών ανηλίκων. Ο θεσμός των "προσωρινών όρων" κατάλληλα μεταρρυθμιζόμενος και εμπλουτιζόμενος για παράδειγμα με την επιμέλεια της Υπηρεσίας Επιμελητών, θα ήταν χρήσιμος.

Αλλά και για τα δικαστήρια ανηλίκων υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης, σε ορισμένα θέματα, όπως είναι η αποφυγή συνεκδίκασης υποθέσεων ανηλίκων και ενήλικων στα κοινά δικαστήρια, η αναγνώριση της δυνατότητας στον ανήλικο να ζητήσει την αναθεώρηση ή την έφεση απόφασης που επιβάλλει κάποιο αναμορφωτικό μέτρο, η μη αναγραφή των αναμορφωτικών μέτρων στο ποινικό μητρώο και άλλα. Αλλά και η ευρεία διακριτική ευχέρεια που παρέχεται από το δίκαιο ανηλίκων στο δικαστή είναι δυνατόν να αξιοποιηθεί με την εφαρμογή τουλάχιστον ορισμένων μέτρων από αυτά που απαριθμούνται στα πλαίσια του θεσμού της αποϊδρυματοποίησης. Επίσης, η ελληνική κοινωνία είναι ακόμα σε θέση να επωφεληθεί από τους ανεπίσημους μηχανισμούς κοινωνικού ελέγχου και τις παραδοσιακές συμφιλιοτικές διαδικασίες επίλυσης

συγκρούσεων, μηχανισμού που λειτουργούν στην Ελλάδα και εξακολουθούν να θεωρούνται αποτελεσματικοί.

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο Ν. Φαρσεδάκης στην εισήγησή του "Ψυχολογικές Απόψεις για την Εγκληματικότητα των Νέων στη Σύγχρονη Κοινωνία" (1978) κάνοντας μία ανάλυση και διερεύνηση του προβλήματος της εγκληματικότητας των νέων, ιδιαίτερα των αιτιών και των μηχανισμών γεννέσεως του εγκλήματος, και αναφερόμενος κυρίως στην ψυχολογία του βάθους και την θεωρία της μαθήσεως και της συμπεριφοράς, καταλήγει στη διαπίστωση ότι η εγκληματικότητα των ανηλίκων, αλλά και η εγκληματικότητα γενικότερα, είναι ένα πολύπλοκο φαινόμενο, του οποίου τα αίτια είναι πολλά και ποικίλλα: ψυχολογικά, βιολογικά και κοινωνικά. Για το λόγο αυτό δεν επιδέχεται μία ενιαία ερμηνεία. Η διαπίστωση αυτή όμως δεν μειώνει καθόλου την χρησιμοποίηση των πορισμάτων των επιστημών που ασχολούνται με τον εγκληματία και το έγκλημα, για την πιο τελέσφορη μεταχείριση του ανθρώπου που είτε τείνει στο έγκλημα είτε διέπραξε αυτό.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Συμπερασματικά λοιπόν διαπιστώνουμε ότι τα ισχύοντα μέτρα πρόληψης και καταστολής της παραβατικότητας ανηλίκων είναι ανεπαρκή και μάλλον αναποτελεσματικά. Οι προτάσεις που εμείς έχουμε μετά την εμπειρία της μελέτης του προβλήματος της παραβατικότητας των ανηλίκων είναι:

A. Στον τομέα της πρόληψης

1. Συνεργία του Δήμου ή της Κοινότητας με τον Εθνικό Οργανισμό Πρόνοιας (Ε.Ο.Κ.) ο οποίος έχει ξεκινήσει διάφορα προγράμματα για διάφορα διαμερίσματα της χώρας μας. Τα προγράμματα αυτά θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην πρόληψη της αντικοινωνικής και παραβατικής συμπεριφοράς πολλών ανηλίκων.

Μερικά από τα προγράμματα αυτά τα οποία ήδη λειτουργούν αναφέρουμε παρακάτω:

- Προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης για τους νέους.
- Ίδρυση Συνοικιακών Κοινωνικών Κέντρων (οργανωμένες μονάδες που αναπτύσσουν δράση προληπτικού και υποστηρικτικού χαρακτήρα στόχο την αντιμετώπιση κοινωνικών αναγκών).
- Παιδοπόλεις που έχουν κύριο στόχο την φιλοξενία παιδιών 2 1/2 έως 18 ετών που οι οικογένειές τους αντιμετωπίζουν κοινωνικά, οικονομικά ή άλλα προβλήματα.

(Θεωρούμε πολύ σημαντικό την Ίδρυση Παιδοπόλεων σε όλα σχεδόν τα διαμερίσματα της χώρας για την καλύτερη αντιμετώπιση των παιδιών που προέρχονται από μη συγκροτημένες ή διαλυμένες οικογένειες.)

- Ίδρυση Παιδικών Σταθμών (για παιδιά 2 1/2 - 5 1/2 ετών).

- Προγράμματα ημερησίας απασχόλησης για παιδιά σχολικής ηλικίας (6 - 12 ετών) τα οποία ο Οργανισμός φροντίζει και απασχολεί τις ώρες που δεν βρίσκονται στο σχολείο.
- Πρόγραμμα Ανάδοχος Φροντίδας, σύμφωνα με το οποίο τοποθετείται μετά από αυστηρή επιλογή σε μία άλλη οικογένεια, όπου βρίσκει πιο ισορροπημένο περιβάλλον.

2. α) Ανίχνευση και εντοπισμού των παιδιών που απειλούνται από κοινωνικό αποκλεισμό και υποστηρικτική παρέμβαση, με σκοπό την πρόληψη (κυρίως παιδιά προσχολικής αλλά και σχολικής ηλικίας).

β) Ο εντοπισμός των παιδιών που είναι κοινωνικά αποκλεισμένα και εκδηλώνουν συχνά αντικοινωνική συμπεριφορά και η υποστηρικτική παρέμβαση με σκοπό την ένταξή μας στο κοινωνικό σύνολο (παιδιά σχολικής αλλά κυρίως εφηβικής ηλικίας).

Σύμφωνα με τα προγράμματα αυτά γίνεται καταγραφή και έρευνα όλων των περιπτώσεων και δημιουργούνται προγράμματα παρέμβασης όπως:

Για παιδιά 6 - 12 ετών :

- Προγράμματα δημιουργικής απασχόλησης.
- Προγράμματα ενισχυτικής διδασκαλίας.
- Προγράμματα ευαισθητοποίησης δασκάλων.
- Προγράμματα συνεργασίας Οικογένειας - Δασκάλων - Κοινωνικού Λειτουργού.

Για παιδιά 13 - 17 ετών :

- Προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης.
- Προγράμματα προσανατολισμού των παιδιών που διέκοψαν το σχολείο.

- Προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης.
- Προγράμματα προσανατολισμού των παιδιών που διέκοψαν το σχολείο.
- Προγράμματα συμβουλευτικής - ψυχολογικής υποστήριξης παιδιών.
- Προγράμματα ευαισθητοποίησης του πληθυσμού της περιοχής.
- Προγράμματα δημιουργικής απασχόλησης των νέων (Κέντρα νεότητας).

B. Στον τομέα της Καταστολής

1. Παράλληλα με τα ισχύοντα αναμορφωτικά μέτρα να έχουμε συμμετοχή της Κοινότητας στη διαδικασία αναμόρφωσης συμπεριφορών. Δηλ. να υπάρχουν θέσεις εργασίας μέσα στην Κοινότητα που θα απευθύνονται σε παραβατικούς ανήλικους στελέχωση κατάλληλων υπηρεσιών στην Τ.Α. που θα αναλάβουν αυτά τα προγράμματα.
2. Εκσυγχρονισμός των Ιδρυμάτων Αγωγής και Σωφρονιστικών Καταστημάτων.
Ταξινόμηση - διαχωρισμός των ομάδων. (Ανάλογα με το αδίκημα που διέπραξαν και το χαρακτήρα).
Οικογενειακή κατάσταση - χαρακτήρα.
3. Κοινωνικές Υπηρεσίες σε Δήμους και Κοινότητες (Στελέχωση των σχολείων με Κοινωνικές Υπηρεσίες (Κοιν. λειτουργούς, ψυχολόγους).
4. Κοινωνικές Υπηρεσίες σε σχολεία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

ΠΙΝΑΚΕΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΑΠΟ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΕΙΣ
ΑΛΛΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Συνολικός αριθμός Ατόμων που εγκλημάτισαν για πρώτη φορά το 1980, στην Ελλάδα, κατά φύλο και ομάδες ηλικιών

ΦΥΛΟ	ΣΥΝΟΛ. ΟΛΩΝ ΗΛΙΚΙΩΝ	Κάτω των 12 ετών	13-17 ετών	18-21 ετών	22-30 ετών	31-40 ετών
ΑΝΔΡ.	11.711	132	1561	1620	3301	2494
ΓΥΝΑΙΚ.	1.095	6	82	132	314	274
ΣΥΝΟΛΟ	12.806	138	1643	1752	3315	2768

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Συνολικός αριθμός Ατόμων που εγκλημάτισαν για πρώτη φορά το έτος 1981 στην Ελλάδα κατά φύλο και ομάδες Ηλικιών.

ΦΥΛΟ	ΣΥΝΟΛ. ΟΛΩΝ ΗΛΙΚΙΩΝ	Κάτω των 12 ετών	15-19 ετών	20-23 ετών	24-32 ετών	33-42 ετών
ΑΝΔΡ.	11.783	390	1.583	1.872	2.855	2.163
ΓΥΝΑΙΚ.	1.308	21	129	239	369	289
ΣΥΝΟΛΟ	12.091	411	1643	1.712	3.224	2.452

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Συνολικός αριθμός Ατόμων που εγκλημάτισαν για πρώτη φορά, το έτος 1982, στην Ελλάδα κατά φύλο και ομάδες ηλικιών

ΦΥΛΟ	ΣΥΝΟΛ. ΟΛΩΝ ΗΛΙΚΙΩΝ	Κάτω των 12 ετών	13-17 ετών	18-21 ετών	22-30 ετών	31-40 ετών
ΑΝΔΡ.	10.869	51	1.444	2.400	3.120	1.379
ΓΥΝΑΙΚ.	1.110	-	67	211	385	200
ΣΥΝΟΛΟ	11.979	51	1.511	2.611	3.502	2.179

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

Συνολικός αριθμός ατόμων που εγκλημάτισαν για πρώτη φορά το έτος 1983, στην Ελλάδα κατά φύλο και ομάδες ηλικιών

ΦΥΛΟ	ΣΥΝΟΛ. ΟΛΩΝ ΗΛΙΚΙΩΝ	Κάτω των 12 ετών	13-17 ετών	18-21 ετών	22-30 ετών	31-40 ετών
ΑΝΔΡ.	14.271	80	2.115	3.317	4.525	2.458
ΓΥΝΑΙΚ.	1.517	1	114	257	481	335
ΣΥΝΟΛΟ	16.238	81	2.229	3.374	5.007	2.793

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

Συνολικός αριθμός Ατόμων που εγκλημάτισαν για πρώτη φορά το έτος 1984, στην Ελλάδα κατά φύλο και ομάδες ηλικιών

ΦΥΛΟ	ΣΥΝΟΛ. ΟΛΩΝ ΗΛΙΚΙΩΝ	Κάτω των 12 ετών	13-17 ετών	18-21 ετών	22-30 ετών	31-40 ετών
ΑΝΔΡ.	12.342	93	1.364	2.701	3.642	2.426
ΓΥΝΑΙΚ.	1.556	6	99	275	524	356
ΣΥΝΟΛΟ	14.498	101	1.963	2.976	4.166	2.732

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

Διαπράξαντες Αδικήματα κατά Γενικές Κατηγορίες Αδικημάτων, Γεωγραφικό Διαμέρισμα και Ομάδες ηλικιών, το έτος 1981, στην Ελλάδα

Γενικές κατηγορίες αδικημάτων και γεωγραφικό διαμέρισμα τελείας αυτής	Σύνολο	Ομάδες ηλικιών								
		Κατωτάτα 12 ετών	13-17 ετών	18-20 ετών	21-24 ετών	25-29 ετών	30-34 ετών	35-44 ετών	45-59 ετών	60 ετών και άνω
Σύνολο	348.642	217	13.918	24.790	37.113	43.647	62.196	72.062	62.906	17.063
I. Γενικές κατηγορίες αδικημάτων										
Αρπάγματα τραπεζών, τραπεζικών και άλλων κερμάτων κλπ	7	-	-	-	-	6	1	-	-	-
Εγκλήματα κατά πολιτικών αρχηγών και άλλα της τάξεως	9	-	1	1	-	1	-	2	-	-
Περσόνες κατά της εκτελεστικής εξουσίας	493	2	24	33	85	129	164	132	129	29
Εγκλήματα κατά δημοσίων υπαλλήλων	91	-	6	13	11	6	1	6	6	-
Εγκλήματα κατά δημοσίων λειτουργών	248	-	11	19	11	63	66	96	44	12
Εγκλήματα κατά το νόμο	17	-	-	-	9	6	4	12	1	1
Εγκλήματα κατά το ποινικό	118	-	-	4	16	18	11	67	66	6
Εγκλήματα κατά του αμύχλου της δημοκρατίας	129	-	3	13	16	26	19	22	16	6
Εγκλήματα κατά του νόμου και του αμύχλου	68	-	-	1	3	9	6	16	20	3
Άλλα εγκλήματα εγκλήματα	177	6	16	16	11	17	13	31	46	16
Εγκλήματα κατά της ασφάλειας του κράτους και κατά των λειτουργών του κράτους	24	1	1	-	4	2	11	16	6	3
Εγκλήματα κατά της ζωής	1.113	6	44	127	181	269	274	247	212	54
Συνολικός θάνατος	29.716	20	143	1.942	3.297	4.194	4.861	6.311	6.110	1.272
Εγκλήματα κατά της δημοκρατίας	2.173	-	39	131	132	129	268	190	602	119
Εγκλήματα κατά του νόμου	719	1	60	100	120	119	61	193	31	11
Εγκλήματα κατά του νόμου και του αμύχλου	220	-	3	11	21	21	66	66	69	6
Εγκλήματα κατά της τιμής	2.162	1	11	171	212	641	722	1.097	661	227
Εγκλήματα κατά της δημοκρατίας	6.207	111	1.642	1.137	1.119	129	246	664	679	91
Εγκλήματα κατά δημοσίων υπαλλήλων	668	-	16	23	26	79	42	162	76	14
Εγκλήματα κατά δημοσίων υπαλλήλων	279	1	29	27	16	29	11	21	23	12
Άλλα εγκλήματα δημοσίων υπαλλήλων	28	-	-	1	1	1	2	19	29	11
Περσόνες Ελλήνων Πολιτικών Αρχηγών	292.149	69	2.219	29.437	31.421	41.852	62.116	62.363	52.119	13.717
Αδικήματα Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα	8	-	-	-	3	1	-	-	-	1
II. Γενεργητικό διαμέρισμα τελείας των αδικημάτων										
Περιφέρεια Πρωτεύουσας	122.196	14	2.174	1.323	13.707	20.341	24.339	27.200	21.331	2.640
Αιτωλική Στρατιά Ελλάς και Σέρβια	21.773	13	1.023	1.390	2.117	2.848	3.806	4.727	4.370	1.430
Παλαιστήκης	32.033	44	1.793	2.199	2.543	4.302	3.069	6.190	5.487	1.750
Ιόνια Νήσα	6.212	5	434	672	699	963	1.094	1.364	1.164	398
Ήπειρος	2.182	4	193	241	1.112	1.377	1.311	1.320	914	229
Θεσσαλία	17.347	17	671	1.224	1.793	2.379	3.318	3.764	2.181	563
Μακεδονία	62.174	94	1.331	2.360	2.491	11.843	13.104	18.143	16.764	2.732
Ηράκλ	11.308	12	364	748	1.324	1.328	2.261	2.119	1.519	393
Νάτια Αιγίου	14.322	16	341	1.320	1.633	2.324	2.322	2.312	2.269	718
Κρήνη	21.630	37	364	1.711	2.643	3.324	4.117	4.343	4.010	2.803

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

Καταδικασθέντες κατά Κατηγορίες Αδικημάτων και Ομάδες ηλικιών, το έτος 1981, στην Ελλάδα

Κατηγορία αδικημάτων και των υπό μόνον ειδικό αδικημάτων	Φύλο	Σύνολο καταδικασθέντων	Ομάδες ηλικιών							Σύνολο αδικημάτων	Αιτιολογία	
			13-17 ετών	18-20 ετών	21-24 ετών	25-29 ετών	30-34 ετών	35-44 ετών	45-59 ετών			
Ενοχή γενικά	A B	129 637 124 900 10.513	1 148 1.113 26	2 628 2.559 67	10 896 10.105 791	17 118 15.876 1.242	19 128 17.916 1.212	24 737 22.679 2.057	33 267 30.158 3.109	7.172 6.423 749	100 100 0	
Εγκλήματα κλοπής κινήσας, κινήσας της ζωής και κλοπών κινήσας	A B	13 13	1 1	1 1	1 1	2 2	1 1	1 1	1 1	1 1	1 1	
Εγκλήματα κλοπών κινήσας κινήσας της ζωής	A B	1 1	1 1	1 1	1 1	1 1	1 1	1 1	1 1	1 1	1 1	
Παραπτώματα κλοπών κινήσας κινήσας	A B	161 142 19	1 1 0	24 14 10	42 11 31	79 64 15	86 66 20	201 97 104	83 71 12	11 11 0	1 1 0	
Αποστολές	A B	31 1	1 1	2 1	10 1	11 1	12 1	8 1	1 1	1 1	1 1	
Αποστολές	A B	14 10	1 1	2 1	9 1	16 2	14 2	19 2	16 4	3 1	1 1	
Αποστολές κινήσας κινήσας	A B	33 1	2 1	9 1	11 1	8 1	6 1	5 1	4 1	1 1	1 1	
Παραπτώματα αποστολών κινήσας κινήσας	A B	101 1	1 1	1 1	1 1	2 1	11 1	11 1	11 1	6 1	1 1	
Παραπτώματα της ζωής και κινήσας κινήσας	A B	31 1	1 1	3 1	7 1	7 1	9 1	10 1	5 1	3 1	1 1	
Παραπτώματα κινήσας κινήσας κινήσας	A B	16 1	1 1	1 1	1 1	6 1	1 1	7 1	2 1	1 1	1 1	
Αποστολές κινήσας κινήσας κινήσας κινήσας	A B	23 1	1 1	1 1	2 1	12 1	3 1	3 1	2 1	1 1	1 1	
Ενοχή κλοπών κινήσας κινήσας	A B	11 10 1	1 1 0	1 1 0	1 1 0	1 1 0	1 1 0	1 1 0	1 1 0	1 1 0	1 1 0	
Αποστολές κλοπών κινήσας κινήσας	A B	179 161 18	1 1 0	11 16 5	22 11 11	20 20 0	28 18 10	22 11 11	19 17 2	11 14 7	6 6 0	
Ενοχή κινήσας κινήσας κινήσας κινήσας	A B	221 1 1	1 1 0	13 1 12	22 1 21	28 1 27	28 1 27	30 1 29	37 1 36	14 1 13	6 6 0	
Αποστολές κινήσας κινήσας κινήσας κινήσας	A B	1 1 0	1 1 0	1 1 0	1 1 0	1 1 0	1 1 0	1 1 0	1 1 0	1 1 0	1 1 0	
Εγκλήματα κινήσας κινήσας κινήσας κινήσας	A B	1 1 0	1 1 0	1 1 0	1 1 0	1 1 0	1 1 0	1 1 0	1 1 0	1 1 0	1 1 0	
Εγκλήματα κινήσας κινήσας κινήσας κινήσας	A B	381 297 84	1 1 0	4 4 0	11 11 0	31 12 19	60 39 21	101 69 32	78 66 12	13 19 14	8 8 0	
Παραπτώματα κινήσας κινήσας κινήσας κινήσας	A B	111 10 101	1 1 0	1 1 0	10 1 9	27 3 24	28 1 27	71 1 70	41 3 38	8 3 5	1 1 0	
Αποστολές κινήσας κινήσας κινήσας κινήσας	A B	14 1 13	1 1 0	1 1 0	14 1 13	16 1 15	11 1 10	28 1 27	25 1 24	2 1 1	1 1 0	
Εγκλήματα κινήσας κινήσας κινήσας κινήσας	A B	311 264 47	1 1 0	4 4 0	19 17 2	31 19 12	31 17 14	67 40 27	37 28 9	11 14 7	8 8 0	
Εγκλήματα κινήσας κινήσας κινήσας κινήσας	A B	11 11 0	1 1 0	1 1 0	1 1 0	1 1 0	1 1 0	1 1 0	1 1 0	1 1 0	1 1 0	
Αποστολές κινήσας κινήσας κινήσας κινήσας	A B	11 637 9 837 1 799	1 1 0	17 107 90	107 134 27	191 144 47	2 191 1 566 625	2 721 2 177 544	3 659 2 938 721	173 137 36	111 91 20	
Ενοχή κινήσας κινήσας κινήσας κινήσας κινήσας	A B	231 24 19 3 1 151 14 141 1.736 70 1	1 1 0 1 1 1 1 1 1 1	3 1 1 1 1 1 1 1 1 1	9 1 1 1 1 1 1 1 1 1	10 1 1 1 1 1 1 1 1 1	20 1 1 1 1 1 1 1 1 1	7 1 1 1 1 1 1 1 1 1	39 2 2 1 1 1 1 1 1 1	35 18 4 1 1 1 1 1 1 1	42 4 1 1 1 1 1 1 1 1	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
Ενοχή κινήσας κινήσας κινήσας κινήσας κινήσας	A B	242 247 5	1 1 0	64 64 0	69 64 5	38 34 4	18 16 2	29 19 10	22 14 8	1 1 0	1 1 0	
Αποστολές κινήσας κινήσας κινήσας κινήσας κινήσας	A B	16 1	1 1	1 1	1 1	1 1	1 1	1 1	1 1	1 1	1 1	
Παραπτώματα κινήσας κινήσας κινήσας κινήσας	A B	216 1 1	1 1 0	61 1 1	38 1 1	23 1 1	10 1 1	23 1 1	23 1 1	1 1 0	1 1 0	
Αποστολές κινήσας κινήσας κινήσας κινήσας κινήσας	A B	127 112 15	1 1 0	12 11 1	102 73 29	242 191 51	187 181 6	187 181 6	150 124 26	26 29 3	1 1 0	

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

Καταδικασθέντες κατά Κατηγορίες Αδικημάτων και Ομάδες ηλικιών το έτος 1981, στην Ελλάδα (συνέχεια)

Κατηγορία Αδικημάτων και ομάδες ηλικιών αδικητών	Φύλο	Συνολο αδικημάτων	Ομάδες ηλικιών								Άγνωστο
			12-17 ετών	18 - 20 ετών	21 - 25 ετών	26 - 30 ετών	30-34 ετών	35 - 40 ετών	41 - 50 ετών	50 ετών και άνω	
			Α	Β	Α	Β	Α	Β	Α	Β	
Παράβαση Κώδικα Ποινικού Νόμου	Α Β	142.511 94.947 8.419	752 313 18	6.194 3.947 227	7.752 6.164 437	12.647 11.779 434	14.759 12.572 1.647	29.442 21.769 1.647	29.097 22.772 1.624	4.524 4.137 397	174 141 27
Αποτροπή κλέβη ...	Α Β	381 9	3 -	33 -	38 1	43 4	37 1	39 -	37 -	13 2	1 -
Παράβαση της περί Διακώσεως Τ- των Νομοθεσίας	Α Β	4.315 903	4 -	42 -	173 109	343 139	642 112	1.331 170	1.264 133	434 37	21 -
Παράβαση της περί Εργατικών Πρω- τοδικών Νομοθεσίας	Α Β	5.344 567	1 -	34 -	166 18	394 30	812 87	1.634 150	1.391 176	379 61	130 5
Συνολικός Συστηματικός ...	Α Β	42 7	- -	2 -	4 -	4 -	10 -	6 -	11 -	5 -	- -
Παράβαση Απονομιμωσίου Κώδικα ...	Α Β	31.545 1.421	16 4	91 17	315 92	2.064 241	2.776 347	6.334 439	7.493 491	1.900 138	124 12
Παράβαση της περί Απονομιμωσίου Νομοθεσίας	Α Β	31.644 549	163 3	3.219 99	4.434 68	6.493 52	3.824 32	4.914 82	3.333 33	430 7	237 7
Παράβαση Διαδικασίας Νομοθεσίας ...	Α Β	1.179 27	2 -	31 -	54 1	122 1	122 -	264 -	253 -	124 -	14 -
Κατανομιμωσίου Δοσής και Τυμω- μάτων	Α Β	3.508 331	3 -	46 4	179 13	432 30	686 30	942 64	801 65	125 6	12 -
Χρήση τσιγγαριών και αττάρι με αποπληρωμή	Α Β	30 17	3 -	34 -	67 3	73 -	4 -	33 -	31 -	1 -	- -
Αλιευστική τάπη ...	Α Β	1 -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Παράβαση Π.Π.Κ.Σ.Ν.	Α Β	421 3	18 -	69 -	17 -	93 -	4 -	66 -	42 -	3 -	3 -
Σπυρίτης ...	Α Β	15.211 1.029	3 1	24 8	200 64	1.327 164	2.802 232	3.434 320	4.467 193	374 34	181 13
Συνάλληλος (προσφορά Στάθου Νο- μοθεσίας)	Α Β	230 53	- -	6 -	13 4	28 8	39 14	49 14	64 34	21 12	6 -
Απονομιμωσίου, τσιγγαριών (αποπλη- ρωμή αδικιών)	Α Β	10 13	- -	- -	1 -	10 -	13 -	16 -	25 -	2 -	- -
Θαλασσοπλοία και ποταμοπλοία ...	Α Β	- -	- -	3 -	2 -	6 -	- -	- -	- -	- -	- -
Αδικίες παραβίασης Κώδικος Ποινικού Νόμου	Α Β	12.003 732	30 3	344 21	104 30	1.759 93	2.139 139	3.330 204	2.393 142	303 38	86 9
Διακώσεως Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα	Α Β	1.777 1.766 77	2 2 -	139 110 7	1.041 895 9	137 134 7	31 22 -	22 22 2	19 16 3	1 1 -	14 10 -

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

Πίνακας Β : 5. Ανήλικοι υποβιβθέντες σε αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα ή ασφαριστικό περιορισμό

Κατηγορίες αδικημάτων (κατακλιτική κατάσταση)	Φύλο	Γενικό σύνολο	Αναμορφωτικές								
			Σύνολο	Εκτέλεση				Υπερβολή εκπαιδευτικών, επαγγελματικών κλπ.			
				Μέχρι 12 ετών	13-17 ετών	18-20 ετών	Άγνωστη ηλικία	Μέχρι 12 ετών	13-17 ετών	18-20 ετών	Άγνωστη ηλικία
Γενικό Σύνολο		15.589	7.249	57	3.976	179	3	37	1.534	61	—
Ζήσαντες εκτός προδοσίας	Α	11.023	7.848	53	3.838	176	3	36	1.534	58	—
	Θ	566	169	2	82	3	—	1	44	3	—
Εξορία της Χώρας	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Εξορία της επικράτειας της Χώρας	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Κατοικίαι	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Λοιπά εγκλήματα προδοσίας της Χώρας	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Λήματα κατά ξένων κρατών	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Λήματα κατά πολιτικών αμαρτιών	Α	2	2	—	2	—	—	—	—	—	—
	Θ	2	2	—	2	—	—	—	—	—	—
Λήματα κατά της ειρήνης	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αρβύλες κατά της πολιτικής ελευθερίας	Α	19	4	—	1	—	—	—	2	1	—
	Θ	18	3	—	1	—	—	—	1	1	—
Αντίσταση	Α	10	1	—	—	—	—	—	—	1	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Απειθείς	Α	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Σύδα	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αποδόραση κρατοεμφύλιου	Α	3	1	—	—	—	—	—	1	—	—
	Θ	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Παραβίαση κατοχής	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Παραβίαση της Αρχής και συμβόλων	Α	4	1	—	1	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Παραβίαση κρατικών σημείων	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αδικίες αρβυλών κατά της πολιτικής ελευθερίας	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ουδέ της δημοσίας τάξεως	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Διατάραξη της καλής αρέτης	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Διατάραξη της αρέτης των πολιτών	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Διατάραξη συνείδησης	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Λοιπά εγκλήματα κατά της δημοσίας τάξεως	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ουδέ της δημοτικής αρέτης	Α	25	7	—	3	—	—	—	1	—	—
	Θ	23	5	—	1	—	—	—	1	—	—
Κατάβουλε βλασφημίας	Α	2	2	—	2	—	—	—	—	—	—
	Θ	23	5	—	1	—	—	—	1	—	—
Κατάβουλε βλασφημίας	Α	2	2	—	2	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Λοιπά εγκλήματα κατά της δημοτικής αρέτης	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ψατο κεί το νόμισμα	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ψατο κεί το υπενόμισμα	Α	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Πλαστογραφία	Α	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

Πίνακας Β : 5. Ανήλικοι υποβλήθηντες σε αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα ή ασφαρονομικό κερσοφισμ

Κατηγορίες αδικημάτων (αναλυτική κατάσταση)	Φύλο	Γενικό σύνολο	Αναμορφωτικά									
			Σύνολο	Επίδειξη				Υπερβολή εμπόλων γυνών, υπέρβαση αλκ.				
				Μέχρι 12 ετών	13-17 ετών	18-20 ετών	Άγνωστη ηλικία	Μέχρι 12 ετών	13-17 ετών	18-20 ετών	Άγνωστη ηλικία	
Παιδοφρονία καταδικασθέντων	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Λοιπά εγκλήματα κατά το κληρονομήματα	Α	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
στοιχεία κατά την οικονομία της δικαιοσύνης	Α	15	3	—	1	—	—	—	1	1	—	—
Πυρπορία	Α	14	3	—	1	—	—	—	1	1	—	—
Πυρπορία ανάμεσα σε κληρονομήματα	Α	8	2	—	1	—	—	—	—	1	—	—
Πυρπορία κατάδικων	Α	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Λοιπά εγκλήματα κατά την οικονομία της δικαιοσύνης	Α	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
στοιχεία κατά την υπηρεσία	Α	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
συνιδίωμα εγκλήματα	Α	115	63	8	28	—	—	—	5	14	—	—
μεταφρονιάς (καταδικασθέντες και ο εμπόλος της αμείλιος)	Α	100	57	7	24	—	—	—	5	14	—	—
μεταφρονιάς σε δόση (καταδικασθέντες και ο εμπόλος σε δόση της αμείλιος)	Α	15	6	1	4	—	—	—	—	—	—	—
μεταφρονιάς (καταδικασθέντες και ο εμπόλος της αμείλιος)	Α	44	34	5	14	—	—	—	4	5	—	—
μεταφρονιάς σε δόση (καταδικασθέντες και ο εμπόλος σε δόση της αμείλιος)	Α	4	4	1	2	—	—	—	—	—	—	—
Παυροφρονία	Α	5	4	1	—	—	—	—	—	3	—	—
Παυροφρονία ανάμεσα σε κληρονομήματα	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Παυροφρονία κατάδικων	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Παυροφρονία μετρίων εγκλημάτων ανάμεσα σε κληρονομήματα	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Παυροφρονία μετρίων εγκλημάτων κατάδικων	Α	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Παυροφρονία των κληρονομημάτων της αναμορφωτικής	Α	27	2	—	1	—	—	—	—	1	—	—
στοιχεία εγκλήματα κοινής αναμορφωτικής	Α	9	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
στοιχεία εγκλήματα κοινής αναμορφωτικής	Α	23	17	1	9	—	—	—	1	5	—	—
σε κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών και κατά των κοινωφελών εγκλημάτων	Α	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
στοιχεία κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών	Α	97	24	—	15	—	—	—	—	7	—	—
στοιχεία κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών	Α	97	24	—	15	—	—	—	—	7	—	—
στοιχεία κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
στοιχεία κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
στοιχεία κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών	Α	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
στοιχεία κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
στοιχεία κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών	Α	91	23	—	14	—	—	—	—	7	—	—
στοιχεία κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
στοιχεία κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών	Α	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
στοιχεία κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών	Α	28	8	1	2	—	—	—	—	3	—	—
στοιχεία κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών	Α	26	7	1	1	—	—	—	—	3	—	—
στοιχεία κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών	Α	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
στοιχεία κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών	Α	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
στοιχεία κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών	Α	22	7	1	1	—	—	—	—	3	—	—
στοιχεία κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
στοιχεία κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
στοιχεία κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
στοιχεία κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
στοιχεία κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
στοιχεία κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών	Α	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
στοιχεία κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
στοιχεία κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών	Α	692	171	4	69	10	—	—	—	48	3	—
στοιχεία κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών	Α	650	165	4	66	10	—	—	—	46	3	—
στοιχεία κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών	Α	47	6	—	3	—	—	—	—	2	—	—
στοιχεία κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών	Α	285	71	—	24	4	—	—	—	25	2	—
στοιχεία κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών	Α	20	3	—	1	—	—	—	—	2	—	—
στοιχεία κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών	Α	18	10	1	3	—	—	—	—	—	—	—
στοιχεία κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών	Α	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
στοιχεία κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών	Α	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
στοιχεία κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
στοιχεία κατά της αναμορφωτικής των αναμορφωτικών	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

Πίνακας Β : 5. Ανήλικοι υποβλήθέντες σε αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα ή σωματιστικό περιορισμό

Κατηγορίες αδελφών ανελκτικά κινήσων	Φύλο	Γενικό σύνολο	Αναμορφωτικά								
			Σύνολο	Επίσκληση				Υπερβολική επίκληση γονέων, σε τρέσαν κλπ.			
				Μέχρι 12 ετών	13-17 ετών	18-20 ετών	Άγνωστα ηλικία	Μέχρι 12 ετών	13-17 ετών	18-20 ετών	Άγνωστα ηλικία
Σωματισμός βάσει ας επιλογής	Α	224	64	3	28	6	—	—	14	1	—
	Θ	10	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Σωματισμός βάσει ας επιλογής δι' αντιστάσεις	Α	122	20	—	11	—	—	—	5	—	—
	Θ	10	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Λοιπός σωματισμός βάσει	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Σωματισμός κατά τις προδικαστικές διαδικασίες	Α	47	8	—	4	—	—	—	3	—	—
	Θ	15	5	—	2	—	—	—	2	—	—
	Θ	7	3	—	2	—	—	—	—	—	—
Ακουσία σωματισμός	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Εκουσία σωματισμός	Α	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Παρόνομα βία	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αντιόδοια	Α	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ακατά	Α	12	2	—	2	—	—	—	—	—	—
	Θ	3	2	—	1	—	—	—	—	—	—
Διατάραξη σωματικής αρετής	Α	15	3	—	—	—	—	—	3	—	—
	Θ	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Λοιπός επιλέξιμος κατά τις προδικαστικές διαδικασίες	Α	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Σωματισμός κατά των φθόνων	Α	21	9	—	—	—	—	—	2	—	—
	Θ	21	9	—	—	—	—	—	2	—	—
Βλασμία	Α	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Εξουσιοδοσία ας οδύνης	Α	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Κατόχρησος ας οδύνης	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ακατάλληλος σωματισμός	Α	7	3	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αγοράζω	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Παρά φύσιν σωματισμός	Α	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Διακρίσεις αλλοτριών σωματισμός	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Πρόκληση σωματισμός με άσυντες πράξεις	Α	7	2	—	—	—	—	—	2	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Μαστοτομία	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Εκπελάτωση καρμίν-σωματισμός	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Λοιπός επιλέξιμος κατά των φθόνων	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Σωματισμός κατά τον γάμο και την οικογένεια	Α	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αγοράζω	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Μοχλία	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Πορνοφιλία της υπερχείλισης προς διακρίσεις	Α	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επιπέλαση επιπέλασης	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Λοιπός επιλέξιμος κατά τον γάμο και την οικογένεια	Α	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Σωματισμός κατά τις πηγές	Α	162	48	1	22	1	—	—	6	—	—
	Θ	139	44	1	19	1	—	—	5	—	—
Ζηλοφιλία	Α	23	4	—	3	—	—	—	1	—	—
	Θ	135	40	1	18	—	—	—	5	—	—
Πορνοφιλία	Α	22	4	—	3	—	—	—	1	—	—
	Θ	3	3	—	1	—	—	—	—	—	—
Υπερτονική δυστομία	Α	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Λοιπός επιλέξιμος κατά τις πηγές	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Σωματισμός κατά τις άσυντες πράξεις	Α	1.777	1.133	18	104	5	—	22	265	7	—
	Θ	1.721	1.105	18	103	5	—	21	257	7	—
Λοιπός άσυντες επιπέλασης	Α	54	28	—	1	—	—	1	8	—	—
	Θ	1.564	1.006	13	86	3	—	18	227	7	—
Κατάστασις	Α	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Λοιπός και υπερχείλισης επιπέλασης ας βίας	Α	18	12	—	1	—	—	—	2	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Πορνοφιλία	Α	13	5	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

δικασθέντες, κατά κατηγορίες αδικημάτων, ηλικία και φύλο (συνέχεια)

Μέλη σωματείων ανήλικων			Ποσότητες ανήλικων σε αναμορφωτήρια				Θεωρητικά μέτρα σε κατάλληλα καταστήματα	Περιορισμός σε ασφαλιστικά καταστήματα		Καταδικασθέντες		Μη δηλωθέντες κοινά	
13-17 ετών	18-20 ετών	Λγυστα ηλικία	Μέχρι 12 ετών	13-17 ετών	18-20 ετών	Λγυστα ηλικία		13-17 ετών	18-20 ετών	13-17 ετών	18-20 ετών	13-17 ετών	18-20 ετών
11	1	--	--	--	--	--	--	--	9	151	--	--	
2	2	--	--	--	--	--	1	--	1	8	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	4	97	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	9	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
--	--	--	--	1	--	--	--	--	2	32	--	--	
--	--	--	--	1	--	--	--	--	1	29	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	3	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	3	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	10	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	1	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	11	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	3	--	--	
7	--	--	--	--	--	--	1	--	2	9	--	--	
7	--	--	--	--	--	--	1	--	2	9	--	--	
2	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	1	--	--	1	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
3	--	--	--	--	--	--	--	--	2	2	--	--	
2	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	5	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	4	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	4	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	--	--	
17	--	--	--	1	--	--	--	5	--	13	--	--	
17	--	--	--	1	--	--	--	4	--	12	--	--	
15	--	--	--	1	--	--	--	1	--	1	--	--	
2	--	--	--	--	--	--	--	4	--	12	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	1	--	1	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
620	20	1	3	33	--	--	3	56	7	65	513	--	
603	20	1	3	37	--	--	3	56	7	62	488	--	
17	--	--	--	1	--	--	--	--	--	3	25	--	
564	20	1	3	32	--	--	2	55	5	57	439	--	
16	--	--	--	1	--	--	--	--	--	3	24	--	
1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	--	
6	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	6	--	
5	--	--	--	--	--	--	--	--	2	--	6	--	

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

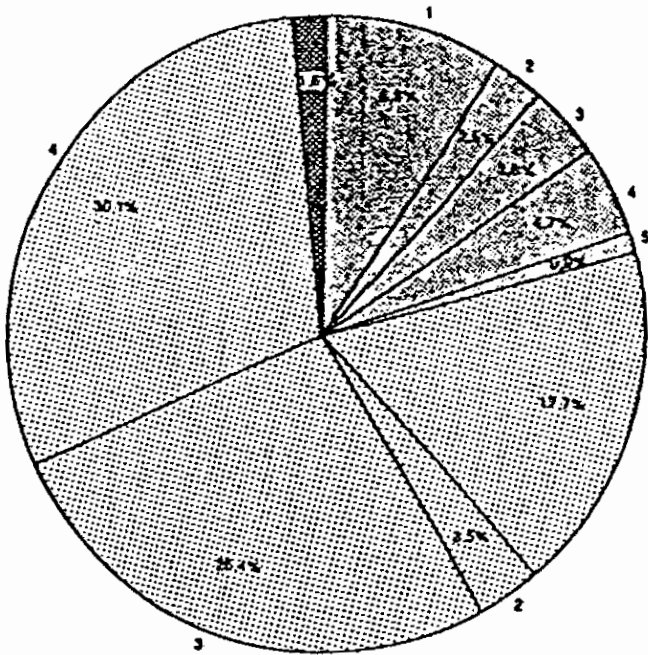
Πίνακας Β : 5. Αντίστοιχο υποβληθέντες σε αναφορειακά ή θεραπευτικά μέτρα ή ασφαριστικό περιορισμό

Κατηγορίες αδικημάτων (ανάλυσης κατάστασης)	Φύλο	Γενικό σύνολο	Αναφορειακά								
			Σύνολο	Επιτάξεις				Υπερβολή επιπέδου γαλακτος, αυγών κλπ.			
				Μέχρι 12 ετών	13-17 ετών	18-20 ετών	Άγνωστα ηλικία	Μέχρι 12 ετών	13-17 ετών	18-20 ετών	Άγνωστα ηλικία
Φθορά βίτης ιδιοκτήτης	Α	108	69	4	11	2	—	—	25	—	—
Αγροτική ελαφή	Α	3	2	—	—	—	—	—	1	—	—
Κλοπή μεταφορικού μέσου	Α	8	8	1	3	—	—	3	1	—	—
Αυτά εμπόδια κατά της ιδιοκτήτης	Α	7	4	—	2	—	—	—	2	—	—
Εμπόδια κατά κεραιών δικτύων	Α	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—
Εμπόδια	Α	43	12	—	4	1	—	—	2	—	—
Αυτά	Α	39	12	—	4	1	—	—	2	—	—
Αυτά εναντίον αξίως	Α	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά εναντίον αξίως	Α	3	3	—	3	—	—	—	—	—	—
Αυτά εναντίον αξίως	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά εναντίον αξίως	Α	23	7	—	—	1	—	—	1	—	—
Αυτά εναντίον αξίως	Α	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Παρόνομη αλιεία	Α	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Καταβολή δασικών (σημειωτή)	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Χρηματικά (σημειωτή)	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά εμπόδια κατά κεραιών δικτύων	Α	5	1	—	—	—	—	—	1	—	—
Αυτά	Α	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά και αλιεία	Α	16	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά	Α	12	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά εμπόδια Ποινικού Κώδικα	Α	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά εναντίον αξίως Ποινικών Νόμων	Α	11.909	5.711	25	3.714	162	2	10	1.239	49	—
Αυτά	Α	11.501	5.594	24	3.648	159	2	10	1.207	46	—
Αυτά	Α	408	117	1	66	3	—	—	32	3	—
Αυτά	Α	65	24	—	7	—	—	—	7	1	—
Αυτά	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά	Α	88	20	—	6	1	—	—	6	—	—
Αυτά	Α	77	5	—	3	—	—	—	1	—	—
Αυτά	Α	39	11	—	8	—	—	—	3	—	—
Αυτά	Α	17	2	—	—	—	—	—	1	—	—
Αυτά	Α	5	3	—	—	—	—	—	1	1	—
Αυτά	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά	Α	180	18	—	11	2	—	—	5	—	—
Αυτά	Α	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά	Α	9.848	4.778	17	3.146	133	8	9	1.053	42	—
Αυτά	Α	216	101	1	61	2	—	—	28	3	—
Αυτά	Α	96	50	—	23	5	—	—	14	1	—
Αυτά	Α	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά	Α	442	406	4	310	2	—	1	64	—	—
Αυτά	Α	7	2	—	1	—	—	—	—	—	—
Αυτά	Α	34	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά	Α	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά	Α	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά	Α	43	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά	Α	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά	Α	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά	Α	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά	Α	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά	Α	648	282	3	137	16	1	—	56	1	—
Αυτά	Α	31	7	—	2	1	—	—	2	—	—
Αυτά	Α	619	3	—	1	—	—	—	1	—	—
Αυτά	Α	619	3	—	1	—	—	—	1	—	—
Αυτά	Α	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά	Α	275	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Αυτά	Α	216	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά	Α	83	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά	Α	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά	Α	33	2	—	—	—	—	—	1	—	—
Αυτά	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά	Α	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—

ΠΙΝΑΚΑΣ 9

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

1986

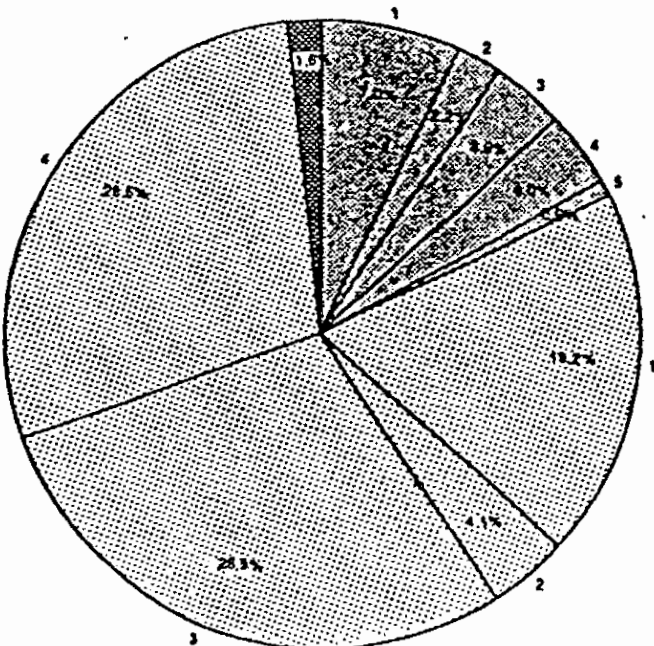

ΠΟΙΝΤΙΚΟΙ ΚΩΔΙΚΑΣ

- 1. Κατά της αλλοθρησκείας
- 2. Κατά της τιμής
- 3. Κατά της αξιοπρέπειας
- 4. Κατά της αλόγιστης
- 5. Άλλα εγκλήματα του Παν. Κώδικα

1985

ΕΙΔΙΚΟΙ ΠΟΙΝ. ΝΟΜΟΙ

- 1. Αγρονομικός Κώδικας
- 2. Εργασιακή Πρόνοια
- 3. Αυτοκτονία
- 4. Άλλα ειδικά Ποινικά Νόμοι

ΣΤΡΑΤ. ΠΟΙΝ. ΚΩΔΙΚΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 10

Πίνακας Β : 6. Καταδικασθέντες ανήλικοι και μετεφηβικοί ηλικίας, κατά κατηγορίες αδικημάτων, ηλικία, φύλο και γεωγραφικό διαμέρισμα

κατηγορίες αδικημάτων	Ηλικία	Φύλο	Γύναια καταδικασθέντων	Περιφέρειες Πρωτευούσης	Λοιπή Στερεά Ελλάδα και Είβορα	Πελοπόννησος	Ιόνια Νήσοι	Ήπειρος	Θεσσαλία	Μακεδονία	Θράκη	Νήσοι Αιγαίου	Κρήτη	Εξωτερικό - άγνωστο
.....		Α Θ	15.529 15.023 566	2.729 2.593 133	1.836 1.807 49	2.753 2.634 119	419 408 11	348 373 13	2.144 2.107 39	1.913 1.754 159	780 762 18	843 843 30	718 693 25	13 13 —
.....		Α Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
.....	13 - 17	Α Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
.....	18 - 20	Α Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
.....		Α Θ	2 2	—	—	—	—	—	—	2 2	—	—	—	—
.....	18 - 20	Α Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
.....		Α Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
.....	18 - 20	Α Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
.....		Α Θ	19 16 3	8 8	3 3	1 1	1 1	—	2 2	3 3	—	—	1 1	—
.....	12	Α Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
.....	13 - 17	Α Θ	2 1	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—
.....	18 - 20	Α Θ	16	7	3	—	1	—	2	2	—	—	1	—
.....		Α Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
.....	12	Α Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
.....	13 - 17	Α Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
.....	18 - 20	Α Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
.....		Α Θ	25	5	1	5	—	1	3	5	1	2	2	—
.....	12	Α Θ	23 2	5	1	2	—	1	3	5	1	2	2	—
.....	13 - 17	Α Θ	5 2	3	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—
.....	18 - 20	Α Θ	18	2	1	2	—	1	2	5	1	2	3	—
.....		Α Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
.....	18 - 20	Α Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
.....		Α Θ	6	1	1	1	—	1	—	1	—	1	—	—
.....	12	Α Θ	5 1	1	1	1	—	1	—	1	—	1	—	—
.....	13 - 17	Α Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
.....	18 - 20	Α Θ	5 1	1	1	1	—	1	—	1	—	1	—	—
.....	Άγνωστη	Α Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
.....		Α Θ	15	1	—	7	—	—	1	4	1	1	—	—
.....	12	Α Θ	14 1	1	—	6 1	—	—	1	4	1	1	—	—
.....	13 - 17	Α Θ	4	—	—	1	—	—	1	1	—	1	—	—
.....	18 - 20	Α Θ	10 1	1	—	5 1	—	—	—	3	1	—	—	—
.....	Άγνωστη	Α Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

ΠΙΝΑΚΑΣ 10

Πίνακας Β : 6. Καταδικασθέντες ανήλικοι και μετεμφυλικής ηλικίας κατά κατηγορίες αδικημάτων, ηλικία, φύλο και γεωγραφικό διαμέρισμα (συνέχεια)

Κατηγορίες αδικημάτων	Ηλικία	Φύλο	Σύνολο καταδικασθέντων	Περισσότερα Πρωτόδικα	Λοιπή Γενική Επείρα και Εφέσο	Πολυήμεροι	Μήσοι	Ήμισοι	Θεωρία	Μεσοδοκίμοι	Θάλασσα	Μήσοι Αργαίων	Κρήνη	Επίσημοι
... των υπεραστών	13 - 17	A	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 - 20	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αγκιστε	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
... ενοχλήσεων	- 12	A	115	18	12	29	6	—	4	29	5	7	5	—
		Θ	100	16	10	26	6	—	3	25	5	7	3	—
	13 - 17	A	12	2	3	4	—	—	—	3	—	—	—	—
		Θ	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18 - 20	A	52	6	2	16	3	—	1	16	3	6	1	—	
	Θ	3	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	
Αγκιστε	A	36	5	5	6	3	—	3	6	2	1	2	—	
	Θ	9	2	2	1	—	—	—	3	—	—	—	—	
... κατά της ασφάλειας των συγκοινωνιών	- 12	A	97	45	5	3	2	1	6	22	3	1	5	—
		Θ	97	45	5	3	2	1	6	22	3	1	5	—
	13 - 17	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Θ	28	15	3	1	—	1	3	2	1	1	1	—
18 - 20	A	45	30	2	2	2	—	3	20	2	—	4	—	
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
... κατά της ζωής	- 12	A	28	8	3	8	1	3	—	3	1	—	1	—
		Θ	26	8	3	8	1	3	—	2	1	—	1	—
	13 - 17	A	7	3	—	1	—	1	—	1	—	—	1	—
		Θ	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18 - 20	A	17	5	2	6	1	1	—	1	1	—	—	—	
	Θ	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
... της	- 12	A	642	211	42	116	14	15	35	148	28	22	21	—
		Θ	650	185	79	110	14	15	32	137	26	21	21	—
	13 - 17	A	42	16	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Θ	4	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—
18 - 20	A	179	53	18	37	6	5	6	43	5	4	2	—	
	Θ	8	2	—	3	—	—	1	2	—	—	—	—	
Αγκιστε	A	467	142	60	71	8	10	26	94	20	17	19	—	
	Θ	34	14	3	3	—	—	2	9	2	1	—	—	
... της προσωπικής ελευθερίας	- 12	A	42	5	3	11	—	—	3	7	2	4	5	—
		Θ	35	2	3	9	—	—	4	7	1	4	5	—
	13 - 17	A	6	—	—	4	—	—	—	—	—	1	1	—
		Θ	4	2	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—
18 - 20	A	29	3	3	5	—	—	1	6	1	3	4	—	
	Θ	3	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	
... των γυναικών	- 12	A	21	7	1	3	—	—	—	4	3	—	3	—
		Θ	21	7	1	3	—	—	—	4	3	—	3	—
	13 - 17	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Θ	12	6	1	2	—	—	—	—	3	—	—	—
18 - 20	A	9	1	—	1	—	—	—	4	—	—	3	—	
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Αγκιστε	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
... ανάλογα με την ηλικία	- 12	A	4	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—
		Θ	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

ΠΙΝΑΚΑΣ 10.

Ανήλικος και μεταγεννητικής ηλικίας, κατά κατηγορίες αδικημάτων, ηλικία, φύλο και γεωγραφικό διαμέρισμα (συνέχεια)

Φύλο	Σύνολο καταδικασθέντων	Περιφέρεια Πρωτευούσης	Ασκήσιμη Ελλάδα και Εύβοια	Πελοπόννησος	Ιόνια Νήσοι	Ηλείαρος	Θεσσαλία	Μακεδονία	Θράκη	Νήσοι Αιγαίου	Κρήτα	Εξωτερικό
Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Α	4	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—
Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Α	162	45	17	24	3	7	8	26	12	11	7	2
Α	139	43	13	19	3	5	7	22	10	10	5	2
Α	23	2	4	5	—	2	1	4	2	1	2	—
Α	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Α	58	25	4	6	1	2	5	6	1	7	1	—
Α	6	1	1	—	—	—	—	1	1	1	1	—
Α	80	17	9	13	2	3	2	16	9	3	4	2
Α	17	1	3	5	—	2	—	3	1	1	1	—
Α	1.777	580	166	244	28	53	108	451	38	49	58	2
Α	1.721	563	161	234	27	51	107	438	37	49	57	2
Α	56	17	5	10	1	2	1	13	1	—	6	—
Α	77	25	7	17	—	—	3	22	2	1	—	—
Α	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Α	1.116	382	118	154	22	35	79	257	29	13	27	—
Α	30	8	3	3	1	2	—	9	1	—	3	—
Α	527	155	36	63	5	16	25	159	6	35	25	2
Α	25	9	2	6	—	—	1	4	—	—	3	—
Α	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Α	43	16	3	9	—	—	3	6	—	—	6	—
Α	39	16	3	7	—	—	3	5	—	—	5	—
Α	4	—	—	2	—	—	—	1	—	—	1	—
Α	11	7	—	1	—	—	1	—	—	—	2	—
Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Α	28	9	3	6	—	—	2	5	—	—	3	—
Α	4	—	—	2	—	—	—	1	—	—	1	—
Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Α	16	8	1	1	—	—	2	2	—	1	1	—
Α	12	5	1	1	—	—	2	1	—	1	1	—
Α	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Α	4	2	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—
Α	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Α	8	3	1	—	—	—	2	1	—	—	1	—
Α	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Α	11.809	1.644	1.453	2.208	358	295	946	3.051	607	258	570	6
Α	11.501	1.561	1.420	2.122	348	288	914	2.958	595	222	557	6
Α	408	83	33	86	10	8	32	93	12	36	13	—
Α	39	7	6	5	—	—	4	13	3	1	—	—
Α	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Α	5.951	635	249	1.149	199	193	502	1.564	343	342	274	1
Α	130	14	13	25	5	3	12	28	4	21	5	—
Α	5.509	918	664	964	149	95	408	1.391	249	379	283	5
Α	277	64	22	61	5	3	20	65	8	15	8	—
Α	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Α	619	117	103	83	6	11	23	136	78	26	33	3
Α	619	117	103	83	6	11	23	136	78	26	33	3
Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Α	4	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	1
Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Α	613	117	103	83	6	11	23	133	78	26	33	2
Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

ΠΙΝΑΚΑΣ 11

Πίνακας Β : 5. Ανήλικοι υποβλήθεντες σε αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα ή σωφρονιστικό περιορισμό

Κατηγορίες αδικημάτων (αναλυτική κατάσταση)	Φύλο	Γενικό σύνολο	Αναμορφωτικές								
			Σύνολο	Επίλυση				Υπερβολή επιπέδου γένιων, ουράρων κ.λπ.			
				Μέχρι 12 ετών	13-17 ετών	18-20 ετών	Άγνωστα φιλία	Μέχρι 12 ετών	13-17 ετών	18-20 ετών	Άγνωστα φιλία
Σύνολο		14.378	6.341	29	1.444	131	--	19	1.444	72	2
	Α	15.727	6.241	29	1.322	128	--	29	1.543	71	2
	Θ	648	166	--	82	3	--	--	39	1	--
κατά τις προδοσίες	Α	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	Θ	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
της Χείρας	Α	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	Θ	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
κατά της αναμόρφωσης της Χείρας	Α	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	Θ	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
κοινωνία	Α	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	Θ	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
κατά γενικόμορφωτικές προδοσίες της Χείρας	Α	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	Θ	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
κατά ξένων κρατών	Α	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	Θ	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
κατά πολιτικών αδικημάτων	Α	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	Θ	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
κατά της ευλογίας	Α	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	Θ	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
κατά της πολιτικής εξουσίας	Α	43	10	--	1	--	--	--	4	--	--
	Θ	42	10	--	1	--	--	--	4	--	--
κόσμος	Α	1	2	--	--	--	--	--	1	--	--
	Θ	14	2	--	--	--	--	--	1	--	--
κόσμος	Α	5	1	--	--	--	--	--	--	--	--
	Θ	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
κοι	Α	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	Θ	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
κόσμος	Α	11	4	--	1	--	--	--	2	--	--
	Θ	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
κόσμος	Α	1	1	--	--	--	--	--	--	--	--
	Θ	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
κόσμος	Α	9	1	--	--	--	--	--	1	--	--
	Θ	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
κόσμος	Α	1	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	Θ	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
κόσμος	Α	1	1	--	--	--	--	--	--	--	--
	Θ	1	--	--	--	--	--	--	--	--	--
κόσμος	Α	6	3	--	--	--	--	--	1	--	--
	Θ	6	3	--	--	--	--	--	1	--	--
κόσμος	Α	1	1	--	--	--	--	--	1	--	--
	Θ	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
κόσμος	Α	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	Θ	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
κόσμος	Α	5	2	--	--	--	--	--	--	--	--
	Θ	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
κόσμος	Α	11	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	Θ	11	--	--	--	--	--	--	--	--	--
κόσμος	Α	11	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	Θ	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
κόσμος	Α	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	Θ	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
κόσμος	Α	5	2	--	--	--	--	--	--	--	--
	Θ	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
κόσμος	Α	11	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	Θ	11	--	--	--	--	--	--	--	--	--
κόσμος	Α	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	Θ	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
κόσμος	Α	21	2	--	1	--	--	--	--	--	--
	Θ	21	2	--	1	--	--	--	--	--	--
κόσμος	Α	12	1	--	--	--	--	--	--	--	--
	Θ	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ΠΙΝΑΚΑΣ 11

Πίνακας Β : 5. Ανήλικοι υποβλήθέντες σε αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα ή ασφαριστικό περιορισμό

Κατηγορίες αδικημάτων (και ανάλυση κατάταξής)	Φύλο	Γενικό σύνολο	Αναμορφωτική								
			Σύνολο	Επίταξη				Υπερβολή επιπέδου γονιτών, συγγενών κλπ.			
				Μέχρι 12 ετών	13-17 ετών	18-20 ετών	Άγνωστη ηλικία	Μέχρι 12 ετών	13-17 ετών	18-20 ετών	Άγνωστη ηλικία
Συνοπτική βία ή απειλή	Α	201	34	—	17	1	—	—	13	1	—
	Θ	5	2	—	—	—	—	—	1	—	—
Συνοπτική βία ή απειλή δι' αντανάγκων	Α	186	56	—	25	1	—	—	22	—	—
	Θ	10	4	—	1	—	—	—	1	—	—
Λοιπές συνοπτικές βιαιότητες	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Λήστευε κατά τη προσωπική ελευθέρια	Α	41	12	—	3	—	—	—	3	—	—
	Θ	37	12	—	3	—	—	—	3	—	—
	Α	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτοκτονία επισημή	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Εξουσία επισημή	Α	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Παρόντες ξη	Α	3	1	—	1	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ανιούσια	Α	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Απειλή	Α	8	5	—	2	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Διατάραξη οικιακής ειρήνης	Α	19	5	—	—	—	—	—	3	—	—
	Θ	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Λοιπά εγκλήματα κατά τη προσωπική ελευθέρια	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Λήστευε κατά τον θάιν	Α	17	9	—	—	—	—	1	2	—	—
	Θ	17	9	—	—	—	—	1	2	—	—
Βιασμός	Α	6	3	—	—	—	—	—	1	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Εξουσιασμός σε ασύλεια	Α	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Κατάχραση σε ασύλεια	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Απειλή στον ζώον	Α	8	4	—	—	—	—	—	1	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αμοιβή	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Παρά φύσιν ασύλεια	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Διατάραξη ειρήνης, ασυλίας	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Πρόκληση συνδέσεων με δόνηση κλέψης	Α	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Μοσχοφάει	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επιτελέσει κερών-ασυμμετρία	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Λοιπά εγκλήματα κατά τον θάιν	Α	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Λήστευε κατά τον γάμο και την οικογένεια	Α	2	2	—	—	—	—	—	1	—	—
	Θ	2	2	—	—	—	—	—	1	—	—
Αγροσία	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Μοχλία	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Παραβίαση της επαγγελματικής προς διακροσί	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επιτελέσει εγκληματίες	Α	2	2	—	—	—	—	—	1	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Λοιπά εγκλήματα κατά τον γάμο και την οικογένεια	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Λήστευε κατά τη τιμή	Α	153	29	—	9	—	—	—	9	1	—
	Θ	126	27	—	8	—	—	—	9	1	—
Εξέδραση	Α	27	2	—	1	—	—	—	—	—	—
	Θ	124	27	—	8	—	—	—	9	1	—
Δυστυχία	Α	27	2	—	1	—	—	—	—	—	—
	Θ	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Στατιστική διακροσί	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Λοιπά εγκλήματα κατά τη τιμή	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Λήστευε κατά τη διακροσί	Α	1470	1626	5	161	2	—	8	257	9	—
	Θ	1795	989	5	154	1	—	8	244	9	—
Κλέψης κατά την ειρήνη	Α	75	37	—	7	1	—	—	8	—	—
	Θ	1607	872	2	117	1	—	8	215	9	—
Υπερβολή	Α	70	37	—	7	1	—	—	8	—	—
	Θ	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Κλέψης κατ' επιβουλή ειρήνης ειρήνης	Α	7	3	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Άρπια	Α	9	2	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—

ΠΙΝΑΚΑΣ 11

κασθέντες, κατά κατηγορίες αδικημάτων, ηλικία και φύλο (συνέχεια)

2ηα επιλεγμένων ανάλισων			Ταυτότητα ανάλισων σε αναμορφωτήρια				Θεωρητικὸ ἀριθμὸς σε κατ'ἀλλοῖο κατστήματα	Περιορισμὸς σε αναμορφωτικὰ κατστήματα		Κρινοδομοσθέντες		Με βλάβη τῆς ζωνῆς	
13-17 εἰσίν	18-20 εἰσίν	Άγνωστὰ φύλα	Μέγιστ. 12 εἰσίν	13-17 εἰσίν	18-20 εἰσίν	Άγνωστὰ φύλα		13-17 εἰσίν	18-20 εἰσίν	13-17 εἰσίν	18-20 εἰσίν	13-17 εἰσίν	18-20 εἰσίν
2	--	--	--	--	--	--	--	--	17	150	--	--	
1	--	--	--	--	--	--	--	--	3	3	--	--	
5	3	--	--	--	--	--	--	--	10	120	--	--	
--	2	--	--	--	--	--	--	--	--	6	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
6	--	--	--	--	--	--	--	--	7	22	--	--	
6	--	--	--	--	--	--	--	--	6	19	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	3	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	6	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	3	--	--	
3	--	--	--	--	--	--	--	--	--	3	--	--	
2	--	--	--	--	--	--	--	--	--	3	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
6	--	--	--	--	--	--	--	2	1	5	--	--	
6	--	--	--	--	--	--	--	2	1	5	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
2	--	--	--	--	--	--	--	1	--	2	--	--	
1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
3	--	--	--	--	--	--	--	--	--	3	--	--	
2	--	--	--	--	--	--	--	--	--	3	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
9	1	--	--	--	--	--	--	--	--	27	97	--	
8	1	--	--	--	--	--	--	--	--	24	75	--	
7	1	--	--	--	--	--	--	--	--	3	27	--	
8	1	--	--	--	--	--	--	--	--	23	74	--	
1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	3	22	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	1	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
511	7	--	8	46	--	--	7	56	3	162	616	--	
485	7	--	6	43	--	--	7	56	3	153	567	--	
116	--	--	--	3	--	--	--	9	--	9	29	--	
451	6	--	6	41	--	--	5	33	3	144	530	--	
16	--	--	--	3	--	--	--	--	--	9	24	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	--	
2	--	--	--	1	--	--	--	1	--	--	3	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	--	
2	--	--	--	--	--	--	--	2	--	2	3	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	--	

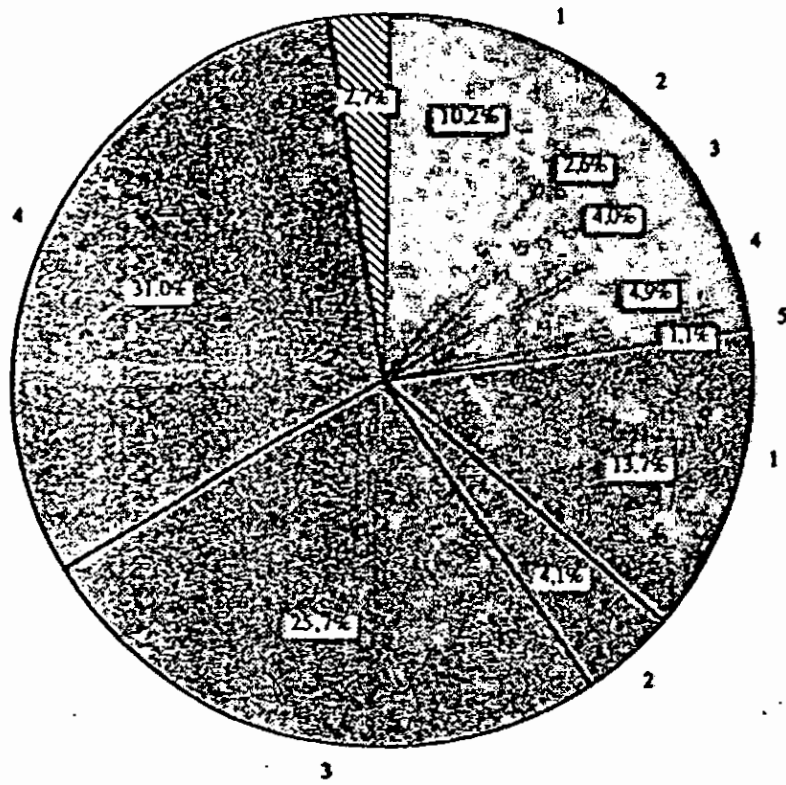
ΠΙΝΑΚΑΣ 11

Πίνακας Β : 5. Ανήλικοι υποβλήθεντες σε αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα ή διοφρονιστικό περιορισμό

Κατηγορίες οδοφύλων (αναλυτική κατάσταση)	Φύλο	Γενικό σύνολο	Σύνολο	Επίταξη				Υπεύθνη επίβλεψη γονών, συγγενών κλπ.			
				Μέχρι 12 ετών	13-17 ετών	18-20 ετών	Άγνωστο φύλο	Μέχρι 12 ετών	13-17 ετών	18-20 ετών	Άγνωστο φύλο
Φθορά ξήνης ιδιοκτησίας	Α	153	101	3	35	—	—	—	24	—	—
Αγροτική κληρονομία	Θ	2	—	—	2	—	—	—	1	—	—
Κλιση μεταφορικού μέσου	Α	7	5	—	—	—	—	—	4	—	—
Αυτά εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας ..	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Εγκλήματα κατά περιουσιακών δικαίων	Α	35	18	—	8	—	—	—	2	—	—
Εξέλιξη	Θ	33	16	—	6	—	—	—	2	—	—
Εξέλιξη	Α	2	2	—	2	—	—	—	—	—	—
Εξέλιξη	Θ	3	3	—	1	—	—	—	1	—	—
Απάτη	Α	4	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Απάτη γενικής αξίας	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Απαροχή και έκδοση προϊόντων εγκλήματος	Α	23	12	—	4	—	—	—	1	—	—
Παρόνομη είσοδος	Θ	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Καταβολή δικαστικών (συμμετοχή)	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Χρηματικός (συμμετοχή)	Θ	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά εγκλήματα κατά περιουσιακών δικαίων	Α	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Επίταξη και αγωγή	Θ	35	18	—	5	—	—	—	6	—	—
Επίταξη	Α	21	10	—	2	—	—	—	4	—	—
Επίταξη	Θ	14	8	—	3	—	—	—	2	—	—
Επίταξη ειδικών Ποινικών Νόμων	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Α	11.570	4.874	18	3.086	126	—	6	1.239	40	2
Επίταξη	Θ	11.419	4.778	18	3.020	122	—	6	1.216	59	2
Επίταξη	Α	451	96	—	66	4	—	—	23	1	—
Επίταξη	Θ	96	40	—	7	2	—	—	13	—	—
Επίταξη	Α	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Θ	121	9	—	2	—	—	—	3	—	—
Επίταξη	Α	80	2	—	1	—	—	—	1	—	—
Επίταξη	Θ	108	8	—	2	—	—	—	3	—	—
Επίταξη	Α	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Θ	4	3	—	3	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Θ	220	13	—	8	1	—	—	3	—	—
Επίταξη	Α	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Θ	9.617	4.083	11	2.609	113	—	2	1.049	54	2
Επίταξη	Α	246	89	—	62	4	—	—	21	1	—
Επίταξη	Θ	102	36	1	15	1	—	—	16	1	—
Επίταξη	Α	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Θ	521	438	3	314	2	—	3	100	2	—
Επίταξη	Α	8	3	—	3	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Α	44	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Θ	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Θ	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Α	101	2	—	1	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Θ	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Α	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Θ	4	1	—	—	—	—	—	1	—	—
Επίταξη	Α	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—
Επίταξη	Θ	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Θ	458	140	3	59	3	—	—	28	2	—
Επίταξη	Α	78	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Α	990	2	—	1	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Θ	990	2	—	1	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Θ	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Α	243	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Α	259	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Α	137	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Α	71	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Α	262	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Α	17	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Επίταξη	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

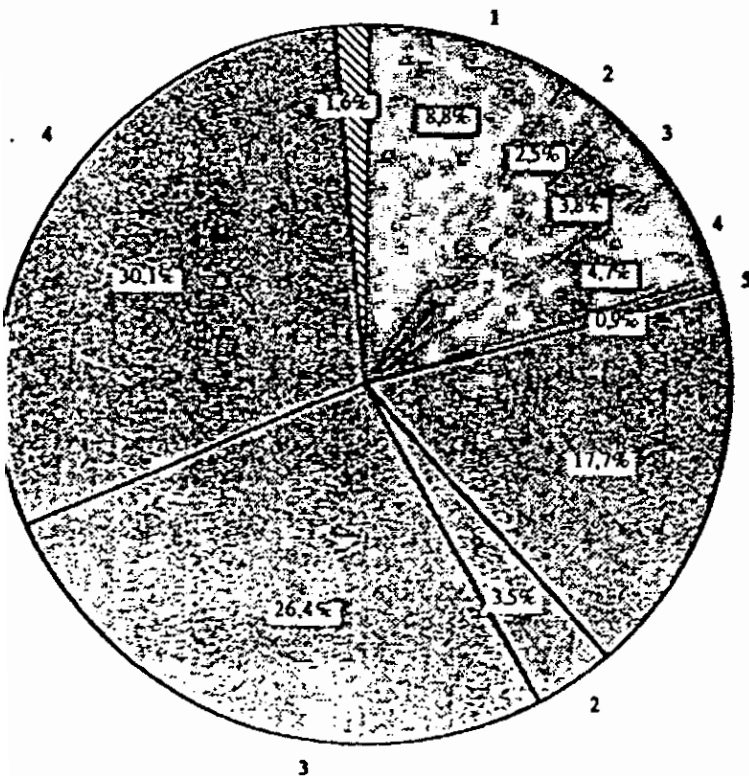
ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

1987

ΠΟΙΝΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ
 1. Κατά του προσώπου
 2. Κατά της τιμής
 3. Κατά της περιουσίας
 4. Κατά της ολότητας
 5. Λοιπά αδικήματα του Ποιν. Κώδικα

1986

ΕΙΔΙΚΟΙ ΠΟΙΝ. ΝΟΜΟΙ
 1. Αγορανομικός Κώδικας
 2. Εργατική Πρόνοια
 3. Αυτοκίνητα
 4. Λοιποί ειδικοί Ποινικοί Νόμοι

ΣΤΡΑΤ. ΠΟΙΝ. ΚΩΔΙΚΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 13

Πίνακας Β : 6. Καταδικασθέντες ανήλικοι και μετεφηβικής ηλικίας, κατά κατηγορίες αθασμάτων, ηλικία, φύλο και γεωγραφικό διαμέρισμα

Γενικές κατηγορίες αδικημάτων	Ηλικία	Φύλο	Σύνολο καταδικασθέντων	Περιφέρεια Πρωτευούσης	Λοιπές Στερεές Ελλάδος και Εύβοια	Πελοπόννησος	Ιόνιοι Νήσοι	Ήπειρος	Θεσσαλία	Μακεδονία	Θράκη	Νήσοι Αιγαίου	Κρήτη	Εξωτερικό — άγνωστο	
.....		Σ	14.373	3.700	2.933	2.332	340	257	1.342	3.562	770	919	813	81	
		Α	15.727	3.503	1.958	2.253	512	248	2.378	3.462	764	871	790	80	
		Θ	642	197	75	79	28	9	64	100	24	48	23	1	
.....	13 - 17	Σ	43	15	1	2	1	—	4	8	1	8	3	—	
		Α	42	15	1	2	1	—	4	7	1	8	3	—	
		Θ	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
		Α	17	6	—	—	—	—	—	4	2	1	2	2	—
		Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Α	25	9	1	2	1	—	—	—	5	—	6	1	—
.....	18 - 20	Θ	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	
		Α	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
.....	13 - 17	Σ	6	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
		Α	6	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
		Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Α	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Α	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Α	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
.....	13 - 17	Σ	11	2	—	6	—	—	—	1	—	—	1	1	
		Α	11	2	—	6	—	—	—	1	—	—	1	1	
		Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
.....	18 - 20	Α	9	2	—	4	—	—	—	1	—	—	1	1	
		Α	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
.....	13 - 17	Σ	21	13	1	—	—	—	—	3	1	—	1	—	
		Α	21	13	1	—	—	—	—	3	1	—	1	—	
		Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
.....	18 - 20	Α	15	9	1	—	—	—	—	3	1	—	1	—	
		Α	6	4	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	
.....	13 - 17	Σ	13	4	1	2	1	—	1	2	1	1	—	—	
		Α	13	4	1	2	1	—	1	2	1	1	—	—	
		Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
.....	18 - 20	Α	5	2	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	
		Α	8	2	—	1	—	—	—	1	2	1	—	—	

ΠΙΝΑΚΑΣ 13

Πίνακας Β : 6. Καταδικασθέντες ανήλικοι και μεταπτυχιακής ηλικίας, κατά κατηγορίες αδικημάτων, ηλικία, φύλο και γεωγραφικό διαμέρισμα (συνέχεια)

Γενικές κατηγορίες αδικημάτων	Ηλικία	Φύλο	Σύνολο καταδικασθέντων	Παρωσαίους	Ασκή Στερεά Ελλάς και Είβορα	Πολωνίους	Ιόνια Νήσα	Ηπειρος	Θεσσαλία	Μακεδονία	Θράκη	Νήσα Αιγαίου	Κρήτη	Εξωτερικό - άγνωστο
κατά την κλοπή	13 - 17	A	2	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
		Θ	2	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
κατά την κλοπή	18 - 20	A	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
κατά την κλοπή	12	A	148	40	25	25	6	—	5	37	3	7	5	1
		Θ	130	37	21	23	6	—	4	28	3	6	5	1
κατά την κλοπή	13 - 17	A	18	7	4	2	—	—	1	3	—	1	—	—
		Θ	7	2	1	1	—	—	—	3	—	—	—	—
κατά την κλοπή	18 - 20	A	73	16	12	15	4	—	3	14	—	4	5	—
		Θ	8	4	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—
κατά την κλοπή	13 - 17	A	50	15	8	7	2	—	1	11	3	2	—	1
		Θ	10	3	2	1	—	—	—	3	—	1	—	—
κατά την κλοπή	18 - 20	A	80	35	5	2	—	3	4	28	1	1	1	—
		Θ	80	35	5	2	—	3	4	28	1	1	1	—
κατά την κλοπή	13 - 17	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
κατά την κλοπή	18 - 20	A	27	10	3	1	—	—	1	12	—	—	—	—
		Θ	53	25	2	3	—	3	3	16	1	1	1	—
κατά την κλοπή	13 - 17	A	88	10	26	16	4	1	4	19	—	3	2	1
		Θ	82	9	25	15	4	1	4	19	—	2	2	1
κατά την κλοπή	18 - 20	A	4	1	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—
		Θ	31	3	17	1	2	—	3	5	—	—	—	—
κατά την κλοπή	13 - 17	A	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
		Θ	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
κατά την κλοπή	18 - 20	A	51	6	8	14	2	1	1	14	—	2	2	1
		Θ	3	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—
κατά την κλοπή	12	A	952	440	95	170	18	16	46	116	30	41	40	—
		Θ	900	430	93	107	16	16	46	111	28	35	40	—
κατά την κλοπή	13 - 17	A	52	30	2	3	2	—	—	5	4	6	—	—
		Θ	5	3	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—
κατά την κλοπή	18 - 20	A	348	148	46	36	3	5	20	43	11	18	18	—
		Θ	25	12	1	1	1	—	—	4	2	4	—	—
κατά την κλοπή	13 - 17	A	547	259	47	71	13	11	25	67	15	17	22	—
		Θ	27	18	1	2	1	—	—	1	2	2	—	—
κατά την κλοπή	18 - 20	A	41	6	8	9	—	1	3	9	2	1	2	—
		Θ	37	5	7	9	—	1	3	9	—	1	2	—
κατά την κλοπή	13 - 17	A	4	1	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—
		Θ	18	4	4	3	—	—	2	5	—	—	—	—
κατά την κλοπή	18 - 20	A	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
		Θ	19	1	3	6	—	1	1	4	—	1	2	—
κατά την κλοπή	12	A	37	3	2	1	—	1	—	8	2	—	—	—
		Θ	17	3	2	1	—	1	—	8	2	—	—	—
κατά την κλοπή	13 - 17	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
κατά την κλοπή	18 - 20	A	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
		Θ	11	3	1	1	—	—	—	4	2	—	—	—
κατά την κλοπή	13 - 17	A	11	3	1	1	—	—	—	4	2	—	—	—
		Θ	5	—	1	—	—	—	—	4	—	—	—	—
κατά την κλοπή	18 - 20	A	2	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—
		Θ	2	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—

ΠΙΝΑΚΑΣ 13

Πίνακας Β : 6. Καταδικασθέντες ανήλικοι και μετεφηβικής ηλικίας, κατά κατηγορίες αδικημάτων, ηλικία, φύλο και γεωγραφικό διαμέρισμα (συνέχεια)

Εθνική κατηγορία αδικημάτων	Ηλικία	Φύλο	Σύνολο καταδικασθέντων	Περιφέρεια Πρωτευούσης	Αστική Στρατιώ Ελλάς και Εξόμοια	Πελοπόννησος	Ιόνια Νήσα	Ήπειρος	Θεσσαλία	Μακεδονία	Θράκη	Νήσος Λυγίου	Κρήτη	Εξω-επι-θρησκια
κα κατά της τιμής	13 - 17	A	2	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—
		A	153	25	14	30	6	5	16	22	7	8	8	1
		Θ	126	25	10	27	6	5	14	18	6	7	7	1
κα κατά της ιδιοκτησίας	13 - 17	A	49	12	1	12	3	4	9	4	1	2	1	—
		Θ	5	2	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—
		A	77	13	9	15	3	1	5	14	5	3	6	1
κα κατά της κοινότητας	18 - 20	Θ	22	8	3	3	—	—	2	3	1	1	1	—
		A	1.870	676	179	219	46	25	132	408	50	83	50	2
		Θ	1.795	651	170	215	44	24	119	396	50	77	47	2
κα κατά του κράτους	13 - 17	A	36	22	2	6	—	—	—	3	2	—	1	—
		Θ	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		A	1.152	430	117	140	25	17	92	235	33	41	21	1
κα κατά του κράτους	18 - 20	Θ	43	17	7	1	1	—	9	5	—	3	—	—
		A	607	199	51	69	19	7	27	158	15	36	25	1
		Θ	30	7	1	3	1	1	4	7	—	3	3	—
κα κατά του κράτους	13 - 17	A	35	9	4	4	2	2	2	8	4	—	—	—
		Θ	23	9	4	4	1	2	2	7	4	—	—	—
		Θ	2	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—
κα κατά της αληθείας	13 - 17	A	19	7	2	—	1	2	1	5	1	—	—	—
		Θ	2	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—
		A	14	2	2	4	—	—	1	2	3	—	—	—
κα κατά της αληθείας	18 - 20	A	25	14	1	1	—	1	3	9	2	—	4	—
		Θ	21	12	1	1	—	—	3	4	—	—	—	—
		Θ	14	2	—	—	—	1	—	5	2	—	4	—
κα κατά της αληθείας	13 - 17	A	14	7	1	1	—	—	2	3	—	—	—	—
		Θ	10	2	—	—	—	1	—	4	2	—	1	—
		A	7	3	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—
κα κατά της αληθείας	18 - 20	Θ	4	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3	—
		A	11.870	2.171	1.587	1.816	454	182	1.079	2.638	566	704	636	37
		Θ	11.419	2.050	1.533	1.750	431	175	1.031	2.569	551	672	621	36
κα κατά της αληθείας	13 - 17	A	451	121	54	66	23	7	48	69	15	32	15	1
		Θ	32	3	1	2	—	—	4	12	6	2	1	1
		A	6.231	902	935	910	235	88	676	1.481	330	373	347	4
κα κατά της αληθείας	18 - 20	Θ	180	36	31	30	11	3	16	21	9	16	6	1
		A	5.154	1.145	597	838	136	87	351	1.076	215	347	271	31
		Θ	271	85	23	36	12	4	32	48	6	16	9	—
κα κατά της αληθείας	13 - 17	A	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
		A	990	222	83	88	2	20	43	254	119	61	60	38
		Θ	990	222	83	88	2	20	43	254	119	61	60	38
κα κατά της αληθείας	18 - 20	A	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		A	6	3	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—
		A	984	219	83	87	2	20	42	253	119	61	60	38

ΠΙΝΑΚΑΣ 14

Πίνακας Β : 5. Ανήλικος υποβληθέντες σε αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα ή διοικητικό περιορισμό

Κατηγορία οδικών (αναλυτική καταταξη)	Φύλο	Γενικό σύνολο	Αναμορφωτικοί								
			Σύνολο	Επίλυση				Υπερβολή καπέλο γονών, εισόδων κλπ			
				Μέχρι 12 ετών	13-17 ετών	18-20 ετών	Άγνωστη ηλικία	Μέχρι 12 ετών	13-17 ετών	18-20 ετών	Άγνωστη ηλικία
κά Σύνολο		11.836	8.139	39	2.758	85	—	25	1.293	51	—
Α		11.124	4.952	36	2.665	80	—	25	1.245	51	—
Θ		696	187	3	93	5	—	—	48	—	—
στα ποτάμια Αρδούρας	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Θ		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
έο της Χώρας	Α	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Θ		1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
αφούλα της αναρρότητας της Χώρας	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Θ		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
αποκαταστά	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Θ		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
ακά εγκαταστά Αρδούρας της Χώρας	Α	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Θ		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
στα κατά ξύλων κρητών	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Θ		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
στα κατά πολιτικών ομαδιών	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Θ		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
στα κατά τις αλλαγές	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Θ		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Με κατά της πολιτικής εφουδίας	Α	12	10	—	4	—	—	—	3	—	—
Θ		29	10	—	4	—	—	—	3	—	—
Α		3	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Θ		8	3	—	—	—	—	—	2	—	—
αίθρια	Α	4	2	—	2	—	—	—	—	—	—
Θ		1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
έο	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Θ		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
αδούρας κραταρύνου	Α	11	4	—	1	—	—	—	1	—	—
Θ		2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
αδούρας καταστάτους	Α	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Θ		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
αδούρας της Αγίας και ομάρων	Α	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Θ		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
αδούρας αναρρότητας διαμονής	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Θ		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
ακά κραταρύνου κατά της πολιτικής εφουδίας	Α	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Θ		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Α της δημοσίας έδρας	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Θ		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
αδούρας της κοινής εφουδίας	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Θ		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
αδούρας της εφουδίας των πολιτών	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Θ		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
αδούρας αναρρότητας	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Θ		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
ακά εγκαταστά κατά της δημοσίας εφουδίας	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Θ		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Α της δημοσίας εφουδίας	Α	17	3	—	3	—	—	—	—	—	—
Θ		16	3	—	3	—	—	—	—	—	—
Α		1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Θ		16	3	—	3	—	—	—	—	—	—
Α		1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
αδούρας θεραπευτικών	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Θ		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
ακά εγκαταστά κατά της δημοσίας εφουδίας	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Θ		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
α κατά το νόμο	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Θ		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
α κατά το ιστορικό	Α	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Θ		11	—	—	—	—	—	—	—	—	—
αδούρας	Α	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Θ		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

ΠΙΝΑΚΑΣ 14

Πίνακας Β : 5. Ανήλικοι υποβλήθοντες σε αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα ή ασφαριστικό περιορισμό

Κατηγορίες οδικών αμαξιών (αναλυτική κατάσταση)	Φύλο	Γενικό σύνολο	Αναμορφωτικό										
			Σύνολο	Εκπαίδευση				Υπεύθυνη επίβλεψη γονέων, επιτρόπων κλπ.					
				Μέχρι 12 ετών	13-17 ετών	18-20 ετών	Άγνωστα ηλικία	Μέχρι 12 ετών	13-17 ετών	18-20 ετών	Άγνωστα ηλικία		
Προσοχή πιστοποίησης	Α	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά εγκλήματα περί τα ικανήματα ...	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Εγκλήματα περί την ασονομία της δικαιοσύνης	Α	13	4	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—
Ψευδορκία	Θ	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ψεύδος ομολογία κατάθεση	Α	7	4	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—
Ψεύδος καταπόνηση	Θ	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά εγκλήματα περί την ασονομία της δικαιοσύνης	Α	4	3	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—
Εγκλήματα περί την ιατρονομία	Θ	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Διαφοροκόμιο δικαστοσύνης	Α	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά εγκλήματα περί την ιατρονομία	Θ	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Κοινώς επικίνδυνα εγκλήματα	Α	112	45	2	17	1	—	—	3	16	—	—	—
Επιχειρήσεις (περιλαμβάνεται και ο εμπρησμός εξ οικείας)	Θ	99	45	2	17	1	—	—	3	16	—	—	—
Επιχειρήσεις σε δόση (περιλαμβάνεται και ο εμπρησμός σε δόση εξ οικείας)	Α	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Πλημμελή	Θ	23	22	1	3	1	—	—	3	6	—	—	—
Επιχειρήσεις σε δόση (περιλαμβάνεται και ο εμπρησμός σε δόση εξ οικείας)	Α	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επιχειρήσεις σε δόση (περιλαμβάνεται και ο εμπρησμός σε δόση εξ οικείας)	Θ	2	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—
Πλημμελή	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επιχειρήσεις	Θ	2	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—
Κοινώς επικίνδυνα εγκλήματα	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Παραβίαση μητρών προλήφτας οδικών	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Παραβίαση μητρών προλήφτας επιδομάτων	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Παραβίαση των κανόνων της οικοδομικής	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά εγκλήματα κοινώς επικίνδυνα	Α	44	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Εγκλήματα κατά της ασφαλείας των οχημάτων και κατά των κοινωφελών εγκαταστάσεων	Θ	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά εγκλήματα κοινώς επικίνδυνα	Α	28	18	1	13	—	—	—	—	4	—	—	—
Εγκλήματα κατά της ασφαλείας των οχημάτων και κατά των κοινωφελών εγκαταστάσεων	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά εγκλήματα κατά της ασφαλείας των οχημάτων και κατά των κοινωφελών εγκαταστάσεων	Α	27	6	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά εγκλήματα κατά της ασφαλείας των οχημάτων και κατά των κοινωφελών εγκαταστάσεων	Θ	25	4	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά εγκλήματα κατά της ασφαλείας των οχημάτων και κατά των κοινωφελών εγκαταστάσεων	Α	2	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά εγκλήματα κατά της ασφαλείας των οχημάτων και κατά των κοινωφελών εγκαταστάσεων	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά εγκλήματα κατά της ασφαλείας των οχημάτων και κατά των κοινωφελών εγκαταστάσεων	Α	25	4	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά εγκλήματα κατά της ασφαλείας των οχημάτων και κατά των κοινωφελών εγκαταστάσεων	Θ	2	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά εγκλήματα κατά της ασφαλείας των οχημάτων και κατά των κοινωφελών εγκαταστάσεων	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά εγκλήματα κατά της ασφαλείας των οχημάτων και κατά των κοινωφελών εγκαταστάσεων	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά εγκλήματα κατά της ασφαλείας των οχημάτων και κατά των κοινωφελών εγκαταστάσεων	Α	24	10	—	3	—	—	—	—	3	—	—	—
Αυτά εγκλήματα κατά της ασφαλείας των οχημάτων και κατά των κοινωφελών εγκαταστάσεων	Θ	20	9	—	3	—	—	—	—	3	—	—	—
Αυτά εγκλήματα κατά της ασφαλείας των οχημάτων και κατά των κοινωφελών εγκαταστάσεων	Α	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά εγκλήματα κατά της ασφαλείας των οχημάτων και κατά των κοινωφελών εγκαταστάσεων	Θ	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά εγκλήματα κατά της ασφαλείας των οχημάτων και κατά των κοινωφελών εγκαταστάσεων	Α	12	5	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—
Αυτά εγκλήματα κατά της ασφαλείας των οχημάτων και κατά των κοινωφελών εγκαταστάσεων	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά εγκλήματα κατά της ασφαλείας των οχημάτων και κατά των κοινωφελών εγκαταστάσεων	Α	3	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Αυτά εγκλήματα κατά της ασφαλείας των οχημάτων και κατά των κοινωφελών εγκαταστάσεων	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά εγκλήματα κατά της ασφαλείας των οχημάτων και κατά των κοινωφελών εγκαταστάσεων	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά εγκλήματα κατά της ασφαλείας των οχημάτων και κατά των κοινωφελών εγκαταστάσεων	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά εγκλήματα κατά της ασφαλείας των οχημάτων και κατά των κοινωφελών εγκαταστάσεων	Α	7	2	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—
Αυτά εγκλήματα κατά της ασφαλείας των οχημάτων και κατά των κοινωφελών εγκαταστάσεων	Θ	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά εγκλήματα κατά της ασφαλείας των οχημάτων και κατά των κοινωφελών εγκαταστάσεων	Α	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά εγκλήματα κατά της ασφαλείας των οχημάτων και κατά των κοινωφελών εγκαταστάσεων	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά εγκλήματα κατά της ασφαλείας των οχημάτων και κατά των κοινωφελών εγκαταστάσεων	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά εγκλήματα κατά της ασφαλείας των οχημάτων και κατά των κοινωφελών εγκαταστάσεων	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτά εγκλήματα κατά της ασφαλείας των οχημάτων και κατά των κοινωφελών εγκαταστάσεων	Α	656	129	2	47	2	—	—	1	40	2	—	—
Αυτά εγκλήματα κατά της ασφαλείας των οχημάτων και κατά των κοινωφελών εγκαταστάσεων	Θ	618	122	2	44	2	—	—	1	39	2	—	—
Αυτά εγκλήματα κατά της ασφαλείας των οχημάτων και κατά των κοινωφελών εγκαταστάσεων	Α	35	7	—	3	—	—	—	—	1	—	—	—
Αυτά εγκλήματα κατά της ασφαλείας των οχημάτων και κατά των κοινωφελών εγκαταστάσεων	Θ	199	39	—	10	1	—	—	—	11	—	—	—
Αυτά εγκλήματα κατά της ασφαλείας των οχημάτων και κατά των κοινωφελών εγκαταστάσεων	Α	74	4	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—

ΠΙΝΑΚΑΣ 14

αδικασθέντες, κατά κατηγορίες αδικημάτων, ηλικία και φύλο (συνέχεια)

Πηλίκια επιρληπών ανδρών			Τολκόμενα ανδρών σε αναμορφωτέα				Θεραπευτικά μέτρα σε καταλλήλα καταστήματα	Περιορισμός σε οικονομικά καταστήματα		Καταδικασθέντες		Μη θηλοθίκια ζωνή	
13-17 ετών	18-20 ετών	Άγνωστα ηλικία	Μόδα 12 ετών	13-17 ετών	18-20 ετών	Άγνωστα ηλικία		13-17 ετών	18-20 ετών	13-17 ετών	18-20 ετών	13-17 ετών	18-20 ετών
7	--	--	--	--	--	--	1	--	3	15	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	8	46	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	3	3	--	--	
6	--	--	--	--	--	--	--	--	12	251	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	6	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
4	1	--	--	--	--	--	--	--	4	24	--	--	
4	1	--	--	--	--	--	--	--	4	24	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
3	--	--	--	--	--	--	--	--	3	9	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	--	--	
1	1	--	--	--	--	--	--	--	1	10	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
7	--	--	--	--	--	--	1	--	1	5	--	--	
7	--	--	--	--	--	--	1	--	1	5	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
3	--	--	--	--	--	--	1	--	--	3	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
3	--	--	--	--	--	--	--	--	1	--	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	1	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	1	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
7	--	--	--	--	--	--	--	--	34	58	--	--	
7	--	--	--	--	--	--	--	--	30	43	--	--	
7	--	--	--	--	--	--	--	--	4	15	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	30	43	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	4	15	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
463	8	1	2	28	2	--	--	21	3	109	485	--	
448	8	1	2	25	2	--	--	21	3	102	461	--	
17	--	--	--	3	--	--	--	--	7	24	--	--	
413	1	1	2	25	2	--	--	21	5	87	415	--	
15	--	--	--	2	--	--	--	--	6	19	--	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	2	--	
1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	2	--	
1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	3	--	
4	--	--	--	--	--	--	--	--	2	--	1	--	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	

ΠΙΝΑΚΑΣ 14

Πίνακας Β : 5. Ανήλικοι υποβλήθηντες σε αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα ή συμφρονητικό περιορισμό

Κατηγορίες εδαφμάτων (αναλυτική κατανομή)	Θελο	Γενικό σύνολο	Αναμορφωτικές								
			Σύνολο	Επίλυση				Υπεύθυνη καταβολή ποσών, καταθέσεων κλπ.			
				Μέχρι 12 ετών	13-17 ετών	18-20 ετών	Άγνωστη ήλικία	Μέχρι 12 ετών	13-17 ετών	18-20 ετών	Άγνωστη ήλικία
Φόρος έθνικ ιδιοκτησίας	Α	108	61	1	17	—	—	1	15	—	—
Αγροτική κλάση	Θ	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Κλάση μεταφορικού μέσου	Α	6	2	—	—	—	—	—	2	—	—
Αυτοί εργαζόμενοι κατά τις ιδιοκτησίες ..	Θ	6	5	—	—	—	—	—	3	—	—
Εργαζόμενοι κατά περιουσιακών διατάξεων	Α	2	2	—	1	—	—	—	—	—	—
Εξέδρα	Θ	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Αλάτι	Α	33	9	—	—	—	—	—	3	—	—
Αλάτι εντελούς αξίας	Θ	25	7	—	—	—	—	—	3	—	—
Αποδοχή και διάθεση προϊόντων εργαζομένων	Α	8	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Παρόμοια αλιεία	Θ	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Χρεωκοπία (συμμετοχή)	Α	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτοί εργαζόμενοι κατά περιουσιακών διατάξεων	Θ	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Κοιτίδια και αλιεία	Α	17	7	—	2	—	—	—	1	—	—
Κοιτίδια	Θ	12	4	—	1	—	—	—	—	—	—
Κοιτίδια οδοιπόρων Ποταμίας Κώδικα	Α	5	3	—	1	—	—	—	1	—	—
Παραβίαση ειδικών Ποταμίων Νόμων	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Απαγορευμένο όαλο	Α	10.297	4.072	27	2.585	78	—	10	1.041	41	—
Παραβίαση της περί Δημόσιας Υγείας Νομοθεσίας	Θ	9.769	3.939	24	2.509	74	—	10	1.025	41	—
Παραβίαση της περί Εργατικής Πρόνοιας Νομοθεσίας	Α	528	133	3	81	4	—	—	36	—	—
Ζωοκτονία - ζωοκτονία	Θ	43	24	—	4	—	—	1	9	1	—
Παραβίαση Αγρονομικού Κώδικα	Α	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Παραβίαση της περί Οικονομικών Νομοθεσίας	Θ	113	6	—	5	—	—	—	—	—	—
Παραβίαση της περί Εργατικής Πρόνοιας Νομοθεσίας	Α	105	1	—	—	—	—	—	1	—	—
Ζωοκτονία - ζωοκτονία	Θ	67	5	—	1	—	—	—	4	—	—
Παραβίαση Αγρονομικού Κώδικα	Α	21	3	—	2	—	—	—	—	—	—
Παραβίαση της περί Οικονομικών Νομοθεσίας	Θ	9	4	—	—	—	—	—	2	—	—
Παραβίαση Δομικής Νομοθεσίας	Α	234	10	—	5	—	—	—	4	—	—
Χαρτηματοκτησίες Μοχλίων και τυχερά παιχνίδια	Θ	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Χαρτηματοκτησίες Μοχλίων και τυχερά παιχνίδια	Α	8.309	3.428	10	2.180	61	—	6	908	37	—
Χαρτηματοκτησίες Μοχλίων και τυχερά παιχνίδια	Θ	264	112	2	75	3	—	—	27	—	—
Χρήση νομισμάτων	Α	76	25	1	13	—	—	—	8	—	—
Αδικήματα τύπου	Θ	6	1	—	—	—	—	—	1	—	—
Παραβίαση Π.Π.Κ.Ε.Ν.	Α	436	359	13	275	12	—	2	49	3	—
Επιτομίες	Θ	9	6	—	4	1	—	—	1	—	—
Συνάλλαγμα (προστασία Εθνικού Νομισματικού)	Α	53	6	—	—	—	—	—	—	—	—
Αδικήματα τύπου	Θ	5	3	—	—	—	—	—	2	—	—
Παραβίαση Π.Π.Κ.Ε.Ν.	Α	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Επιτομίες	Θ	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Συνάλλαγμα (προστασία Εθνικού Νομισματικού)	Α	78	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Αδικήματα τύπου	Θ	46	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αδικήματα τύπου	Α	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αδικήματα τύπου	Θ	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—
Εξαγορά - διακίνηση νομισμάτων	Α	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Καλλιέργεια νομισμάτων	Θ	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτοί εργαζόμενοι κατά τις ιδιοκτησίες	Α	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Καλλιέργεια νομισμάτων	Θ	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Αυτοί εργαζόμενοι κατά τις ιδιοκτησίες	Α	292	71	—	21	1	—	1	23	—	—
Αυτοί εργαζόμενοι κατά τις ιδιοκτησίες	Θ	34	6	1	—	—	—	—	3	—	—
Κατά Στρατιωτικού Ποταμίου Κώδικα	Α	980	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Εργαζόμενοι κατά τις ιδιοκτησίες	Θ	979	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Αποδοχή και διάθεση προϊόντων εργαζομένων	Α	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Εργαζόμενοι κατά τις ιδιοκτησίες	Θ	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Εργαζόμενοι κατά τις ιδιοκτησίες	Α	106	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Εργαζόμενοι κατά τις ιδιοκτησίες	Θ	397	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Εργαζόμενοι κατά τις ιδιοκτησίες	Α	63	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Εργαζόμενοι κατά τις ιδιοκτησίες	Θ	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Εργαζόμενοι κατά τις ιδιοκτησίες	Α	236	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Εργαζόμενοι κατά τις ιδιοκτησίες	Θ	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Κατά Στρατιωτικού Ποταμίου Κώδικα	Α	95	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Κατά Στρατιωτικού Ποταμίου Κώδικα	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

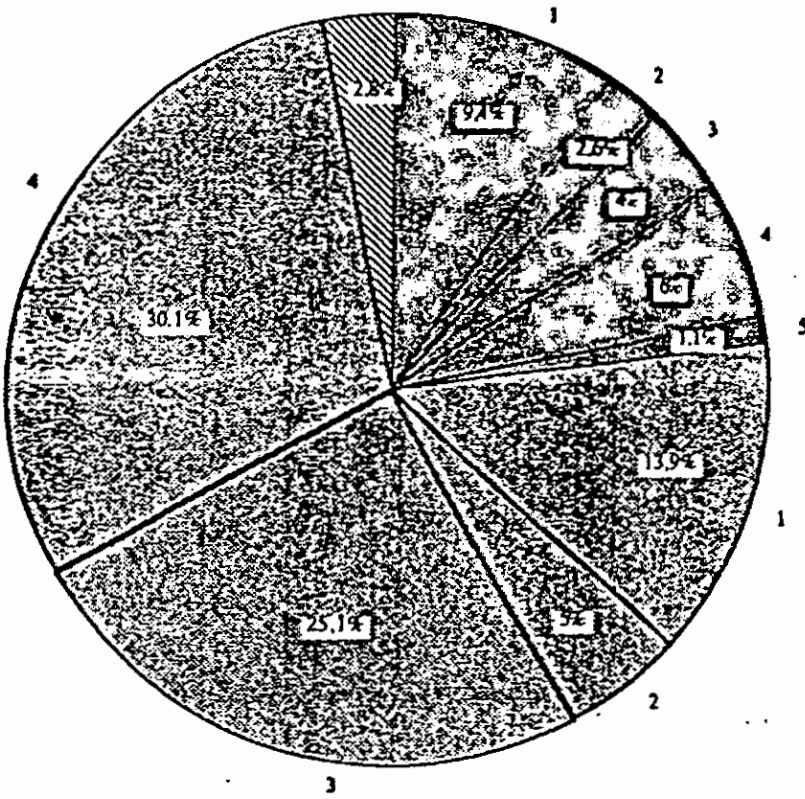
ΠΙΝΑΚΑΣ 14

δικασθέντες, κατά κατηγορίες αδικημάτων, ηλικία και φύλο (συνέχεια)

Μόνο ελαφρών ανδρών			Ταυτότητα ανδρών σε αναφορικά				Θεωρητικά μέτρα σε απόλυτα καταστήματα	Περιορισμός σε αναφορικά καταστήματα		Καταδικασθέντες		Μη δελεσθείσα κατά	
13-17 ετών	18-20 ετών	Άγνωστη ηλικία	Μέχρι 12 ετών	13-17 ετών	18-20 ετών	Άγνωστη ηλικία		13-17 ετών	18-20 ετών	13-17 ετών	18-20 ετών	13-17 ετών	18-20 ετών
25	--	--	--	--	--	--	--	--	--	12	25	--	--
1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	2	--	--
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	3	--	--
2	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	--	--
1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
3	1	--	--	1	--	--	--	--	--	3	21	--	--
4	1	--	--	--	--	--	--	--	--	2	16	--	--
1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	5	--	--
1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	5	--	--
2	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	6	--	--
1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	--	--
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	--	--
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	--	--
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	--	--
2	--	--	--	2	--	--	--	--	--	1	9	--	--
1	--	--	--	2	--	--	--	--	--	1	8	--	--
1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	1	--	--
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
221	1	--	--	7	--	--	--	4	--	1240	4.978	--	--
224	1	--	--	5	--	--	--	4	--	1.139	4.687	--	--
7	--	--	--	2	--	--	--	--	--	291	27	--	--
7	--	--	--	1	--	--	--	--	--	20	3	--	--
1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	6	36	--	--
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	6	34	--	--
1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	3	16	--	--
2	--	--	--	--	--	--	--	--	--	3	16	--	--
1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	10	--	--
228	--	--	--	--	--	--	--	2	--	130	14	--	--
5	--	--	--	--	--	--	--	--	--	12	14	--	--
3	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	4.054	--	--
4	--	--	--	1	--	--	--	--	--	2	127	--	--
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	36	--	--
3	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	2	--	--
4	--	--	--	1	--	--	--	--	--	2	42	--	--
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	--	--
3	1	--	--	2	--	--	--	1	--	4	40	--	--
1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	1	--	--
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	19	--	--
1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	40	--	--
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	21	--	--
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	5	--	--
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	--	--	--
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	--	--	--
24	--	--	--	1	--	--	--	1	--	19	3	--	--
--	--	--	--	2	--	--	--	--	--	2	3	--	--
1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	170	--	--
1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	26	--	--
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	978	--	--
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	977	--	--
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	1	--	--
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	108	--	--
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	396	--	--
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	83	--	--
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	8	--	--
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	286	--	--
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	95	--	--

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

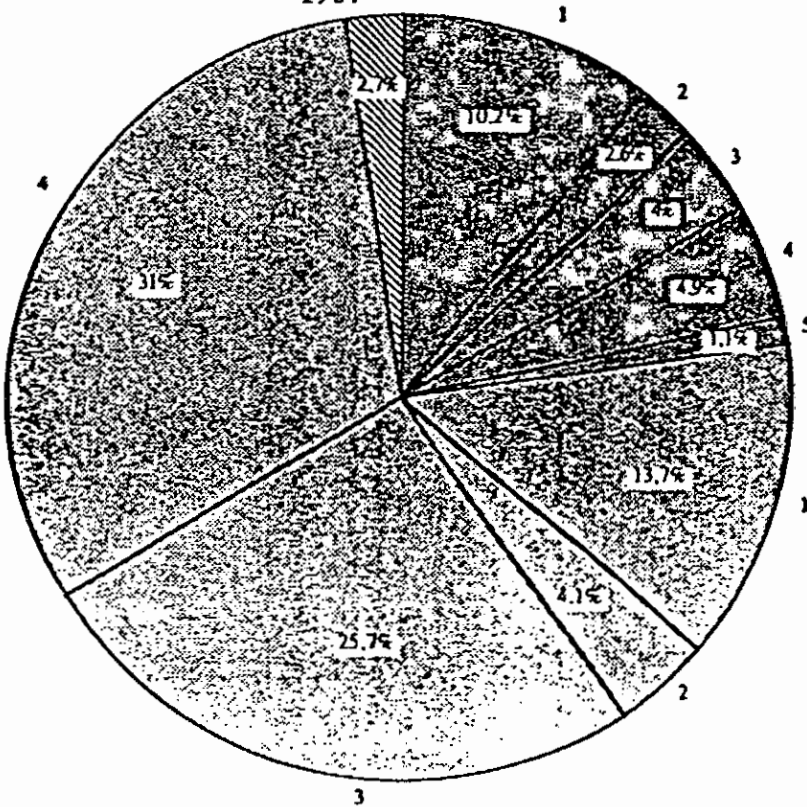
1988

ΕΙΔΙΚΟΙ ΠΟΙΝ. ΝΟΜΟΙ
 1. Αγρονομικός κώδικας
 2. Εργατική Πρόνοια
 3. Αυτοκίνητα
 4. Λοιπός ειδικός Ποινικός Νόμος

ΣΤΡΑΤ. ΠΟΙΝ. ΚΩΔΙΚΑΣ

1987

ΠΟΙΝΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ
 1. Κατά του προσώπου
 2. Κατά της τιμής
 3. Κατά της περιουσίας
 4. Κατά της αλόγησης
 5. Λοιπά αδικήματα του Ποιν. Κώδικα

ΠΙΝΑΚΑΣ 16

Πίνακας Β : 6. Καταδικασθέντες ανήλικοι και μετεφηβικής ηλικίας, κατά κατηγορίες αδικημάτων, ηλικία, φύλο και γεωγραφικό διαμέρισμα

Κατηγορίες αδικημάτων	Ηλικία	Φύλο	Σύνολο καταδικασθέντων	Περιφέρεια Πρωτευούσης	Αστική Στεριά Ελλάς και Εύβοια	Πελοπόννησος	Ιόνια Νήσος	Ήπειρος	Θεσσαλία	Μακεδονία	Θράκη	Νήσος Αιγαίου	Κρήτες	Εξωτερικό - άγνωστο
Ένοχοι		Σ	13.828	2.791	1.464	1.988	543	255	1.118	2.992	818	878	948	29
		Α	13.134	2.593	1.418	1.847	506	246	1.069	2.877	784	828	923	29
		Θ	496	198	56	121	39	9	49	115	24	50	25	—
Χείρας		Σ	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Α	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
από της πολιτικής εξουσίας	18 - 20	Α	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Σ	32	11	4	3	—	3	5	3	—	1	2	—
		Α	29	9	4	3	—	2	5	3	—	1	2	—
από της πολιτικής εξουσίας	13 - 17	Θ	3	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
		Α	12	3	—	1	—	—	4	3	—	—	1	—
		Α	17	6	4	2	—	2	1	—	—	1	1	—
από της πολιτικής εξουσίας	18 - 20	Θ	3	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
		Σ	17	2	1	6	—	—	3	2	—	1	2	—
		Α	16	1	1	6	—	—	3	2	—	1	2	—
από της πολιτικής εξουσίας	13 - 17	Θ	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Α	8	1	1	4	—	—	—	1	—	—	1	—
		Α	8	—	—	2	—	—	3	1	—	1	1	—
από της πολιτικής εξουσίας	18 - 20	Θ	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Σ	11	7	—	—	—	1	—	2	—	1	—	—
		Α	11	7	—	—	—	1	—	2	—	1	—	—
από της πολιτικής εξουσίας	13 - 17	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Α	4	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
		Α	7	4	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—
από της πολιτικής εξουσίας	18 - 20	Σ	12	2	2	3	1	—	1	3	—	1	—	—
		Α	6	1	1	1	1	—	—	1	—	1	—	—
		Θ	7	1	1	2	—	—	1	2	—	—	—	—
από της πολιτικής εξουσίας	13 - 17	Α	3	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—
		Θ	5	1	1	1	—	—	—	2	—	—	—	—
		Α	3	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—
από της πολιτικής εξουσίας	18 - 20	Θ	2	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—

ΠΙΝΑΚΑΣ 16

Πίνακας Β : 6. Καταδικασθέντες ανήλικοι και μετεφηβικής ηλικίας, κατά κατηγορίες αδικημάτων, ηλικία, φύλο και γεωγραφικό διαμέρισμα (συνέχεια)

Γενική κατηγορία αδικημάτων	Ηλικία	Φύλο	Σύνολο καταδικασθέντων	Περιφέρεια Πελοποννήσου	Ασκήσιμη Ελλάδα και Ειρηνία	Πελοπόννησος	Ιόνιοι Νησίδες	Ήπειρος	Θεσσαλία	Μακεδονία	Εβρώτα	Νησιά Αιγαίου	Κρήνη	Επιμεριό - θησια
στο καρί των ιστιοκάδων		Σ	8	6	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
		Α	7	5	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
		Θ	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18 - 20 {	Α	7	5	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
	Θ	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
καταδύματα ηλιασμάτων		Σ	112	16	21	17	3	—	4	29	4	7	11	—
		Α	99	12	20	16	3	—	3	24	4	7	10	—
		Θ	13	4	1	1	—	—	1	5	—	—	—	1
- 12	Α	6	—	1	2	—	—	—	2	—	—	1	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13 - 17 {	Α	59	8	9	12	2	—	1	16	1	3	7	—	
	Θ	7	3	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	
18 - 20 {	Α	34	4	10	2	1	—	2	6	3	3	3	—	
	Θ	6	1	1	1	—	—	1	1	—	—	1	—	
στο κατά της ασφάλειας των συγκοινωνιών και κατά των κομμωτικών εργασιών		Σ	27	8	5	3	—	—	1	8	—	—	2	—
		Α	25	8	3	3	—	—	1	8	—	—	2	—
		Θ	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
- 12	Α	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13 - 17 {	Α	7	2	—	1	—	—	1	3	—	—	—	—	
	Θ	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
18 - 20 {	Α	17	6	3	1	—	—	—	5	—	—	2	—	
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
στο κατά της ζωής		Σ	24	5	3	4	2	—	—	4	—	2	4	—
		Α	20	3	2	4	2	—	—	3	—	2	4	—
		Θ	4	2	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—
13 - 17 {	Α	11	3	2	—	1	—	—	2	—	1	2	—	
	Θ	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	
18 - 20 {	Α	9	—	—	4	1	—	—	1	—	1	2	—	
	Θ	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
5 βλάβες		Σ	656	276	66	107	7	10	40	113	27	39	26	—
		Α	618	210	65	100	7	8	38	111	21	33	25	—
		Θ	38	16	1	7	—	2	2	2	6	6	1	—
- 12	Α	5	—	1	2	—	—	—	—	—	—	2	—	
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
13 - 17 {	Α	205	72	14	37	—	7	12	38	2	9	14	—	
	Θ	14	6	—	2	—	1	1	—	—	3	1	—	
18 - 20 {	Α	408	138	50	61	7	1	26	73	19	22	11	—	
	Θ	24	10	1	5	—	1	1	2	1	3	—	—	
κατά της προσωπικής ελευθερίας		Σ	44	5	6	9	1	1	4	10	3	2	3	—
		Α	44	5	6	9	1	1	4	10	3	2	3	—
		Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13 - 17	Α	19	2	4	4	1	—	2	4	—	—	2	—	
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
18 - 20	Α	25	3	2	5	—	1	2	6	3	2	1	—	
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
κατά των θύων		Σ	16	8	1	—	1	—	3	1	2	—	—	—
		Α	16	8	1	—	1	—	3	1	2	—	—	—
		Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13 - 17	Α	9	6	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
18 - 20	Α	7	2	—	—	—	—	3	1	1	—	—	—	
	Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
στους γάμους και την οικογένεια		Σ	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
		Α	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Θ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

ΠΙΝΑΚΑΣ 16

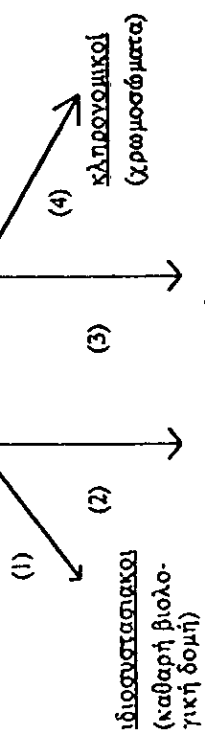
Πίνακας Β : 6. Καταδικασθέντες ανήλικοι και μετεφηβικής ηλικίας, κατά κατηγορίες αδικημάτων, ηλικία, φύλο και γεωγραφικό διαμέρισμα (συνέχεια)

Κατηγορίες αδικημάτων	Ηλικία	Φύλο	Σύνολο καταδικασθέντων	Περιφέρεια Πρωτευούσης	Λοιπή Στερεά Ελλάδα και Εύβοια	Πελοπόννησος	Ιόνια Νήσα	Ήπειρος	Θεσσαλία	Μακεδονία	Θράκη	Νήσοι Αιγαίου	Κρήτη	Εξοριζόμενα
	13 - 17	A	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18 - 20	A	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
κατά της τιμής		Σ	119	45	11	24	—	1	4	19	4	7	2	2
		A	98	33	11	21	—	1	4	18	2	4	2	2
		Θ	21	12	—	3	—	—	—	1	2	3	—	—
	- 12	A	3	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—
	13 - 17	{	52	18	7	10	—	—	1	10	1	2	1	2
		Θ	5	2	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—
	18 - 20	{	43	15	4	9	—	1	3	8	1	1	1	—
		Θ	16	10	—	2	—	—	—	1	1	2	—	—
κατά της ιδιότητος		Σ	1.411	449	151	185	23	20	124	257	44	68	68	2
		A	1.347	431	148	183	22	18	116	249	43	66	67	2
		Θ	64	18	3	20	1	2	8	8	1	2	1	—
	- 12	{	30	4	1	6	2	—	—	10	3	—	4	—
		Θ	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 - 17	{	831	274	106	89	13	10	78	133	33	33	62	—
		Θ	39	12	2	12	1	2	4	6	—	—	—	—
	18 - 20	{	485	152	41	70	7	8	38	105	7	33	21	2
		Θ	24	6	1	7	—	—	4	2	1	2	1	—
Άγνωστα		A	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
κατά χρονολογικών διατάξεων		Σ	33	10	4	6	1	1	3	4	2	1	1	—
		A	25	6	4	6	1	1	3	2	2	—	1	—
		Θ	8	4	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—
	13 - 17	{	9	2	1	1	—	—	1	1	1	—	—	—
		Θ	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
	18 - 20	{	16	4	3	5	1	1	1	1	—	—	—	—
		Θ	6	3	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
αληθεία		Σ	17	6	—	3	—	—	1	6	—	—	1	—
		A	12	5	—	1	—	—	1	4	—	—	—	—
		Θ	5	1	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—
	13 - 17	{	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Θ	4	1	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—
	18 - 20	{	8	1	—	1	—	—	1	4	—	—	1	—
		Θ	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Ειδικών Ποινικών Νόμων		Σ	10.297	1.765	1.071	1.546	499	182	846	2.289	625	669	746	19
		A	9.769	1.630	1.024	1.460	461	178	819	2.197	603	623	725	19
		Θ	528	135	47	86	38	4	37	92	22	46	21	—
	- 12	{	35	1	4	5	1	—	—	16	6	1	1	—
		Θ	3	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—
	13 - 17	{	4.931	688	545	731	219	112	439	1.193	325	237	439	3
		Θ	230	62	29	35	20	2	15	34	11	9	9	—
	18 - 20	{	4.803	941	475	724	241	66	410	964	272	345	285	16
		Θ	295	73	18	50	18	2	22	53	10	37	12	—
Ειρημιστική Ποινικού Κώδικα		Σ	980	218	170	72	7	36	39	240	104	78	60	6
		A	979	217	120	72	7	36	39	240	104	78	60	6
		Θ	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13 - 17	A	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
	18 - 20	{	977	216	120	72	7	36	39	239	104	78	60	6
		Θ	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

ΑΤΟΜΙΚΟ-ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΙ Παράγοντες

(Βιολογικές προσεγγίσεις ==> μη δημοφιλείς....)

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ Παράγοντες

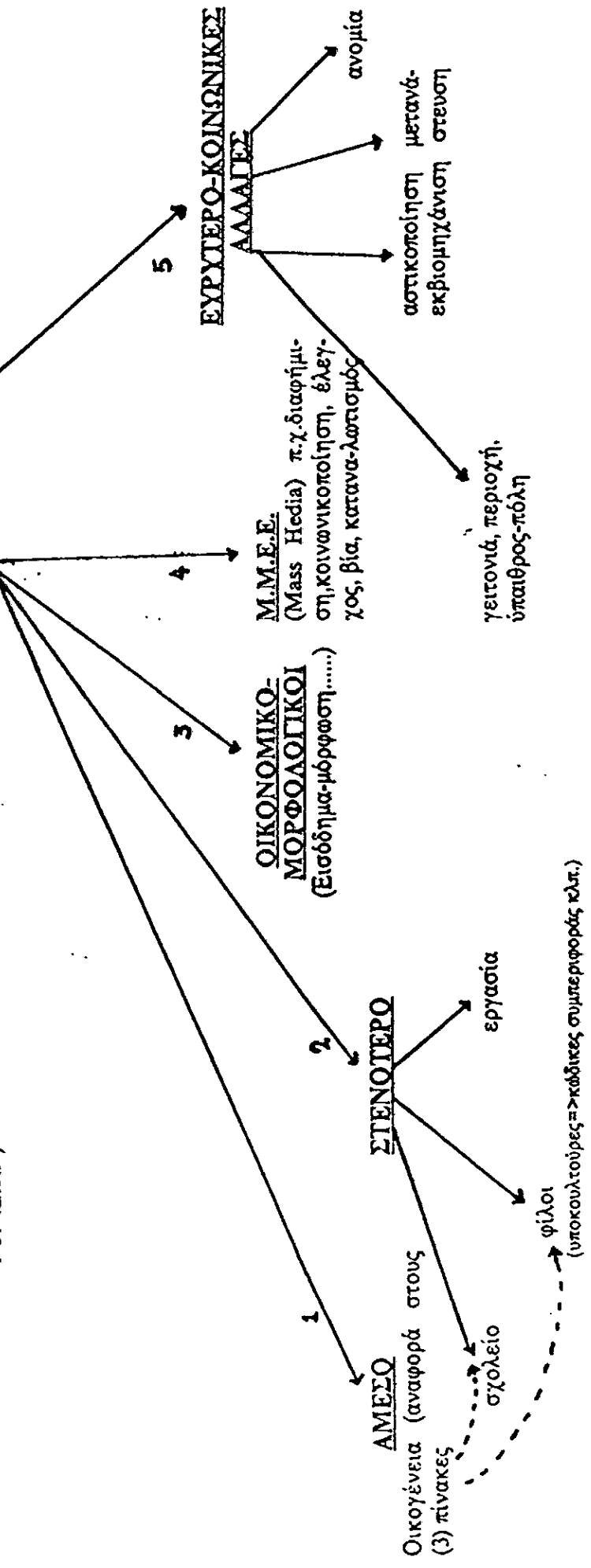
"Ψυχαναλυτικές θεωρίες", κοινωνικής εκμάθησης και αποδόσεων (Ban), "ειδικού ενστίκτου" (φυσική επλογή είδους-δαρβιν) "κοινωνιολογικές προσεγγίσεις" ==> ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ-ΕΛΕΓΧΟΣ σ' όλα τα περιβάλλοντα (οικογένεια, φίλοι). Πολιτισμικές παράκλισης ==> μη αποδοχή του αξιολογικού συστήματος και της τήρησης του του διαφορικού συγγραφισμού (So) της πολιτισμικής σύγκρουσης ==> ανομοιογένεια πολιτισμικής κουλτούρας του συγγραφισμού και της κοινωνικής αντίδρασης (Beckker), ανομίας κ.ά.).

* γεωγραφικοί (φυσικό περιβάλλον ==> κλιματολογικοί, οικολογικοί)

* πολιτισμικοί (οικογένεια, σχολείο, φίλοι, γειτονιά, ευρύτερη κοινωνία)

* οικονομικοί, πολιτικοί, λειτουργικοί και λοιποί

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

ΠΟΙΝΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ

Ι. ΠΟΙΝΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ

ΟΓΔΟΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Ανήλικοι εγκληματίες

Ορισμοί

Άρθρο 121. 1. Στο κεφάλαιο αυτό με τον όρο ανήλικοι εννοούνται αυτοί που διατρέχουν από το 7ο έτος της ηλικίας τους έως το 17ο έτος συμπληρωμένο. Από αυτούς όσοι έχουν ηλικία έως το 12ο έτος τους συμπληρωμένο ονομάζονται παιδιά, και οι υπόλοιποι έφηβοι.

2. Οι ανήλικοι υποβάλλονται σε αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα ή σε ποινικό σωφρονιστικό σύμφωνα με τις διατάξεις των επόμενων άρθρων.

Αναμορφωτικά μέτρα

Άρθρο 122. 1. Αναμορφωτικά μέτρα είναι: α) η επίπληξη του ανηλίκου, β) η ανάθεση της υπεύθυνης επιμέλειας του ανηλίκου στους γονείς, τους επιτρόπους, ή τους κηδεμόνες του, γ) η ανάθεση της επιμέλειας του ανηλίκου σε προστατευτικές εταιρείες ή σε ιδρύματα ανηλίκων ή σε ειδικούς επιμελητές ανηλίκων, δ) η τοποθέτηση του ανηλίκου σε κατάλληλο κρατικό, δημοτικό, κοινοτικό ή και ιδιωτικό κατάστημα αγωγής.

2. Σε κάθε περίπτωση ως πρόσθετο αναμορφωτικό μέτρο μπορούν να επιβληθούν και πρόσθετες υποχρεώσεις που αφορούν τον τρόπο ζωής του ανηλίκου ή τη διαπαιδαγώγησή του.

Θεραπευτικά μέτρα

Άρθρο 123. 1. Αν η κατάσταση του ανηλίκου απαιτεί ιδιαίτερη μεταχείριση, ιδίως αν πάσχει απο ψυχική ασθένεια ή άλλη νοσηρή διατάραξη των πνευματικών του λειτουργιών, ή είναι τυφλός, κωφάλαλος, επιληπτικός, ή του έχει γίνει έξη η χρήση οينوπνευματοδών ποτών ή εμφανίζει ανώμαλη καθυστέρηση στη πνευματική και την ηθική του ανάπτυξη, το δικαστήριο διατάσσει την παραπομπή του σε θεραπευτικό ή άλλο κατάλληλο κατάστημα.

2. Τα θεραπευτικά μέτρα διατάσσονται ύστερα απο προηγούμενη γνωμοδότηση ειδικού γιατρού.

Μεταβολή ή άρση μέτρων

Άρθρο 124. 1. Το δικαστήριο που δίκασε μπορεί οποτεδήποτε να αντικαταστήσει τα αναμορφωτικά μέτρα που επέβαλε με άλλα, αν το κρίνει αναγκαίο αν τα μέτρα εκπλήρωσαν το σκοπό τους, τα αίρει.

2. Το ίδιο μπορεί να πράξει και για τα θεραπευτικά μέτρα, ύστερα απο προηγούμενη γνωμοδότηση ειδικού γιατρού.

3. Η διάταξη της παρ.2 του άρθρου 4 εφαρμόζεται και σ'αυτό το άρθρο.

Διάρκεια μέτρων

Άρθρο 125. Τα αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα που επέβαλε το δικαστήριο παύουν αυτοδικαίως όταν ο ανήλικος συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας.

Ανήλικοι ποινικά ανεύθυνοι

Άρθρο 126. 1. Η αξιόποινη πράξη που τελέστηκε απο παιδί δεν καταλογίζεται σ'αυτό εφαρμόζονται μόνο αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα.

2. Ο έφηβος που τέλεσε αξιόποινη πράξη υποβάλλεται σε αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα, αν δεν υπάρχει περίπτωση να υποβληθεί σε ποινικό σωφρονισμό κατά τις διατάξεις του επόμενου άρθρου.

Ανήλικοι ποινικά υπεύθυνοι

Άρθρο 127. 1. Αν το δικαστήριο ερευνώντας τις περιστάσεις υπο τις οποίες τελέστηκε η πράξη και την όλη προσωπικότητα του δράστη κρίνει ότι είναι αναγκαίος ο ποινικός σωφρονισμός, του εφήβου για να συγκρατηθεί απο την τέλεση αξιοποιώνων πράξεων, τον καταδικάζει σε περιορισμέ σωφρονιστικό κατάστημα.

2. Στην απόφαση του δικαστηρίου ορίζεται το ελάχιστο και το μέγιστο όριο της παραμονής του εφήβου στο κατάστημα μέσα στα όρια που προβλέπει το άρθρο 54.

3. Για την απόλυση του καταδικασμένου απο το σωφρονιστικό κατάστημα, αφού λήξει το ελάχιστο όριο που καθορίζεται στην απόφαση και προτού λήξει το ανώτατο όριο, αποφασίζει το δικαστήριο με αίτηση της διεύθυνσης του καταστήματος ή με αίτηση του εισαγγελέα και αφού πάντοτε ακούσει και τη γνώμη της διεύθυνσης του καταστήματος.

Παίσιμα ανηλίκων

Άρθρο 128. Αν η πράξη που τέλεσε ο ανήλικος συνιστά παίσιμα, εφαρμόζονται μόνο τα αναμορφωτικά μέτρα του άρθρου 122, εκτός απο την τοποθέτηση του ανηλίκου σε κατάλληλο κατάστημα αγωγής.

Απόλυση υπο όρο

Άρθρο 129. 1. Το δικαστήριο μπορεί με πρόταση της διεύθυνσης του καταστήματος ή του εισαγγελέα, να απολύει υπο όρο τον καταδικασμένο με σκοπό τη δοκιμασία του. Η απόλυση γίνεται πριν λήξει το ελάχιστο όριο που καθόρισε η απόφαση, αλλά πάντως αφού περάσουν τουλάχιστον έξι μήνες διαμονής στο κατάστημα και, αν έχει επιβληθεί περιορισμός τριών ετών και πάνω αφού περάσει τουλάχιστον ένα έτος διαμονής.

2. Στην απόφαση για την απόλυση υπο όρο ορίζεται ο χρόνος της δοκιμασίας, που δεν μπορεί να είναι ούτε κατώτερος από δύο ούτε ανώτερος από πέντε έτη.

3. Στον καταδικασμένο μπορούν να επιβληθούν κατά τη διάρκεια του χρόνου της δοκιμασίας του οι υποχρεώσεις του άρθρου 122 παρ. 2.

4. Αν ο απολυμένος δείχνει κατά το χρόνο της δοκιμασίας του κακή διαγωγή, το δικαστήριο με πρόταση της διεύθυνσης του καταστήματος, του εισαγγελέα ή αυτών που έχουν από το νόμο την επιμέλεια του ανηλίκου μπορεί να ανακαλέσει την υπο όρο απόλυση ή να παρατείνει το χρόνο της δοκιμασίας του έως πέντε έτη, αν ο χρόνος του είχε οριστεί ήταν μικρότερης διάρκειας. Σε περίπτωση ανάκλησης, ο χρόνος που διανύθηκε ελεύθερα έξω από το κατάστημα δεν υπολογίζεται στη διάρκεια της ποινής.

5. Αν μετά την απόλυση περάσει ο χρόνος δοκιμασίας που όρισε η απόφαση χωρίς να γίνει ανάκληση, η ποινή θεωρείται ότι εκτίθηκε.

6. Αρμόδιο να αποφασίζει την απόλυση του καταδικασμένου βάσει αυτού του άρθρου, καθώς επίσης και βάσει της παρ.3 του άρθρου 127, είναι το τριμελές δικαστήριο ανηλίκων στο πλημμελειοδικείο του τόπου όπου εκτίετα ο περιορισμός.

**Ανήλικοι που δικάζονται μετά την συμπλήρωση του
17ου έτους**

Άρθρο 130. 1. Όταν ένα ανήλικος που βρισκόταν στην εφηβική ηλικία όταν ετέλεσε την πράξη εισάγεται σε δίκη μετά τη συμπλήρωση του 17ου έτους, το δικαστήριο μπορεί αντί για περιορισμό σε σωφρονιστικό κατάστημα να επιβάλει την ποινή που προβλέπεται για την πράξη που τελέστηκε ελαττωμένη σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 83 τούτο γίνεται αν το δικαστήριο κρίνει ότι αν και ο ποινικός σωφρονισμός του ανηλίκου είναι αναγκαίος, δεν είναι όμως πια σκόπιμος ο περιορισμός του σε σωφρονιστικό κατάστημα.

2. Οι ποινές στέρησης της ελευθερίας που επιβλήθηκαν σύμφωνα με τα παραπάνω δεν συνεπάγονται σε καμιά περίπτωση τη στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων ή την παραπομπή σε κατάστημα εργασίας.

3. Κατά γενικό κανόνα οι κατάδικοι αυτοί κρατούνται χωριστά απο άλλους ενήλικους καταδίκους.

**Έναρξη εκτέλεσης της απόφασης μετά τη συμπλήρωση
του 17ου έτους.**

Άρθρο 131. 1. Αν ο καταδικασμένος σε περιορισμό σε σωφρονιστικό κατάστημα συμπλήρωσε το 17ο έτος της ηλικίας του πριν αρχίσει η εκτέλεση της απόφασης,

το δικαστήριο που δίκασε μπορεί, αν κρίνει ότι ο περιορισμός σε σωφρονιστικό κατάστημα δεν είναι πια σκόπιμος, να τον αντικαταστήσει με την ποινή του προηγούμενου άρθρου.

2. Αν ο καταδικασμένος συμπλήρωσε το 21ο έτος της ηλικίας του, η αντικατάσταση του περιορισμού κατά την παράγραφο 1 είναι υποχρεωτική.

3. Οι παράγραφοι 2 και 3 του προηγούμενου άρθρου ισχύουν και στις περιπτώσεις του άρθρου αυτού.

Συρροή

Άρθρο 132. 1. Αν ο κρατούμενος σε σωφρονιστικό κατάστημα διαπράξει αξιόποινη πράξη πριν συμπληρώσει το 17ο έτος της ηλικίας του, ή αν συντρέξει άλλη περίπτωση συρροής κατά το άρθρο 97, το δικαστήριο επαυξάνει το ελάχιστο και το μέγιστο όριο παραμονής του ανηλίκου στο κατάστημα που τα είχε καθορίσει στην προηγούμενη απόφασή του.

2. Αν ο κρατούμενος σε σωφρονιστικό κατάστημα διαπράξει αξιόποινη πράξη μετά τη συμπλήρωση του 17ου έτους της ηλικίας του: α) αν η ποινή που προσδιορίστηκε για την πράξη αυτή είναι πρόσκαιρη κάθειρξη, το δικαστήριο επιβάλλει συνολική ποινή κάθειρξης επαυξημένη η επαύξηση της κάθειρξης δεν μπορεί να είναι κατώτερη από το μισό του κατώτατου ορίου του περιορισμού σε σωφρονιστικό κατάστημα που καθόρισε η απόφαση του δικαστηρίου κατά τα λοιπά εφαρμόζοντα οι διατάξεις του άρθρου 94 παρ. 1 β) αν η ποινή που επιβλήθηκε για τη νέα πράξη είναι

ηπιότερη απο την πρόσκαιρη κάθειρξη το δικαστήριο επαυξάνει το κατώτατο και ανώτατο όριο του περιορισμού σε σωφρονιστικό κατάστημα που καθορίστηκε στην προηγούμενη απόφαση, όχι όμως πέρα απο το ανώτατο όριο περιορισμού το οποίο ορίζεται στο άρθρο 54.

Εγκληματίες μετεφηβικής ηλικίας

Άρθρο 133. Αν κάποιος κατά το χρόνο που τελέστηκε η πράξη έχει συμπληρωμένο το 17ο, όχι όμως και το 21ο έτος της ηλικίας του, το δικαστήριο μπορεί να του επιβάλει ποινή ελαττωμένη (άρθρο 83). Σε μία τέτοια περίπτωση εφαρμόζονται και εδώ οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 130.

Παραμέληση της εποπτείας ανηλίκου

Άρθρο 360. 1. Όποιος, ενώ έχει υποχρέωση εποπτείας ανηλίκου νεότερου απο δεκαεπτά ετών, παραλείπει να τον παρεμποδίσει απο την τέλεση αξιόποινης πράξης ή απο το να επιδίδεται στην πορνεία, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους, αν δεν συντρέχει περίπτωση να τιμωρηθεί αυστηρότερα με άλλη διάταξη.

2. Όποιος απο αμέλεια γίνεται υπαίτιος της, παράλειψης της προηγούμενης παραγράφου τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών μηνών.

3. Η ποινή της παρ. 1 επιτείνεται σε φυλάκιση μέχρι δύο ετών και της παρ. 2 σε φυλάκιση μέχρι έξι μηνών, αν υπαίτιοι της παράλειψης έγιναν γονείς, επιτροποι ή κηδεμόνες υπο την υπεύθυνη επιμέλεια

των οποίων έχει τεθεί ο ανήλικος σύμφωνα με το άρθρο 122 αυτού του κώδικα.

4. Αν η πράξη που τέλεσε ο ανήλικος είναι παιίσμα, το δικαστήριο μπορεί να απαλλάξει από κάθε ποινή τον υπαίτιο της παράλειψης των παρ.1.3.

Άρθρο 469. Οι ποινές στέρησης της ελευθερίας που έχουν επιβληθεί αμετακλήτως σε ανηλίκους που δεν είχαν συμπληρώσει το 17ο έτος της ηλικίας τους όταν τελέστηκε η πράξη θεωρούνται από την έναρξη της ισχύος του Ποινικού Κώδικα ποινή περιορισμού σε σωφρονιστικό κατάστημα για τον περιορισμό αυτόν μέγιστο όριο είναι η διάρκεια της ποινής που καθορίζει η απόφαση και ελάχιστο όριο το μισό αυτού του χρόνου με εφαρμογή των διατάξεων της παρ.3 του άρθρου 127 και των διατάξεων των άρθρων 129 και 132 του Κώδικα. Αν η ποινή που επιβλήθηκε είναι θάνατος, ή ισόβια δεσμά, η ποινή αυτή μετατρέπεται αυτοδικαίως σε ποινή περιορισμού σε σωφρονιστικό κατάστημα μέγιστο όριο του περιορισμού αυτού είναι είκοσι έτη και ελάχιστο δέκα έτη.

ΙΙ. ΚΩΔΙΚΑΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Δικαστήρια ανηλίκων

Άρθρο 7. 1. Το μονομελές δικαστήριο ανηλίκων συγκροτείται από έναν πρωτοδίκη σε κάθε πρωτοδικείο, ο οποίος ορίζεται μαζί με έναν αναπληρωτή για δύο χρόνια, με απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου και μετά πρόταση του Υπουργού της Δικαιοσύνης προτιμώνται όσοι έχουν ειδικές

γνώσεις και γνωρίζουν, αν είναι δυνατό, μία από τις γλώσσες αγγλική, γαλλική, γερμανική ή ιταλική.

2. Η θητεία των δικαστών ανηλίκων μπορεί να ανανεώνεται με τον ίδιο τρόπο, πάντοτε όμως με τη συναίνεσή τους. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους επιτρέπεται η αντικατάστασή τους με τον ίδιο πάλι τρόπο, μετά όμως σύμφωνη και ειδικά αιτιολογημένη γνώμη του προέδρου και του εισαγγελέα εφετών.

3. Το τριμελές δικαστήριο ανηλίκων συγκροτείται από το δικαστή ανηλίκων που αναφέρεται στην παράγραφο 1 και από δύο πλημμελειοδίκες, που ορίζονται από τον πρόεδρο πρωτοδικών. Στο δικαστήριο αυτό προεδρεύει, αν είναι δυνατό, ο δικαστής ανηλίκων. Το εφετείο ανηλίκων συγκροτείται από έναν εφέτη και έναν αναπληρωτή του, που ορίζονται σε κάθε εφετείο σύμφωνα με όσα αναφέρονται στις παραγράφους 1 και του άρθρου αυτού, και από δύο άλλους εφέτες, που ορίζονται ως δικαστές ανηλίκων από τον πρόεδρο των εφετών. Στο δικαστήριο αυτό προεδρεύει, αν είναι δυνατό, ο εφέτης δικαστής ανηλίκων. Η παράγραφος 2 του άρθρου 9 εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτή.

4. Η δικαιοδοσία των δικαστηρίων ανηλίκων ορίζεται στο άρθρο 113.

Άσκηση της ποινικής δίωξης

Άρθρο 27. 1. Την ποινική δίωξη την ασκεί στο όνομα της Πολιτείας ο εισαγγελέας των πλημμελειοδικών (άρθρ. 43). Στα πρωτοδικεία Αθηνών, Πειραιώς, Θεσ/νίκης και Πατρών ο εισαγγελέας εφετών ορίζει

ειδικά για την άσκηση της ποινικής δίωξης κατά ανηλίκων έναν αντεισαγγελέα και έναν αναπληρωτή του. Όταν το μονομελές πλημμελειοδικείο συνεδριάζει εκτός έδρας του πρωτοδικείου και ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών έχει κώλυμα και δεν υπάρχει αντεισαγγελέας να τον αναπληρώσει, μπορεί να ασκεί χρέη εισαγγελέα ειρηνοδίκης ή παισιματοδίκης που ορίζονται από τον εισαγγελέα.

2. Τη ποινική δίωξη στα παισιματοδικεία την ασκεί ο δημόσιος κατήγορος, που ορίζεται για το σκοπό αυτόν. Είναι δυνατό όμως η άσκηση της ποινικής δίωξης να ανατεθεί στον παισιματοδίκη, οπότε το παισιματοδικείο συγκροτείται χωρίς να παρίσταται δημόσιος κατήγορος. Η ανάθεση της ποινικής δίωξης στον παισιματοδίκη γίνεται με προεδρικό διάταγμα που προκαλεί ο Υπουργός Δικαιοσύνης μετά πρόταση του αρμόδιου εισαγγελέα πλημμελειοδικών.

3. Κατηγορούσα αρχή είναι ο εισαγγελέας κάθε δικαστηρίου ή ο δημόσιος κατήγορος, όπου υπάρχει.

Δικαστήριο ανηλίκων

Άρθρο 113. 1. Τα δικαστήρια ανηλίκων δικάζουν τις αξιόποινες πράξεις που τελούνται από ανηλικούς ηλικίας από δώδεκα έως και δεκαεφτά ετών, με τις παρακάτω διακρίσεις.

A. Το μονομελές δικαστήριο ανηλίκων δικάζει: α) τις πράξεις που τελούνται από ανηλικούς, εκτός από εκείνες που δικάζονται από το τριμελές δικαστήριο ανηλίκων β) τα πταίσματα που τελούνται από

ανηλίκους στην έδρα του πρωτοδικείου και γ) τις εφέσεις κατά των αποφάσεων του παισιματοδικείου για ανηλίκους. Το μονομελές δικαστήριο ανηλίκων επιβάλλει επίσης τα αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα που ορίζονται απο τον ποινικό κώδικα εναντίον των παιδιών που τελούν αξιόποινες πράξεις.

Β. Το τριμελές δικαστήριο ανηλίκων δικάζει τις αξιόποινες πράξεις που τελούνται απο ανηλίκους, για τις οποίες η ποινή περιορισμού σε σωφρονιστικό κατάστημα που πρέπει να επιβληθεί σύμφωνα με τον ποινικό κώδικα είναι τουλάχιστον πέντε ετών.

Γ. Το εφετείο ανηλίκων δικάζει τις εφέσεις κατά των αποφάσεων των τριμελών δικαστηρίων ανηλίκων που λειτουργούν στα πλημμελειοδικεία.

Η παρ.2 του άρθρου 9 εφαρμόζεται και εδώ.

2.- Το άρθρο 119 εφαρμόζεται ανάλογα στις περιπτώσεις των εδαφίων Α και Β της προηγούμενης παραγράφου.

Αρμοδιότητα σε περίπτωση συμμετοχής.

Άρθρο 130. 1. Στην περίπτωση που συμμετέχουν περισσότεροι στο έγκλημα, αρμόδιο δικαστήριο για όλους είναι εκείνο που είναι αρμόδιο για εκείνον απο τους συμμετόχους ο οποίος επισύρει τη βαρύτερη ποινή. Αν οι συμμετόχοι υπάγονται σε δικαστήρια διαφορετικού βαθμού (αρθ.111 αριθ.6 και αρθ. 112 αριθ.2), αρμόδιο δικαστήριο θεωρείται στην περίπτωση αυτή ανώτερο απο τα άλλα.

2. Το δικαστήριο ή το δικαστικό συμβούλιο μπορεί για ιδιαίτερους λόγους που αφορούν την

ασφαλέστερη διάγνωση της αλήθειας ή την ταχύτερη εκδίκαση της υπόθεσης να διατάξει το χωρισμό της ανάκρισης ή και της συζήτησης στο ακροατήριο.

3. Αν κάποιος από αυτούς που συμμετείχαν στο έγκλημα είναι ανήλικος, η ποινική δίωξη γι' αυτόν χωρίζεται, και ο ανήλικος δικάζεται από το δικαστή ανηλίκων. Στα πλημμελήματα, αν ο εισαγγελέας στην περίπτωση της εισαγωγής με απευθείας κλήση και αιτιολογημένη απόφασή του που μνημονεύει τους συγκεκριμένους λόγους ή το δικαστικό συμβούλιο κρίνουν ότι δεν ενδείκνυεται ο χωρισμός για λόγους που αφορούν το συμφέρον της δικαιοσύνης, την υπόθεση τη δικάζει το κατά την παρ.1 αρμόδιο δικαστήριο, στο οποίο μετέχει αν είναι δυνατό σε κάθε βαθμό ο ειδικός δικαστής ανηλίκων. Δεν εμποδίζεται πάντως το δικαστήριο να διατάξει το χωρισμό.

4. Όσα ορίζονται στην παρ.3 ισχύουν και στην περίπτωση του αγροτικού ή αγρονομικού πταίσματος. Στα άλλα πταίσματα η ποινική δίωξη για τον ανήλικο χωρίζεται πάντοτε.

5. Οι διατάξεις του στρατιωτικού ποινικού κώδικα για τη συνάφεια και τη συναιτιότητα εξακολουθούν να ισχύουν.

Σκοπός της ανάκρισης

Άρθρο 239. 1. Σκοπός της ανάκρισης είναι η συλλογή των αναγκαίων αποδεικτικών στοιχείων για να βεβαιωθεί η τέλεση εγκλήματος και να αποφασιστεί αν πρέπει να εισαχθεί κάποιος σε δίκη γι' αυτό.

2. Κατά την ανάκριση γίνεται καθετί που μπορεί να βοηθήσει την εξακρίβωση της αλήθειας, εξετάζεται και βεβαιώνεται αυτεπαγγέλτως όχι μόνο η ενοχή, αλλά και η αθωότητα του κατηγορουμένου, καθώς και κάθε στοιχείο που αφορά την προσωπικότητά του και επηρεάζει την επιμέτρηση της ποινής. Αν ο κατηγορούμενος είναι ανήλικος, γίνεται ειδική έρευνα για την υγιεινή, την ηθική και τη διανοητική του κατάσταση, για την προηγούμενη ζωή του, για τις οικογενειακές συνθήκες και γενικά για το περιβάλλον του. Γι' αυτό το σκοπό όποιος ενεργεί την ανάκριση μπορεί να αναθέσει τη συλλογή των απαιτούμενων πληροφοριών σε έναν από τους επιμελητές που υπηρετούν στην επιτόπια εταιρεία προστασίας ανηλίκων.

β) Από τον κατηγορούμενο και τον εισαγγελέα

Άρθρο 489. 1. Εκείνος που καταδικάστηκε και ο εισαγγελέας ή ο δημόσιος κατηγορός έχουν δικαίωμα να ασκήσουν έφεση: α) κατάδ) κατά της απόφασης του μονομελούς και τριμελούς δικαστηρίου ανηλίκων, με την οποία καταδικάστηκε ο ανήλικος σε περιορισμό σε σωφρονιστήριο που το ελάχιστο όριό του είναι πάνω από ένα έτος ε) κατά της απόφασης του μονομελούς ή τριμελούς δικαστηρίου ανηλίκων με την οποία καταδικάστηκε κατά το άρθρο 130 του ποινικού κώδικα σε ποινή στερητική της ελευθερίας μεγαλύτερη από τρεις μήνες ανήλικος ο οποίος κατά την τέλεση της πράξης ήταν έφηβος, δικάστηκε όμως μετά τη συμπλήρωση του 17ου έτους. Με την ίδια

προϋπόθεση, έφεση επιτρέπεται και στις περιπτώσεις του αρθ.131 του ποινικού κώδικα στ).....

ΙΙΙ. ΕΙΔΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ

Αναγκ.Νόμος υπ'αριθ.2724/1940

Περί οργανώσεως και λειτουργίας αναμορφωτικών καταστημάτων ανηλίκων.

Άρθρο 1

Προορισμός των αναμορφωτικών καταστημάτων.

Τα Αναμορφωτικά Καταστήματα Ανηλίκων, υπαγόμενα εις την αρμοδιότητα του Υπουργείου Δικαιοσύνης προορίζονται δια τους ανηλικούς τους υπερβάντας το 7ον έτος της ηλικίας των, οίτινες λόγω κακών έξεων, τας οποίας απέκτησαν ένεκα της εγκαταλείψεως, εις την οποίαν ευρίσκονται ή ένεκα άλλων λόγων, δίδουσιν αποδείξεις ηθικής παρεκτροπής ή υπέπεσαν εις αξιοποίνους πράξεις και εμφανίζονται ούτω έχοντες ανάγκην ειδικής αγωγής προς βελτίωσιν.

Άρθρον 2

Εισαγωγή εις Αναμορφωτικά Καταστήματα.

1. Περί της εισαγωγής εις τα Αναμορφωτικά Καταστήματα αποφασίζει: α) Το Υπουργείον δικαιοσύνης μετά γνωμάτευσιν του δικαστού ανηλίκων, εις την οποίαν ούτος προβαίνει κατόπιν ειδικής ερεύνης των συνθηκών, αίτινες επιβάλλουσι την ενέργειαν ταύτην, είτε αυτεπαγγέλτως είτε μετά έκθεσιν του Εισαγγελέως ή των Αστυνομικών Αρχών ή Εταιρειών Προστασίας ανηλίκων, είτε τη αιτήσει γονέων, κηδεμόνων ή Φιλανθρωπικών Σωματείων είτε παραγγελία του Υπουργείου Δικαιοσύνης. β) Δικαστήρια...

2. Εις τα Αναμορφωτικά Καταστήματα δεν εισάγονται: α) Οι συμπληρώσαντες το 18ον έτος της ηλικίας των. β) Οι ανάπηροι σωματικώς ή ψυχικών εις βαθμόν ώστε να παρεμποδίζεται το έργον της αναμορφώσεως και γ) οι πάσχοντες εκ μεταδοτικών νόσων, δι'ας δεν λειτουργούσαν ειδικά Αναμορφωτικά Καταστήματα ή Τμήματα κατά το άρθρον 4 του παρόντος νόμου.

3. Απο της εισαγωγής του ανηλίκου εις το Αναμορφωτικόν κατάστημα και μέχρι της απολύσεώς του, αργούσι τα δικαιώματα του ασκούντος την πατρικήν αξουσίαν ή την Επιτροπείαν, όσον αφορά την επιμέλειαν του προσώπου αυτού, ήτις ασκείται υπο του Αναμορφωτικού Καταστήματος.

Το εδάφιον β' της παραγρ. 1 θεωρείται καταργηθέν μετά την ισχύν του νέου Π.Κ. ίδε άρθρον 473.

Άρθρον 3

1. Η αναμόρφωσις άρχεται δια της διαπιστώσεως της προσωπικότητος του ανηλίκου και πραγματοποιείται δια της φυσικής αγωγής, δια της σώφρονος πειθαρχίας, δια του Σχολείου, δια της καλλιιεργείας ηθικοθρησκευτικών και κοινωνικών ιδεωδών και δια της εργασίας και της επαγγελματικής καταρτίσεώς του, κατά τα ειδικώτερον υπο του εσωτερικού κανονισμού των Αναμορφωτικών Καταστημάτων ορισθησόμενα. Δέον προσέτι να εξασφαλίζεται η ενική αγωγή των ανηλίκων.

Άρθρο 4

Προσαρμογή των μέσων αναμορφώσεως εις την προσωπικότητα των ανηλίκων.

1. Τα μέσα της αναμορφώσεως δέον να προσαρμόζονται εις τας φυσικάς, και κοινωνικάς συνθήκας των ανηλίκων.

2. Τα αναμορφωτικά καταστήματα έχουσιν ειδικότητας αναλόγως της επικρατούσης εν αυτοίς στοιχειώδους ή επαγγελματικής εκπαιδεύσεως.

3. Οι ανήλικοι κατανέμονται εις ομάδας ομοιογενείς, συμφώνως με την ηλικίαν, την φυσικήν και ψυχικήν ανάπτυξιν, την αιτίαν της εις το Αναμορφωτικόν Κατάστημα εισαγωγής και την γενικήν και επαγγελματικήν μόρφωσίν των.

4. Ιδιαίτερα Αναμορφωτικά καταστήματα ή ειδικά κεχωρισμένα τμήματα θέλουσι λειτουργήσκει δια τους ανηλίκους:

- α) Συφιλιδικούς
- β) Φυματικούς
- γ) Τραχωματικούς
- δ) Ανωμάλους ψυχικώς
- ε) Νεάνιδας εγκυμονούσας και
- στ) Καθ'έξιν απειθάρχους.

Άρθρον 5

Ειδικά τμήματα ή καταστήματα παρατηρήσεων.

1. παρ'εκάστω αναμορφωτικώ καταστήματι λειτουργεί "Τμήμα Παρατηρήσεων", εις το οποίον κρατούνται:

- α) Οι νεοεισερχόμενοι ανήλικοι μέχρις εξακριβώσεως της προσωπικότητος αυτών, και

β) Οι συλλαμβανόμενοι δια λόγους δημοσίας ασφαλείας ή κρατούμενοι εν αναμονή αποφάσεως Ποινικού Δικαστηρίου ή εισαγωγής εις Αναμορφωτικόν Κατάστημα επι τω σκοπώ της επιστημνικής εξετάσεως αυτών και της διαπιστώσεως της πραγματικής των προσωπικότητας προς ανεύρεσιν των μάλλον καταλλήλων μέσων δια την επάνοδον αυτών εις την Κοινωνίαν.

Περί της κατά τας περιπτώσεις ταύτας προσωρινής εισαγωγής αποφασίζει το Υπουργείον της Δικαιοσύνης, μετά πρότασιν του Εισαγγελέως ή του Δικαστού ανηλίκων.

2. Δια τους κατά το εδάφιον β' της προηγουμένης παραγρ. σκοπούς δύναται να λειτουργήση και ειδικόν αναμορφωτικόν κατάστημα υπο τον τίτλον "Κέντρον Παρατηρήσεων Ανηλίκων".

Άρθρον 6

Ψυχοβιολογικόν Δελτίον.

1. Δια πάντα ανήλικον καταρτίζεται υπο του Διευθυντού Ψυχοβιολογικόν δελτίον, εν τω οποίω συγκεντρούνται αι πληροφορία αι συναγόμεναι εκ του προηγουμένου βίου του ανηλίκου εκ των πράξεων αυτού και εκ των βιβλίων του Αναμορφωτικού Καταστήματος.

2. Το ψυχοβιολογικόν δελτίον καταρτίζεται ευθύς άμα τη εισόδω του ανηλίκου εις το κατάστημα και ενημερούται το βραδύτερον καθ' εξαμηνία ή και προηγουμένως εν περιπτώσει μεταγωγής του.

Άρθρον 7

Έλεγχος επι των επιτευχθέντων αποτελεσμάτων του έργου της αναμορφώσεως. Εις το τέλος εκάστου

σχολικού έτους ή και διαρκούντος τούτου, κατόπιν παραγγελίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, ο διευθυντής του Αναμορφωτικού Καταστήματος υποβάλλει προς το Υπουργείον Δικαιοσύνης (Σωφρονιστικήν Διοίκησιν) δι'εκθέσεώς του ειδικάς και ακριβείς πληροφορίας περί της διαγωγής εκάστου των ανηλίκων, των αποτελεσμάτων της εργασίας και του σχολείου, του επιδειχθέντος σεβασμού προς τους ανωτέρους, περί των σχέσεων των ανηλίκων μετά της οικογενείας των και των συντρόφων των, καθώς και περί των μεμονωμένων επεισοδίων, άτινα αποκαλύπτουσι την επελθούσαν μεταβολήν ή αντιθέτως την εμμονήν εις τας συνηθείας, αίτινες συνετέλεσαν εις την εισαγωγήν του ανηλίκου εις το κατάστημα.

Άρθρο 8.

Απόλυσις των ανηλίκων.

1. Η απόλυσις εκ των Αναμορφωτικών Καταστημάτων διατάσσεται υπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης είτε υπο του Δικαστηρίου εις ας περιπτώσεις υφίσταται αυτώ αρμοδιότης, όταν διαπιστωθή ότι ο ανήλικος δεν έχει πλέον ανάγκην βελτιώσεως, μετά έκθεσιν περί τούτου της Διευθύνσεως του Αναμορφωτικού Καταστήματος.

2. Εν πάση περιπτώσει η απόλυσις διατάσσεται άμα τη συμπληρώσει του 21ου έτους της ηλικίας ή όταν ο ανήλικος κληθή εις τας τάξεις του Στρατού ή τέλους εάν ήθελε πάθει βαρείαν ψυχικήν ή σωματικήν αναπηρίαν ή χρονίαν νόσον, παρεμποδίζουσαν την συνέχισιν του έργου της αναμορφώσεως.

Εις το ανωτέρω άρθρονπροσετέθη παραγρ.3 υπο του άρθρου 8 του Ν.Δ. 3555/56 ήτις έχει ως ακολούθως:

3. Εις ανηλικούς των Αναμ.Κατ/των εισαχθέντας εις αυτά είτε δια δικαστικής είτε δια διοικητικής αποφάσεως, δύναται να χορηγηθή υπο του Υπουργείου μετ'ητιολογημένην πρότασιν του δ/ντιου του Κατ/τος και εν όψει της οριστικής απολύσεως, άδεια δοκιμασίας, διαρκείας μέχρις 6 μηνών δυναμένη να παραταθή επι εισέτι μήνας. Δι'ομοίας αποφάσεως μετά πρότασιν του Δ/ντιού και ητιολογημένην έκθεσιν του ιατρού του Κατ/τος δύναται να χορηγηθή εις ανηλικούς έχοντας λόγους υγείας, άδεια κατ'οίκον νοσηλείας μέχρι 3 μηνών.

Ο Δ/ντής του Αναμ.Κατ/τος, μετ'έγκρισιν του Υπουργείου, δύναται να παρέχη εις ανηλικούς αδείας απουσίας εκ του Κατ/τος κατά τας μεγάλας θρησκευτικάς εορτάς, ή δι'εκτάκτους οικογενειακάς ανάγκας ή προπαρασκευήν της επαγγελματικής αποκατάστασης των 1 έως 4 ημερών.

Άρθρον 9.

Αναστολή απολύσεως. Τμήματα Κοινωνικής Αρωγής.

1. Εις ας περιπτώσεις η απόλυσις διατάσσεται προ της συμπληρώσεως του 21 έτους της ηλικίας, το Υπουργείον Δικαιοσύνης, προ της εκδόσεως της περί απολύσεως διαταγής του, διαπιστώνει, εάν ο ανήλικος δύναται να τύχη επαρκούς μερίμνης παρά της οικογενείας του ή παρά των Εταιρειών και Σωματείων των ασχολουμένων με την προστασίαν των ανηλικών.

Μέχρι διαπιστώσεως του γεγονότος τούτου αναστέλλει την απόλυσιν του ανηλίκου.

2. Οι υπο αναστολήν απολύσεως τελούντες ανήλικοι εισάγονται εις τα λειτουργούντα παρά τοις Αναμορφωτικοίς Καταστήμασι ειδικά τμήματα "Κοινωνικής Αρωγής". Η οργάνωσις των τμημάτων τούτων σκοπόν έχει να διευκολύνη την τοποθέτησιν των ανηλίκων εις εργασίας εκτός του Καταστήματος και δη εις ιδιωτικές επιχειρήσεις, λειτουργούσας εν τη πόλει, ένθα εδρεύει το Αναμορφωτικόν Κατάστημα.

3. Ο Διευθυντής του Καταστήματος διαπιστώνει περιοδικώς παρά των εργοδοτών την διαγωγήν των ανηλίκων και την απόδοσιν της εργασίας των και υποβάλλει σχετικές εκθέσεις προς το Υπουργείον της Δικαιοσύνης το βραδύτερον καθ'εξαμηνίαν.

Άρθρον 10

Πληροφορία περί της διαγωγής των απολυθέντων.

1. Μετά πάροδον έτους απο της απολύσεως του ανηλίκου ο Διευθυντής του Αναμορφωτικού Καταστήματος προβαίνει εις έρευναν προς εξακρίβωσιν της επιδειχθείσης μετά την απόλυσιν του διαγωγής, ίνα διαπιστωθώσι τα αποτελέσματα του έργου της αναμορφώσεως. Η έρευνα αύτη ενεργείται κατά τρόπον μη παραβλάπτοντα την κοινωνικήν αποκατάστασιν του ανηλίκου, ουδέ θίγοντα την φιλοτιμίαν αυτού.

2. Αι ανωτέρω έρευναί επαναλαμβάνονται κατ'έτος και επι μίαν τριετίαν, ουχί δε πέραν της ενηλικιώσεως του απολυθέντος. Το αποτέλεσμα τούτων

ανακοινούται εκάστοτε προς το Υπουργείον της Δικαιοσύνης.

Άρθρον 12

Εταιρείαι Προστασίας Ανηλίκων

1. Εν τη έδρα εκάστου Πρωτοδικείου συνιστάται Εταιρεία Προστασίας Ανηλίκων έχουσα νομική προσωπικότητα. Αι Εταιρείαι αύται τελούσιν υπο την εποπτείαν και τον έλεγχον του Υπουργού της Δικαιοσύνης και της Γενικής Εταιρείας Φυλακών και Αντιλήψεως του Εγκλήματος.

2. Αι εταιρείαι Προστασίας Ανηλίκων έχουσιν ως σκοπόν την υποβοήθησιν του έργου των Δικαστηρίων ανηλίκων: α) Δια της διενεργείας κοινωνικής και ψυχοβιολογικής ερεύνης περί των αιτίων της αντικοινωνικής συμπεριφοράς των αδικοπραγούντων ανηλίκων. β) Δια της παροχής δικαστικής συνδρομής εις τους κατηγορουμένους ανηλικούς. γ) Δια της παροχής προστασίας και επιβλέψεως των απαλλασσομένων πάσης ποινής ή τυχόντων αναστολής εκτελέσεως της επιβληθείσης ποινής ανηλίκων. δ) Δια της διενεργείας κοινωνικής και ψυχοβιολογικής ερεύνης περί εισαγωγής εις τα Αναμορφωτικά Καταστήματα των εν ηθικώ κινδύνω διατελούντων ανηλίκων, συμφώνως προς το άρθρον 2 του παρόντος Νόμου.

Η αρμοδιότης των Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων ως προς την διενέργειαν κοινωνικών ερευνών ανήκει ήδη εις την Υπηρεσίαν Επιμελητών.

3. Ωσαύτως αι εν λόγω Εταιρείαι, καλούμεναι, γνωματεύουσι περί της υφ'όρον απολύσεως των καταδικασθέντων ανηλίκων και μεριμνώσι δια την κοινωνικήν αποκατάστασιν των απολυομένων εκ των Σωφρονιστικών και Αναμορφωτικών Καταστημάτων, συνεργαζόμεναι προς τούτο μετά των αρμοδίων υπηρεσιών και των Εταιρειών Προστασίας Αποφυλακοζομένων.

4. Η παραγρ.4 του άρθρου τούτου μετά τας διατάξεις του άρθρου 9 του Ν.2330/53 και των άρθρων 2 και 3 του Ν.2793/1954 διεμορφώθη ως εξής:

'Εκαστη Εταιρεία Προστασίας Ανηλίκων διοικείται υπο Συμβουλίου, ενδεκαμελούς μεν δια τας πόλεις Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης, ενεαμελούς δε δια τας λοιπάς, διοριζομένου παρά του Υπουργού της Δικαιοσύνης. Του Συμβουλίου τούτου μετέχουσι:

α) Ο Δικαστής Ανηλίκων ή ο Εισαγγελεύς Ανηλίκων ή ο Εισαγγελεύς Πρωτοδικών.

β) Ο Διευθύνων το Σωφρονιστικόν ή Αναμορφωτικόν Κατάστημα εφ'όσον λειτουργεί τοιαύτον εν τη έδρα της Εταιρείας.

γ) Αντιπρόσωπος του πατριωτικού Ιδρύματος ή ο Προϊστάμενος Παιδικής Προστασίας του Κέντρου Κοινωνικής Προνοίας.

δ) Αντιπρόσωπος της Εφορείας Αναμορφωτικών Καταστημάτων εφ'όσον υφίσταται τοιαύτη εν τη έδρα της Εταιρείας.

ε) Αντιπρόσωπος του Σώματος Ελλήνων Προσκόπων, διοριζόμενος υπο του Διοικητικού Συμβουλίου και

στ) Αντιπρόσωπος εκ του Ιατρικού Συλλόγου, οριζόμενος υπο του Διοικητικού αυτού Συμβουλίου.

Τα λοιπά μέλη επιλέγονται εξ εκκλησιαστικών και εκπαιδευτικών λειτουργών δημοτικών ή κοινοτικών αρχόντων της περιφέρειας και εξ ιδιωτών αμοτέρων των φύλων, διακρινομένων δια την ειδικήν αυτών μόρφωσιν ή την κοινωφελή των δράσιν. Κατά τον αυτόν τρόπον ορίζονται παρ'έκαστη Εταιρεία και τρία αναπληρωματικά μέλη.

Εις τας Εταιρείας Προστασίας αποφυλακισμένων και ανηλίκων, δύναται ο Υπουργός της Δικαιοσύνης να ορίση δι'αποφάσεώς του ως Επίτιμον Πρόεδρον πρόσωπο παρασχόν επι μακρόν αξιολόγους υπηρεσίας εις τον προστατευτικόν τομέα. Εις τας Εταιρείας Προστασίας Ανηλίκων το Διοικητικόν Συμβούλιον είναι ενδεκαμελές, ορίζεται και δεύτερος Αντιπρόεδρος.

5. Αι Εταιρείαι προστασίας Ανηλίκων συνιστώσιν επιτροπάς εις τους εκτός της έδρας αυτών Δήμους και Κοινότητας, αίτινες επιδιώκουν την εκπλήρωσιν των σκοπών της Εταιρείας εν τη περιφερεία αυτών. Αι επιτροπαί αποτελούνται εκ του Ειρηνοδίκου, εφ'όσον πρόκειται περί έδρας Ειρηνοδικείου, του Δημάρχου ή προέδρου της Κοινότητας του προϊσταμένου της Αστυνομικής Αρχής, ενός εκπαιδευτικού λειτουργού και δύο ή πλειόνων κατά τας περί τούτου αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας.

6. Το Διοικητικόν Συμβούλιον εκάστης Εταιρείας Προστασίας Ανηλίκων προβαίνει εις την εκλογήν και εγγραφήν των καταλλήλων προσώπων αμοτέρων των

φύλων ως μελών της Εταιρείας. Τα μέλη πλην της καταβολής ετησίας συνδρομής, ης το ποσόν καθορίζεται δι'αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου, συντρέχουσι το έργον της Εταιρείας, οι δε εξ αυτών οριζόμενοι υπο του Διοικητικού Συμβουλίου, ενεργούν την κοινωνικήν έρευναν δια τους υποδίκους και τους εν ηθικώ κινδύνω διατελούντας ανηλίκους και μεριμνούν δια την παροχήν αυτοίς της δεούσης προστασίας.

7. Αι Εταιρείαι Προστασίας Ανηλίκων έχουσιν ίδιαν περιουσίαν προερχομένην εκ συνδρομών των μελών της Εταιρείας, εξ εράνων, δωρεών, κληροδοτημάτων και επιχορηγήσεως του Κράτους, των Δήμων και Κοινοτήτων και της Γενικής Εταιρείας Φυλακών και Αντιλήψεως του εγκλήματος.

8. Δια Β.Διατάγματος, προτάσει του Υπουργού της Δικαιοσύνης, θέλει ορισθή παν ότι αφορά εις την λεπτομερεστέραν οργάνωσιν, την λειτουργίαν και την οικονομικήν διαχείρισιν των Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων.

9. Παρά τη Γεν.Εταιρεία Φυλακών και Αντιλήψεως του εγκλήματος συνιστάται τέταρτον Τμήμα Προστασίας Ανηλίκων. Σκοπός τούτου είναι η μελέτη και υπόδειξις των αναγκαίων μέτρων δια την πρόσληψιν της εγκληματικότητας των ανηλίκων και η εποπτεία των Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων.

Άρθρον 13

Συντήρησις Ανηλίκων

1. Αι δαπάναι συντηρήσεως των ανηλίκων και της εν γένει λειτουργίας των Αναμορφωτικών Καταστημάτων καταβάλλονται υπο του Κράτους.

2. Εις τους ανηλικούς παρέχεται εκπαίδευσις, επαρκής και υγιεινή τροφή, νοσηλεία, ιματισμός, υπόδυσις, κλινοστρωμνή, είδη καθαριότητος και εν γένει παν ότι απαιτείται δια την υγιεινήν συντήρησιν και εκπαίδευσιν αυτών, κατά τα ειδικώτερον υπο του εσωτερικού κανονισμού ορισθησόμενα.

3. Δι'αποφάσεως του Υπουργού δικαιοσύνης ορίζεται η μερίς του άρτου και το αναγκαίον χρηματικόν ποσόν δια το συσσίτιον εκάστου ανηλικού και δια την παρασκευήν αυτού. Αντί του καθορισμού χρηματικού ποσού δια το συσσίτιον δύναται δι'αποφάσεως του Υπουργού της Δικαιοσύνης να καταρτισθή διαιτολόγιον, εν τω οποίω να καθορίζονται αι εξ εκάστου είδους τροφίμων αναγκαίουςαι ποσότητες δι'έκαστον ανήλικον καθώς και η καύσιμος ύλη. Δια την παρασκευήν του άρτου έχουσιν εφαρμογήν τα ισχύοντα δια τα Σωφρονιστικά Καταστήματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

**'Ιδρυσις, κατάργησις και Διάκρισις Αναμορφωτικών
Καταστημάτων**

'Αρθρον 14

'Ιδρυσις και Κατάργησις

1. Αναμορφωτικά Καταστήματα Αρρέων ή Θηλέων ιδρύονται δια Βασ.Διατάγματος προτάσει των Υπουργών Δικαιοσύνης και Οικονομικών.

2. Κατά τον αυτόν τρόπον δύνανται να καταργηθώσι λειτουργούντα Αναμορφωτικά Καταστήματα ή και να συγχωνευθώσι δύο ή πλείονα. Εν τη περιπτώσει όμως ταύτη το υπηρετούν προσωπικόν διατηρείται εν τη υπηρεσία καθ' υπέρβασιν των οργανικών θέσεων, τοποθετούμενον εις τα λειτουργούντα Αναμορφωτικά Καταστήματα και καταλαμβάνει τας πρώτας κενωθείσας ισοβάθμους θέσεις.

3. Απαγορεύεται η συγχώνευσις Αναμορφωτικών Καταστημάτων αρρένων και θηλέων.

Άρθρον 15

Ειδικότης Αναμορφωτικών Καταστημάτων.

1. Δια του περί ιδρύσεως του Αναμορφωτικού Καταστήματος Βασ.Διατάγματος καθορίζεται η ειδικότης αυτού συμφώνως προς το άρθρον 4 του παρόντος Νόμου, αναλόγως της επικρατούσης εν αυτώ στοιχειώδους ή επαγγελματικής εκπαίδευσως των ανηλίκων ή των περιπτώσεων της παραγράφου 4 του αυτού άρθρου. Η επαγγελματική εκπαίδευσις δύναται να είναι βιομηχανικής αγροτικής ή άλλης μορφής.

2. Δεν αποκλείεται το αυτό Αναμορφωτικόν Κατάστημα να προορισθή δια πλείονας της μιάς ειδικότητος, εν τη περιπτώσει όμως ταύτη εκάστη, τούτων δέον να αποτελέση ιδιαίτερον τμήμα του Αναμορφωτικού Καταστήματος.

Άρθρον 16

Το ανωτέρω άρθρον κατηργήθη δια της παραγρ.1 του άρθρου 22 του Ν.2229/1952 "περί τροποποιήσεως διατάξεών τινών του Νομ.Δ/τος της 28ης Σεπτεμβρίου 1935 "περί οργανώσεως σωφρονιστικού προσωπικού και άλλων τινών διατάξεων" Φ.Ε.Κ. Α' 278.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'**Σχολική Εκπαίδευσις****Άρθρον 17****Σκοπός της Διαδικασίας**

Τα λειτουργούντα εις τα Αναμορφωτικά Καταστήματα Σχολεία δέον να διδάξωσιν εις τον ανήλικον, οποία υπήρξεν ή πλάνη της εγκαταλείψεως υπ'αυτού της ευθύνης οδού και κατά ποίον τρόπον αύτος δύναται να επανέλθη μεταξύ των χρηστών πολιτών.

Άρθρον 18**Στοιχειώδης Εκπαίδευσις**

Εις τα Αναμορφωτικά Καταστήματα ή στοιχειώδης εκπαίδευση είναι υποχρεωτική, παρέχεται δε εις τους ανηλικούς δια των λειτουργούντων εν αυτοίς δημοτικών Σχολείων και συμφώνως προς τα εγκεκριμένα προγράμματα της δημοσίας εκπαιδεύσεως.

Άρθρον 19**Επαγγελματική Εκπαίδευσις**

1. Η επαγγελματική εκπαίδευσις εις τους ανηλικούς των Αναμορφωτικών Καταστημάτων Αρρένων παρέχεται δια της οργανώσεως ειδικών Επαγγελματικών Σχολών βιομηχανικών ή βιοτεχνικών ή αγροτικών ή

άλλων επαγγελματίων προς θεωρητικήν εκπαίδευσιν αυτών καθώς και εργαστηρίων ή αγροκτημάτων ή άλλων εγκαταστάσεων δια την πρακτικήν άσκησίν των.

2. Εις τα Αναμορφωτικά Καταστήματα Θηλέων ή επαγγελματική εκπαίδευση αποβλέπει κυρίως εις την διδασκαλίαν της ραπτικής, του κεντήματος, της μαγειρικής, της πλύσεως και εν γένει των οικιακών εργασιών, δια της οργανώσεως ειδικών εργαστηρίων και της τοποθετήσεως των ανηλίκων εναλλάξ εις τας διαφόρους εργασίας του καταστήματος.

3. Εις τα Αναμορφωτικά Καταστήματα Θηλέων δύναται να ιδρυθώσιν Οικοκυρικά Σχολαί δια την ανωτέραν εκπαίδευσιν των μάλλον ευδοκιμούντων ανηλίκων.

Άρθρον 20

Πιστοποιητικά Σπουδών

Τα λειτουργούντα εις τα Αναμορφωτικά Καταστήματα Σχολεία δημοτικά και επαγγελματικά είναι ισότιμα προς τα αντίστοιχα δημόσια σχολεία παρέχονται εις τους τροφίμους των τίτλους ισοδυνάμους προς τους των Δημοσίων Σχολείων, εκδιδομένους εφ'απλού χάρτου.

Άρθρον 21

1. Παρ'εκάστω Αναμορφωτικώ Καταστήματι συνιστάται "Ταμείον αρωγής και ψυχαγωγίας ανηλίκων" πόροι του ταμείου είναι

α) Πόσοστόν εκ του ημερομισθίου των εργαζομένων ανηλίκων

- β) Αι εισπράξεις εκ των μουσικών ή άλλων εορτών του Καταστήματος
- γ) Το τυχόν χρημάτιον εκ της εργασίας θανόντος ανηλίκου του Καταστήματος
- δ) Αι προς το Αναμορφωτικόν Κατάστημα δωρεαί ή κληροδοτήματα.

2. Τα της λειτουργίας και διαχειρήσεως του Ταμείου Αρωγής και Ψυχαγωγίας ορισθήσονται υπο του Εσωτερικού Κανονισμού.

**Αναμορφωτικά Καταστήματα Νομικών Προσώπων δημοσίου
ή ιδιωτικού δικαίου.**

Άρθρον 22

Δι αποφάσεως του Υπουργού της Δικαιοσύνης δύναται να επιτραπή εις νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ή και εις ιδιώτας ή ίδρυσις και η λειτουργία Αναμορφωτικών Καταστημάτων, εφ'όσον θέλουσι λειτουργήσει συμφώνως προς τας κατευθύνσεις του παρόντος Νόμου. Το καταστατικόν και ο Εσωτερικός Κανονισμός των ιδρυμάτων τούτων εγκρίνονται υπο του Υπουργού της Δικαιοσύνης. Κατά τον αυτών τρόπον δύναται να απαγορευθή η λειτουργία των ιδρυμάτων τούτων.

Άρθρον 23

Διάκρισις προσωπικού

Το μόνιμον προσωπικόν των Αναμορφωτικών Καταστημάτων, αναλόγως των διαφόρων κλάδων της υπηρεσίας διακρίνεται εις προσωπικόν Α' Διοικήσεως και Εκπαιδεύσεως Β' Βοηθητικόν και Γ' Υπηρετικόν.

A) Το προσωπικόν Διοικήσεως και Εκπαιδεύσεως αποτελούν οι :

1. Διευθυνταί
2. Υποδιευθυνταί
3. Επιμεληταί
4. Δημοδιδάσκαλοι
5. Καθηγηταί και Διδάσκαλοι επαγγελματικής και οικοκυρικής εκπαιδεύσεως φυσικής αγωγής και μουσικής.
6. Ιατροί.
- 7.

B) Το Βοηθητικόν προσωπικόν αποτελούσιν οι :

- 1.
2. Λογισταί
3. Δακτυλογράφοι
4. Εργοδηγοί ή Βοηθοί διδασκάλων Επαγγελματικής Εκπαιδεύσεως.
5. Νοσοκόμοι
6. Ιματιοφύλακες
7. Ράπται

Γ) Το υπηρετικόν προσωπικόν αποτελούσιν οι :

1. Μάγειροι
- 2.
3. Θυρωροί
4. Υπηρέται

Άρθρον 24

Διδακτικόν προσωπικόν ειδικών μαθημάτων

1. Η διδασκαλία ειδικών μαθημάτων προβλεπομένων υπο του εσωτερικού κανονισμού η οποία δεν είναι

δυνατόν ν'ανατεθή εις το κατά το προηγούμενον άσθεον υπηρετούν προσωπικόν, δύναται να ανατεθή υπο του Υπουργού της Δικαιοσύνης εις πρόσωπα εκτός της υπηρεσίας, τα οποία κέκτηνται τα απαιτούμενα προσόντα δια την διδασκαλίαν της σχετικής ύλης.

2. Ομοίως δύναται ν'ανατίθεται υπο του Υπουργού της Δικαιοσύνης εις ειδικούς ιατρούς ιδιώτας ή δημοσίους υπαλλήλους ή στρατιωτικούς υπαλλήλους ή δι'επισκέψεων ειδική θεραπεία των ανηλίκων των πασχόντων τους οφθαλμούς τα ώτα, τους οδόντας ή εξ άλλων ειδικών νόσων.

3. Ο αριθμός των κατά τας προηγουμένας παραγράφους καθηγητών ή διδασκάλων και ιατρών καθώς και το ποσόν της αμοιβής αυτών καθορίζεται δια κοινής αποφάσεως, των Υπουργών Δικαιοσύνης και Οικονομικών.

Άρθρον 25

Προσωπικόν Αναμορφωτικών Καταστημάτων Θηλέων.

Εις τα Αναμορφωτικά Καταστήματα Θηλέων το προσωπικόν αποτελείται μόνον εκ γυναικών υπαλλήλων, προτιμωμένων των Μοναχών. κατ'εξαίρεσιν ο διευθύνων ιατρός και ο θυρωρός δύναται να είναι άρρενες.

2. Εν περιπτώσει υπηρεσιακής ανάγκης δύναται ν'ανατεθή προσωρινώς η ανωτέρω διεύθυνσις Αναμορφωτικού καταστήματος Θηλέων εις Διευθυντήν ή Υποδιευθυντήν Αναμορφωτικού Καταστήματος αρρένων.

Άρθρον 26

Οργανικαί θέσεις

1. Ο αριθμός των οργανικών θέσεων των διαφόρων κατηγοριών του προσωπικού του συνόλου των Αναμορφωτικών Καταστημάτων ορίζεται εκάτοτε, κατά τας υφισταμένης ανάγκας, δια Β. διατάγματος, προτάσει των οργανικών θέσεων, οι τυχόν απομένοντες υπεράριθμοι εκ του προσωπικού, διατηρούνται εν υπηρεσία, τοποθετούμενοι κατά τας υφισταμένης ανάγκας και καταλαμβάνουσι τας πρώτας κενωθησομένας ισοβάθμους θέσεις.

2. Αι οργανικαί θέσεις του προσωπικού εκάστου Αναμορφωτικού καταστήματος ορίζονται, κατά τας υφιστάμενας ανάγκας, δια Βασ. Διατάγματος, προτάσει του Υπουργού της Δικαιοσύνης, εντός του συνόλου των οργανικών θέσεων του καθορισθέντος συμφώνως προς τας διατάξεις της προηγουμένης παραγράφου.

3. Τα Αναμορφωτικά Καταστήματα, διευθύνονται υπο Διευθυντών, εν ελλείψει δε τούτων υπο Υποδιευθυντών και τούτων μη υπάρχόντων υπο Επιμελητών.

Άρθρον 27

Ημερομίσθιον προσωπικόν αμειβόμενον εκ των κεφαλαίων εργασίας κρατουμένων.

1. Πλην των υπο του παρόντος Νόμου καθοριζομένων μονίμων ή εκτάκτων υπαλλήλων των Αναμορφωτικών Καταστημάτων δύναται κατά τας υφισταμένης ανάγκας να προσλαμβάνεται δι' αποστάσεως του Υπουργού της Δικαιοσύνης και ετίσιον έκτακτον διδακτικόν, βοηθητικόν ή υπηρετικόν προσωπικόν ή ιατροί, εκτός των οργανικών θέσεων, επι μηνιαία

αποζημίωσει ή επι ημερομισθίω ή αμοιβόμενων καθ'ώσας εργασίας, κατά γνωμοδότησιν του Συμβουλίου της Σωφρονιστικής Διοικήσεως. Το προσωπικόν τούτο εκλέγεται, εφ'όσον είναι δυνατόν, μεταξύ των υπηρετούντων εις την σωφρονιστικήν υπηρεσίαν ή εις άλλας δημοσίας υπηρεσίας. Η αποζημίωσις του προσωπικού τούτου καταβάλλεται εκ των Κεφαλαίων εργασίας κρατουμένων.

2. Εις υπαλλήλους των αναμορφωτικών καταστημάτων εις ους ανατίθεται προσθέτος υπηρεσία εν τους αναμορφωτικούς καταστήμασιν, εκτός των εκ των κειμένων διατάξεων καθοριζομένων καθηκόντων αυτών, δύναται να καταβάλλεται εκ των κεφαλαίων εργασίας κρατουμένων, αποζημίωσις καθοριζομένη απο του Υπουργού της Δικαιοσύνης μετά γνώμην του Συμβουλίου της σωφρονιστικής διοικήσεως.

Άρθρον 28

Καθήκοντα Προσωπικού

1. Τα καθήκοντα εκάστου των υπαλλήλων ορισθήσονται δια του Εσωτερικού Κανονισμού των Αναμορφωτικών Καταστημάτων ή ως ο κανονισμός ούτος ήθελεν ορίσει.

2. Ο Διευθυντής είναι ο Αρχηγός του Καταστήματος επιβλέπει όλας τας υπηρεσίας, δίδει τας αναγκαίας διαταγάς δια την ακριβή τήρησιν των Νόμων των κανονισμών, των εγκυκλίων και εν γένει των αποφάσεων και των διαταγών του Υπουργείου και παρακολουθεί την ορθήν εφαρμογήν αυτών, ευρισκόμενη εις συνεχή επαφήν μετά του προσωπικού, κατά τα

ειδικώτερον υπο του εσωτερικού κανονισμού ορισθησόμενα.

3. Ιδιαίτερον καθήκον του προσωπικού των Αναμορφωτικών καταστημάτων είναι να συμβάλη δια των προσωπικών του παρατηρήσεων εις την υπο της Διευθύνσεως διαπιστώσιν του χαρακτήρος των ανηλίκων.

4. Δια την εθνικήν αγωγήν των ανηλίκων μεριμνά το παρ'έκαστω κατάστημα διδακτικόν προσωπικόν, αποτελούμενον εκ των Υποδιευθυντών, Επιμελητών, καθηγητών, διδασκάλων και ιερέων. Το διδακτικόν προσωπικόν υποχρεούται να παρέχη την στοιχειώδη και επαγγελματική μόρφωσιν των ανηλίκων, να μεριμνά δι'αυτούς κατά τον εκτός των ωρών διδασκαλίας χρόνον και να επιβλέπη εν γένει τούτους, συμφώνως προ τα υπο του Εσωτερικού Κανονισμού οριζόμενα. Εις το διδακτικόν προσωπικόν ανατίθεται προσέτι και καθήκοντα εν τη Γραμματεία της Διευθύνσεως των Αναμορφωτικών καταστημάτων, ιδία δια την τήρησιν της αλληλογραφίας, των βιβλίων της υπηρεσίας και των ατομικών φακέλλων των ανηλίκων.

5. Οι ιατροί πλην της υγειονομικής υπηρεσίας του καταστήματος, υποχρεούνται όπως διδάσκωσι μαθήματα υγειεινής εις του ανηλίκους.

6. Οι Διευθυνταί ή οι Διευθύνοντες, οι Επιμεληταί, ο ή εις εκ των λογιστών καθώς και οι ιματοφύλακες υποχρεούνται να κατοικώσιν εν τω Αναμορφωτικώ Καταστήματι, εφ'όσον παρέχονται εις αυτούς κατάλληλα διαμερίσματα, κατά

τα ειδικώτερον υπο του Εσωτερικού Κανονισμού ορισθησόμενα. Υπο τους αυτούς όρους και κατά τας υφισταμένας ανάγκας, ως ο εσωτερικός Κανονισμός ήθελον ορίσει δύνανται να υποχρεωθή και το λοιπόν προσωπικόν, εν μέρει ή εν όλω να κατοική εν των Καταστήματι μετά της οικογενείας του παρεχομένου αυτώ αναλόγου διαμερίσματος.

Εν παραγρ. β του ως άνω άρθρου δια των... παραλείπεται η λέξις διαχείρισης των θέσεων τούτων καταργηθεισών ως εν τη σημειώσει του άρθρου 23 του παρόντος εκτίθεται.

Άρθρον 29

Εξομοίωσις υπαλλήλων Αναμορφωτικών Καταστημάτων προς Αστυνομικά όργανα.

Υπάλληλοι των Κρατικών Αναμορφωτικών Καταστημάτων παραγγελλόμενοι δια την ενέργειαν οιασδήποτε ερεύνης περί των ανηλίκων, ως και δια την σύλληψιν αποδράκτων ή δι'εκτέλεσιν ειδικής εντολής, δι'επίβλεψιν και παρακολούθησιν ανηλίκων εκτός του Αναμορφωτικού καταστήματος, εξομοιούνται κατά την εκτέλεσιν των καθηκόντων τούτων προς αστυνομικά όργανα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'

Άρθρον 58.

Εφορείαι των Αναμορφωτικών καταστημάτων

1. Παρ'έκαστω Αναμορφωτικώ Κατάστηματι Αρρένων ή Θηλέων δύναται δι'αποφάσεως του Υπουργού της Δικαιοσύνης, να συνιστάται Εφορεία συγκροτουμένη εξ επτά το πολύ μελών.

2. Αι εφορείαι παρέχουσιν, εν συνεννοήσει μετά της Διευθύνσεως του Καταστήματος την συνδρομήν των δια την καλλιτέραν λειτουργίαν και την πληρεστέραν απόδοσιν του σκοπού των Αναμορφωτικών Καταστημάτων, μεριμνώσι προσέτι και δια την κοινωνικήν αποκατάστασιν των απολυομένων ανηλίκων εν συνεργασία κατά των Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων ή άλλων σχετικών οργανώσεων.

3. Αι Εφορείαι συνεδριάζουσιν εν τω Αναμορφωτικώ Καταστήματι και υποβάλλουσι προς την Διευθύνσιν αυτού και προς το Υπουργείον Δικαιοσύνης την γνώμην των επι παντός ζητήματος αφορώντος την μεταχείρισιν των ανηλίκων και εν γένει την λειτουργίαν του καταστήματος.

4. Παν ότι αφορά την λεπτομερεστέραν οργάνωσιν και λειτουργίαν των Εφορειών ορισθήσονται δι'αποφάσεως του Υπουργού της Δικαιοσύνης. Δαπάναι οργανώσεως και λειτουργίας Αναμορφωτικών καταστημάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Υποχρέωσις γονέων και ανηλίκων

'Αρθρον 62

1. Αι δαπάναι του κράτους δια την εν τω Αναμορφωτικώ Καταστήματι συντήρησιν των ανηλίκων βαρύνουσι τους γονείς αυτών, εφ'όσον επιτρέπει τούτο η οικονομική των κατάστασις. Εν ελλείψει γονέων ο Επίτροπος, τηρουμένων των διατάξεων περί Επιτροπείας, υποχρεούται εις την καταβολήν των

δαπανών εκ της περιουσίας του ανηλίκου, εφ'όσον ούτος κέκτηται επαρκή τοιαύτην.

2. Περί της οικονομικής επαρκείας των γονέων ή των ανηλίκων και περί της υποχρέωσης προς καταβολήν των δαπανών συντηρήσεως αποφασίζει αιτήσει του Διευθυντού του Αναμορφωτικού Καταστήματος, επιτροπή συγκροτούμένη εκ των: α) Δικαστού ανηλίκων της περιφέρειας του Αναμορφωτικού Καταστήματος ως Προέδρου, β) του Διευθυντού του Αναμορφωτικού Καταστήματος και γ) του οικονομικού εφόρου της περιφέρειας. Οι αναπληρωταί τούτων ορίζονται υπο του υπουργού της Δικαιοσύνης μεταξύ των δικαστικών ή Διοικητικώ υπαλλήλων.

3. Ο Υπουργός της Δικαιοσύνης δι'αποφάσεώς του εκδιδομένης εις την αρχήν εκάστου οικονομικού έτους, ορίζει την ημερησίαν δαπάνην συντηρήσεως δι'έκαστον ανήλικον. Η δαπάνη αύτη δύναται να είναι διάφορος αναλόγως της οργανώσεως και της κατευθύνσεως των Αναμορφωτικών Καταστημάτων, ως επίσης και του τόπου εις τον οποίον έκαστον κατάστημα εδρεύει. Εις τας δαπάνας συντηρήσεως περιλαμβάνονται αι αφορώσαι την τροφήν τα ενδύματα και την νοσηλείαν.

4. Η επιτροπή μετά εξέτασιν αποφαινεται περί του υποχρέου προς καταβολήν των δαπανών συντηρήσεως εν όλω ή εν μέρει, έχουσα υπ'όψιν την οικονομικήν αντοχήν των υποχρέων και πάντως ότι ο ανήλικος δεν πρέπει να αποστερηθή της περιουσίας του κατά τρόπο ώστε να δυσχερανθή η Κοινωνική αποκατάστασις αυτού.

5. Το δικαστήριο αποφασίζει περί της εισαγωγής εις Αναμορφωτικόν Κατάστημα ανηλίκου δύναται να αποφανθή και περί της υποχρέωσης προς καταβολήν των δαπανών συντηρήσεως αυτού.

6. Αι δαπάναι συντηρήσεως των ανηλίκων εισπράττονται τηρουμένων των διατάξεων περί εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων.

Νόμος 3316 της 26 Ιουλίου-1 Αυγούστου 1955. Περί συμπληρώσεως των περί Δικαστηρίων ανηλίκων και μεταχειρίσεως ανηλίκων κειμένων διατάξεων (Ε>Κ>Φ> 205).

Ψηφισάμενοι ομοφώνως μετά της Βουλής, αποφασίζομεν και διατάσσομεν:

Άρθρον 1. 1. Τα Δικαστήρια ανηλίκων συνεδριάζουσι κεκλεισμένων των θυρών. Πλην των διαδίκων, των συνηγόρων των και των Επιμελητών ανηλίκων δύνανται να παρίστανται οι γονείς ή οι κηδεμόνες και αντιπρόσωποι της οικείας Εταιρείας Προστασίας ανηλίκων.

2. Το Δικαστήριο ανηλίκων, κατά την διαδικασίαν, δύναται να διατάξη την εκ του αρκοατηρίου προσωρινήν απομάκρυνσιν του δικάζομένου ανηλίκου, οσάκις κρίνει ότι τούτο ενδείκνυεται προς το γενικώτερον συμφέρον του ανηλίκου ή ότι η παρουσία αυτού θ'αποτελεί πρόσκομμα εις την ειλικρινή κατάθεσιν μάρτυρος ή συνδικαζομένου. Εν τη περιπτώσει ταύτη παραμένει εις το ακροατήριο ο συνήγορος.

Άρθρον 2. Επι κατηγορουμένων εφήβων, κατά τας διατάξεις του Ποινικού Κώδικος, δύναται να διαταχθή προφυλάκισις, εάν τελεσθείσα πράξις απειλήται εν των Νόμω δια καθείρξεως δέκα ετών, και άνω, αδιαφόρως της διάρκειάς των αντ'αυτής επιβαλλομένων μέτρων. Εν τη περιπτώσει ταύτη η προφυλάκισις εκτελείται, διά μεν τους μέχρι και του 15ου έτους εν Αναμορφωτικώ Καταστήματι, δια δε τους άνω του 15ου εν Σωφρονιστικώ τοιούτω πάντοτε δ'εν ιδιαιτέρους Τμήμασι.

Άρθρον 3. 1. Αι διατάξεις του άρθρου 25 του Ν.2058/1952 περί μέτρων ειρηνεύσεως εφαρμόζονται και προκειμένου περί ημερών εργασίας καταδίκων παραπεμπομένων, δυνάμει του κυρωτικού νόμου 1616/1950, ως ετροποποιήθη υπο του νόμου 2229/1952, εις τας πρακτικάς, γεωργικάς και τεχνικάς Σχολάς του Εθνικού Ιδρύματος και πραγματοποιουμένων εν αυταίς.

2. Ο κατά τ'ανωτέρω ευεργετικός υπολογισμός ημερών εργασίας ενεργείται παρ'επιτροπής συγκροτουμένης εκ του δικαστού ανηλίκων της περιφερείας της Σχολής ως Προέδρου, ενός εκπαιδευτικού λειτουργού, οριζομένου υπο του Επιθεωρητού Μέσης Εκπαίδευσης της αυτής περιφέρειας και του ιευθυντού της Σχολής, εις ην παρεπέμφθη ο ανήλικος.

3. Δια την κατάστασιν των πραγματοποιηθεισών ημερών εργασίας τηρείται εφεξής παρ'έκαστη Σχολή

ειδικόν βιβλίον εργασίας ανηλίκων, θεωρούμενον κατά μήνα υπο του δικαστή ανηλίκων.

4. Κατά τα λοιπά έχουσιν εφαρμογήν αι διατάξεις του άρθρου 25 του Νόμου 2065/1962.

5. Αι εις εφαρμογήν του άρθρου 25 του Νόμου 2053/52 εκδιδόμεναι εκάστοτε αποφάσεις του Υπουργού της Δικαιοσύνης έχουσιν εφαρμογήν, πλην ρητής εξαιρέσεως και επι της κατά το παρόν άρθρον εργασίας εν ταις σχολαίς του Εθνικού Ιδρύματος.

Άρθρον 4. Αι διατάξεις του Ν.Δ. 2605/53 περί κυρώσεως της υπ' αριθ. 187 απο 18ης Μαΐου 1952 πράξεως του Υπουργικού Συμβουλίου περί καταβολής απο του Δημοσίου των εξόδων επανόδου εις τον τόπον της κατοικίας των των απόρων απολυομένων εκ των φυλακών εφαρμόζονται και επι των απολυομένων εκ των σωφρονιστικών και αναμορφωτικών καταστημάτων ανηλίκων.

Προεδρικόν Διάταγμα 49 της 4/24 Ιανουαρίου 1979

Περί λειτουργίας Υπηρεσίας Επιμελητών Ανηλίκων

(Ε.Κ.Φ.19).

Έχοντας υπ' όψιν το άρθρον 7 παρ.2 του Νόμου 378/8.7.1976 περί συστάσεως κλάδου και τακτικών θέσεων επιμελητών ανηλίκων παρά τοις δικαστηρίας Ανηλίκων και ρυθμίσεως συναφών θεμάτων, προτάσει του Ημετέρου επι της Δικαιοσύνης Υπουργού, αποφασίσαμεν:

Συγκρότησις και Οργάνωσις Υπηρεσίας Επιμελητών Ανηλίκων.

Άρθρον 1. Έδρα Υπηρεσιών Επιμελητών Ανηλίκων και σύνθεσις αυτών.

1. Αι εις τα Δικαστήρια Ανηλίκων συσταθείσαι Υπηρεσίαι Επιμελητών Ανηλίκων εδρεύουν εις τα κατά τόπους πρωτοδικεία και εις ανεξάρτητα τμήματα ή γραφεία, όπου κατά το δυνατόν, στεγάζεται και το γραφείον του Δικαστού Ανηλίκων ως και η αίθουσα συνεδριάσεων του Δικαστηρίου Ανηλίκων.

2. Την εποπτείαν εκάστης υπηρεσίας Επιμελητών έχει ο οικείος Δικαστής Ανηλίκων.

3. Δια την ευχερεστέραν εκτέλεσιν της υπηρεσίας των, οι Επιμεληται Ανηλίκων εφοδιάζονται δι'ειδικής υπηρεσιακής ταυτότητος υπογεγραμμένης υπο του Δικαστού Ανηλίκων και θεωρουμένης υπο της αρμοδίας υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Άρθρο 7. Καθήκοντα Επιμελητών Ανηλίκων.

Οι επιμεληταί Ανηλίκων έχουν τα κατωτέρω καθήκοντα: α) Ενεργούν κοινωνικά έρευνας επι υποθέσεων ανηλίκων κατά εν άρθρω 3 οριζόμενα. β) Ασκούν την επιμέλειαν επι ανηλίκων κατά τα εν άρθρω 9 οριζόμενα. γ) Ασκούν προστατευτικήν επίβλεψιν ανηλίκων τελούντων εν δοκιμαστική αδεία εκ των ιδρυμάτων αγωγής Ανηλίκων ή απολυθέτων υφ'όρον εκ Σωφρονιστικών Καταστημάτων κατά τα εν άρθρω 10 παράγρ. 1-2 οριζόμενα. δ) Παρακολουθούν την εξέλιξιν ενηλίκων επι των οποίων επεβλήθησαν τα αναμορφωτικά μέτρα της επιπλήξεως ή της θέσεως υπο την επιμέλειαν των γονέων των, κατά τα εν άρθρω 10 παρ.3 οριζόμενα. ε) Ενεργούν συνοδείας ανηλίκων

εκτός έδρας προκειμένου να εμφανισθούν ενώπιον Δικαστηρίων ή να αποδοθούν εις τους γονείς των ή να εισαχθούν εις ίδρυμα, κατά τα εν άρθρω 11 παρ.1 οριζόμενα. στ) Ενεργούν έλεγχοι εις κινηματογράφους και εις κέντρα ψυχαγωγίας όπου συχνάζουν ανήλικοι κατά τα εν άρθρω 11 παρ.2 οριζόμενα. ζ) Ενεργούν πάσαν ετέραν υπηρεσίαν ανατιθεμένην εις αυτούς απο τον προϊστάμενον της Υπηρεσίας ή τον Δικαστήν Ανηλίκων ή το Υπουργείον Δικαιοσύνης και σχέσιν έχουσαν με την πρόληψιν ή καταστολήν της εγκληματικότητας των ανηλίκων.

Άρθρον 8. Κοινωνική έρευνα.

1. Οι Επιμεληταί Ανηλίκων ενεργούν κατόπιν παραγγελίας του Δικαστού Ανηλίκων ή του Εισαγγελέως ή του Υπουργού Δικαιοσύνης κοινωνικάς ερεύνας, επι περιπτώσεων ανηλίκων δι'ους εκκρεμεί ποινική δίωξις ή υπεβλήθη αίτησις γονέως ή κηδεμόνος ή ετέρας αρχής. Η κοινωνική έρευνα συνίσταται εις την συλλογήν στοιχείων περί του τρόπου διαβίωσης των ανηλίκων της διαγωγής και προσωπικότητας αυτών, δι' απ' ευθείας επικοινωνίας μετά του ανηλίκου, των οικείων του, των διδασκάλων και εργοδοτών αυτού, ως και μετά παντός προσώπου έχοντασ οιανδήποτε σχέσιν μετά του ανηλίκου.

2.- Περί της διεξαχθείσης έρεύνης ο Επιμελητής συντάσσει λεπτομερή έκθεσιν εις την οποίαν διατυπώνει και την συγκεκριμένην πρότασίν του, αφού προηγουμένως συνεργασθή μετά του προϊσταμένου της

υπηρεσίας προς ανταλλαγήν απόψεων όταν παρίσταται ανάγκη.

3.- Οσάκις εκ της ερεύνης προκύπτει ανάγκη ψυχιατρικής και ψυχολογικής εξετάσεως του ανηλίκου ο αναλαβών την περίπτωσιν Επιμελητής, μεριμνά δια την πραγματοποίησιν των ενδεδειγμένου ιατρικής εξετάσεως. Το σχετικόν πόρισμα επισυνάπτεται εις την έκθεσιν.

Άρθρον 9. Επιμέλεια.

1.- Εις περίπτωσιν θέσεως ανηλίκου υπο επιμέλειαν δυνάμει αποφάσεως Δικαστηρίου ή του Υπουργείου Δικαιοσύνης, ο προϊστάμενος της Υπηρεσίας αναθέτει εις Επιμελητήν την άσκησιν ταύτης, ούτος δε επικοινωνεί μετά του ανηλίκου και των οικίων του, των διδασκάλων ή εργοδοτών του, ως και παντός έχοντος σχέσιν με αυτόν, καθοδηγεί και υποβοηθεία τον ανήλικον εις την κοινωνικήν του διαβίωσιν καταβάλλων πάσαν δυνατήν προσπάθειαν δια την ομαλήν εξέλιξιν και κοινωνικήν αναπροσαρμογήν του.

2.- Εις περίπτωσιν καθ'ην ο υπο επιμέλειαν ανήλικος αλλάζει τόπον διαμονής ή Υπηρεσία Επιμελητών επικοινωνεί μετά της ετέρας Υπηρεσίας Επιμελητών εις την περιφέρειαν της οποίας εγκαθίσταται ο ανήλικος και διαβιβάζει παν στοιχείον απαραίτητον δια την αποτελεσματικήν συνέχισιν της επιμελείας επι του ανηλίκου.

3.- Ο Επιμελητής Ανηλίκων επι πάσης ενεργείας του σχετιζομένης με την άσκησιν επιμελείας επι του

ανηλικίου τηρεί ατομικόν δελτίον εξελίξεως τούτου, ανά εξάμηνον δε συντάσσει έκθεσιν περί τη εξελίξεως του ανηλικίου μετά προτάσεως περί παρατάσεως, άρσεως ή μεταβολής του μέτρου. Την έκθεσιν υποβάλλει εις τον Προϊστάμενον της υπηρεσίας ο οποίος ενημερώνει σχετικώς τον Δικαστήν Ανηλικίων.

Εφ' όσον πρόκειται περί διοικητικής επιμελείας ή έκθεσις διαβιβάζεται δια του Δικαστού Ανηλικίων προς το Υπουργείον Δικαιοσύνης, μετά της γνώμης του περί παρατάσεως ή άρσεως του μέτρου ή μεταβολής αυτού.

"Άρθρον 10. Προστατευτική επίβλεψις ανηλικίων.

1. Προκειμένης χορηγήσεως δοκιμαστικής αδειάς εις ανήλικον τρόφιμον ιδρύματος Αγωγής Ανηλικίων ή υφ' όρον απολύσεως ανηλικίου εκ του Σωφρονιστικού Καταστήματος Ανηλικίων ευρίσκειται εις άλλην περιφέρειαν ο Επιμελητής Ανηλικίων, παραγγελία του Υπουργείου Δικαιοσύνης ή του Δικαστού Ανηλικίων ή του προϊσταμένου όπου υπηρετεί τοιούτος, και κατόπιν αιτήσεως του οικείου ιδρύματος Αγωγής Ανηλικίων ή Σωφρονιστικού Κατ/τος Ανηλικίων ενεργεί κοινωνικήν έρευναν περί του εις την περιφέρειάν του οικογενειακού και κοινωνικού περιβάλλοντος του ανηλικίου και προετοιμάζει κατά τον καλύτερον δυνατόν τρόπον την κοινωνικήν του αποκατάστασιν, συντάσσει σχετικήν έκθεσιν η οποία διαβιβάζεται εις το οικείον Ίδρυμα Αγωγής ή Σωφρονιστικόν Κατάστημα.

2.- Εάν πραγματοποιηθή η εν τη προηγουμένη παραγράφω έξοδος του ανηλικίου εκ του ιδρύματος

Αγωγής ή του Σωφρονιστικού καταστήματος και εγκατάστασις αυτού εις την περιφέρειαν της οικείας Υπηρεσίας, ο Επιμελητής ασκεί προστατευτικήν επίβλεψιν επι του ανηλικού και υποβάλλει δια του Δικαστού Ανηλίκων προς το ανωτέρω ιδρύματα, σχετική έκθεσιν περί της εξελίξεως του ανηλικού.

3.- Ο Επιμελητής παρακολουθεί επίσης την εξέλιξιν και ασκεί προστατευτικήν επίβλεψιν εάν χρειασθή, επι των ανηλίκων εις τους οποίους επεβλήθη το αναμορφωτικόν μέτρον της επιπλήξεως ή της θέσεως υπο την υπεύθυνον επιμέλειαν των γονέων των κατ'άρθρον 122 Π.Κ. παρ. 1 στοιχ. β και γ ενημερώνει τους σχετικούς φακέλλους των ανηλίκων. Εις περίπτωσιν δυσμενούς εξελίξεως του ανηλικού, υποβάλλει πρότασιν προς τον Δικαστήν Ανηλίκων δια την λήψιν των ενδεδειγμένων μέτρων ή μεταβολήν των επιβληθέντων.

Άρθρον 11. Λοιπά καθήκοντα των Επιμελητών Ανηλίκων.

1.- Ο Προϊστάμενος των Επιμελητών, παραγγελία του Δικαστού Ανηλίκων ή του Υπουργείου Δικαιοσύνης, αναθέτει εις Επιμελητήν συνοδείαν ανηλικού εις ετέραν περιφέρειαν προκειμένου να παραστή ενώπιον Δικαστηρίου προς εκδίκασιν υποθέσεως του ή εξετασθή ως μάρτυς, ως επίσης και προκειμένου να παραδοθή εις τους οικείους του ή να εισαχθή εις ίδρυμα.

2.- Οι Επιμεληταί Ανηλίκων ασκούν έλεγχον εις κινηματογράφους και λοιπά κέντρα, ψυχαγωγίας τους εξακρίβωσιν της παρουσίας ανηλίκων και υποβάλλον

σχετικές εκθέσεις προς τον Δικαστήν Ανηλίκων μετά προτάσεων προς λήψιν μέτρων ή υποβολήν μηνύσεων εις βάρος των παραβατών Διευθυντών Κινηματογράφων ή κέντρων.

3.- Εκάστη Υπηρεσία Επιμελητών τηρεί στατιστικήν περί της κινήσεως της υπηρεσίας του αριθμού των περιπτώσεων, των αιτίων της παρεκτροπής ή της υποτροπής των ανηλίκων μεθ'όλων των λοιπών στοιχείων αναγκαίων δια την παρακολούθησιν της προλήψεως και καταστολής της εγκληματικότητος των ανηλίκων της περιφερείας του Δικαστηρίου Ανηλίκων.

Άρθρον 14. Εκθέσεις κοινωνικής ερεύνης και επιμελείας.

1.- Αι εκθέσεις κοινωνικής ερεύνης ή επιμελείας ή προστατευτικής επιβλέψεως των ανηλίκων πρέπει να είναι πλήρεις απο πλευράς πληροφοριών και παραστατικά, να περιέχουν δε απαραίτητως πρότασιν περί των ληπτέων μέτρων δια την αντιμετώπισιν του προβλήματος εκάστου ανηλίκου.

2.- Αι κατά την προηγουμένην παράγραφον εκθέσεις υποβάλλονται εις τριπλούν, δια του Προϊσταμένου της υπηρεσίας, εις τον Δικαστήν Ανηλίκων. Η μία εξ αυτών τίθεται εις τον φάκελλον του ανηλίκου, αι δε λοιπαί διαβιβάζονται εις το Υπουργείον Δικαιοσύνης εφ'όσον η έρευνα ή επιμέλεια εγένετο παραγγελία του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Άρθρον 15. Συμπεριφορά και εχεμύθεια Επιμελητών Ανηλίκων.

Οι Επιμεληταί υποχρεούνται όπως δεικνύουν τον απαιτούμενον σεβασμόν προς τον ανήλικον και την οικογένειαν αυτού.

Οφείλουν να τηρούν απόλυτον εχεμύθειαν, να φροντίζουν δια την διατήρησιν κλίματος εμπιστοσύνης μεταξύ αυτών και των ανηλίκων, ως και των οικογενειών των, ή δε συμπεριφορά των να είναι πάντοτε σύμφωνος προς την σπουδαιότητα του έργου το οποίον επιτελούν.

Άρθρον 16. Πειθαρχική ευθύνη Επιμελητών.

Πλην της κατά τας κειμένης διατάξεις πειθαρχικής ευθύνης των Επιμελητών Ανηλίκων ως δημοσίων υπαλλήλων, ή υπο του Επιμελητού μη τήρησις του απορρήτου των εκθέσεων και η έλλειψις της κατά το άρθρον 15 του παρόντος προσηκούσης συμπεριφοράς κατά την διεξαγωγήν της υπηρεσίας των, συνιστούν πειθαρχικά αδικήματα. Το άρθρον 371 Π.Κ. περί παραβιάσεως της επαγγελματικής εχεμυθείας έχει και εν προκειμένω εφαρμογήν, ανεξαρτήτως της πειθαρχικής ως άνω ευθύνης του Επιμελητού Ανηλίκων.

Υποχρεώσεις Δικαστικών Υπηρεσιών.

Άρθρον 21. Ενημέρωσις Υπηρεσιών Επιμελητών.

1.- Ο Γραμματεύς της αρμοδίας Εισαγγελίας υποχρεούται να ενημερώνη εμπροθέσμως την οικείαν Υπηρεσίαν Επιμελητών Ανηλίκων περί της ημερομηνίας προσδιορισμού των δικασίμων των Μονομελών και τριμελών Δικαστηρίων Ανηλίκων και να θέτη εις την διάθεσιν της υπηρεσίας τα στοιχεία των σχετικών

δικογραφικών προς έγκαιρον διενέργειαν κοινωνικής ερεύνης.

2.- Επι μη χωρισμού δίκης ανηλίκου συγκατηγορουμένου μετ'ενηλίκου, ο Γραμματεύς της Εισαγγελίας παρά τω οποίω εκκρεμεί η δίκη υποχρεούται να ενημερώνη εγκαίρως την οικείαν Υπηρεσίαν Επιμελητών περί της ημερομηνίας προσδιορισμού της δίκης, προς τον σκοπόν ενεργείας κοινωνικής ερεύνης περί του ανηλίκου η οποία δέον να λαμβάνεται υπ'όψιν υπο του Δικαστηρίου. Εν πάση περιπτώσει ο αυτός Γραμματεύς υποχρεούται να κοινοποιή προς την οικείαν Υπηρεσίαν Επιμελητών άμα τη εκδόσει αποφάσεως επιβολής αναμορφωτικού μέτρου, πλήρες αντίγραφον της αποφάσεως μετά των πρακτικών.

Άρθρον 22.

Οι Γραμματείς των Δικαστηρίων Ανηλίκων ως και των λοιπών ποινικών Δικαστηρίων επι μη χωρισμού δίκης, υποχρεούνται να υποβάλλουν τάχιστα προς τας οικείας Υπηρεσίας Επιμελητών ή το οικείον Ίδρυμα Αγωγής Ανηλίκων ή το Σωφρονιστικόν κατάστημα Ανηλίκων αναλόγως της περιπτώσεως πλήρη αντίγραφα αποφάσεων και πρακτικών.

Τελικαί διατάξεις.

Άρθρον 24. Κατάργησις διατάξεων.

Απο της ισχύος του φέροντος καταργείται το απο 27.6.1959 Β.Δ. περί οργανώσεως και λειτουργίας της Υπηρεσίας Επιμελητών Ανηλίκων.

Εις τον επι της Δικαιοσύνης Υπουργόν,
ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του

παρόντος Προεδρικού Διατάγματος. **ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ**
125,1967 (ΦΕΚ Α' 152)

Σωφρονιστικός κώδιξ εκτελέσεως ποινών και
ασφαλιστικών μέτρων.

Άρθρον 5. Κατάταξις.

1.- Οι κρατούμενοι κατατάσσονται εις σωφρονιστικής κατηγορίας, κατά τα ειδικώτερον εν τω παρόντι οριζόμενα και δη:

α) Εις αρχαρίους, το πρώτον υποβαλλομένους εις στερητικήν της ελευθερίας ποινήν.

β) Εις υποτρόπους, εκτίσαντας εντός της τελευταίας πενταετίας στερητικήν της ελευθερίας ποινήν μείζονα των εξ μηνών.

γ) Εις καθ'έξιν και κατ'επάγγελμα εγκληματίας.

δ) Εις ψυχικώς ανωμάλους.

ε) Εις φυγοπόνους αλήτας, ρέποντας εις άτακτον, ακόλαστον ή εγκληματικόν βίον.

στ) Εις οινόφλυγας και τοξικομανείς.

ζ) Εις ψυχικώς πάσχοντάς.

2.- Οι ανήλικοι εγκληματαίαι, αμφοτέρων των φύλων, δεόμενοι ειδικωτέρας αναμορφωτικής μεταχειρίσεως και αγωγής, συγκροτούν ιδίαν σωφρονιστικήν κατηγορίαν.

Άρθρον 5. Διαφορετική κατά κατηγορίας μεταχειρίσις.

1.- Οι αρχάριοι εγκληματαίαι υποβάλλονται κατά κανόνα εις ηπιωτέρων μεταχειρίσιν, συνοδούσαν προς τον χαρακτήρα και την διαγωγήν αυτών.

2.- Οι υπότροποι, αν ώσιν επικίνδυνοι, υποβάλλονται εις αυστηροτέραν μεταχείρισιν, τείνουσαν εις εθισμόν αυτών προς την τάξιν και την ευπείθειαν.

3.- Οι ανήλικοι υποβάλλονται πάντοτε εις σωφρονιστικήν μεταχείρισιν διάφορον της των ενηλίκων.

4.- Η σωφρονιστική μεταχείρισις των γυναικών κρατουμένων, ακολουθεί εις κανόνας συμφώνους προς την ηλικίαν, τον χαρακτήρα την ψυχικήν διάθεσιν και τας βιολογικάς αυτών λειτουργίας, ιδία ως προς την ενδιαίτησιν και την διατροφήν.

5.- 6. 7. 8.
..... 9.

Άρθρον 7. Ψυχοβιολογική εξέτασις.

1.- Εις ψυχοβιολογικήν εξέτασιν υποβάλλονται απο του ανεκλήτου της αποφάσεως, οι καταδικαζόμενοι εις στερητικήν της ελευθερίας ποινήν υπερ το έτος, ή εις μέτρον ασφαλείας στερητικόν της ελευθερίας, οι τε ενήλικες και οι ανήλικοι.

2.- Η ψυχοβιολογική εξέτασις διενεργείται εις κέντρα παρατηγήσεως, λειτουργούντα ως παραρτήματα των σωφρονιστικών καταστημάτων ή των καταστημάτων θεραπείας, ακολουθεί δε εις τους κανόνας της επιστήμης, καθ'υποδείγμα ατομικού βιογραφικού δελτίου, προσηρτημένον τω παρόντι.

3. 4. 5.
6. 7 8.
9.

Άρθρον 10. Είδη καταστημάτων.

1.- οι στερούμενοι της προσωπικής αυτών ελευθερίας κρατούνται αναλόγως του σκοπού και της διάρκειάς της κρατήσεως: α) εις δικαστικές φυλακάς, β) εις κεντρικά σωφρονιστικά καταστήματα, γ) εις αγροτικά σωφρονιστικά καταστήματα, δ) εις ανοικτά σωφρονιστικά καταστήματα, ε) εις σωφρονιστικά καταστήματα ανηλίκων, βιοτεχνικά ή αγροτικά, στ) εις καταστήματα θεραπείας και φυλάξεως, ζ) εις καταστήματα εργασίας και η) εις νοσοκομεία, σανατόρια και ειδικά αναρρωτήρια.

2.- Ίδια καταστήματα διατίθενται προς κράτησιν των γυναικών όπου αι ανάγκαι επιβάλλουν την εν τω αυτώ καταστήμασι κράτησιν ανδρών και γυναικών, δέον να διασφαλίζεται εντελής διαχωρισμός εκατέρου των φύλων.

Άρθρον 14. Εισαγωγή εις τας δικαστικές φυλακάς.

1.- Εις τας δικαστικές φυλακάς εισάγονται: α) οι υπόδικοι, β) οι κρατούμενοι δια χρέη, οι οφειλέται χρηματικής ποινής, προστίμου ή δικαστικών εξόδων, γ) οι καταδικαζόμενοι εις ποινήν κρατήσεως, δ) οι καταδικαζόμενοι εις ποινήν φυλακίσεως μέχρι ενός έτους και ε) οι αλλοδαποί, ων ζητείται η έκδοσις.

2.- Πάντες ούτοι κρατούνται εις ίδια τμήματα, κεχωρισμένα απ'αλλήλων.

3.- Εις κεχωρισμένα τμήματα της δικαστικής φυλακής κρατούνται: α) οι επικίνδυνοι υπόδικοι, β) οι καταδικασθέντες επι εγκλήματι εξ αμελείας,

ανεξαρτήτως της διάρκειας της ποινής, γ) οι το πρώτον καταδικαζόμενοι εις ποινήν φυλακίσεως μέχρι ενός έτους, δ) οι καταδικαζόμενοι εις ποινήν φυλακίσεως ανήλικοι, άχρις ου μεταχθώσιν εις σωφρονιστικόν κατάστημα ανηλίκων, ε) οι υπόδικοι ανήλικοι, μήπω συμπληρώσαντες το 21ον έτος της ηλικίας των, στ) αι υπόδικοι γυναίκες και αι καταδικαζόμεναι εις φυλάκισιν μέχρι τριών μηνών.

Άρθρον 18. Εισαγωγή εις τα σωφρονιστικά καταστήματα ανηλίκων.

1.- Εις τα σωφρονιστικά καταστήματα ανηλίκων (εφηβικής ηλικίας), βιοτεχνικά ή αγροτικά, εισάγονται έφηβοι 13 έως 17 ετών ή και ανήλικοι, μήπως συμπληρώσαντες το 21ον έτος της ηλικίας, υποβαλλόμενοι εις σωφρονιστικόν περιορισμόν.

2.- Εις τα σωφρονιστικά καταστήματα ανηλίκων (μετεφηβικής ηλικίας), βιομηχανικά ή αγροτικά, εισάγονται ανήλικοι συμπληρώσαντες το 17ον έτος της ηλικίας, καταδικαζόμενοι εις ποινήν φυλακίσεως ή καθειρξεως ή εις σωφρονιστικόν περιορισμόν.

3.- Ανήλικοι, συμπληρώσαντες το 17ον έτος της ηλικίας, καθ'ον χρόνον κρατούνται εν σωφρονιστικώ καταστήματι ανηλίκων εφηβικής ηλικίας, δεικνύμενοι δυσπειθείς ή δυσαγωγοί, μετάγονται εις κατάστημα ανηλίκων μεταφηβικής ηλικίας.

Άρθρον 19. Εισαγωγή εις ενιαίον σωφρονιστικόν κατάστημα ανηλίκων.

Ανήλικοι, περί ων το προηγούμενον άρθρον, δύνανται να εισάγονται εις ενιαίον σωφρονιστικόν

κατάστημα ανηλίκων, εφ'όσον διατίθενται εντελώς κεχωρισμένα τμήματα δι'εκατέραν των κατηγοριών.

Άρθρον 20. Κρατούμενοι υπερβάντες το 21ον έτος της ηλικίας.

1.- Οι της μετεφηβικής ηλικίας κρατούμενοι εν σωφρονιστικώ καταστήματι ανηλίκων, δύνανται εξαιρετικώς να παραμείνουν εν αυτώ μέχρι συμπληρώσεως του 25ου έτους της ηλικίας, αν παρέχουν ασφαλή δείγματα βελτιώσεως.

2.- Κρατούμενοι, συμπληρώσαντες το 21ον έτος της ηλικίας, δεικνύμενοι δυσπειθείς ή δυσάγωγοι, παρακωλύοντες δε τούτου ένεκα την αναμόρφωσιν των λοιπών ανηλίκων κρατουμένων, μετάγονται εις κεντρικόν ή αγροτικόν σωφρονιστικόν κατάστημα ενηλίκων.

Άρθρον 21. Ανήλικοι ρέποντες εις το έγκλημα, ανάπηροι, ψυχικώς πάσχοντες, ανώμαλοι, οινόφλυγες και τοξικομανείς.

1.- Ανήλικοι, μήπως συμπληρώσαντες το 21ον έτος της ηλικίας, έχοντες υποβληθή και άλλοτε εις ποινικόν σωφρονισμόν ή ποινήν στερητικήν της ελευθερίας, εκδηλούντες δε ροπήν εις το έγκλημα, κρατούναι εις χωριστά τμήματα του σωφρονιστικού καταστήματος ανηλίκων μετεφηβικής ηλικίας.

2.- Ανήλικοι, μη υπερβάντες το 17ον έτος της ηλικίας, τυφλοί, κωφάλαλοι, επιληπτικοί, ολιγοφρενικοί ή άλλως ψυχικώς πάσχοντες ή εκδηλούντες βαρείας ψυχικός ανωμαλίας ή έκδοτοι εις τον πότον ή τα ναρκωτικά, εισάγονται εις ίδια

καταστήματα θεραπείας ή φυλάξεως ή εις τμήματα των αντιστοιχών δι' ενήλικας κρατούμενους καταστημάτων.

Άρθρον 22. Ανήλικοι υπόδικοι.

Οι ανήλικοι υπόδικοι κρατούνται εις ίδια τμήματα των σωφρονιστικών καταστημάτων ανηλίκων ή της δικαστικής φυλακής, υποβαλλόμενοι εις αγωγήν κατά τα εν τω παρόντι οριζόμενα.

Άρθρον 31. Λουτρόν κουρά.

1.- Ο προσαχθείς, άμα τω πέρατι της προεισαγωγικής εξετάσεως, υποβάλλεται εις λουτρόν καθαριότητος, ευπρεπισμόν της κόμης και ξύρησιν.

2.- Εις κουράν εν χρω υποβάλλονται: α) ανήλικοι κατάδικοι μήπω συμπληρώσαντες το 17ον έτος της ηλικίας β) φυγόπονοι αλήται και γ) κρατούμενοι ρυπαροί, φθειρώντες ή πάσχοντες εκ δερματικού νοσήματος της κεφαλής πλην αν υπάρχει ιατρική αντέδειξις.

3.-

Άρθρον 47. Ειδικόν διαιτολόγιον ασθενών κρατουμένων, ανηλίκων, γυναικών εγκύων και θηλαζουσών.

1.- Ειδικόν διαιτολόγιον προσγράφεται υπο του ιατρού του καταστήματος εις κρατούμενους σωματικώς ή ψυχικώς πάσχοντας ασθενικούς, αναρρωνόντας, ανηλίκους μήπω συμπληρώσαντας το 16ον έτος της ηλικίας, γυναίκας εγκύους και θηλαζούσας.

2.- Εις τους ανωτέρω δύναται, τη υποδείξει του ιατρού, να παρέχεται και καθ' ημέραν συσσίτιον εκ κρέατος ή και άλλων τροφών.

3.- Τέκνα γυναικών κρατουμένων, νεογενή ή και μετά τον απογαλατισμόν, ευπεπιστευμένα αταίς λαμβάνουν, πάντοτε καθ'υπόδειξιν του ιατρού, τροφήν εις είδος και ποσότητα ανάλογον προς την ηλικίαν αυτών.

Άρθρον 45. Παροχή οινόπνεύματος και χρήσις καπνού.

1.- Εις τους κρατουμένους απαγορεύεται η παροχή ζύθου, οίνου ή άλλων οινόπνευματοδών ποτών. εξαιρετικώς δύναται να επιτραπή κατά τας μεγάλας θρησκευτικές και εθνικάς εορτάς η χορήγησις εις ενήλικας κρατουμένους μικράς ποσότητας ζύθου ή οίνου περιέχοντος οινόπνευμα 10 βαθμών το πολύ της παροχής ταύτης αποκλείονται οι υπόδικοι, οι καταδικασθέντες επι εγκλήματι τελεσθέντι εν μέθη, οι οίνοφλυγες και οι ανήλικοι.

2.- Η χρήσις καπνού επιτρέπεται εις κρατουμένους υπερβάντας το 21ον έτους της ηλικίας, εις τόπον, χρόνον και ποσότητα, καθοριζόμενα υπο του εσωτερικού κανονισμού.

3.- Εις τους κρατουμένους απαγορεύεται το κάπνισμα εν τοις ατομικοίς

Άρθρον 75. Επαγγελματική εκπαίδευσις.

1.- Οι κρατούμενοι υποβάλλονται επι μίαν τουλάχιστον ώραν καθ'εκάστην και εις επαγγελματική εκπαίδευσιν, συμπληρουμένην δια πρακτικής εφαρμογής κατά τας ώρας της εργασίας, εις κλάδους προσιτούς, χρησίμους και σπουδαστικούς εις τον εν ελευθερία βίον.

2.- Εις τα σωφρονιστικά καταστήματα ανηλίκων, αμφοτέρων των φύλων, λειτουργούν επαγγελματικά σχολαί, εν αις εκπαιδεύονται αύτοι εις κλάδους πρακτικής, αποδοτικούς, μετά προηγουμένην επιλογήν, συμφώνως προς τα πορίσματα της ψυχοβιολογικής εξετάσεως και της ψυχοτεχνικής της εργασίας.

Άρθρον 87. Διεξαγωγή των επισκέψεων.

1.- Αι επισκέψεις διεξάγονται εις προσδιωρισμένον τόπον, παρουσία υπαλλήλου υποχρεουμένου εις εχεμύθιαν.

2.- Έκαστη σύσκεψις δέον να μη υπερβαίνη τα 15 λεπτά της ώρας. Εις εξαιρετικές περιπτώσεις η διεύθυνσις δύναται να επιτρέψη παράτασιν της επισκέψεως μέχρι 80 λεπτών της ώρας.

3.- Το όνομα και το επώνυμον των επισκεπτών, ο τόπος κατοικίας αυτών, οβαθμός της μετά του κρατουμένου συγγενείας, ο λόγος της επισκέψεως και παν έτερον στοιχείον χρήσιμον, καταγράφονται εν ειδικώ βιβλίω.

4.- Ανήλικοι, υπερήλικες, εγκυμονούσαι γυναίκες, σύζυγοι και δικηγόροι των κρατουμένων, επισκέπτονται τούτους υπο την επίβλεψιν υπαλλήλου, εις τόπον διάφορον του συνήθους. Εις ίδιον χώρον ή εις διάφορον του συνήθους χρόνο, δύνανται να διεξάγωνται και επισκέψεις προς κρατουμένους του ετέρου φύλου ή ανηλίκους ή σοβαρώς νοσούντας ή παρέχοντας ασφαλή δείγματα βελτιώσεως.

5.- Έκαστος κρατούμενος δεν επιτρέπεται να δέχηται ταυτοχρόνως τν επίσκεψιν πλειονων των τριών

ατόμων. Εξαίρεσις συγχωρείται επι ανιόντων, κατιόντων και συζύγου.

6.- Απαγορεύεται εις τους επισκέπτας να συνδιαλέγονται μετά του κρατουμένου χαμηλοφώνως, απρεπώς ή χυδαίως ή εις γλώσσαν ακατάληπτον ή συνθηματικήν ή να μεταδίδουν πληροφορίας, δυναμένης να διακυβεύσουν την πειθαρχίαν, την τάξιν ή την ασφάλειαν του καταστήματος ή να εγχειρίζουν εις αυτόν λάθρα αντικείμενα ή άλλα είδη απαγορευόμενα υπο του παρόντος ή του εσωτερικού κανονισμού.

7.- Εν τοιαύτη περιπτώσει η συνομιλία διακόπτεται αμέσως υπο του παρισταμένου υπαλλήλου, όστις αναφέρεται πάραυτα περί της διακοπής εις τον διευθυντήν. Ούτος εκτιμών τα πραγματικά περιστατικά, επικυροί την διακοπήν της συναυλίας ή διατάσσει την συνέχισιν ταύτης. Εν τη πρώτη περιπτώσει, ο επισκέπτης απομακρύνεται αμέσως του καταστήματος, δυνατόν δε να απαγορεύσουν αυτόν εφεξής αι επισκέψεις προσκαίρως ή εις το διηνεκές. Η συνομιλία δύναται να διακοπή και όταν κατά την κρίσιν του αρμοδίου οργάνου, εκτρέπεται εις θέματα άσχετα προς τα ατομικά ή οικογενειακά του κρατουμένου.

8.- Επιτρέπεται εις τους επισκέπτας να προσφέρουν εις τους κρατουμένους μη διατροφικά μη χρήζοντα ιδιαιτέρως παρασκευής, καρπούς, γλυκίσματα ή χρήσιμα αντικείμενα ή και μικρά χρηματικά ποσά, κατά την κρίσιν της διευθύνσεως εκτίπωσης τον

βαθμόν της βελτιώσεως του αποδέκτου κρατουμένου και την καθόλου διαγωγήν αυτού.

Άρθρον 100. Πειθαρχικάί ποιναί κατά γυναικών, ανηλίκων ασθενικών κρατουμένων, υποδίκων και οφειλετών.

1.- Αι πειθαρχικάί ποιναί του περιορισμού και της μόνωσεως, προκειμένου περί γυναικών κρατουμένων, δεν δύναται να διαρκέσουν πέρα των δέκα ημερών.

2.- Γυναίκας κρατουμέναι ουδέποτε υποβάλλονται εις τοιαύτας ποινάς κατά το στάδιον της εγκυμοσύνης και επι εν έτος μετά την αποκύησιν.

3.- Ανήλικοι κρατούμενοι εν πειθαρχικώ κελλίω, η δε ποινή του περιορισμού δεν δύναται να υποστήτας επτά ημέρας. Ανήλικοι της μεταφηβικής ηλικίας δύνανται να υποβληθούν εις πειθαρχικήν μόνωσιν επι επτά ημέρας το πολύ. οι τραχύτεροι τούτων και μάλλον δυοπειθείς, μετάγονται εις ειδικόν τμήμα σωφρονιστικού καταστήματος ενηλίκων και προ της συμπληρώσεως του 21ου έτους της ηλικίας.

4.- Ο πειθαρχικός περιορισμός των υποδίκων δεν δύναται να διαρκέση πάρα των επτά ημερών, ουδέ η μόνωσις τούτων πέρα των πέντε ημερών. Εν υποτροπή επιβάλλονται αι αυταί ποιναί, και αν επι τα παραπτώματα ώσιν ελαφρότητα.

5.- 6.

7.

Άρθρον 120. Πληροφορίαί περί του απολυμένου.

Ένα μήνα προ της απολύσεως, η διεύθυνσις της φυλακής ή του καταστήματος κοινοποιεί εγγράφως παν χρήσιμον στοιχείον τρίτου απολυομένου εις την αρμοδίον δικαστικήν και αστυνομικήν αρχήν, ως και την εταιρίαν προστασίας του τόπου, εν ω προτίθεται να εγκατασταθή ο απολυόμενος.

2.- Αν ο απολυόμενος είναι ανήλικος, ειδοποιούνται περί της απολύσεως και οι γονεείς αυτού ή ο έχων κατά νόμον την επιμέλειαν του προσώπου του ανηλίκου.

3.- Εις τον απολυόμενον χορηγείται βεβαίωσις περί της εν κρατήσει διαγωγής του και της επιδόσεως εν τη εργασία. Ομοίως χορηγείται αυτώ και το ενδεικτικόν γραμματικής ή επαγγελματικής εκπαιδεύσεως.

Άρθρον 182. Εφαρμογή της ειδικής επι των ανηλίκων κρατουμένων μεταχειρίσεως.

Δια ΒΔ, εκδιδομένου προτάσει του Υπουργού της Δικαιοσύνης, καθορισθήσεται ο τρόπος της εφαρμογής των ειδικών κανόνων μεταχειρίσεως των ανηλίκων κρατουμένων, και δη και η διάκρισις τούτων καθ'ομάδας ηλικιών (εφηβικής κι μετεφηβικής ηλικίας) κατά βαθμόν διαφοράς ή ροπής ή εγκληματικότητας, κατά βαθμόν ενδιαπαιδαγωγικού ή επικίνδυνου, κατά τάξεις ηθικάς, σχολικά και καθ'ομίλους σωματικής αγωγής και ψυχαγωγίας. Ομοίως καθορισθήσονται οι όροι ασκήσεως αναμορφωτικής αγωγής, διαπειθαρχίας σχολικού χαρακτήρος, δι'εργασίας, χρονική δια προοδευτικής εκτελέσεως

και λεληγισκευής καταδικασμένου προς ανάπτυξιν πρωτοβουλίας και έξαρσιν της ίδιας ευθύνης και του συναισθήματος του ελέγχου.

Β Ι Β Λ Ι Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

1. **Αλεξιάδη Στέργιο.** "Εγκληματικότητα ή Παραβατικότητα των Ανηλίκων;" Ποινικό Χρονικό ΛΣΤ', 1986, σελ. 114-120.
2. **Γαρδίκια Κ.Γ.** "Οι Ανήλικοι Εγκληματίαι" Ποινικό Χρονικό Α', 1951, σελ. 215.
3. **Γιωτοπούλου - Μαραγκοπούλου Α.** "Εγχειρίδιο Εγκληματολογίας", Αθήνα, 1984.
4. **Γιωτοπούλου - Μαραγκοπούλου Α.** Παραδόσεις Εγκληματολογίας, Τμήμα Κοινωνιολογίας.
5. **Δασκαλάκη Ηλία.** Η μεταχείριση του εγκληματία, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα - Κομοτηνή 1985.
6. **Δασκαλάκη Ηλία.** "Η μεταχείριση του ανήλικου εγκληματία" Εκλογή Δεκέμβριος 1979, αριθ. 50, σελ. 3-11.
7. **Δασκαλάκη Ηλία.** Η εγκληματολογία της Κοινωνικής Αντίδρασης, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα - Κομοτηνή 1985.
8. **Δημηνά Δημήτρη.** "Η ανάγκη εκσυγχρονισμού της νομοθεσίας ανηλίκων", Αρμενόπουλος ΔΗ', 1984, σελ. 339-349.
9. **Καλογερόπουλου Δημήτρη.** "Το εγκληματικό ζήτημα στο σημείο συνάντησης της Κοινωνιολογίας του Δικαίου, της Κοινωνιολογίας της Εγκληματικότητας και της Εγκληματικότητας", Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών, Δεκέμβριος 1988, τευχος 1, σελ. 45-102.

10. Κουράκη Ν. Εγκληματολογικοί Ορίζοντες, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 1990.
11. Λούτση Ζωή. "Η παραβατικότητα των ανηλίκων και η αντιμετώπισή του από το Δικαστήριο Ανηλίκων Αθηνών", Κοινωνική Εργασία, τεύχος 7ο, 1987, σελ. 193-197.
12. Πανούση Γ. "Νεανική παραβατικότητα", εισήγηση στο Σεμινάριο με θέμα τη Νεανική Παραβατικότητα, Θεσ/κη Δεκέμβριος 1986.
13. Παρασκευόπουλου Ιωάννη. Εξελικτική Ψυχολογία, Τόμος Α' Αθήνα 1985.
14. Παρασκευόπουλου Ιωάννη. Εξελικτική Ψυχολογία, Τόμος Β' Αθήνα 1985.
15. Σπινέλλη Καλλιόπη. Εγκληματολογία - σύγχρονες και παλιότερες κατευθύνσεις, Εκδόσεις Αθήνα 1985.
16. Σπινέλλη Καλλιόπη. "Ανήλικοι εγκληματίες ή νεαροί παραβάτες; Το πρόβλημα υπό το πρίσμα της "θεωρίας της ετικέτας", Ποινικό Χρονικό, ΚΣΤ', 1976, σελ. 785-800.
17. Σπινέλλη Κ.Δ. - Τρωϊάνου Α. Δίκαιο Ανηλίκων, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα - Κομοτηνή 1992.
18. Τρωϊάνου Αγλαΐα - Λουλά. "Η εισαγωγή ανηλίκου σε 'Ιδρυμα Αγωγής και η άσκηση της Αστικής Επιμέλειάς του" Ποινικό Χρονικό, ΚΘ', 1979, σελ. 193-212.

19. Τρωϊάνου Αγλαΐα - Λουλά. "Ο ανήλικος παραβάτης και η δίκη του" Ανάτυπο από το ΝοΒ, τόμος 3ος, τεύχος 4/1982, Αθήνα 1982, σελ. 378-390.
20. Φαρσεδάκη Ι. Ιακ. Παραβατικότητα και Κοινωνικός Έλεγχος των Ανηλίκων, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 1986.
21. Φαρσεδάκη Ι. Ιακ. Η κοινωνική αντίδραση στο έγκλημα και τα όριά της, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 1985.
22. Φαρσεδάκη Ι. Ιακ. Ανακριτική - Δικαιώματα του Ανθρώπου και Εγκληματογένεση, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 1984.
23. Φραντζεσκάκη Ιωάννη. Αντικοινωνική Συμπεριφορά των νέων, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα - Κομοτηνή 1987.
24. Φωτάκη Ν. "Ψυχολογικές απόψεις για την εγκληματικότητα των νέων στη σύγχρονη κοινωνία", Αρμενόπουλος, αριθ. 32, 1978, σελ. 641-653.